

PNU | PRINCESS OF
NARADHIWAS
UNIVERSITY
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Princess of Naradhiwas University
Journal of Humanities and Social Sciences

วารสาร

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

ISSN: 2985-0258 (Online)

กองบรรณาธิการ
วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

99 หมู่ 8 ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ 0-7370-9030 ต่อ 1161

โทรสาร 0-7370-9030 ต่อ 1173

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 09-3604-3247

E-mail: pnu_jr@hotmail.com

บทความวิจัย

- ❖ การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 2
- ❖ รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของประเทศไทย
- ❖ ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์
- ❖ การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันต้นทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬามหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ
- ❖ การพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางราง ในยุคดิจิทัล
- ❖ บุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการ ปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล
- ❖ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความ รายวิชาอัลอคลากสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3
- ❖ ทศนคติและความเชื่อมั่นด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดขององค์กร ธุรกิจในจังหวัดสงขลา
- ❖ การพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

บทความวิจัย (ภาษาอังกฤษ)

- ❖ Integrating Biomimicry in Pre-service Biology Teacher Education: Impacts on Design Thinking Competencies

บทความวิชาการ (ภาษาอังกฤษ)

- ❖ The Anatomy of Anxiety: Evolution, Mechanics, and Cross-Cultural Appeal of the Thriller Genre

บทความปริทัศน์

- ❖ รวมเรื่องสั้น Lelaki Kedai KopiLelaki Kedai Kopi: An Anthology of Short Stories

Princess of Naradhiwas University
Journal of Humanities and Social Sciences

วารสาร

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รับพิจารณาตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการประเภทบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความ
ปริทัศน์ บทความพิเศษ และบทความปกิณกะ ทั้งนี้บทความต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสาร
อื่นใดมาก่อน นับจากวันที่ผู้เขียนได้ส่งบทความต้นฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการ สาขาหลักในด้านสังคมศาสตร์
ประกอบไปด้วยสาขาวิชาศิลปะและมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และ
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ การจัดการและการบัญชี โดยมีสาขาวิชาย่อยดังนี้คือ
ภาษาและภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ทั่วไป ศึกษาศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์
และบริหารธุรกิจทั่วไป การจัดการ และการบัญชี
- เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งในสถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาชีพ
ที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อตอบสนองพันธกิจหลักในการสร้างองค์ความรู้ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย
และผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสาร

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทร. 0-7370-9030 ต่อ 1611 โทรสาร 0-7370-9030

<http://journal/pnu.ac.th>, E-mail: pnu_jr@hotmail.com

คณะกรรมการจัดทำวารสาร

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

ที่ปรึกษา

ศ. ดร.นพ.กระแส ชนะวงศ์
ผศ.ดร.จงรัก พลาศัย
รศ.ดร.รสสุคนธ์ แสงมณี
ผศ.ดร.ปรีชา สะแลแม
อาจารย์ ดร.อาสสัน ทิเล
รศ.ดร.ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์
ผศ.ดร.สายทอง แก้วฉาย
ผศ.มารีย๊ะ ปุเต๊ะ

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.สร้อยณี อุเส็นยาง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รศ.ดร.อานิส พัฒนาปรีชาวงศ์
อาจารย์ ดร.โสภารวรรณ หนูกุ่ม

กองจัดการ

ผศ.เดชดนัย จุ้ยชุม
อาจารย์ฟิรดาว นิสะนิ
นางสาวนฤมล รัตนธานี
นางปิยนุช วัจนศิริ
นางสาวชมชัชย๊ะห์ เจ๊ะสาเม๊ะ

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
กำหนดออก
ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้
ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.อิมรอน มะลูลีม
ศ.ดร.จรัญ มะลูลีม
รศ.ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์
รศ.ดร.สังวรณ์ จัตุระโทก
รศ.ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ
รศ.ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น
รศ.ดร.นิมิต ชื่นสัน

Assoc. Prof. f. Sr. Dr. Mohd. Nasrun Mohd. Nawi Universiti Utara Malaysia

ผศ.ดร.อนิวัช แก้วจำนงค์

ผศ.ดร.อนุวัต สงสม

ผศ.ดร.กันยปริณ ทองสามสี

ผศ.ดร.ซอฮิบูลบะห์รี บินโมง

ผศ.ดร.เก็จฉวา บุญปรากฏ

ผศ.ดร.กอแก้ว จันท์กิ่งทอง

ผศ.ดร.ดุชฎี นาคเรือง

ผศ.ดร.อิศรภัฏฐ์ รินไธสง

ผศ.ดร.ทวีลักษณ์ พลราชม

อาจารย์ ดร.นริศา ไพเจริญ

Dr. Syeliya Mohd Zaini

Dr. Syahro Syerina Syahrin

ผศ.ดร.โรสนี จริยะมาการ

ผศ.ดร.ธมยันตี ประยูรพันธ์

ผศ.ดร.ตรมีชี สาและ

ผศ.ดร.มุสลิม คาแรง

ผศ.เดชดนัย จุ้ยชุม

ผศ.ซาฮ์นีน นิติภาค

อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ สังข์พันธ์

อาจารย์รจเรช กำแหงกิจ

อาจารย์อรอนงค์ อิศระนรากุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยพะเยา

Universiti Kuala Lumpur

Universiti Kuala Lumpur

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นวารสารที่มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาบทความเพื่อลงตีพิมพ์อย่างน้อยจำนวน 2 ท่านต่อบทความ และบทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นวรรณกรรมของผู้เขียน บรรณาธิการหรือมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 ประกอบด้วยบทความจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ บทความวิจัย 10 เรื่อง บทความวิชาการ 1 เรื่อง และบทความปริทัศน์ 1 เรื่อง ซึ่งล้วนอยู่ในขอบเขตสาขาวิชาของวารสาร อันครอบคลุมสาขาวิชาศิลปะและมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ การจัดการและการบัญชี

บทความในฉบับนี้สะท้อนพัฒนาการทางวิชาการที่ครอบคลุมสาขาวิชาย่อยของวารสารอย่างครบถ้วนในสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์ มีบทความวิชาการที่วิเคราะห์โครงสร้างเชิงวิวัฒนาการและพลวัตของวัฒนธรรมของวรรณกรรมแนวระทึกขวัญ (Thriller Genre) รวมถึงบทความปริทัศน์วรรณกรรมรวมเรื่องสั้น *Lelaki Kedai Kopi* ที่เปิดมุมมองต่อวรรณคดีมาอยู่ร่วมสมัยในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ทั่วไป มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่ฟามมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาในเชิงองค์รวม ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีบทความถึง 4 เรื่อง ครอบคลุมการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอาน การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาอัลลอคลาก การพัฒนาสมรรถนะครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางราง และการบูรณาการแนวคิดไบโอเมทรีในการผลิตครูชีววิทยา ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีคุณค่าสูงทั้งในเชิงนโยบายและการพัฒนาองค์การ และในสาขาวิชาบริหารธุรกิจและการจัดการ มีบทความที่ศึกษาปัจจัยการสมัครตัวแทนจำหน่ายเวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ อิทธิพลของบุคลิกภาพและทักษะการสื่อสารต่อประสิทธิภาพของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล การยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา และการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจบริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัยและนักวิชาการทุกท่านที่ร่วมสร้างสรรค์องค์ความรู้ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาสละเวลาประเมินบทความด้วยความเอาใจใส่ อันเป็นหัวใจสำคัญของการรักษามาตรฐานทางวิชาการ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความในฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักวิจัย นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนใจในสาขาที่เกี่ยวข้อง และขอเชิญชวนทุกท่านร่วมส่งบทความเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ในฉบับต่อ ๆ ไป

ดร.สร้อยณี อุเสินยาง

บรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สารบัญ

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

บทความวิจัย	หน้า Page	Research Article
การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 2 • นุรอัชลีนา ยูโซะ • มุหัมมัดตอลาล แกมะะ • अब्दুলรอแมะ สุหลง	1	The Development of Qur'an Reading Skills Using an Instructional Package for Second-Year Lower-Level Islamic Studies Students • Nuraslina Yusoh • Muhammadtolan Kaemah • Abdulramae Sulong
รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย • นุรไอนี เจ๊ะกา • ชวนพิศ ชุมคง • ทวีศักดิ์ พุฒสุขชี • ชัชวาล ชุมรักษา	14	A 21st Century Leadership Model for School Administrators in Thailand's Three Southern Border Provinces • Nur-inee Cheka • Chuanphit Chumkhong • Thaweesak Putsukee • Chatchawan Chumrukso
ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ • นิภาพรณ คองแก้ว • พิเชษฐ์ พรหมใหม่	33	Factors Affecting Application to Become Cosmeceutical Products Distributors Through Online Channels • Nipaporn Kongkaew • Pichet Prommai
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ • ไอริสสา พรหมจรรย์ • กานดา จันท์แย้ม	56	Confirmatory Factor Analysis of Positive Psychological Capital of Sports Students, Thailand National Sports University • Irisa Prommachan • Kanda Janyam

สารบัญ (ต่อ)

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

บทความวิจัย	หน้า Page	Research Article
การพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางราง ในยุคดิจิทัล • อารัญ วรรณะอนนท์ • สมนึก วิสุทธิแพทย์ • อีรวัช บุญยโสภณ • อีรวุฒิ บุญยโสภณ	80	Development of a Competency Model for Railway System Technical Trainers in the Digital Era • Arran Wannah-arnon • Somnoek Wisuttipat • Teerawat Boonyasopon • Teravuit Boonyasopon
บุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะ ในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ในยุคดิจิทัล • ชุณห์ อินทมาโน • ปรีชญา ชุมศรี • พิเชษฐ์ พรหมใหม่	100	Personality, Innovation Acceptance, and Communication Skills Influencing the Work Effectiveness of Life Insurance Agents in The Digital Era • Chun Intamano • Preechaya Chumsri • Pichet Prommai
การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการ อ่านจับใจความ รายวิชาอัลอ์ลากสำหรับ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 • อีลฮัม ลาแซ • มุหัมมัดสุหัยมี เฮงยามา	123	Learning Management Using the KWL Plus Technique in Conjunction with Mind Mapping to Develop Reading for Main Idea Skills in the Akhlak Subject for Year 3 Lower Secondary Islamic Studies Students • Ilham Lasae • Muhammadsuhaimi Haegyama
ทัศนคติและความเชื่อมั่นด้านเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด ขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา • เซากี สามารถ • ชัยรัตน์ จุสปาโล	139	Attitude and Confidence in Technology Influencing the Acceptance of QR Code Technology among Business Organizations in Songkhla Province • Saoki Samat • Chairat Jussapalo

สารบัญ (ต่อ)

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

บทความวิจัย	หน้า Page	Research Article
การพัฒนาารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการ ธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล • สุรเดช ทองแกมแก้ว • อีรวัช บุญยโสภณ • สมนึก วิสุทธิแพทย์ • อีรวุฒิ บุญยโสภณ	166	Development of an Entrepreneurial Capability Model for Health Service Businesses to Promote the Tourism Industry in the Digital Era • Suradech Thongkaemkaew • Teerawat Boonyasopon • Somnoek Wisuttipat • Teravuit Boonyasopon
ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะการคิดเชิงออกแบบผ่านนวัตกรรม เลียนแบบธรรมชาติสำหรับนักศึกษาครูใน บริบทวิชาชีพวิทยา • ธนิกา วศินยานุวัฒน์	188	Integrating Biomimicry in Pre-service Biology Teacher Education: Impacts on Design Thinking Competencies • Thanika Vasinayanuwatana
บทความวิชาการ		Review Article
กายวิภาคของความวิตกกังวล: วิวัฒนาการ กลไก และความดึงดูดใจข้ามวัฒนธรรม ของประเภทนวนิยายระทึกขวัญ	211	The Anatomy of Anxiety: Evolution, Mechanics, and Cross-Cultural Appeal of the Thriller Genre • Fahad Tanweer • Sorat Abdulsata • Jehsuhana Wangpittaya
บทความปริทัศน์		Book Review
รวมเรื่องสั้น Lelaki Kedai Kopi • ซาฮีดิน นิติภาค	229	Lelaki Kedai Kopi: An Anthology of Short Stories • Sahidin Nitiphak1

การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียน

อิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2

The Development of Qur'an Reading Skills Using an Instructional Package for Second-Year Lower-Level Islamic Studies Students

นุรอชลีนา ยูโซะ^{1*} มุหัมมัดตอลาล แกมะ¹ อับดุลรอแมะ สุหลง¹

Nuraslina Yusoh^{1*}, Muhammadtolan Kaemah¹, Abdulramae Sulong¹

(Received: November 20, 2025; Revised: December 13, 2025; Accepted: January 26, 2026)

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอานสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 70/70 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านอัลกุรอานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอาน สำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน 3) แบบวัดทักษะการอ่านรายวิชาอัลกุรอาน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t-Test ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.70/80.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ 2) ทักษะการอ่านอัลกุรอานของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: อัลกุรอาน ทักษะการอ่าน ชุดการสอน

Abstract

This research aimed to: 1) develop and determine the efficiency of a Qur'an course instructional package for second-year lower-level Islamic studies students based on the 70/70 criterion, 2) compare students' Qur'an reading skills before and after learning through the instructional package, 3) examine students' satisfaction with learning management using

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author. E-mail: nasnuraslina@gmail.com

the Qur'an course instructional package. The sample used in this study consisted of 30 second-year lower-level Islamic studies students, obtained through simple random sampling. The research instruments consisted of: 1) a Qur'an course instructional package for the second-year lower-level Islamic studies students, 2) Qur'an course lesson plans using the instructional package, 3) a Qur'an reading skills test, and 4) a student satisfaction questionnaire. The statistical methods employed included percentage, mean, standard deviation, and the t-test. The research results revealed that: 1) the overall efficiency of the instructional package was 85.70/80.00, which was higher than the prescribed standard criterion, 2) students' Qur'an reading skills after learning through the instructional package were significantly higher than before learning at the .001 level, and 3) students' satisfaction with learning through the instructional package was at the highest level.

Keywords: Al- Quran, Reading Skills, Instructional Package

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีเจตคติและทักษะที่ถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติสุข โดยเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักการทางศาสนา จึงได้กำหนดสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนควรมีหลังสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ หนึ่งในนั้นคือความสามารถในการอ่าน เขียน และท่องจำหลักคำสอนของอิสลามที่มาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้อิสลาม เพื่อการพัฒนาตนเอง การดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนหลักการศรัทธาที่มั่นคง พร้อมกับการประกอบศาสนกิจอย่างเคร่งครัด และการประพฤติตนตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมอิสลาม จะนำไปสู่การใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปอย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การเรียนการสอนอัลกุรอานในสังคมปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะอัลกุรอานไม่เพียงอ่านเพื่อความสงบของจิตใจเท่านั้น แต่การอ่านอัลกุรอานและผู้ที่ศึกษาอัลกุรอานสามารถนำไปสู่สวรรค์ของพระองค์ได้ อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่อัลลอฮ์ทรงประทาน แก่นปมูฮัมหมัดผ่านมลาอิกะฮ์ญิบรีลเพื่อเป็นทางนำให้แก่บรรดาผู้ศรัทธา ดังนั้นในฐานะผู้สอนไม่ควรที่จะปล่อยผ่านเท่านั้น แต่จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถอ่านบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้แก่ผู้เรียน ทักษะการอ่านอัลกุรอานเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนการสอน เนื่องจากอัลกุรอานถือเป็นแหล่งความรู้และแนวทางในการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกคน การอ่านที่ถูกต้องตามหลักตัจวีตช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย

และสาระของพระดำรัสได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและศรัทธาในจิตใจ การพัฒนาทักษะดังกล่าวจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และสืบสานการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอัลกุรอานของโรงเรียนสมบูรณศาสนอิสลาม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ผลการจัดการเรียนรู้ของปีที่ผ่านมาในรายวิชาอ่านอัลกุรอานในหนังสือเรียนอัลกุรอานระดับชั้นอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 1 ของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 183 คนพบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละ 54 มีผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้คือ ร้อยละ 75 ซึ่งได้สัมภาษณ์ครูเวพาดีละห์ อีแต และมะรอวี ดอเลาะ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 พฤษภาคม 2566) ผู้สอนรายวิชาอัลกุรอานในโรงเรียนสมบูรณศาสนอิสลามชั้นอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 ในปี 2566 ปัจจุบันผู้สอนในรายวิชาอัลกุรอานได้ให้ความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า นักเรียนบางคนไม่สนใจในการเรียน ขาดวินัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่รู้จำักพยัญชนะ สระในอัลกุรอานและไม่สามารถอ่านอัลกุรอานตามที่หลักสูตรกำหนดให้นักเรียนอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 จะต้องท่องจำสุเราะฮ์ อัลมะซัด อันนัศร และอัลกาฟิรูน อีกทั้งจะต้องรู้จักพยัญชนะที่มีสระพัดหะดัยน พยัญชนะกัศเราะดัยน พยัญชนะฎ็อมมะดัยน พยัญชนะที่มีสระสุกุน การอ่านนูนและมีมสุกุน การอ่านอายนสุกุน และฮัมซะฮสุกุน คำที่ออกเสียงสั้น เสียงยาวโดยพยัญชนะ อลิฟ วาว ยาว เป็นต้น

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสมบูรณศาสนอิสลาม พบว่า ส่วนใหญ่รูปแบบการสอนที่นิยมใช้การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันคือ การสอนเน้นการบรรยายเป็นหลักโดยไม่มีสื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอน ขาดสื่อที่สร้างแรงจูงใจในทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างยิ่ง วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวมีหลายแบบ เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดียและเทคโนโลยี การใช้เกมและกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น แต่ด้วยบริบทของโรงเรียนวิธีการใช้ชุดการสอนจึงเหมาะสมกว่า ดังที่จิตติพร อาทิตย์อาภา และพิชญภาคิม ไชยมงคล (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่เน้นการปฏิบัติและกิจกรรมที่หลากหลายสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีการจัดหากิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ดังหัวข้อการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ "ชุดการสอน" เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการสอนไปสู่การปฏิบัติจริง และยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอานสำหรับนักเรียนตอนต้นชั้นปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านอัลกุรอานรายวิชาอัลกุรอานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนของนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอาน

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่าน

การพัฒนาทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเปิดโลกทัศน์และเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจความคิดและประสบการณ์ของผู้เขียนได้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้

1. การอ่าน

บรรจง พลไชย (2567) อธิบายว่า การอ่านคือกระบวนการทางปัญญาที่ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อตีความและทำความเข้าใจความหมายจากข้อความที่ปรากฏ

พวงผกา ดลสุจริต (2563) ได้ให้ความหมายการอ่าน หมายถึง กระบวนการที่ผู้อ่านใช้ทักษะทางภาษาและทักษะทางปัญญาเพื่อรับรู้ความหมาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าข้อความที่เขียน ทักษะการอ่านที่ดี ช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจเนื้อหา สารระ จุดประสงค์ ความคิด ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด และจินตนาการของผู้เขียน วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

นภสร กิตติพงศ์ (2566) กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการสื่อสารความหมาย ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน หรือผู้เขียนกับผู้พูด ซึ่งผู้อ่านสามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ และอาจโต้ตอบกับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกิจกรรมทางปัญญาและภาษาที่ซับซ้อน โดยผู้อ่านใช้ทักษะในการรับรู้ ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และตีความสาระของข้อความที่ปรากฏ เพื่อเข้าถึงความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ยังถือเป็นกระบวนการสื่อสารที่นำไปสู่การตอบโต้ได้

2. อัลกุรอาน

อิสมาอีล ลูตีฟี จะปะกียา (2557) ได้ให้ความหมายของอัลกุรอานว่าเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ที่ประทานลงมาแก่นบีมุฮัมมัด (ศ.ล) ผ่านมลาอิกะฮ์ญิบรีล เป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายสำหรับมนุษยชาติ เพื่อเป็นทางนำสำหรับมนุษย์ไปสู่การมีชีวิตที่มีความสงบสุขในโลกนี้และโลกหน้า

3. ชุดการสอน

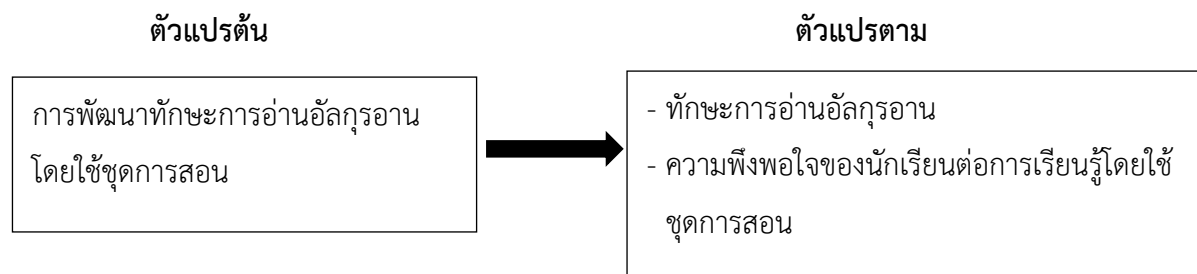
ชุดการสอนเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของชุดการสอนได้อย่างชัดเจนได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ดังนี้

วรฤทัย เพชรรัตน์ และจุไรศิริ ชูรักษ์ (2567) ได้ให้ความหมายชุดการสอน หมายถึง ให้คำจำกัดความของชุดการสอนว่าเป็น สื่อประสมที่รวบรวมสื่อการสอนหลายประเภทมาประกอบเข้าด้วยกัน และถูกจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

Good (1973) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนคือโปรแกรมการเรียนการสอนแบบเบ็ดเสร็จ ที่ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์การสอน เนื้อหา คู่มือครู และแบบฝึกหัดอย่างครบถ้วนตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ โดยผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และมีครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ

สรุปได้ว่า ชุดการสอน คือ สื่อประสมที่ออกแบบและรวบรวมวัสดุอุปกรณ์การสอนอย่างหลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเป้าหมายการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอานสำหรับนักเรียนอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 ได้ตามเกณฑ์ 70/70
2. ทักษะการอ่านอัลกุรอานของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนที่ใช้ชุดการสอน ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.17$) ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ อิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนสมบูรณศาสนอิสลาม ตำบลดอน อำเภอบ้านนาเร จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีจำนวนรวม 183 คน จาก 6 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 ห้อง ป.2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสมบูรณศาสนอิสลาม จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการดำเนินวิจัย ได้แก่

2.1 ชุดการสอนวิชาอัลกุรอาน สำหรับนักเรียนอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 เรื่อง รวมทั้งหมด 11 ชั่วโมง มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.2 แผนการสอนที่พัฒนาขึ้นจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน สำหรับนักเรียนอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 แผน แผนละ 1-2 ชั่วโมง ได้แก่ ชุดที่ 1 ปฐมนิเทศและการสร้างความคุ้นเคยและทำแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าด้านการเขียนกิจกรรมภาพต่อ (Jigsaw) ชุดที่ 2 การสอบอ่านเพื่อวัดความก้าวหน้าด้านการอ่านก่อนเรียนกิจกรรมเขียนพยานะในอัลกุรอานอย่างสร้างสรรค์ ชุดที่ 3 พยานะที่มีสระฟัดหะดัยน ชุดที่ 4 พยานะกัศเราะดัยน ชุดที่ 5 พยานะ ฎ็อมมะดัยน ชุดที่ 6 พยานะที่มีสระสุกุน ชุดที่ 7 การอ่านนูนและมีมสุกุน ชุดที่ 8 การอ่านอายนสุกุน และฮัมซะฮสุกุน ชุดที่ 9 คำที่ออกเสียงสั้น และเสียงยาวโดยพยานะ อลิฟ วาว และ ยาว และชุดที่ 10 เครื่องหมายการออกเสียงสระ มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.3 แบบวัดทักษะการอ่านรายวิชาอัลกุรอานสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 ข้อ มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.41-0.80 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.50-0.80 มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน จำนวน 10 ข้อ มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-0.86

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนอิสลามตอนต้นชั้นปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2567 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 เริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบวัดทักษะการอ่านอัลกุรอาน 20 ข้อ จากนั้นตรวจให้คะแนนและบันทึกผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3.2 ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน เมื่อจบแต่ละแผนจะมีการทดสอบระหว่างเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดิม แล้วนำคะแนนที่ได้มาตรวจและบันทึกผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 เมื่อจบการสอนทั้ง 10 แผน ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านชุดเดิม จากนั้นตรวจให้คะแนนและบันทึกผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.4 รวบรวมคะแนนทักษะการอ่านทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ที่ได้จากการสอนด้วยชุดการสอนทั้ง 10 แผน เพื่อนำไปวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูล

3.5 นำคะแนนจากแบบวัดทักษะการอ่านรายวิชาอัลกุรอานก่อนเรียน คะแนนระหว่างเรียนและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน ที่สอนโดยใช้ชุดการสอนไปประมวลวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล

3.6 ดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลกุรอาน โดยใช้แผนผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน

3.7 นำผลที่ได้จากการสรุปมาเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนในการวิจัย วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของค่า E1/E2 ตามเกณฑ์ 70/70

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบใช้สถิติ t-Test

4.3 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดการสอนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอน การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน สำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 ผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอน การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 เกณฑ์มาตรฐาน 70/70

กระบวนการเรียนรู้		ผลการเรียนรู้/ผลลัพธ์		ประสิทธิภาพ			
n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	E ₁	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	E ₂	E ₁ /E ₂
30	478	409.67	85.70	20	16.00	80.00	85.70/80.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของชุดการสอน เท่ากับ 85.70/80.00 ซึ่งเป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านอัลกุรอานรายวิชาอัลกุรอานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนของนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านอัลกุรอานรายวิชาอัลกุรอานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนของนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 2

ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่าน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	SD	t	p-value
ก่อนเรียน	30	20	7.43	3.75	4.73***	0.000
หลังเรียน	30	20	16.00	5.34		

*** p < .001

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการอ่านอัลกุรอานของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอาน

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนรายวิชาอัลกุรอานสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2

ข้อ	ความพึงพอใจ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1	นักเรียนพอใจกับเนื้อหาที่เรียนในรายวิชาอัลกุรอาน	4.67	0.61	มากที่สุด	5
2	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในรายวิชาอัลกุรอาน	4.47	0.57	มาก	8
3	นักเรียนคิดว่าชุดการสอนที่ใช้ในการเรียนรู้นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.77	0.50	มากที่สุด	3
4	นักเรียนชอบกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชา	4.53	0.63	มากที่สุด	7
5	นักเรียนสามารถทำงานในชุดการสอนได้ด้วยตัวเอง หรือมีผู้ช่วยเหลือเล็กน้อย)	4.50	0.51	มากที่สุด	6
6	นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายจากชุดการสอนนี้	4.23	0.77	มาก	9
7	นักเรียนได้รู้สิ่งใหม่ ๆ กับการใช้ชุดการสอนนี้	4.83	0.38	มากที่สุด	1
8	นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้	4.77	0.43	มากที่สุด	4
9	นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านและเขียนอัลกุรอานมากขึ้นหลังจากเรียนจบหลักสูตรนี้	4.83	0.46	มากที่สุด	2
10	นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.17	0.59	มาก	10
ค่าเฉลี่ยรวม		4.58	0.17	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด คือนักเรียนได้รู้สิ่งใหม่ ๆ กับการใช้ชุดการสอนนี้ ($\bar{x}$ = 4.83, SD = 0.38) รองลงมา คือนักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านและเขียนอัลกุรอานมากขึ้นหลังจากเรียนจบหลักสูตรนี้ ($\bar{x}$ = 4.83, SD = 0.46) ส่วนประเด็นความพึงพอใจของนักเรียนที่น้อยที่สุดคือนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x}$ = 4.17, SD = 0.59)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอนสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 สามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.70/80.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้ 70/70 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้แม้ว่าค่าประสิทธิภาพทั้งสองส่วนจะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่การที่ E_1 สูงกว่า E_2 อย่างมีนัยสำคัญบ่งชี้ถึงประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ จุดแข็งของชุดการสอน คือ ชุดการสอนมีกิจกรรมและเนื้อหาที่น่าสนใจและเหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้ การสอน กระบวนการ ซึ่งทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดหรืองานระหว่างเรียนสูงตามไปด้วย ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ ในทางกลับกัน การที่คะแนนหลังเรียน E_2 ต่ำกว่าคะแนนระหว่างเรียน E_1 อาจชี้ให้เห็นว่าชุดการสอนยังคงมีบางประเด็นที่ต้องปรับปรุง เช่น การถ่ายทอดความรู้ ชุดการสอนอาจเน้นการทำกิจกรรมในชั้นเรียนมากเกินไป แต่ยังขาดการสรุปเนื้อหาสำคัญ หรือการทบทวนเพื่อให้ความรู้คงทน การวัดผล คือ แบบทดสอบหลังเรียนอาจมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมไปใช้ตอบคำถามได้อย่างเต็มที่ ทักษะการเรียนรู้ คือ นักเรียนอาจเน้นการทำกิจกรรมตามขั้นตอน แต่ยังขาดความเข้าใจในหลักการหรือแนวคิดที่ลึกซึ้ง ซึ่งจำเป็นสำหรับการทำแบบทดสอบที่วัดทักษะการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของชุดการสอนทั้งในด้านกระบวนการและผลลัพธ์

ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอาดีละห์ ดือราฮิง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดชุดเราะฮ์อัลกุรอานแบบ AC Model ผลการวิจัยพบว่า ชุดชุดเราะฮ์อัลกุรอานแบบ AC Model มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.45/81.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของมะรอปี เจ๊ะเฮง และคณะ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านคัมภีร์ที่มีต่อความคงทนในการท่องจำอัลกุรอานสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนแสดงมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านคัมภีร์ และความคงทนในการท่องจำเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนมีความพึงพอใจสูง ต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึก

2. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทักษะการอ่านอัลกุรอานของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนมีคะแนนหลังเรียนที่สูงขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับก่อนเรียน เนื่องจากชุดการสอนที่ใช้ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ความสามารถในการอ่านอัลกุรอานของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมูหัมมัดสุหัยมี เสงยามา และอับดุลรอแม สุหลง (2568) ที่พบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมร่วมกับหะละเกาะฮู

ส่งผลให้ทักษะการอ่านอัลกุรอานของศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานนุรุลฮุดาสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวิจัยของอาดีละห์ ดือราอิง (2564) การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดสูตระฮ์อัลกุรอานแบบ AC Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินทักษะการอ่านอัลกุรอานของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าชุดสูตระฮ์อัลกุรอานมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านได้จริง

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักเรียนรายข้อ พบว่า ประเด็นความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด นักเรียนได้รู้สิ่งใหม่ ๆ กับการใช้ชุดการสอนนี้ รองลงมา คือ นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านและเขียนอัลกุรอานมากขึ้นหลังจากเรียนจบหลักสูตรนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาวียะห์ สาเหาะ และคณะ (2566) ของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัย 1. ความพึงพอใจระดับ “มากที่สุด”

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามตอนต้น ชั้นปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.70/80.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. คะแนนทักษะการอ่านอัลกุรอานของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. นักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลกุรอานโดยใช้ชุดการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนควรบริหารจัดการเวลาสำหรับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน
2. ผู้สอนควรพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะและความชำนาญการ เพราะระยะแรกนักเรียนอาจเกิดความสับสนในการเรียนการสอน ผู้สอนจึงต้องมีความพยายามในการเสนอแนะนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเรียนรู้อย่างถูกต้อง
3. ผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการสอนให้แพร่หลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่อง เครื่องหมายการอ่านออกเสียงสระ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ามีค่าประสิทธิภาพ E1 เท่ากับ 80.92 แม้จะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่เมื่อเปรียบเทียบกับแผนการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่น ๆ พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงควรพัฒนาสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ในเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมุ่งเน้นรูปแบบกิจกรรมเพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนแต่ละประเภทที่บรรจุอยู่ในชุดการสอน เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมใดส่งผลต่อความเข้าใจและการคงอยู่ของความรู้มากที่สุด
3. ควรมุ่งเน้นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาการถ่ายโยงความรู้ จากห้องเรียนไปสู่บริบทอื่น ๆ หรือชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาในรายวิชาอัลกุรอาน

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551*. กรมวิชาการ.
- ชาวิยะห์ สาเหาะ, ลิลลา อุดุลยศาสน์, และรุยัยซา ดือราแม. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง แสง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา*, 6(2), 253-265.
- ฐิติพร อาทิตย์อาภา และพิษณุภาคิน ไชยมงคล. (2567). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชั้นบรรยากาศของเรา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนประจำชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 2(3), 1-15.
- นภสร กิตติพงศ์. (2566). สู่ชุมชนการอ่านในบริบทการสื่อสารยุคดิจิทัล: บทบาทของการแสดงความคิดเห็นเชิงโต้ตอบ. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ*, 11(4), 25-40.
- บรรจง พลไชย. (2567). การอ่านเพื่อการเรียนรู้. *วารสารบรรณารักษศาสตร์*, 13(2), 1-15.
- พวงผกา ดลสุจริต. (2563). การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ใน *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 21 มหาวิทยาลัยขอนแก่น* (น. HMP10). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มะรอปปี เจ๊ะเฮง, มุหำมัดสุหมี เฮงยามา และยามิละห์ โต๊ะแม. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านศัพท์ที่มีต่อความคงทนในการท่องจำอัลกุรอานสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 1. *วารสารมนารอ : วารสารอิสลามและประเด็นร่วมสมัย (M-JICI)*, 6(1), 88-106.

- มูหำมัดสุไหมี เฮงยามา และอับดุลรอแม สุหลง. (2568). ผลของการพัฒนาชุดกิจกรรมร่วมกับทะเลาะฮะฮะที่มีต่อทักษะการอ่านอัลกุรอานสำหรับศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานนุรุลฮุดา บ้านบ่อเจ็ดลูก อำเภอมะเอยะลา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 36(1), 154-164.
- วรฤทัย เพชรรัตน์ และจุไรศิริ ชูรักษ์. (2567). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการสอนอ่านของเมอร์ดอคร่วมกับสื่อประสม ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี*, 6(1), 465-478.
- อาดีละห์ ดือราฮิง. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ชุดสาระฮะฮะอัลกุรอานแบบ AC Model สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา. (2557). *อัลกุรอานและสังคมไทย*. ศยาม.
- Good, T. L. (1973). *Introduction to Educational Research*. Longman.

รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

A 21st Century Leadership Model for School Administrators in Thailand's Three Southern Border Provinces

นุรไอนี เจ๊ะกา^{1*} ชวนพิศ ชุมคง² ทวีศักดิ์ พุฒสุขชี¹ ชัชวาล ชุมรักษา²

Nur-inee Cheka^{1*}, Chuanphit Chumkhong², Thaweesak Putsukee¹, Chatchawan Chumruksa²

(Received: November 21, 2025; Revised: January 6, 2026; Accepted: February 27, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 2) สร้างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และ 3) ประเมินรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้ (1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และสรุปข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงทฤษฎี นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (2) สังเคราะห์และสร้างเป็นร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (3) ประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อยืนยันความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิและแบบประเมินความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย 1) องค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี ประกอบด้วย 8 ด้าน 2) รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ 3) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้อย่างเป็นประโยชน์

¹วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹International College, Thaksin University

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²Faculty of Education, Thaksin University

*Corresponding author. E-mail: Nurinee313@gmail.com

คำสำคัญ: รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของประเทศไทย

Abstract

The objectives of the present research were to: 1) study the components of 21st-century leadership; 2) design a 21st-century leadership model; 3) evaluate validity of the 21st-century leadership designed model for school administrators in Thailand's three southern border provinces. The research procedures were as follows: 1) a preliminary study was conducted by studying and analysing documents, concepts, theories, and related research; the information was analysed and summarised using theoretical content analysis and then synthesised into a conceptual framework for the research; 2) a draft 21st-century leadership model of school administrators in the three southern border provinces was synthesised and developed through interviews with five experts, and the data were analysed using content analysis; and 3) the quality of the model was evaluated by three specialists to confirm its accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness. The research instruments used in this study were an interview form for experts and an evaluation form assessing the congruence and feasibility of the model for specialists. The research findings were as follows: 1) the components of 21st-century leadership derived from the synthesis of concepts and theories consisted of eight dimensions; 2) the 21st-century leadership model of school administrators included interpersonal relations, learning and problem-solving, innovation and technology, teamwork, communication, management, creativity and vision; 3) the specialists confirmed that the 21st-century leadership model designed for school administrators in the three southern border provinces was accurate, appropriate, feasible, and useful.

Keywords: 21st-Century leadership model, School administrators, Thailand's three southern border provinces

บทนำ

รัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาจึงมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารจัดการมาโดยตลอด เพื่อสร้างศักยภาพของประเทศ ให้ดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรีและอยู่ในสังคมส่วนรวมได้อย่างมีความสุข ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐมี

พันธกิจจัดให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับความต้องการในทุกระบบ ควบคู่กับการผลักดันการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ พร้อมทั้งกำกับดูแลและยกระดับมาตรฐานให้ทัดเทียมนานาชาติ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม ระเบียบวินัย ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ ความสามารถตามศักยภาพของตน และสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) แผนการศึกษาพุทธศักราช 2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาที่ดีและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งทำให้มีชีวิตที่มีความสุข ยึดมั่นในแนวคิดการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและชาญฉลาด และเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน ซึ่งมีเป้าหมายการ 4 ประการ ได้แก่ 1) ส่งเสริมวิธีดำเนินการและกลไกการศึกษาให้มีศักยภาพสูงสุด 2) ส่งเสริมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะและความสามารถที่สอดคล้องกับระเบียบแบบแผนของรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 3) ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นอันหนึ่งเดียวกันตามจารีตประเพณี ทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนด้วยความพอเพียง และ 4) มุ่งช่วยให้ประเทศไทยเติบโตเพื่อให้ทุกคนมีชีวิตที่ดี โดยไม่ปล่อยให้ใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง โดยมีเป้าหมาย คือ ด้านผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ผู้นำเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและส่งเสริมการพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม เสริมสร้างบรรยากาศและการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มและสามารถนำพากลุ่มก้าวข้ามอุปสรรคและข้อจำกัดต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ Yulk (2010) กล่าวว่า ผู้นำจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลให้บุคคล ดำเนินการในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร โดยที่ผู้นำได้แสดงความรู้ในด้านต่าง ๆ และแสดงลักษณะ ท่าทาง เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในการทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและบรรลุเป้าหมาย ร่วมกัน Maxwell (2011) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำอันดับหนึ่งของโลกให้ทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่า ความกล้าเสี่ยงมองเห็นทุกโอกาส ในขณะที่ผู้อื่นมองเห็นเป็นวิกฤต จุดประกายแรงบันดาลใจ เต็มเต็มจินตนาการ ปลุกพลังความกล้า และก้าวเดินอย่างมั่นคงสู่ความสำเร็จ มีความจริงใจ สามารถทำงานกับคนรอบข้างได้และกล่าวว่า “การเป็นผู้นำที่ดีไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้อย่างรวดเร็ว ต้องใช้เวลาและการฝึกฝนอยู่เสมอ” การเป็นผู้นำที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับกลุ่มหรือองค์กรใด ๆ ในปัจจุบัน เนื่องจากโลกเชื่อมโยงกันมากขึ้นกว่าเดิม และมีเทคโนโลยี

ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างรวดเร็วมาก องค์กรจะประสบความสำเร็จในระยะยาวอย่างยั่งยืน จะต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ภาวะผู้นำจึงเปรียบได้กับพลังสำคัญของผู้บริหาร ที่กำหนดทิศทางความสำเร็จและสะท้อนประสิทธิภาพของการดำเนินงานอย่างชัดเจน เป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารงานต่อผู้ร่วมงาน ต่อผู้ได้บังคับบัญชา ต่อสถาบันและต่อความสำเร็จขององค์กร นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Organization for Economic Co-operation and Development : OECD (2016) เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างและหลากหลายสอดคล้องกับลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่พัฒนามาจากชาติตะวันตก นิยามดังกล่าวเป็นประเด็นที่สำคัญและมีการกล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายทั้งในแวดวงการศึกษา การปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้นำหลายคนอาจมีความคิดว่าสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมอาจบั่นทอนศักยภาพในการทำงาน และด้วยสาเหตุนี้เองที่หลายคนอาจมีมุมมองที่ว่าการรักษาสถานภาพขององค์กรอาจเป็นการสร้างคุณค่าและการทำหน้าที่เพียงพอแล้วในสภาวะการณ์ในปัจจุบัน แต่อาจมีหลายคนที่ยังมีแนวคิดในเชิงบวก โดยมุ่งเน้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างน้อยที่สุด ก็คือ ความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาโดยเฉพาะตัวผู้เรียนและครู รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและสมาชิกของชุมชน ก่อปรกับแนวทางการแก้ปัญหาได้รับความร่วมมือจากคนในท้องถิ่นไม่เต็มที่เท่าที่ควร ในอดีตไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทุกด้านควบคู่กันไป แต่กลับเน้นการพัฒนาเชิงเงินนโยบายและเชิงวัตถุ ทั้งมุ่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเชิงสังคม ปัญหาจึงไม่คลี่คลายและแก้ไขยากขึ้น โดยปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐ (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2562) กระบวนการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ตอบสนองตามหลักคำสอนทางศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของผู้คนในพื้นที่ จึงนับเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม บริบทการดำรงชีวิต ความจำเป็น และรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้เรียนและชุมชนที่ประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนาและระดับของสมรรถนะทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่ผู้บริหารจะต้องมีการเรียนรู้และพัฒนา ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สร้างให้เกิดการยอมรับระหว่างกัน และยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ยังคงมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

แข่งขันและประกอบอาชีพได้ ปัญหาดังกล่าวมีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รับนโยบายมาสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดให้ภาวะผู้นำเป็นหลักการเพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับทักษะผู้บริหารยุคใหม่ เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่-21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อประเมินรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและศึกษาเอกสาร ดังนี้

ความหมายของภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำ ไว้หลายท่าน ได้แก่ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการโน้มน้าวและจูงใจ ทั้งผู้นำและผู้ตาม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ กรวิกา มั่งมุล (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้กลยุทธ์ของบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น เพื่อโน้มน้าวใจกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานนั้น ๆ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขององค์กร ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนและจัดการภารกิจด้านต่าง ๆ ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการขับเคลื่อนไปในทางที่ดีและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการชักชวน โน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตามเป้าหมายด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเป็นผู้นำสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมที่ดีแก่สถานศึกษา ซึ่งผู้นำต้องสามารถก่อให้เกิดการทำกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาภาวะผู้นำ

การพัฒนาภาวะผู้นำอาจกระทำได้หลายวิธี ทั้งการศึกษาตนเอง ด้วยการวิเคราะห์อดีตชีวิตประวัติ การทบทวน วิเคราะห์ชีวิตที่ผ่านมาในอดีต หรือการศึกษาผู้อื่น ผู้นำที่ดี จะต้องสามารถเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอย่างดี โดยใช้เทคนิควิธีที่จะนำไปใช้เพื่อศึกษาผู้อื่น และการพัฒนาตนเอง เป็นการสร้างสมคุณลักษณะ คุณธรรม อัตลักษณ์ ทักษะคติ สมรรถนะ ความชำนาญ ความรู้ มุมมอง ความเข้าใจ ฯลฯ ให้เกิดขึ้นในตนเอง เพื่อให้ตนมีชีวิตที่ดี มีความสุข ก้าวหน้า เพียบพร้อม และก่อประโยชน์ให้องค์กรและสังคมด้วย (ฉันทนา จันทร์บรรจง, 2562) กล่าวโดยสรุปว่าการพัฒนาภาวะผู้นำ ต้องอาศัยองค์ประกอบ เทคนิคและกระบวนการ ผู้นำจะต้องมีความรู้ และทักษะด้านการบริหาร ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการ ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้นำยุคใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทั้งในเรื่องของการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การเป็นผู้นำที่ฉลาดคิด ฉลาดพูด และฉลาดทำ และนำเทคนิคการแก้ปัญหาและตัดสินใจมาปรับใช้กับการทำงานในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

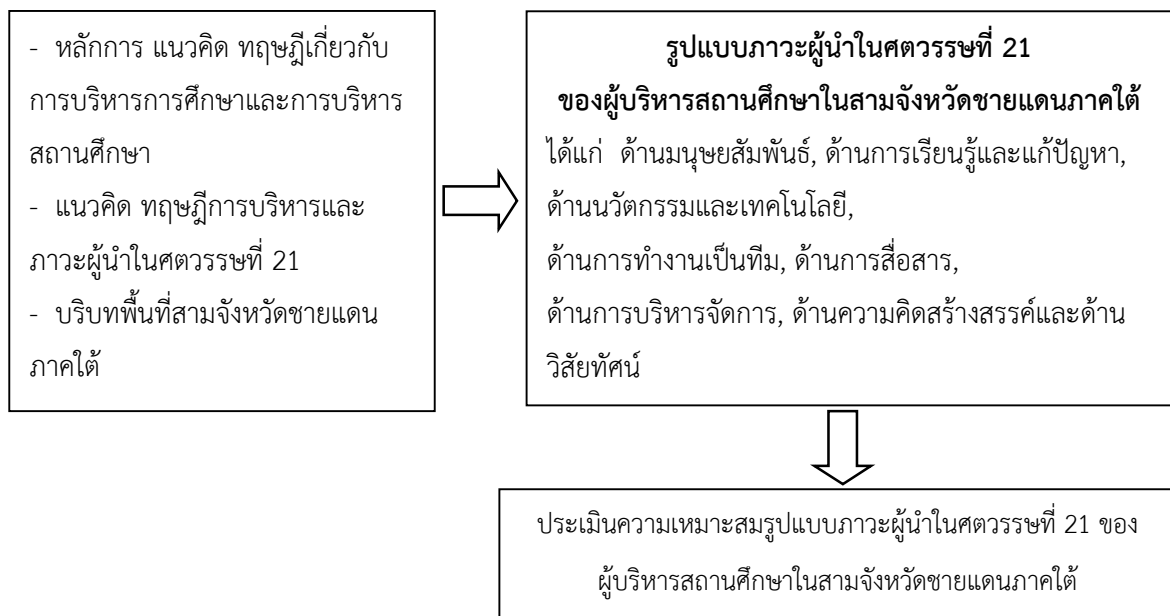
ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 คือ พฤติกรรมของผู้บริหารที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ รู้จักโน้มน้าวใจบุคคล โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์และพึ่งพานวัตกรรมเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร หมายถึง มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน สามารถสื่อสารได้เป็นอย่างดี สามารถคิด วิเคราะห์ ได้อย่างเป็นระบบ สามารถมอบหมายงานหรือออกคำสั่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่สะท้อนภาพความสำเร็จในอนาคตได้อย่างชัดเจน มองภาพอนาคตรองรับการเปลี่ยนแปลงในสภาวะปัจจุบันหรือกำหนดแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยเกิดจากการรับรู้ร่วมกันด้านเทคโนโลยี หมายถึง มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบ ด้านการคิดแก้ปัญหา หมายถึง มีความสามารถในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ ค้นหาสาเหตุของปัญหา คาดการณ์ถึงผลกระทบของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวได้ ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและหาหนทางแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (จิตรเลขาทองสุข, 2566) กล่าวโดยสรุปได้ว่า โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์ และเครือข่าย การเลือกเครือข่าย วิธีการสื่อสาร ต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ไม่จำกัดสถานที่ ผลสืบเนื่องมาจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยี มีการทำงานระหว่างสังคมข้ามวัฒนธรรม ฉะนั้น ผู้นำควรต้องมีความทันสมัยรู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ฉับไวในการสื่อสาร และมีความสามารถในการเชื่อมโยง

ผู้คนจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน ซึ่งในสังคมปัจจุบันนั้นมีการเคลื่อนย้ายระหว่างประชากรแต่ละกลุ่ม และคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ในการทำงาน และการทำงานอย่างมุ่งมั่นเป้าหมาย ล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญไม่ว่าจะอยู่ในยุคสมัยใด

องค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยของวิจารณ์ พานิช (2555) Organization for Economic Co-operation and Development ; OECD (2016) ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) บุษยพรรณ พรหมวาทย (2558) ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ผ่องพรรณ ผลราช (2560) ศิริธรรงค์ สังสชาติ (2561) ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561) ไกรสร เจริมทอง (2561) Kennedy (2011) Puccio et al. (2011) Greenberg (2012) National Association of Secondary School Principal (NASSP) (2014) Badillo (2013) NC Department of Public Instruction (2013) Reimer (2013) Brunson (2014) Kabyemera (2014) Campbell and Smith (2014) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีเนื้อหาสาระสำคัญส่วนใหญ่ที่คล้ายคลึงกันและในแต่ละทฤษฎีนั้นได้มีนักวิชาการได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ 8 ประเด็น คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านวิสัยทัศน์ ได้กรอบแนวคิดในวิจัย ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้เลือกจากค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป สรุปได้ 8 ประเด็น คือ

1. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับสมาชิกอย่างทั่วถึงให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน มีแนวความคิดในการสร้างทีมงาน สร้างเครือข่าย เพราะทีมงานหรือเครือข่ายเหล่านั้นจะเป็นปัจจัยผลักดันให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงได้อย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้นำสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในองค์กรและเครือข่าย สร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีของทีมงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคลากรทำงาน ออกมาได้ดีและนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพให้กับทีมงาน

2. ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา หมายถึง ผู้บริหารมีกระบวนการแก้ไข สถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์และความคิดวิจารณ์ญาณ มีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ควบคุมไปกับการแก้ปัญหาที่มีเหตุผล

3. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นหัวใจสำคัญสำหรับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ในระบบงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร การใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ นำความรู้ในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน ความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งของทีม การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้อย่างเหมาะสม มีการช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานกับทีมงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

5. ด้านการสื่อสาร หมายถึง สภาพการณ์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารสิ่งที่ต้องการได้ชัดเจน ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน สามารถเลือกวิธีการสื่อสารที่หลากหลายเหมาะสมกับบุคคลในสถานศึกษา และผู้ที่ท่านต้องการสื่อสารหรือเกี่ยวข้องได้ และสามารถสืบค้นข้อมูล และนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีศิลปะในการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนครบถ้วนและเหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือร่วมใจจากผู้เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้องและเหมาะสม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา

6. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผู้บริหารมีการวางแผนการปฏิบัติงาน และแผนการบริหารจัดการสถานศึกษาและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่เหมาะสม มีความสามารถนำหลักการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ มีการจัดระบบการ

ทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และมีการประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และรักษาวินัยของกลุ่มเพื่อให้บรรลุผลการจัดองค์การแผนงาน สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี และส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน สามารถทำงานร่วมกันได้

7. ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่จำเป็น โดยอาศัยข้อมูลที่มีควบคู่กับความรู้ใหม่ เพื่อนำไปสู่ทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหา การคิดสิ่งแปลกใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ สามารถคิดนอกกรอบ คิดวิเคราะห์ ข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ หาสาเหตุของปัญหา สามารถตีความข้อมูลที่ซับซ้อน การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลง การคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ เป็นแบบอย่างกระตุ้นให้คนอื่นได้เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์

8. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่มองเห็นภาพอนาคตขององค์การได้อย่างชัดเจน การทำนายและมองไปข้างหน้า ซึ่งต้องการความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ ความเชื่อมั่น ความสามารถในการรับความเสี่ยง การแสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางเป้าหมาย เพื่อสร้างอนาคต ความสามารถมองภาพอนาคตของหน่วยงาน การกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายและบริบทของสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะนำมาพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและมีประสบการณ์ การทำงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างน้อย 3 ปี และเกณฑ์การคัดออก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยในช่วงเวลาที่กำหนด

2. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ ผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและมีประสบการณ์การทำงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างน้อย 3 ปี และเกณฑ์การคัดออก คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยในช่วงเวลาที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ศึกษาองค์ประกอบเพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการสังเคราะห์มาร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

2.2 นำร่างรูปแบบเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและสร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันรูปแบบและเสนอแนะ

2.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับสมบูรณ์

3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพแบบความเห็นร่วม (Consensus) คือ ความคิดเห็นที่ทุกคนแสดงความคิดเห็นและยอมรับร่วมกันได้

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์เอกสาร กรอบแนวคิด หลักการเชิงทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มาสร้างเป็นร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะนำมาพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อสร้างร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
4. การเก็บข้อมูลจากแบบประเมินความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับผู้เชี่ยวชาญในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบที่ได้นั้น สอดคล้องกับโครงสร้างทางทฤษฎีและตัวแปรหรือไม่เพียงใด
2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ เพื่อสร้างร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยสรุปข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพแบบความเห็นร่วม เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประโยชน์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประโยชน์ โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ผู้นำตามแนวคิดใหม่ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะเพื่อความสำเร็จของผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอาชีพ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดพุทธวัฒนธรรม และนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ได้จำนวน 140 องค์ประกอบ และได้เลือกจากค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป สรุปได้ 8 ประเด็น ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มาสร้างเป็นร่างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้เห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะนำมาพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่จะต้องมีรูปแบบที่แตกต่าง เฉพาะเจาะจง โดยให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ที่มีความเปราะบางและละเอียดอ่อนในหลาย ๆ ด้าน เช่น คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ “ควรมีรูปแบบจำเพาะ ซึ่งก่อนที่จะบริหารจะบรรจุเป็นผู้บริหารในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือผู้บริหารในหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะต้องลงมาปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องมีการอบรมหรือพัฒนาในมิติที่มีความจำเพาะว่าการอยู่ในพื้นที่แห่งนี้จะต้องเจออะไรบ้าง เช่น ชาวบ้านที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เลย ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติอย่างไร หรือจะสื่อสารสร้างความเข้าใจอย่างไร จะต้องก้าวข้ามในสิ่ง

เหล่านี้ จะต้องไม่เอาความไม่รู้ภาษาไทยของคนพื้นที่มองเป็นข้อด้อย หรือดูถูก หรือไม่ให้ความสำคัญ และเรื่องของวัฒนธรรม ความเชื่อที่จำเพาะ อาจจะเป็นการส่งต่อรุ่นต่อรุ่น ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องใช้เวลาในการสื่อสาร มีความใจเย็น อดทนและระมัดระวังในการทำงานทั้งคำพูด การกระทำ การมีปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ คนในพื้นที่ยังเข้าใจในเรื่องของการศึกษาสายสามัญที่คลาดเคลื่อน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เข้าใจว่าการเรียนสายสามัญจะผิดหลักศาสนา ดังนั้นสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษจากพื้นที่อื่น ๆ จะต้องได้รับความรู้เข้าใจในพื้นที่ก่อนมาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จริง ๆ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาแล้วจะได้ตั้งตัวทัน และวางแผนได้ถูกต้องเหมาะสมกับบริบท”

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่า รูปแบบถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ทุกประเด็น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่-21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา 5) ด้านวิสัยทัศน์ 6) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 7) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 8) ด้านการสื่อสาร ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการคิดแบบเชื่อมโยงความเป็นสากลกับความเป็นท้องถิ่น ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการสื่อสารสร้างพันธมิตรและความร่วมมือ รวมทั้งอำนาจความเป็นผู้นำสู่บุคคลอื่นในองค์กร แสดงออกต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ปรับตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความรอบน้อมและเชื่อมั่นในตนเอง มีวิสัยทัศน์ในการสร้างยุทธศาสตร์และเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เพื่อสร้างความสำเร็จตามเป้าหมายองค์กร มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะบรรลุภารกิจพิเศษที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง วางแผนกลยุทธ์ในการบริหาร

สิ่งใหม่ ๆ บุคลากรกระบวนการทำงาน เน้นสัมพันธภาพในองค์กรและนอกองค์กร ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณพล บุรัมย์ (2566) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์และคุณธรรมจริยธรรม องค์ประกอบที่ 2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 4 ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 74.934 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรเมศร์ กลิ่นหอม (2562) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 10 องค์ประกอบ และประกอบด้วย 40 ตัวแปร คือ (1) การเสริมพลังภาวะผู้นำ (2) สมรรถนะภาวะผู้นำ (3) พฤติกรรมภาวะผู้นำ และ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า จากการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การบริหารและประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ สามารถอภิปรายผลได้ว่า รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ยังไม่มีผลวิจัยที่ชัดเจน การวิจัยจึงเป็นการค้นหาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผู้วิจัยเลือกการสัมภาษณ์ผู้บริหารในพื้นที่ เนื่องจากการสัมภาษณ์เป็นกระบวนการหนึ่งของการหาข้อมูล เพราะทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งสองมีหน้าที่ซึ่งกันและกันในการรวบรวมข้อมูล ผู้ถูกสัมภาษณ์จะเล่าเรื่องราวที่พบเจอ มุมมองและความรู้ของตน โดยอิงตามแก่นเรื่องหรือหัวข้อที่ผู้สัมภาษณ์จัดทำขึ้นในการสนทนา ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะฟังและทำความเข้าใจกับคำบรรยายของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยปลูกเร้าให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ระลึกถึงความคิด ความทรงจำ และประสบการณ์ของตนเอง และเรียบเรียงเป็นเรื่องราวที่มีความหมาย เพื่อให้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลและนำไปใช้ในการอภิปราย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการสร้างรูปแบบในการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้จากหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผสานกับผลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์และภาวะผู้นำสูง เพื่อประกอบการวิเคราะห์อย่างรอบด้าน พร้อมทั้งปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณีนิพนธ์ ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และตรวจสอบ แก่ไขดังข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณีนิพนธ์ เพื่อร่างรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ ทำการสร้าง

และกำหนดรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความเหมาะสม ดังที่ Eisner (2009) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบหรือประเมินรูปแบบ โดยการวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ในหัวข้อที่จะประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ตัดสินว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด บนพื้นฐานของความถูกต้อง ยุติธรรมและมีทัศนคติที่ดี ซึ่งอาศัยความรู้ ความสามารถ ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์การพิจารณา

3. ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความถูกต้องและเหมาะสม อาจเพราะผู้วิจัยพัฒนารูปแบบ โดยการปรึกษาอาจารย์ที่ดูแลชุมชนนิพนธ์ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงในปัจจุบันได้ จึงต้องได้รับการพิจารณาคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) กล่าวว่า รูปแบบเป็นโครงสร้างจำลองที่มีความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถเทียบเคียงหรือนำไปใช้เป็นตัวแบบในการดำเนินการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวมถึงการอธิบายหรือการแสดงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ง่ายขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่-21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวนตัวแปร 8 ข้อ ด้านการเรียนรู้และแก้ปัญหา จำนวนตัวแปร 7 ข้อ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวนตัวแปร 12 ข้อ ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวนตัวแปร 8 ข้อ ด้านการสื่อสาร จำนวนตัวแปร 8 ข้อ ด้านการบริหารจัดการ จำนวนตัวแปร 9 ข้อ ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน ตัวแปร 9 ข้อ และด้านวิสัยทัศน์ จำนวนตัวแปร 9 ข้อ รวมตัวแปร 70 ข้อ

2. ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ด้าน ผลปรากฏดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ทุกประเด็น โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้บริหารมีการจัดการความรู้ (Knowledge management) ภายในสถานศึกษาควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันภัยทางไซเบอร์ ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้บริหารมีระบบสารสนเทศในการสื่อสารภายในองค์กร ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามารถในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งสาระท้องถิ่นตามบริบทพื้นที่ ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้บริหารควรมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี สามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนได้และสามารถชักจูงผู้ปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายร่วมได้และควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเทียบเคียง (Benchmarking) กับโรงเรียนข้างเคียง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารองค์กรของตน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยนี้จะทำให้ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการยืนยันด้วยกระบวนการวิจัยที่ใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายและวางแผน เพื่อดำเนินงานหรือสร้างเกณฑ์ประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเด่น จุดด้อยในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและบริบทพื้นที่

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สามารถนำผลจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในด้านการติดตามภารกิจ เพื่อประกอบการประเมินผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด และเป็นแนวทางในการพัฒนาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและการประเมินสัมฤทธิผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยใช้รูปแบบที่ได้จากงานวิจัยนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ได้โปรแกรมในการฝึกอบรมพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยขององค์ประกอบแต่ละด้านที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประโยชน์ในการปรับใช้ได้มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กรวิกา มั่งมุล. (2563). ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตรเลขา ทองสุข. (2566). ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2562). ภาวะผู้นำ. โอเดียนสโตร์.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 1(1), 304-306.
- ชัยเสณัฐ พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ : แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา. ปัญญาชน.
- บุษยพรรณ พรหมวาทย์. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปรเมศร์ กลิ่นหอม. (2562). องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). *เติบโตเต็มศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนต์รัก วงศ์พุทธะ. (2564). *ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. สดศรี- สฤษดิ์วงศ์.
- วรรณพล บุรัมย์. (2566). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศิริธรรงค์ สังสหาติ. (2561). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา* ขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2562). *แผนพัฒนาภาคใต้ชายแดนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564*. https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=7267.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570)*. ราชกิจจานุเบกษา. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/258/T_0001.PDF.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สำนักการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พรักหวาน กราฟฟิค.
- Ann Badillo. (2013). *21st Century Leadership Skills: Ten Skills for future workforce*. [https://buildingconfidentleader.com/21st century leadership skill/](https://buildingconfidentleader.com/21st-century-leadership-skill/)
- Brunson, J. (2014). *21st Century leadership skills-defined*. [https://buildingconfidentleader.com/tag/21st century leadership skills/](https://buildingconfidentleader.com/tag/21st-century-leadership-skills/)

- Campbell, M., & Smith, R. (2014). *High-potential talent a view from Inside the leadership pipeline*. Center for Creative Leadership.
- Eisner, E.W. (2009). *Fisner's Education Connoisseurship Model*. <https://ged5.50.Wikispaces.com/Eisner's+Educational+Connoisseurship+Model>
- Greenberg, M. (2012). *Five Essential Skills for Leadership in the 21st Century*. https://www.psychologytoday.com/blog/the-mindful-Express/201206/five-essential-skills-leadership-in-the-21st-century
- Justus, J.K. (2014). *Leadership Skill for the 21st Century: A Guide for Top Manager*. https://www.bookdepository.com/Leadership-Skills-for-21st-Century-Justus-Kabyemera
- Kennedy, C. (2011). *Leadership for System Transformation*. <https://www.culture.ca/2011/11/25/leadership-for-the-system-transformation/>
- Maxwell, J. C. (2011). *The five levels of leadership: proven steps to maximize your potential* (4th ed.). Center Pub.
- National Association of Secondary School Principals: NASSP. (2014). *Breaking Ranks: 10 Skills for Successful School Leaders*. http://www.nassp.org/Content/BR_tenskills_Sum.pdf
- NC Department of Public Instruction. (2013). *21st Century Skills Leadership and Learning in the 21st Century*. <https://classroom.wikispaces.net/file/view/21st+for+Northwest+RES+A+3.pdf>
- Organization for Economic Co-operation and Development: OECD. (2016). *Preparing Teachers and Developing school leadership for 21st Century*. OECD Publishing.
- Puccio, G. J., Murdock, M. C., & Mance, M. (2011). *Creative leadership: Skill that drive Chang*. SAGE Pub.
- Reimer, A. (2013). *Leadership Skills for the 21st Century*. https://high-performance.com/newsletter/Leadership-Skill-for-the-21st-century.
- Yulk, G. A. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). Prentice-Hall.

ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

Factors Affecting Application to Become Cosmeceutical Products

Distributors Through Online Channels

นิภาภรณ์ คงแก้ว^{1*} พิชษฐ์ พรหมใหม่¹Nipaporn Kongkaew^{1*}, Pichet Prommai¹

(Received: February 13, 2026; Revised: February 25, 2026; Accepted: April 1, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ 2) ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ และ 3) เปรียบเทียบการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาจบใหม่ในจังหวัดสงขลา ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตามสะดวก และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยภาพลักษณ์ตราสินค้าส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ร้อยละ 42.7 โดยตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ ($\beta = .522$) และภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณสมบัติ ($\beta = .202$) 2) ปัจจัยแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ร้อยละ 56.7 โดยตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน ($\beta = .380$) ค่าตอบแทนในรูปสวัสดิการ ($\beta = .233$) และค่าตอบแทนในรูปค่าคอมมิชชั่น ($\beta = .211$) และ 3) นักศึกษาจบใหม่ที่มีอายุ สายวิชาที่จบการศึกษา และสภาพการมีงานทำต่างกัน มีความต้องการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกัน ผลการวิจัยช่วยขยายองค์ความรู้ด้านพฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของนักศึกษาจบใหม่ในบริบทการทำงานผ่านช่องทางออนไลน์ และเป็นแนวทางเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการในการพัฒนาภาพลักษณ์ตราสินค้า

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย¹ Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Srivijaya

*Corresponding author. E-mail: nisuteeruk2537@gmail.com

และออกแบบโครงสร้างคำตอบแทนให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสรรหาและคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์ตราสินค้า ผลิตภัณฑ์เวชสำอาง คำตอบแทน ออนไลน์

Abstract

This research aims to: 1) study the brand image factors affecting applications to become cosmeceutical product distributors through online channels; 2) study the compensation motivation factors affecting such applications; and 3) compare these applications by demographic factors. The population consisted of new graduates in Songkhla Province. The sample comprised 400 respondents selected by convenience sampling, and a questionnaire was used as the data collection instrument. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, t-test, and one-way ANOVA.

The findings revealed that: 1) brand image affected applications through online channels by 42.7%, with the statistically significant predictors being brand image in terms of user personality ($\beta = .522$) and product attributes ($\beta = .202$); 2) compensation motivation factors affected applications through online channels by 56.7%, with the statistically significant predictors being salary-based compensation ($\beta = .380$), welfare benefits ($\beta = .233$), and commission-based compensation ($\beta = .211$); and 3) new graduates with different ages, fields of study, and employment status differed in their applications to become cosmeceutical product distributors through online channels. This findings expand knowledge on the decision-making behavior of new graduates in the context of online work and provide strategic guidance for entrepreneurs in developing brand image and designing compensation structures aligned with target groups in order to improve the effectiveness of online distributor recruitment and selection.

Keywords: Brand image, Cosmeceutical products, Compensation, Online channels

บทนำ

ตลาดเครื่องสำอางมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยปัจจัยที่ทำให้ตลาดเครื่องสำอางมีแนวโน้มมูลค่าการตลาดที่เพิ่มขึ้นนั้น เนื่องจากตลาดอีคอมเมิร์ซการเลือกซื้อเครื่องสำอางทำได้ง่ายขึ้นจากการคาดการณ์ของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า คาดการณ์ว่าในปี 2567 ธุรกิจเครื่องสำอางในประเทศไทยจะมีมูลค่าถึง 2.81 แสนล้านบาท สูงกว่าปี 2566 มากถึงร้อยละ 10.4 (กรุงเทพธุรกิจ, 2567) การเติบโตของธุรกิจความงามในประเทศไทยยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง นับเป็นหนึ่งในธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง โดยในตลาดธุรกิจด้านความงามและผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าในประเทศ จะมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีทั้งคุณภาพ ความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงสุด ตอบสนองต่อทุกความต้องการของผู้บริโภค ด้วยการรักษามาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้สื่อออนไลน์ที่มีหลากหลายช่องทางในการให้บริการแก่ผู้บริโภคได้ครบวงจรมากยิ่งขึ้น ถือเป็นการเพิ่มคุณค่าและสร้างความเชื่อมั่นอันแข็งแกร่งให้กับผู้บริโภค

ผลิตภัณฑ์เวชสำอางถือเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ให้ผลคล้ายยา ลูกค้าย่อมจะหาข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า เนื่องจากต้องการมองหาผลิตภัณฑ์และตราสินค้าที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าปลอดภัย ผู้จำหน่ายแต่ละรายพยายามที่จะสื่อสารถึงจุดแข็งของตนผ่านการใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เวชสำอางมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับสากลและในประเทศไทย อันเป็นผลมาจากกระแสการดูแลสุขภาพและความงาม ควบคู่กับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและการเติบโตของการค้าผ่านช่องทางออนไลน์ (Kotler & Keller, 2021) ส่งผลให้ผู้ประกอบการหันมาใช้รูปแบบการจัดจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่ายออนไลน์มากขึ้น เพื่อเพิ่มความสะดวกตัวในการเข้าถึงตลาดและลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ

การสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ถือเป็นพฤติกรรม การตัดสินใจทางธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้สมัคร โดยเฉพาะภาพลักษณ์ตราสินค้า (Brand image) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือ คุณค่า และความแตกต่างของตราสินค้าในสายตาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย งานวิจัยสมัยใหม่ชี้ให้เห็นว่าภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค ทั้งในด้านความตั้งใจซื้อ ความเชื่อมั่นตราสินค้า และการตัดสินใจเลือกตราสินค้าอย่างมีนัยสำคัญ (Fauzia & Albari, 2024; Pratiwi et al., 2025)

นอกจากภาพลักษณ์ตราสินค้าแล้ว แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่าย โดยเฉพาะในบริบทของตลาดแรงงานยุคดิจิทัลที่มีการแข่งขันสูง ค่าตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินเดือน สวัสดิการ และค่าคอมมิชชั่น สามารถสะท้อนถึงความคุ้มค่า

ความมั่นคง และโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งส่งผลต่อระดับแรงจูงใจและความตั้งใจในการเข้าร่วมธุรกิจของบุคคล (Herzberg et al., 1959; Robbins & Judge, 2022)

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ความตั้งใจซื้อ หรือความภักดีต่อตราสินค้าในอุตสาหกรรมเวชสำอางเป็นหลัก ขณะที่การศึกษาที่มุ่งเน้นพฤติกรรมของผู้สมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะนักศึกษาจบใหม่ที่มีความถนัดในการใช้ช่องทางออนไลน์ มีความคุ้นเคยกับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและกำลังมองหาการทำงาน นอกจากนี้งานวิจัยยังมีการวิเคราะห์บทบาทของภาพลักษณ์ตราสินค้าและแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนควบคู่กับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Kotler & Keller, 2016; Solomon, 2020) ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ของนักศึกษาจบใหม่จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ กล่าวคือ ในเชิงวิชาการ งานวิจัยนี้ช่วยเติมเต็มช่องว่างองค์ความรู้ด้านพฤติกรรมการตลาดทางธุรกิจในการบริบทดิจิทัล ขณะที่ในเชิงปฏิบัติ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้า และการออกแบบระบบค่าตอบแทนเพื่อดึงดูดและรักษาตัวแทนจำหน่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบภาพลักษณ์ตราสินค้าและแรงจูงใจด้านค่าตอบแทน โดยวิธีการสังเคราะห์คำที่มีความหมาย หรือคำนิยามที่มีความเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ภาพลักษณ์ตราสินค้า

ภาพลักษณ์ตราสินค้า (Brand image) เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อมั่น และการตัดสินใจเชิงพฤติกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่เพียงแต่ในฐานะผู้บริโภคเท่านั้น หากยังรวมถึงผู้ที่พิจารณาเข้ามามีบทบาทเป็นพันธมิตรทางธุรกิจหรือเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า โดยเฉพาะในบริบท

ของการตลาดออนไลน์และผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือ และภาพลักษณ์ทางวิชาชีพของตราสินค้า (Keller, 2013; Isoraite, 2018)

Isoraite (2018) อธิบายว่าภาพลักษณ์ตราสินค้าเป็นโครงสร้างการรับรู้ที่กระตุ้นทัศนคติและความรู้สึกเชิงบวกต่อแบรนด์ โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณค่า และบุคลิกภาพของผู้ใช้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในบริบทของการสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าออนไลน์ องค์ประกอบดังกล่าวมิได้ทำหน้าที่อย่างแยกส่วน หากแต่ทำงานร่วมกันเป็น “กลไกการลดความเสี่ยงและสร้างความหมายทางธุรกิจ”

ในเชิงโครงสร้าง แนวคิดสามารถสังเคราะห์ได้เป็น 2 มิติหลัก คือ

(1) มิติการประเมินเชิงเหตุผล (Functional-cognitive evaluation) ซึ่งครอบคลุมคุณสมบัติและคุณประโยชน์ของตราสินค้า องค์ประกอบทั้งสองทำหน้าที่ลดความไม่แน่นอนทางธุรกิจ โดยช่วยให้ผู้สมัครประเมินศักยภาพทางการตลาด ความน่าเชื่อถือ และโอกาสในการสร้างรายได้

(2) มิติการประเมินเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic-identity evaluation) ซึ่งครอบคลุมคุณค่าและบุคลิกภาพของผู้ใช้ตราสินค้า องค์ประกอบนี้สะท้อนการเชื่อมโยงระหว่างแบรนด์กับอัตลักษณ์ทางธุรกิจของผู้สมัคร และมีบทบาทต่อการตัดสินใจในระยะยาว

ดังนั้น ภาพลักษณ์ตราสินค้าจึงมิใช่เพียงปัจจัยด้านการตลาด แต่เป็นกรอบการรับรู้ที่กำหนดทั้งความมั่นใจเชิงกลยุทธ์ และความสอดคล้องด้านอัตลักษณ์ของผู้สมัครตัวแทนจำหน่ายออนไลน์ งานวิจัยในกลุ่มผลิตภัณฑ์เวชสำอางและความงามยังสนับสนุนบทบาทดังกล่าว โดยพบว่าภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และการตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการ ซึ่งสะท้อนกลไกการตัดสินใจที่สอดคล้องกันในบริบทของการเข้าร่วมเป็นตัวแทนจำหน่าย จะเห็นว่าภาพลักษณ์ตราสินค้าในทุกองค์ประกอบมีบทบาทเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับกระบวนการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าออนไลน์ประเภทเวชสำอาง โดยทำหน้าที่เป็นทั้งตัวลดความเสี่ยงทางการรับรู้ ตัวเสริมสร้างความเชื่อมั่น และตัวกำหนดคุณค่าทางธุรกิจในระยะยาว โดยภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยผลการวิจัยของพงศ์ศรีณัยวงศ์ชนเดช และคณะ (2568) พบว่าภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่นำไปสู่การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเวชสำอาง สอดคล้องกับเพชรรัตน์ อรรถเวที และณกมล จันทร์สม (2568) ระบุว่าภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลทางตรงต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากสมุนไพร และภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณค่าก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการคลินิกเสริมความงาม (นันทิตา เพชรารณณ์ และคณะ, 2568)

แรงจูงใจด้านค่าตอบแทน

ค่าตอบแทน (Compensation) หมายถึง ผลตอบแทนที่องค์กรหรือผู้ว่าจ้างมอบให้แก่บุคคลเพื่อแลกกับการทำงาน การมีส่วนร่วม หรือการสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร ซึ่งอาจอยู่ในรูปตัวเงินหรือไม่ใช่ตัวเงิน โดยมีบทบาทสำคัญในการดึงดูด รักษา และสร้างแรงจูงใจให้บุคคลตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือธุรกิจ ในบริบทของการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าออนไลน์ ค่าตอบแทนไม่ได้จำกัดเพียงรายได้จากการขายสินค้าเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงค่าคอมมิชชั่น โบนัส สิทธิประโยชน์ทางการตลาด และผลตอบแทนในเชิงโอกาสทางธุรกิจ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ความคุ้มค่าและความน่าสนใจของการสมัครเป็นตัวแทนจำหน่าย (Kotler & Keller, 2016) สำหรับผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ซึ่งเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความปลอดภัย ค่าตอบแทนยังทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดความมั่นคงและความเป็นมืออาชีพของระบบธุรกิจ หากโครงสร้างค่าตอบแทนมีความชัดเจนและยุติธรรม จะช่วยเสริมความเชื่อมั่นและลดความเสี่ยงในการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายออนไลน์

ค่าตอบแทนสามารถจำแนกออกเป็นหลายรูปแบบ โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ค่าตอบแทนทางการเงิน และค่าตอบแทนที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Milkovich et al., 2022) สำหรับค่าตอบแทนทางการเงินประกอบด้วย รายได้จากการขาย ค่าคอมมิชชั่น โบนัสตามผลงาน ส่วนลดสินค้า หรือรายได้แบบต่อเนื่อง (Residual income) ค่าตอบแทนที่ไม่ใช่ทางการเงิน ได้แก่ การยอมรับทางสังคม การได้รับการฝึกอบรม การสนับสนุนด้านการตลาด ความยืดหยุ่นในการทำงาน และโอกาสในการพัฒนาตนเอง งานวิจัยของ Robbins and Judge (2023) ชี้ให้เห็นว่าค่าตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงินมีบทบาทเสริมแรงจูงใจภายใน โดยเฉพาะในงานหรือธุรกิจที่บุคคลต้องใช้ความพยายาม และความรับผิดชอบด้วยตนเองสูง เช่น การเป็นตัวแทนจำหน่ายออนไลน์

ในกรณีของผลิตภัณฑ์เวชสำอาง รูปแบบค่าตอบแทนที่ผสมผสานทั้งด้านการเงินและไม่ใช่การเงิน เช่น รายได้จากยอดขายควบคู่กับการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์และการตลาดออนไลน์ จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายมากยิ่งขึ้น งานวิจัยในประเทศไทยระบุว่าแรงจูงใจด้านรายได้ และค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเข้าร่วมเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าออนไลน์และธุรกิจเครือข่าย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ต้องการอาชีพเสริมหรือรายได้ทางเลือก ซึ่งโครงสร้างค่าตอบแทนที่เข้าใจง่าย โปร่งใส และมีโอกาสสร้างรายได้จริงจะช่วยเพิ่มความตั้งใจสมัครเข้าร่วมธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (แสงสุข พิทยานุกุล, 2567) ขณะเดียวกันงานวิจัยในต่างประเทศชี้ว่า ในตลาดเครื่องสำอางออนไลน์ แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนไม่เพียงส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นตัวแทนจำหน่ายเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการทำธุรกิจ และการคงอยู่ในระบบตัวแทนจำหน่ายในระยะยาว โดยเฉพาะเมื่อค่าตอบแทนมีความสอดคล้องกับความพยายามและผลการดำเนินงาน (Hwang & Lee, 2021; Chen & Chen, 2023) ดังนั้น แรงจูงใจ

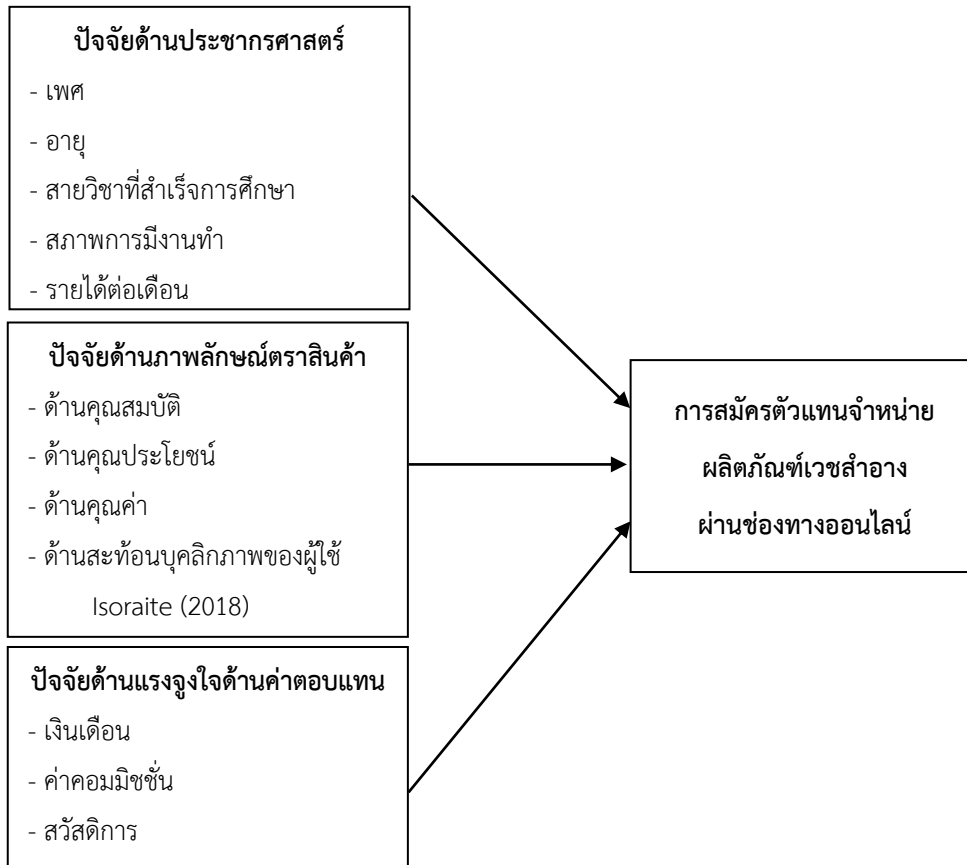
ด้านค่าตอบแทนจึงทำหน้าที่เป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างการรับรู้โอกาสทางเศรษฐกิจ ความคุ้มค่า และการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาภาพลักษณ์ตราสินค้า พบว่า การมีภาพลักษณ์ตราสินค้าที่เกิดมาจากการมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สร้างความแตกต่างไปจากตราสินค้าอื่นที่เป็นสินค้าประเภทเดียวกัน และต้องเป็นสินค้าที่สามารถใช้งานได้ดี ทำให้ผู้บริโภครับรู้ถึงความคุ้มค่า คำนึงต่อราคาที่ต้องเสียไป และมีความรู้สึกดีต่อตราสินค้า (กัญญ์วรา ไทยหาญ และคณะ, 2562) ในการจำหน่ายสินค้าให้ได้จำนวนที่มากขึ้นนั้น ปัจจัยหลักนอกจากตราของสินค้า ยังคงมีอีกองค์ประกอบหนึ่งนั่นคือ ตัวแทนจำหน่าย เพราะจะช่วยสร้างการรับรู้ การเข้าถึงสินค้าได้ง่ายให้กับผู้บริโภค สร้างความน่าเชื่อถือ เสริมสร้างภาพลักษณ์โดยรวมของสินค้า โดยผลตอบแทนที่ตัวแทนจำหน่ายจะได้รับต้องมากพอและตรงตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้ โดยจรรยาพร และคณะ (2566) พบว่า ความพึงพอใจในค่าตอบแทนส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน (พิศาล วิเศษวงษา และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์, 2565) ผลการศึกษาของอภิชา นิเวศน์ (2564) และพงศ์สุทธิ ศิริทิทวน (2565) พบว่า ในการสมัครงานการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ เงินเดือนและด้านสวัสดิการ

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H1: ภาพลักษณ์ตราสินค้านำมีอิทธิพลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

H2: แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

H3: ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มุ่งศึกษาปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า ปัจจัยด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทน และการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาจบใหม่จากสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นกลุ่มวัยที่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ มีศักยภาพในการทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ อีกทั้งยังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงมีแนวโน้มแสวงหารายได้เสริมหรือโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ นักศึกษาจบใหม่ประจำปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 4,944 คน มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 3,467 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 1,888 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 4,190 และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จำนวน 513 คน รวมทั้งสิ้น 15,011 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักศึกษาจบใหม่ปีการศึกษา 2566 จากสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 5 มหาวิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 15,011 คน โดยใช้ตารางสูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 392 คน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของข้อมูล ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 392 ตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) จึงไม่สามารถรับรองได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดในเชิงสถิติ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้พิจารณาให้กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายในด้านอายุ และสาขาวิชา เพื่อให้สะท้อนลักษณะของประชากรโดยรวมมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า ปัจจัยด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทน และการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ แบ่งเป็น 4 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สายวิชาที่สำเร็จการศึกษา สภาพการมีงานทำ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็น

ของนักศึกษาจบใหม่ที่มีต่อปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติ ด้านคุณประโยชน์ ด้านคุณค่า และด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นของนักศึกษาจบใหม่ที่มีต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ประกอบด้วย ค่าตอบแทนด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนด้านค่าคอมมิชชั่น และค่าตอบแทนด้านสวัสดิการ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาและค้นคว้า เอกสาร บทความ งานวิจัย เอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วจึงทำการนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง จะถูกนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านเนื้อหา โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะวัด (Index of item-Objective Congruence หรือ IOC) โดยได้ค่า IOC ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป (IOC = 1.00) นำไปใช้ได้ 2) ด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า (IOC = 0.87) นำไปใช้ได้ 3) ด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทน (IOC = 0.73) นำไปใช้ได้ 4) การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ (IOC = 0.67) นำไปใช้ได้ และภาพรวมค่า IOC ทั้งฉบับ = 0.83 นำไปใช้ได้ และทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจัดทำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาจบใหม่ประจำปีการศึกษา 2565 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาลัยรัตภูมิ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า

0.70 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น พบว่า ด้านภาพลักษณ์ตราสินค้ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953 ด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940 และการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.881 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.941

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม Google forms โดยเผยแพร่ลิงก์แบบสอบถามผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบัณฑิตจบใหม่ในพื้นที่จังหวัดสงขลา การเก็บข้อมูลดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม 2567 รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความยินยอมจากผู้ตอบแบบสอบถามก่อนการทำแบบสอบถามและข้อมูลจะถูกปกปิดเป็นความลับไม่มีการระบุตัวตน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า แรงจูงใจด้านค่าตอบแทน และการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอาง ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาสมการพยากรณ์ โดยกำหนดนัยที่ระดับ 0.05
4. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาสมการพยากรณ์ โดยกำหนดนัยที่ระดับ 0.05 เหตุผลที่เลือกใช้ Stepwise เพราะมีการอิงข้อมูล (Data-driven) เน้นการใช้ข้อเท็จจริง ตัวเลข และผลลัพธ์ที่วัดได้จริง มากกว่าการเชื่อตามหลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีที่ยังไม่ได้ผ่านการพิสูจน์
5. การเปรียบเทียบการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ จำแนกปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ใช้การทดสอบค่าที (Independent sample t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกรณีก่อนตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกรณีก่อนตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยมีระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.5 มีอายุต่ำกว่า 23 ปี ร้อยละ 71 และมีอายุสูงกว่า 23 ร้อยละ 21.9 สถานภาพโสด ร้อยละ 77.1 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สายบริหารธุรกิจหรือการจัดการ ร้อยละ 80.5 ส่วนใหญ่ยังไม่มียาน ร้อยละ 53.2 มียานประจำ ร้อยละ 28 และทำงานพิเศษ (Parttime) ร้อยละ 18.8 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท ร้อยละ 37.5 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 9,000 – 12,000 บาท ร้อยละ 24 และยังไม่มีรายได้ร้อยละ 17.3

2. ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าผลิตภัณฑ์เวชสำอาง

ระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ตราสินค้าผลิตภัณฑ์เวชสำอางโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ ($\bar{X}$ = 4.46) ภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติ ($\bar{X}$ = 4.45) ภาพลักษณ์ด้านคุณค่า ($\bar{X}$ = 4.43) และภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.41) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า โดยภาพรวม

ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
ภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติ	4.45	0.453	มากที่สุด	2
ภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติประโยชน์	4.41	0.414	มากที่สุด	4
ภาพลักษณ์ด้านคุณค่า	4.43	0.536	มากที่สุด	3
ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้	4.46	0.485	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.44	0.465	มากที่สุด	

2. ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านแรงจูงใจด้านค่าตอบแทน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านค่าตอบแทนโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อค่าตอบแทนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสวัสดิการ ($\bar{X}$ = 4.32) รองลงมาคือด้านเงินเดือน ($\bar{X}$ = 4.29) และด้านค่าคอมมิชชั่น ($\bar{X}$ = 4.26) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านแรงจูงใจค่าตอบแทนโดยภาพรวม

ปัจจัยด้านแรงจูงใจค่าตอบแทน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
เงินเดือน	4.29	0.582	มากที่สุด	2
ค่าคอมมิชชั่น	4.26	0.633	มากที่สุด	3
สวัสดิการ	4.32	0.604	มากที่สุด	1
รวม	4.29	0.553	มากที่สุด	

3. ความคิดเห็นต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยจะเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่เพิ่งจะจบการศึกษา กำลังค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงานที่เป็นรูปแบบการทำงานผ่านออนไลน์และหนึ่งในงานที่นิยมและได้รับความสนใจคือการเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ($\bar{X} = 4.43$) และรองลงมา หากการเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางมีรายได้ดี นักศึกษาจบใหม่จะมีการชักชวนเพื่อนหรือผู้ที่สนใจเข้ามาสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายด้วย ($\bar{X} = 4.28$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

การสมัครตัวแทนจำหน่าย	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1. กำลังค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครเป็นตัวแทนจำหน่าย ผลิตภัณฑ์เวชสำอางเพื่อจำหน่าย สินค้าผ่านทางออนไลน์	4.43	0.718	มากที่สุด	1
2. มีแผนที่จะสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางเพื่อนำสินค้าขายผ่านช่องทางออนไลน์	4.26	0.682	มากที่สุด	3
3. มีความตั้งใจที่จะสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอาง เพื่อจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์	4.25	0.734	มากที่สุด	4

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ (ต่อ)

การสมัครตัวแทนจำหน่าย	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
4. จะสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางเพื่อจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์แน่นอน	4.25	0.763	มากที่สุด	4
5. จะชวนเพื่อน ๆ หรือคนรู้จักมาสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์	4.28	0.733	มากที่สุด	2
รวม	4.29	0.599	มากที่สุด	

4. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ประกอบไปด้วยภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณสมบัติ (X_1) ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณสมบัติ (X_2) ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณค่า (X_3) และภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ (X_4) พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป (มีค่าอยู่ในช่วง 0.690 - 0.836) ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการละเมิดข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (ยูทธ ไกยวรรณ, 2561) ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้วิธีการถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ใช้ในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1				
X_2	.823**	1			
X_3	.752**	.836**	1		
X_4	.755**	.777**	.785**	1	
Y	.557**	.560**	.794**	.570**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ภาพลักษณ์ตราสินค้าส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ (Y) ร้อยละ 42.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีภาพลักษณ์ตราสินค้า 2 ด้านที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบไปด้วย ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ (X_4) และภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณสมบัติ (X_1) โดยด้านคุณสมบัติ (X_2) ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณค่า (X_3) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 43.0 ($R^2 = .430$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 131.018, p < .05$) ซึ่งหมายถึง ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้และด้านคุณสมบัติ มีอำนาจร่วมกันในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ 43% ส่วนที่เหลืออีก 57% ที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งสามารถเขียนเป็นรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ } \hat{Y} = .561 + .636X_4 + .202X_1$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = .522X_4 + .167X_1$$

ตารางที่ 5 ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ตัวแปร	B	SD	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.561	.232		2.424	.016*
ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ (X_4)	.636	.073	.522	8.696	.000**
ภาพลักษณ์ตราสินค้าด้านคุณสมบัติ (X_1)	.202	.073	.167	2.778	.006**
$R = .656, R^2 = .430, R^2_{adj} = .427, F = 131.018, Sig = .000$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนที่ใช้ในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ประกอบไปด้วย ค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน (X_1) ค่าตอบแทนในรูปค่าคอมมิชชั่น (X_2) และค่าตอบแทนในรูปสวัสดิการ (X_3) พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป (มีค่าอยู่ในช่วง 0.659 - 0.788) ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการละเมิดข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2561) ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ วิเคราะห์โดยใช้วิธีการถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรค่าตอบแทนที่ใช้ในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	Y
X ₁	1			
X ₂	.788**	1		
X ₃	.701**	.755**	1	
Y	.711**	.692**	.659**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ (Y) ร้อยละ 56.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติประกอบไปด้วย ค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน (X₁) ค่าตอบแทนในรูปสวัสดิการ (X₃) และค่าตอบแทนในรูปค่าคอมมิชชั่น (X₂) ตามลำดับ และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 57.0 (R² = .570) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (F = 158.927, p < .01) ซึ่งหมายถึงแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน สวัสดิการ และค่าคอมมิชชั่น มีอำนาจร่วมกันในการพยากรณ์การสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ 57% ส่วนที่เหลืออีก 43% ที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งสามารถเขียนเป็นรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = 0.862 + 0.384X_1 + 0.229X_3 + 0.198X_2$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = 0.380X_1 + 0.233X_3 + 0.211X_2$$

ตารางที่ 7 ปัจจัยแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ตัวแปร	B	.S. E	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.826	.162		5.107	.000**
ค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน (X ₁)	.384	.059	.380	6.464	.000**
ค่าตอบแทนในรูปสวัสดิการ (X ₃)	.229	.054	.233	4.262	.000**
ค่าตอบแทนในรูปค่าคอมมิชชั่น (X ₂)	.198	.061	.211	3.247	.001**

R = .755, R² = .570, R²_{adj} = .567, F = 158.927, Sig. = .001

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การเปรียบเทียบการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ อายุ สายการศึกษา และภาวการณ์มีงานทำต่างกันมีการสมัครตัวแทนจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการสมัครตัวแทนจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

n=400

ปัจจัยด้าน ประชากรศาสตร์		n	$\bar{X}$	SD	t-test	p-value	ความ แตกต่าง
1. เพศ	ชาย	95	4.42	0.546	2.541	0.080	ไม่ แตกต่าง
	หญิง	258	4.27	0.627			
	LGBTQ+	47	4.20	0.495			
2. อายุ	ไม่เกิน 23 ปี	284	4.32	0.631	2.074	0.039*	แตกต่าง
	สูงกว่า 23 ปี	116	4.19	0.488			
3. สายการศึกษา ที่จบ	บริหารธุรกิจ	322	4.33	0.612	3.352	0.001**	แตกต่าง
	สายอื่น ๆ	78	4.10	0.500			
4. ภาวการณ์มี งานทำ	งานประจำ	112	4.16	0.576	3.648	0.027*	แตกต่าง
	งานพิเศษ	75	4.27	0.513			
	ว่างงาน	213	4.36	0.628			
5. รายได้ต่อเดือน	<9,000 บาท	150	4.33	0.635	1.303	0.262	ไม่ แตกต่าง
	9,000-12,000	96	4.37	0.537			
	12,001-15,000	48	4.11	0.493			
	15,001-20,000	24	4.26	0.560			
	สูงกว่า 20,000	13	4.30	0.641			
	ไม่มีรายได้	69	4.23	0.649			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า ภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ และด้านคุณสมบัติ และแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนทั้ง 3 ด้าน คือ เงินเดือน สวัสดิการ และค่าคอมมิชชั่น ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ โดยปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ สายการศึกษา และภาวะการมีงานทำต่างก็มีการสมัครตัวแทนจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ตราสินค้าส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ร้อยละ 42.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเฉพาะภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ และด้านคุณสมบัติที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของกัญญวรา ไทยหาญ และคณะ (2562) ที่อธิบายว่า ภาพลักษณ์ตราสินค้าเป็นการรับรู้และความรู้สึกที่ผู้บริโภคมีต่อแบรนด์ ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงประสบการณ์และการรับรู้จนกลายเป็นความแตกต่างเฉพาะตัวของตราสินค้า รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐมา เสรีวัฒนา (2563) ที่พบว่าภาพลักษณ์ตราสินค้ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ่านมิติด้านคุณสมบัติ คุณค่า และบุคลิกภาพของผู้ใช้

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากความสอดคล้องเชิงผลลัพธ์แล้ว สามารถอธิบายผ่านกรอบแนวคิดภาพลักษณ์ตราสินค้าซึ่งมองว่าภาพลักษณ์เป็นชุดของความเชื่อ (Beliefs) และการเชื่อมโยง (Associations) ที่ผู้บริโภคมีต่อแบรนด์ เมื่อผู้สนใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายรับรู้ว่าคุณสมบัติเวชสำอางมีคุณสมบัติที่โดดเด่นด้านความปลอดภัย ประสิทธิภาพ หรือความน่าเชื่อถือ จะช่วยลดการรับรู้ความเสี่ยง (Perceived risk) ในการลงทุนสมัครเป็นตัวแทนจำหน่าย ขณะเดียวกันภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้จะทำหน้าที่เชิงสัญลักษณ์ทำให้ผู้สมัครมองเห็นตนเองสอดคล้องกับกลุ่มผู้ใช้แบรนด์นั้น เกิดความรู้สึกอยากเป็นส่วนหนึ่งของแบรนด์ซึ่งนำไปสู่ความตั้งใจในการสมัครตัวแทนจำหน่าย

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงไม่เพียงสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนกลไกเชิงทฤษฎีที่อธิบายได้ว่า ภาพลักษณ์ตราสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความไม่แน่นอน สร้างการระบุตัวตนกับแบรนด์ และเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายในช่องทางออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ร้อยละ 56.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะค่าตอบแทนด้านเงินเดือนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคือสวัสดิการและค่าคอมมิชชั่น ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าความมั่นคงและความแน่นอนของรายได้เป็นกลไกสำคัญในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นตัวแทนจำหน่าย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจรุ ถิ่นพระบาท และคณะ (2566) ที่พบว่าความพึงพอใจในค่าตอบแทนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการทำงาน รวมถึงสอดคล้องกับพิศาล วิเศษวงษา และราชนนทร์ นพณัฐวงศ์

(2565) ที่ระบุว่าเงินเดือนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานขายรถยนต์ ISUZU ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับอภิชา นิเวศน์ (2564) ที่พบว่าแรงจูงใจด้านเงินเดือนเป็นปัจจัยสูงสุดในการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานของแรงงานในนิคมอุตสาหกรรม และสอดคล้องกับดาวเดือน โลหิตปุระ และคณะ (2564) ที่รายงานว่าเงินเดือนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจทำงานของพนักงานห้างสรรพสินค้า

ในเชิงทฤษฎี สามารถอธิบายผลดังกล่าวผ่านทฤษฎีแรงจูงใจด้านเนื้อหาของ Herzberg (Two-factor theory) ที่ระบุว่าค่าตอบแทนเป็นปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor) ที่ช่วยป้องกันความไม่พึงพอใจ และเป็นเงื่อนไขพื้นฐานในการตัดสินใจเข้าทำงาน ขณะเดียวกัน หากพิจารณาตามทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory) ของ Vroom การที่ผู้สมัครรับรู้ว่าเงินเดือนมีความแน่นอนจะเพิ่มค่าความคาดหวัง (Expectancy) และคุณค่าของผลตอบแทน (Valence) ทำให้แรงจูงใจโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากบุคคลประเมินแล้วว่าความพยายามในการสมัครและปฏิบัติงานมีแนวโน้มก่อให้เกิดผลตอบแทนที่ชัดเจนและคุ้มค่า

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ตราสินค้า 2 ด้าน ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้ และด้านคุณสมบัติ โดยด้านคุณสมบัติ และด้านคุณค่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนทั้ง 3 ด้าน คือ เงินเดือน สวัสดิการ และค่าคอมมิชชั่น ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ประกอบด้วย อายุ สายการศึกษาที่จบ และภาวะการมีงานทำที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ แตกต่างกัน เพศและรายได้ต่อเดือนไม่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในระดับที่ดีต่อภาพลักษณ์ตราสินค้าของผลิตภัณฑ์เวชสำอาง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพของผู้ใช้และภาพลักษณ์ด้านคุณสมบัติของสินค้า ดังนั้นในการจูงใจผู้สมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ให้มากขึ้น ควรมีการสื่อสารภาพลักษณ์ตราสินค้าที่สามารถสะท้อนบุคลิกของผู้ใช้ โดยสื่อให้เห็นว่าผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เวชสำอางเป็นคนที่มีบุคลิกน่าเชื่อถือ เป็นคนมีรสนิยม ใส่ใจต่อสุขภาพและเป็นคนทันสมัย

2. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจด้านค่าตอบแทนส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ของนักศึกษาจบใหม่ ทั้งด้านสวัสดิการ เงินเดือน รวมถึงค่าคอมมิชชั่นจากการจำหน่ายสินค้า ดังนั้นหากต้องการจูงใจนักศึกษาจบใหม่ จะต้องมีการจูงใจที่ดีกำหนดเงินเดือนที่เหมาะสมในระดับเดียวกับงานอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน สวัสดิการที่ดี เช่น ค่ายานพาหนะ ค่าอาหาร และค่าที่พัก การได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสม มีประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ตัวแทนจำหน่าย

3. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจบใหม่ที่มีอายุต่ำกว่า 23 ปี มีความต้องการสมัครตัวแทนจำหน่ายสูงกว่าคนที่มีอายุมากกว่า 23 ปี ดังนั้นบริษัทควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลัก โดยควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่นักศึกษาที่จบการศึกษาสายบริหารธุรกิจหรือสายการจัดการ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการขาย การตลาด และการจัดการมากกว่า นอกจากนั้นผู้ที่สมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจสมัครเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาต่างกัน ดังนั้นกลยุทธ์การแบ่งส่วนตลาดของผู้ประกอบการควรใช้อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพเป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาด เพื่อจะได้ตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นักวิจัยอาจจะเพิ่มปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เวชสำอางผ่านช่องทางออนไลน์ เนื่องจากภาพลักษณ์ตราสินค้าและค่าตอบแทนส่งผลต่อการสมัครตัวแทนจำหน่ายยังไม่ถึงร้อยละ 50
2. นอกจากกลุ่มนักศึกษาจบใหม่ ผู้วิจัยอาจจะเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายเป็นคนวัยทำงานที่ต้องการหารายได้เพิ่มเติม

รายการอ้างอิง

- กัญญ์วรา ไทยหาญ, พวงเพ็ญ ชูรินทร์ และสิญาธร นาคพิน. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ตราสินค้า คุณค่าตราสินค้ากับความจงรักภักดีในตราสินค้าของผู้ใช้เครื่องสำอางนำเข้าจากต่างประเทศในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 6(1), 95–120.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2567, 22 ตุลาคม). ปี 67 ตลาดความงามขยายตัว 9.5% ดันเครื่องสำอาง Soft Power ของไทย. <https://www.bangkokbiznews.com/health/well-being/1133071>
- จรุ ถิ่นพระบาท, เอื้องฟ้า เขากลม, นูริดา และสมูอ และฉวีวรรณ ขาวสองเมือง. (2566). ความพึงพอใจในค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 10(6), 128–135.

- ดาวเดือน โลหิตปุระ, นิमित จิระสันติการ และจินตนา จันเรือน. (2564). ความสัมพันธ์ของการได้รับค่าตอบแทนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานห้างสรรพสินค้าในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(1), 225–235.
- ณัฐมา เสรีวัฒนา. (2563). ภาพลักษณ์ตราสินค้า คุณภาพการบริการ และคุณค่าตราสินค้าที่มีอิทธิพลต่อความภักดีและการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ร้านไทย-เดนมาร์ก มิลค์แลนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันธิดา เพชรภรณ์, นพปฎล ชิงทอง, นิชนันท์ คงศรี, นันทพร ห้วยแก้ว และกาญจนาวดี สำลีเทศ. (2568). อิทธิพลของภาพลักษณ์ตราสินค้าและการสื่อสารการตลาดโดยผู้มีอิทธิพลบนสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้บริโภค Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร่วมพฤษภ*, 43(1), 36–56.
- พิศาล วิเศษวงษา และราเชนทร์ นพณัฐวงศ์. (2565). แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานขายรถยนต์ยี่ห้อ ISUZU ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 9(4), 207–218.
- พงศ์ศรัณย์ วงศ์ชนเดช, ศศกัญญ์ เนตรสุวรรณ, อัญญา กล้าเวช และปณณทัต จอมจักร. (2568). อิทธิพลของภาพลักษณ์ตราสินค้าและบทความรีวิวโดยผู้บริโภคที่มีผลต่อความเชื่อมั่นและความไว้วางใจซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจซื้อซ้ำผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเวชสำอาง. *Journal of Business Administration and Languages*, 13(1), 92–104.
- พงศ์สุทธิ ศิริทิทวน. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมัครงานกับบริษัท Startup ของประชาชนวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานคร [การศึกษารายบุคคลปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เพชรรัตน์ อรรถเวที และณกมล จันทรสม. (2568). ปัจจัยภาพลักษณ์ตราสินค้าและการรับรู้คุณภาพที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ของลูกค้าและการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากสมุนไพรสำหรับผู้สูงอายุ. *วารสารการจัดการโซ่คุณค่าและกลยุทธ์ธุรกิจ*, 4(3), 22–38.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2561). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงสุข พิทยานุกุล. (2567). อิทธิพลของแรงจูงใจ ความสามารถ และโอกาสที่ส่งผลต่อความตั้งใจประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 15(2), 129–149.

- อภิขยา นิเวศน์. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาของคณงานรายวันชาวแก้มพูชา ลาว และเมียนมา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 10(1), 1–10.
- Chen, Y., & Chen, H. (2023). Compensation systems and distributor motivation in online cosmetic businesses. *Journal of Business Research*, 156, 113–125.
- Fauzia, N. W. A., & Albari. (2024). The influence of brand image, brand loyalty, and word of mouth (WOM) on purchase intention for brand Somethinc. *Indonesian Journal of Economics, Business, Accounting, and Management (IJEBAAM)*, 2(4), 31–46. <https://doi.org/10.63901/ijebam.v2i4.68>
- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). *The motivation to work* (2nd ed.). John Wiley & Sons.
- Hwang, J., & Lee, K. (2021). Financial incentives and participation intention in online direct selling platforms. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 49(8), 1021–1038.
- Isoraite, M. (2018). Brand image development. *Coforum*, 1(14), 1–6.
- Keller, K. L. (2013). *Strategic brand management: Building, measuring, and managing brand equity*. (4th ed.). Pearson Education.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). Pearson Education.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2021). *Marketing management* (15th ed.). Pearson Education.
- Milkovich, G. T., Newman, J. M., & Gerhart, B. (2022). *Compensation* (14th ed.). McGraw-Hill Education.
- Pratiwi, V. A., Nugroho, R. H., Prabowo, B., & Kusumasari, I. R. (2025). The influence of brand image, brand trust, and brand awareness on purchase intention: A study on Generation Z users by U provider in Surabaya. *Indonesian Interdisciplinary Journal of Sharia Economics (IIJSE)*, 8(3), 11380–11390. <https://doi.org/10.31538/ijse.v8i3.6901>
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2022). *Organizational behavior* (19th ed.). Pearson Education.
- Solomon, M. R. (2020). *Consumer behavior: Buying, having, and being* (13th ed.). Pearson Education.

Statista. (2023). *Cosmetics and personal care market worldwide*. Statista Research Department.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. Harper & Row.

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

Confirmatory Factor Analysis of Positive Psychological Capital of Sports Students, Thailand National Sports University

ไอริสา พรหมจรรย์^{1*}, กานดา จันทรัมย์¹

Irisa Prommachan^{1*}, Kanda Janyam¹

(Received: December 29, 2025; Revised: February 24, 2026; Accepted: March 30, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และ 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 700 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .85 - .94 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติโดยใช้โปรแกรม JASP ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามือถือประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ความหวัง (Hope: 0.83) การมองโลกในแง่ดี (Optimism: 0.68) ความยืดหยุ่นในการปรับตัว (Resilience: 0.61) และการรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy: 0.60) 2) โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก ($\chi^2=720.912$, $df=338$, $CFI=0.944$, $TLI=0.928$, $RMSEA=0.040$, $SRMR=0.046$) ซึ่งสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของโครงสร้างแนวคิดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในกลุ่มนักศึกษา กีฬา และจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมทุนทางจิตวิทยาในกลุ่มนักศึกษา กีฬาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับนักศึกษา หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพในรอบด้านของนักศึกษา กีฬา

คำสำคัญ: ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก นักศึกษา กีฬา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

¹Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

*Corresponding author. E-mail: irisa123goy@gmail.com

Abstract

This study aimed to: 1) analyze the confirmatory factor structure of the positive psychological capital of students at Thailand National Sports University; and 2) examine the congruence of the measurement model of positive psychological capital with the empirical data. Quantitative data were collected. The sample in this study consisted of 700 students at Thailand National Sports University, selected by multistage random sampling. The research instrument was a positive psychological capital scale, with an overall reliability coefficient of .95 and discrimination values ranging from .85 to .94. The data were analyzed using confirmatory factor analysis (CFA), and the congruence of the positive psychological capital model of student athletes at Thailand National Sports University was examined using the JASP program. The research findings revealed that: 1) the confirmatory factor analysis (CFA) of the positive psychological capital of student athletes consisted of four main components, namely hope (Hope: 0.83), optimism (Optimism: 0.68), resilience (Resilience: 0.61), and self-efficacy (Self-Efficacy: 0.60). 2) The model showed a very good level of congruence with the empirical data ($\chi^2 = 720.912$, $df = 338$, $CFI = 0.944$, $TLI = 0.928$, $RMSEA = 0.040$, $SRMR = 0.046$), which reflects the reliability of the conceptual structure of positive psychological capital among student athletes and will serve as basic information for developing appropriate and effective approaches to promoting psychological capital among student athletes. This will be highly beneficial to students, organizations, and those involved in developing the competencies and overall potential of student athletes.

Keywords: Positive psychological capital, Sports students, Confirmatory factor analysis, Thailand National Sports University

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โลกได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในหลายมิติ ทั้งด้านสุขภาพ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และรูปแบบการดำเนินชีวิต ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาวะทางจิตของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่รายงานการพัฒนา มนุษย์ พ.ศ. 2564/2565 ระบุว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดัชนีพัฒนามนุษย์ของหลายประเทศชะลอตัวหรือถดถอยลงอย่างชัดเจน ผลกระทบดังกล่าวสะท้อนถึงความเปราะบางด้านสุขภาพจิต ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับความสามารถในการเรียนรู้ การทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลในวงกว้าง ความเจ็บป่วย

ทางจิตจึงไม่อาจมองเป็นเพียงปัญหาเฉพาะบุคคล หากแต่เป็นประเด็นเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับสังคม (Conceicao, 2022) ทั้งนี้ การเสริมสร้างศักยภาพด้านจิตใจควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะ จึงเป็นภารกิจสำคัญของระบบการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนอุดมศึกษา 15 ปี (พ.ศ. 2560–2574)

หนึ่งในกรอบแนวคิดทางจิตวิทยาที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องในการอธิบายและส่งเสริมศักยภาพของมนุษย์ คือ ทฤษฎีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychological Capital: PsyCap) ซึ่งพัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทรัพยากรทางจิตภายในของบุคคล Luthans et al. (2007) เสนอว่า ทฤษฎีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกเป็นคุณลักษณะเชิงสถานะ (State-like) ที่สามารถพัฒนาได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นในการปรับตัว ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อแรงจูงใจ ความพยายาม การเผชิญกับอุปสรรค และความสำเร็จในการดำเนินชีวิตของบุคคล

งานวิจัยร่วมสมัยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาในบริบทการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาให้หลักฐานเชิงประจักษ์สอดคล้องกันว่า ทฤษฎีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ และสมรรถนะของผู้เรียนและนักกีฬา เช่น การมีส่วนร่วมในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการจัดการความเครียด และการลดภาวะหมดไฟ โดยเฉพาะในกลุ่มที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันในระดับสูง (Dawkins et al., 2021; Santisi et al., 2020; Wu & Chen, 2022) PsyCap จึงทำหน้าที่เป็นทรัพยากรทางจิตใจภายในที่ช่วยเสริมสร้างความพากเพียร การตั้งเป้าหมาย และการฟื้นคืนสภาพทางจิตใจ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุนความสำเร็จในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกจะได้รับการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ และมีงานวิจัยในประเทศไทยบางส่วนที่ศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในกลุ่มนักศึกษาทั่วไป แต่การศึกษาที่มุ่งยืนยันโครงสร้างองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ในกลุ่มนักศึกษากีฬาของประเทศไทย โดยเฉพาะในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านกีฬา ยังมีอยู่อย่างจำกัด ช่องว่างดังกล่าวสะท้อน Research gap เชิงวิธีวิทยา (Methodological gap) ที่สำคัญ เนื่องจากการขาดหลักฐานด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำในการประเมิน และการนำผลไปใช้พัฒนาแนวทางหรือโปรแกรมส่งเสริมทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในกลุ่มนักศึกษากีฬา

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ เพื่อยืนยันความถูกต้องของโครงสร้างแนวคิดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกตามกรอบแนวคิดของ Luthans et al. (2007) ในบริบทนักศึกษา

กีฬาไทย และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาเครื่องมือวัด และแนวทางการส่งเสริมศักยภาพทางจิตใจ ของนักศึกษากีฬาอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการกีฬา อย่างยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychological Capital: PsyCap) เป็นแนวคิดสำคัญในสาขา จิตวิทยาเชิงบวกที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรทางจิตใจของบุคคล โดยให้ความสำคัญกับศักยภาพ จุดแข็ง และความสามารถในการปรับตัวมากกว่าการมุ่งแก้ไขปัญหหรือความบกพร่องทางจิตใจ แนวคิดดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบโดย Luthans et al.(2007) ซึ่งเสนอว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกเป็นคุณลักษณะ เชิงสถานะ (State-like) ที่สามารถเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาได้ แตกต่างจากลักษณะนิสัยส่วนบุคคล (Trait-like) ที่มีความคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

Luthans et al. (2007) อธิบายว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นในการปรับตัว ซึ่ง องค์ประกอบเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นทรัพยากรทางจิตใจที่ช่วยสนับสนุนแรงจูงใจ ความพยายาม และ ความสามารถในการเผชิญกับอุปสรรคหรือความท้าทายในชีวิต บุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในระดับสูง มักแสดงออกถึงความมุ่งมั่น การตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน และความสามารถในการฟื้นตัวจากความล้มเหลว ได้ดีกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคล ต่อศักยภาพของตนในการดำเนินการหรือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลต่อการเลือก พฤติกรรม ระดับความพยายาม และความคงทนต่ออุปสรรค การมองโลกในแง่ดี (Optimism) สะท้อนรูปแบบ การอธิบายเหตุการณ์ของบุคคล โดยบุคคลที่มีการมองโลกในแง่ดีมักคาดหวังผลลัพธ์เชิงบวก และมองความ ล้มเหลวเป็นเพียงสถานการณ์ชั่วคราว ความหวัง (Hope) เกี่ยวข้องกับพลังใจในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนเส้นทางสู่เป้าหมาย และแรงผลักดันในการดำเนินการ ขณะที่ความยืดหยุ่นในการปรับตัว

(Resilience) หมายถึง ความสามารถในการฟื้นคืนสภาพทางจิตใจ และการปรับตัวเมื่อเผชิญกับความยากลำบากหรือสถานการณ์กดดัน (Luthans & Dyrdek Broad, 2022)

เมื่อพิจารณาหลักฐานเชิงประจักษ์ในกลุ่มนักศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ พบว่า PsyCap มีบทบาทสำคัญอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยรายงานว่า PsyCap มีความสัมพันธ์เชิงลบกับภาวะหมดไฟจากการแข่งขัน และมีบทบาทในการลดความเครียดจากแรงกดดันด้านกีฬา (Yang et al., 2023; Yu et al., 2025) โดยพบว่าการมี PsyCap ในระดับสูงช่วยเสริมสร้างกลไกการเผชิญปัญหา (Coping strategies) และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวในสถานการณ์แข่งขัน และในบริบทนักศึกษามหาวิทยาลัยทั่วไป งานวิจัยร่วมสมัยยังชี้ว่า PsyCap มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการเรียน (Academic engagement) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความผาสุกทางจิต (Li, 2023; Slatten, 2023) หลักฐานดังกล่าวสะท้อนว่า PsyCap ทำหน้าที่เป็นทรัพยากรปกป้อง (Protective resource) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ ลดภาวะหมดไฟ และเพิ่มความสามารถในการปรับตัว โดยเฉพาะในกลุ่มที่ต้องเผชิญแรงกดดันทั้งด้านการเรียนและการแข่งขัน เช่น นักศึกษากีฬา ซึ่งต้องบริหารบทบาทสองด้านควบคู่กัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการตรวจสอบโครงสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยอยู่ภายใต้กรอบของแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) การวิเคราะห์วิธีนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยืนยันว่า ตัวชี้วัดที่กำหนดสามารถสะท้อนองค์ประกอบแฝงตามทฤษฎีได้อย่างเหมาะสม และมีความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ตามที่คาดหวังไว้ (กัลยา วานิชบัญชา, 2551) CFA แตกต่างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ตรงที่ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบล่วงหน้าตามกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว จากนั้นจึงทดสอบว่าโครงสร้างดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลจริงเพียงใด วิธีการนี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการยืนยันแบบวัดหรือตัวแปรเชิงทฤษฎีที่ได้รับการพัฒนามาก่อน (สุกมาส อังศุโชติ และคณะ, 2552)

สำหรับการศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การใช้ CFA มีความเหมาะสม เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวมีโครงสร้างองค์ประกอบที่ชัดเจนและได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยเชิงประจักษ์จำนวนมาก ทั้งในบริบทต่างประเทศ และในประเทศไทย งานวิจัยก่อนหน้านี้หลายฉบับยืนยันว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านตามกรอบแนวคิดของ Luthans et al. (2007) และตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญ

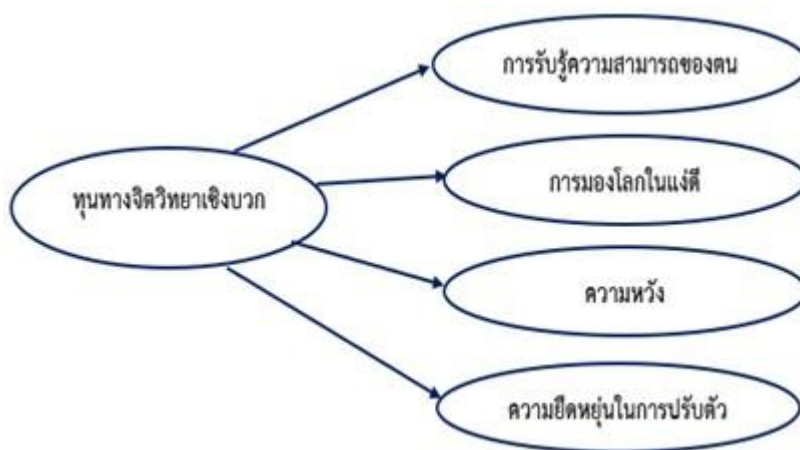
อย่างไรก็ตาม บริบททางสังคม วัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่าง อาจส่งผลต่อโครงสร้างของตัวแปรแฝง ดังนั้น การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในกลุ่ม

นักศึกษากีฬา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบริบทการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตแตกต่างจากนักศึกษาทั่วไป จึงมีความจำเป็นเพื่อยืนยันความเหมาะสมของโครงสร้างแนวคิด และเครื่องมือวัดในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านกีฬา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของ นักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Luthans et al. (2007) จากการศึกษา เอกสารและงานวิจัย พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ ความสามารถของตน (Self-Efficacy) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) ความหวัง (Hope) และความยืดหยุ่น ในการปรับตัว (Resilience)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 3 คณะ 12 หลักสูตร จำนวน 13,336 คน (กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

กรอบการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รายชื่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้จากข้อมูลทะเบียนนักศึกษาของแต่ละวิทยาเขต และใช้เป็นฐานข้อมูลในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษากีฬาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งตอบแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอาศัยเกณฑ์ 20 เท่าของจำนวนตัวชี้วัด (Observed variables) ตามข้อเสนอของ Kline (2016) แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยองค์ประกอบแฝง 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 8 ตัวชี้วัด การมองโลกในแง่ดี จำนวน 9 ตัวชี้วัด ความหวัง จำนวน 7 ตัวชี้วัด และความยืดหยุ่นในการปรับตัว จำนวน 6 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 30 ตัวชี้วัด ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จึงเท่ากับ 600 คน เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลทั้งหมด 700 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มเชิงชั้นภูมิระดับภูมิภาคและวิทยาเขต ใช้ภูมิภาคเป็นชั้นภูมิ (strata) ในการสุ่มจากทั้งหมด 4 ภูมิภาค ครอบคลุม 17 วิทยาเขต โดยสุ่มเลือกภูมิภาคละ 2 วิทยาเขต รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 วิทยาเขต การกำหนดจำนวนวิทยาเขตดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุมความหลากหลายด้านบริบททางภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน และลักษณะการจัดการศึกษาด้านกีฬา ซึ่งช่วยเพิ่มความเป็นตัวแทนของประชากรและลดอคติจากการกระจุกตัวของข้อมูลในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

ขั้นที่ 2 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภายในวิทยาเขต เมื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ 20 เท่าของตัวชี้วัดแล้ว จึงดำเนินการจัดสรรจำนวน กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษากีฬาในทั้ง 8 วิทยาเขต โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนนักกีฬาในแต่ละวิทยาเขต เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสะท้อนโครงสร้างประชากรได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ รายละเอียดการกระจายกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนและสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิภาค	วิทยาเขต	จำนวนนักศึกษา	สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	เชียงใหม่	1,061	149
	เพชรบูรณ์	539	76
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ชัยภูมิ	421	59
	ศรีสะเกษ	530	75

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนและสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

กลาง	กรุงเทพมหานคร	673	92
	สมุทรสาคร	357	50
ใต้	กระบี่	516	73
	ยะลา	896	126
รวมทั้งสิ้น		4,993	700

วิธีดำเนินการ

การสร้างและพัฒนาแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬา

1. การศึกษาแนวคิดและกรอบทฤษฎี ผู้วิจัยศึกษาทบทวนเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ เกี่ยวกับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Psychological Capital: PsyCap) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามเชิงทฤษฎี โดยยึดแนวคิดของ Luthans et al. (2007)

2. การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและพัฒนาข้อคำถาม ผู้วิจัยกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละองค์ประกอบ และพัฒนาข้อคำถามให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้ของแต่ละมิติ โดยจัดทำเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แบบวัดได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ด้านจิตวิทยา 2 ท่าน และด้านการวิจัย 1 ท่าน) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง .67–1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .50 (Cronbach, 1951) และได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

4. การทดลองใช้ (Try-out) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยดำเนินการทดลองใช้กับนักศึกษา กีฬาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อประเมินความเชื่อมั่น พบว่าแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Cronbach's alpha) เท่ากับ .95 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total correlation) อยู่ระหว่าง .85–.94 แสดงถึงความสอดคล้องภายในระดับสูง (Nunnally & Bernstein, 1994) ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	Cronbach's Alpha	Item-Total Correlation
ด้านการรับรู้ความสามารถของตน	.947	.853
ด้านการมองโลกในแง่ดี	.920	.940
ด้านความหวัง	.935	.894
ด้านความยืดหยุ่นในการปรับตัว	.947	.854

5. การจัดทำแบบสอบถามและเกณฑ์การแปลผลคะแนน ภายหลังจากทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกฉบับสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Likert scale) การแปลผลคะแนนใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนรวมและคะแนนรายองค์ประกอบ โดยแบ่งระดับตามเกณฑ์ของ Best and Kahn (1989) ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มาแบ่งตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีคะแนนทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีคะแนนทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีคะแนนทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีคะแนนทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีคะแนนทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ดังกล่าวช่วยให้สามารถตีความระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาได้จากระบบและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการวิจัยเชิงสำรวจ

6. การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษากีฬาราย 700 คน ครอบคลุม 8 วิทยาเขตของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและดำเนินการจัดการข้อมูลที่ขาดหายเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การวิเคราะห์ดำเนินการโดยใช้โปรแกรม JASP เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และประเมินความเหมาะสมของโครงสร้าง 4 องค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก โดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ได้แก่ χ^2 , CFI, TLI, RMSEA และ SRMR ตามเกณฑ์มาตรฐานการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มนักศึกษากีฬาในแต่ละวิทยาเขต การเก็บข้อมูลดำเนินการในช่วงเดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลา 8 สัปดาห์ จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด 700 ฉบับ ได้รับกลับคืนครบถ้วน และผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ โดยแบบสอบถามที่มีข้อมูลขาดหายเกินร้อยละ 10 ของจำนวนข้อคำถามทั้งหมดถูกตัดออกจากการวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลที่ขาดหายในระดับน้อย (ไม่เกินร้อยละ 5) และตรวจสอบแล้วว่าเป็นข้อมูลที่ขาดหายแบบสุ่ม (Missing Completely at Random: MCAR) ได้ดำเนินการแทนค่าด้วยค่าเฉลี่ยของตัวแปร (mean substitution) ก่อนนำเข้าสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

เอกสารจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติและดำเนินการตามหลักการที่กำหนดโดย คณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยสาธิตสุโขทัย จังหวัดยะลา หนังสือรับรองเลขที่ SCPHYLIB2567/348 วันที่รับรอง 8 ตุลาคม 2567 และก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และสิทธิของผู้เข้าร่วมอย่างครบถ้วน พร้อมจัดทำเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้เข้าร่วมสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่ส่งผลกระทบต่อ ใด ๆ ต่อสิทธิหรือผลการเรียน ข้อมูลทั้งหมดถูกเก็บเป็นความลับ ใช้รหัสแทนชื่อ และเข้าถึงได้เฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น

ผลการวิจัย

ผลการการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 700 คน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	489	69.9
หญิง	211	30.1
ประเภทกีฬา		
การแข่งขันความเร็ว	143	20.4
การแข่งขันคู่แข่งขัน	65	9.3
การบรรลุมผล	85	12.1
เกรดเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00	14	2.0
3.01-3.50	250	35.7
3.51 ขึ้นไป	124	17.7
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	238	34.0
ชั้นปีที่ 2	193	27.6

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 3	222	31.7
ชั้นปีที่ 4	47	6.7
คณะ		
วิทยาศาสตร์	281	40.1
ศึกษาศาสตร์	311	44.4
ศิลปศาสตร์	108	15.42
ภูมิภาค		
ภาคเหนือ	230	32.9
ภาคกลาง	144	20.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	136	19.4
ภาคใต้	190	27.1
วิทยาเขต		
วิทยาเขตเชียงใหม่	150	21.7
วิทยาเขตเพชรบูรณ์	76	11.0
วิทยาเขตกรุงเทพ	92	13.3
วิทยาเขตสมุทรสาคร	50	7.3
วิทยาเขตชัยภูมิ	59	8.6
วิทยาเขตศรีสะเกษ	75	10.9
วิทยาเขตกระบี่	73	10.6
วิทยาเขตยะลา	126	16.7
รวม	700	100

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 700 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 489 คน (ร้อยละ 69.9) และเพศหญิง 211 คน (ร้อยละ 30.1) ประเภทกีฬาที่พบมากที่สุดคือประเภทอื่น ๆ 407 คน (ร้อยละ 58.1) รองลงมาคือประเภทความเร็ว 143 คน (ร้อยละ 20.4) ประเภทการบรรลุผล 85 คน (ร้อยละ 12.1) และประเภทการแข่งขันเป็นคู่ 65 คน (ร้อยละ 9.3)

ด้านผลการเรียน ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยสะสม 3.01–3.50 จำนวน 250 คน (ร้อยละ 35.7) รองลงมาคือ 2.51–3.00 จำนวน 214 คน (ร้อยละ 30.6) และ 3.51 ขึ้นไป จำนวน 124 คน (ร้อยละ 17.7) โดยผู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีเพียง 14 คน (ร้อยละ 2.0)

ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 238 คน (ร้อยละ 34.0) รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 31.7) ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 27.6) และชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 6.7) อยู่ในคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุด 311 คน (ร้อยละ 44.4) รองลงมา คือ คณะศิลปศาสตร์ 108 คน (ร้อยละ 15.4)

ด้านภูมิภาค พบว่าภาคเหนือมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 32.9) รองลงมาคือภาคใต้ (ร้อยละ 27.1) ภาคกลาง (ร้อยละ 20.6) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 19.4) โดยวิทยาเขตที่มีจำนวนมากที่สุดคือ เชียงใหม่ (ร้อยละ 21.7) รองลงมาคือยะลา (ร้อยละ 16.7) และกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 13.3)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ของนักศึกษากิจการมหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากิจการ

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	K	Min	Max	M	SD	SE
การรับรู้ความสามารถของตน	8	2.11	5.00	3.81	.01	.53
การมองโลกในแง่ดี	9	2.11	5.00	3.87	.01	.51
ความหวัง	7	2.00	5.00	3.94	.01	.51
ความยืดหยุ่นในการปรับตัว	6	2.22	5.00	4.09	.02	.53

จากตารางที่ 4 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน มีค่าเฉลี่ย 3.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 การมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ความหวัง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับสอง คือ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 และความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 โดยรวมค่า Standard Error (SE) ของทุกองค์ประกอบอยู่ในช่วง 0.01–0.02 ซึ่งมีค่าน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยที่ได้มีความแม่นยำและเชื่อถือได้สูง

3. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ ข้อตกลงเบื้องต้นของความเหมาะสมของข้อมูลก่อนที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างเพียงพอต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหรือไม่ โดยพิจารณาค่าความเหมาะสมของข้อมูล คือ ค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO และค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าสถิติ KMO และค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น	χ^2	df	p-value	KMO
Bartlett's test	720.91	338	.00	.90

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้นโดยค่าดัชนีความกลมกลืนของ Kaiser-Meyer-Olkin: KMO มีค่าเท่ากับ .90 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์สูง และผลการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า $\chi^2 = 720.91$, $df = 338$, $p < .001$ แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Hair et al., 2022)

4. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก โดยตรวจสอบเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การตรวจสอบเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	χ^2/df ควรน้อยกว่า 3 ถือว่าเหมาะสม	2.13
CFI (Comparative Fit Index)	≥ 0.90 (ดี), ≥ 0.95 (ดีมาก)	.94
TLI (Tucker-Lewis Index)	≥ 0.90 (ดี), ≥ 0.95 (ดีมาก)	.92
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	≤ 0.08 (ยอมรับได้), ≤ 0.05 (ดีมาก)	.04
SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)	≤ 0.08 (ยอมรับได้)	.04

จากตารางที่ 6 พบว่าเมื่อทำการตรวจสอบเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับดี โดยมีค่า $\chi^2/df = 2.13$ ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (< 3) แสดงถึงความเหมาะสมของโมเดล (Kline, 2016) นอกจากนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ได้แก่ ค่า CFI = .94 และค่า TLI = .92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ $\geq .90$ ส่วนค่า RMSEA = .04 และค่า SRMR = .04 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ .08 แสดงถึงความสอดคล้องที่ดีมาก (Byrne, 2016) จากผลดังกล่าว สรุปได้ว่า โมเดลการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่พัฒนามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถนำไปใช้ในการทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันระดับที่สองและการสร้างโมเดลโครงสร้างสมการต่อไปได้

5. เพื่อประเมินความเชื่อมั่นของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นภายใน (Internal consistency) ของแต่ละองค์ประกอบ โดยใช้สถิติ Coefficient Omega (ω) และ Cronbach's Alpha (α) ผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นภายในขององค์ประกอบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

องค์ประกอบ	Coefficient ω	Coefficient α
การรับรู้ความสามารถของตน	0.79	0.82
การมองโลกในแง่ดี	0.83	0.84
ความหวัง	0.73	0.80
ความยืดหยุ่นในการปรับตัว	0.81	0.79

จากตารางที่ 7 พบว่าการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์โอเมก้า (Coefficient ω) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha: α) พบว่าแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง โดยมีค่า ω และ α มากกว่า .70 ทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน ($\omega = 0.79$, $\alpha = 0.82$) การมองโลกในแง่ดี ($\omega = 0.83$, $\alpha = 0.84$) ความหวัง ($\omega = 0.73$, $\alpha = 0.80$) และความยืดหยุ่นในการปรับตัว ($\omega = 0.81$, $\alpha = 0.79$) ขณะที่ค่าโดยรวมของแบบวัดอยู่ในระดับสูงมาก ($\omega = 0.89$, $\alpha = 0.89$) สะท้อนให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยมีความสอดคล้องภายในที่ดีและมีความเชื่อมั่นเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Hayes & Coutts, 2020)

6. ผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่เข้าในการวิจัยมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 8 และภาพที่ 1

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่เข้า

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	R ²	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	z-value
การมองโลกในแง่ดี	O2	0.35	0.86	0.02	42.51
	O3	0.44	0.57	0.04	14.51
	O4	0.44	0.85	0.02	38.45
	O5	0.41	0.80	0.03	25.56

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้นทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬา (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	R ²	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	z-value
การรับรู้ความสามารถ ของตน	O6	0.36	0.84	0.03	25.92
	O7	0.30	0.60	0.04	14.72
	O8	0.32	0.81	0.03	26.10
	S1	0.24	0.49	0.03	14.34
	S2	0.25	0.50	0.04	11.23
	S3	0.40	0.63	0.03	21.16
	S4	0.35	0.58	0.03	19.32
	S5	0.37	0.86	0.03	27.51
ความหวัง	S6	0.47	0.68	0.02	24.40
	S8	0.35	0.81	0.03	23.68
	H1	0.19	0.54	0.04	12.08
	H2	0.29	0.57	0.03	16.94
	H3	0.30	0.55	0.04	12.98
	H4	0.41	0.85	0.02	35.12
	H5	0.44	0.66	0.02	23.88
	H6	0.40	0.69	0.02	24.18
ความยืดหยุ่นในการ ปรับตัว	H7	0.36	0.86	0.02	40.28
	H8	0.66	0.85	0.02	39.42
	R1	0.66	0.81	0.04	17.81
	R2	0.15	0.59	0.03	15.48
	R3	0.31	0.58	0.04	14.53
	R4	0.51	0.71	0.05	12.72
	R5	0.48	0.69	0.03	17.83
	R6	0.44	0.87	0.04	14.52

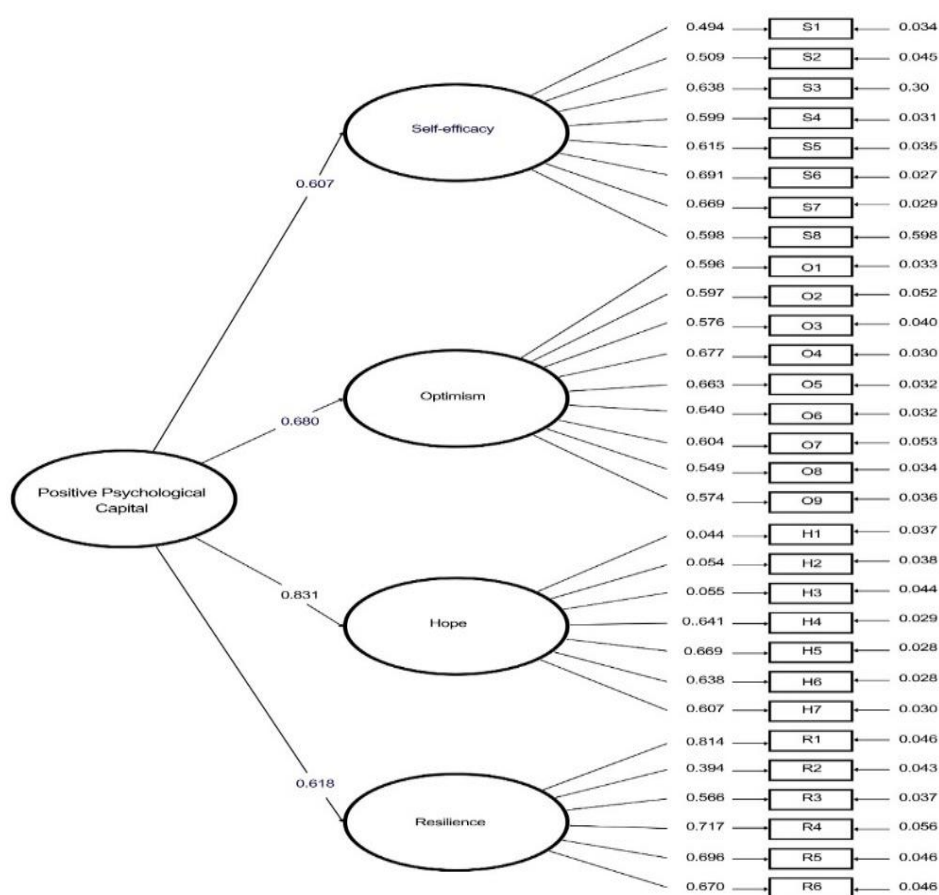

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬา (ต่อ)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

การรับรู้ความสามารถของตน	0.36	0.60	0.03	16.13
การมองโลกในแง่ดี	0.46	0.68	0.03	18.57
ความหวัง	0.69	0.83	0.03	24.20
ความยืดหยุ่นในการปรับตัว	0.38	0.61	0.04	14.50

($\chi^2 = 720.912$, $df = 338$, $CFI = 0.944$, $TLI = 0.928$, $RMSEA = 0.040$, $SRMR = 0.046$)

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษากีฬา

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง (Second-order Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นในการปรับตัว พบว่าโมเดลมีความ

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ($\chi^2 = 720.912$, $df = 338$, $CFI = .944$, $TLI = .928$, $RMSEA = .040$, $SRMR = .046$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ตามข้อเสนอของ Hair et al. (2022)

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบ การรับรู้ความสามารถของตน มีตัวชี้วัดจำนวน 8 ข้อ โดยมีค่า Factor loadings อยู่ระหว่าง .494–.691 และค่า R^2 อยู่ระหว่าง .244–.478 สะท้อนว่าตัวชี้วัดสามารถอธิบายองค์ประกอบแฝงได้ในระดับเหมาะสม ค่า Composite Reliability (CR) เท่ากับ .821 แสดงถึงความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบในระดับดี ขณะที่ค่า Average Variance Extracted (AVE) เท่ากับ .369 แม้จะต่ำกว่าเกณฑ์ .50 แต่ยังสามารถยอมรับได้เมื่อค่า CR มีค่าสูงกว่า .70 (Hair et al., 2022)

องค์ประกอบ การมองโลกในแง่ดี มีตัวชี้วัด 9 ข้อ โดยมีค่า Factor loadings อยู่ระหว่าง .549–.677 และค่า R^2 อยู่ระหว่าง .302–.458 ค่า CR เท่ากับ .841 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .70 แสดงถึงความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบที่ดี ขณะที่ค่า AVE เท่ากับ .371 แม้ต่ำกว่า .50 แต่ยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้เมื่อพิจารณาพร้อมกับค่า CR (Hair et al., 2022)

สำหรับองค์ประกอบ ความหวัง พบว่ามีตัวชี้วัด 7 ข้อ โดยมีค่า Factor loadings อยู่ระหว่าง .444–.669 และค่า R^2 อยู่ระหว่าง .197–.448 ค่า CR เท่ากับ .786 สะท้อนถึงความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบในระดับที่ดี แม้ค่า AVE จะมีค่า .349 ซึ่งต่ำกว่า .50 แต่ยังสามารถยอมรับได้ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพตัวแปรแฝงในงานวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Hair et al., 2022)

ส่วนองค์ประกอบ ความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีตัวชี้วัด 6 ข้อ โดยมีค่า Factor loadings อยู่ระหว่าง .394–.814 และค่า R^2 อยู่ระหว่าง .155–.663 แม้ตัวชี้วัดบางข้อจะมีค่า Factor loading ต่ำกว่า .50 แต่โดยรวมยังสามารถสะท้อนองค์ประกอบแฝงได้ดี ค่า CR เท่ากับ .815 แสดงถึงความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบในระดับดี ขณะที่ค่า AVE เท่ากับ .436 ซึ่งแม้ต่ำกว่า .50 แต่ยังสามารถยอมรับได้เมื่อค่า CR อยู่ในระดับสูง (Hair et al., 2022)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองยืนยันว่าโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และมีความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบที่เหมาะสม โดยการประเมินความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดในงานวิจัยนี้ได้ใช้ทั้งค่า Composite reliability และค่าสัมประสิทธิ์ไครเมีย (ω) ซึ่งได้รับการเสนอว่าเป็นค่าที่เหมาะสมและแม่นยำกว่าค่า Cronbach's alpha ในการประมาณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด (Hayes & Coutts, 2020) ดังนั้น โมเดลนี้จึงสามารถนำไปใช้ในการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่าแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นในการปรับตัว ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ Luthans et al. (2007) ที่อธิบายว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก เป็นโครงสร้างพหุมิติที่ประกอบด้วยทรัพยากรทางจิตใจซึ่งทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า ความหวัง (Hope) มีค่าน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือ การมองโลกในแง่ดี ความยืดหยุ่นในการปรับตัว และการรับรู้ความสามารถของตนเอง ตามลำดับ ผลดังกล่าวสามารถอธิบายเชิงทฤษฎีได้จาก Hope theory ของ Snyder (2002) ซึ่งเสนอว่าความหวังประกอบด้วยพลังขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย (Agency) และความสามารถในการหาแนวทางหรือเส้นทางเพื่อบรรลุเป้าหมาย (Pathways) องค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับธรรมชาติของนักศึกษากีฬา ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งด้านการเรียน และการแข่งขัน และต้องเผชิญอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง เช่น ความกดดันจากผลการแข่งขัน การบาดเจ็บ และการบริหารเวลาระหว่างบทบาทนักศึกษาและนักกีฬา

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามแนวคิด Conservation of resources (COR) Theory ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกสามารถมองได้ว่าเป็นทรัพยากรภายในที่ช่วยป้องกันการสูญเสียพลังงานทางจิตใจภายใต้แรงกดดันสูง โดยเฉพาะในบริบทกีฬา งานวิจัยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาในกลุ่มนักกีฬามหาวิทยาลัยพบว่า Psychological capital มีความสัมพันธ์เชิงลบกับภาวะหมดไฟและความเครียดจากการแข่งขัน (Yang et al., 2023; Yu et al., 2025) และสามารถส่งเสริมกลไกการเผชิญปัญหาได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนบทบาทของ PsyCap ในฐานะทรัพยากรปกป้อง (Protective resource)

ในบริบทอุดมศึกษา งานวิจัยร่วมสมัยยังรายงานไว้ว่า PsyCap มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการเรียน (Academic engagement) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความผูกพันของนักศึกษา (Li, 2023; Slatten, 2023) รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนทางสังคม (Xiong et al., 2025) ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เพียงยืนยันโครงสร้าง 4 องค์ประกอบตามทฤษฎีดั้งเดิมของ Luthans et al. (2007) เท่านั้น แต่ยังสอดคล้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์ล่าสุดในบริบท Sport psychology และ Higher education และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของโชติอนันต์ เขาวนสุจริต และคณะ (2564) ในบริบทการศึกษาไทย โดยเฉพาะการที่ความหวังมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด อาจสะท้อนว่ากลุ่มนักศึกษากีฬาจำเป็นต้องพึ่งพากลไกการตั้งเป้าหมายและการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาความสำเร็จทั้งด้านการเรียน และการแข่งขัน จึงทำให้ Hope ทำหน้าที่เป็นแกนกลางของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในบริบทนี้

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี แม้ว่าค่าไคสแควร์ ($\chi^2 = 720.912$, $df = 338$, $p < .05$) จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นลักษณะที่พบได้ทั่วไปเมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาดัชนีความสอดคล้องอื่นร่วมด้วย พบว่า CFI (.944) และ TLI (.928) อยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่ RMSEA (.040) และ SRMR (.046) มีค่าต่ำ แสดงถึงความคลาดเคลื่อนของโมเดลในระดับต่ำ สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินโมเดลสมการโครงสร้างของ Hair et al. (2022) ที่ระบุว่า CFI และ TLI มากกว่า .90 และ RMSEA ต่ำกว่า .05 สะท้อนความเหมาะสมเชิงโครงสร้างของโมเดลนอกจากความสอดคล้องโดยรวมของโมเดลแล้ว ยังพบว่า ค่า Composite Reliability (CR) ของทุกองค์ประกอบมีค่ามากกว่า .70 และค่า Average Variance Extracted (AVE) มากกว่า .50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Fornell and Larcker (1981) และ Hair et al. (2022) แสดงว่าองค์ประกอบทั้งสี่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้อย่างเพียงพอ และมีความแข็งแกร่งเชิงโครงสร้างในระดับที่น่าเชื่อถือ ผลดังกล่าวยืนยันว่าแบบวัดมีความถูกต้องทั้งในด้านความสอดคล้องของโมเดลและคุณภาพของตัวแปรแฝงแต่ละองค์ประกอบ

ความสอดคล้องของโมเดลนี้ไม่เพียงสะท้อนความถูกต้องเชิงสถิติ (Statistical adequacy) แต่ยังสนับสนุนความถูกต้องเชิงแนวคิด (Theoretical validity) ของโครงสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ตามกรอบแนวคิดของ Luthans et al. (2007) ที่มองว่า PsyCap เป็นโครงสร้างพหุมิติซึ่งองค์ประกอบทั้งสี่ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบในฐานะทรัพยากรทางจิตใจของบุคคล ผลการศึกษานี้จึงยืนยันว่าโครงสร้างดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมในบริบทนักศึกษากีฬาไทย เมื่อพิจารณาร่วมกับหลักฐานเชิงประจักษ์ล่าสุดในบริบท Sport psychology พบว่างานวิจัยในช่วงหลังปี 2020 รายงานสอดคล้องกันว่าโครงสร้าง 4 องค์ประกอบของ PsyCap มีความเสถียรในกลุ่มนักกีฬามหาวิทยาลัย และมีความสัมพันธ์กับการลดภาวะหมดไฟและความเครียดจากการแข่งขัน (Yang et al., 2023; Yu et al., 2025) ขณะเดียวกันงานวิจัยในบริบทอุดมศึกษายังชี้ว่า PsyCap มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความผาสุกของนักศึกษา (Li, 2023; Slatten, 2023) รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยทางสังคม เช่น Social support (Xiong et al., 2025) ซึ่งตอกย้ำความแข็งแกร่งของโครงสร้าง PsyCap ในบริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษา อีกทั้ง การใช้กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 500 คนยังช่วยเพิ่มความแม่นยำของการประมาณค่าพารามิเตอร์และเสริมเสถียรภาพของโมเดล CFA ทำให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือในเชิงระเบียบวิธีวิจัย (Hair et al., 2022) โดยภาพรวม โมเดลการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่พัฒนาขึ้นจึงมีความเหมาะสมทั้งเชิงสถิติ เชิงแนวคิด และเชิงประจักษ์ สามารถใช้เป็นฐานในการศึกษาวิจัยและพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษากีฬาได้อย่างมีหลักฐานรองรับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และ (2) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยยืนยันว่า โครงสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกประกอบด้วยองค์ประกอบแฝง 4 ด้าน ได้แก่ ความหวัง การมองโลกในแง่ดี ความยืดหยุ่นในการปรับตัว และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับดี ($CFI = 0.944$, $TLI = 0.928$, $RMSEA = 0.040$, $SRMR = 0.046$) แสดงให้เห็นว่าโมเดลดังกล่าวสามารถอธิบายโครงสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่กีฬาได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งสองประการ

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า “ความหวัง” มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด (0.831) รองลงมาคือ การมองโลกในแง่ดี (0.680) ความยืดหยุ่นในการปรับตัว (0.618) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.607) สะท้อนให้เห็นว่าในบริบทของนักศึกษาที่กีฬา ความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนเส้นทางสู่ความสำเร็จ และรักษาแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง มีบทบาทสำคัญต่อทุนทางจิตวิทยาโดยรวม ตัวแปรสังเกต ตัวบ่งชี้ทั้ง 30 รายการสามารถอธิบายองค์ประกอบแฝงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวบ่งชี้ด้านความหวังสะท้อนพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ความสามารถในการหาแนวทาง เมื่อเผชิญอุปสรรค และความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุผลสำเร็จ ตัวบ่งชี้ด้านการมองโลกในแง่ดีสะท้อนการตีความสถานการณ์เชิงบวกและความเชื่อมั่นต่อผลลัพธ์ในอนาคต ตัวบ่งชี้ด้านความยืดหยุ่นในการปรับตัว สะท้อนความสามารถในการฟื้นคืนสภาพจากความล้มเหลวหรือแรงกดดันในการแข่งขัน ขณะที่ตัวบ่งชี้ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองสะท้อนความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนในการปฏิบัติงาน ฝึกซ้อม และแข่งขันกีฬา

นอกจากข้อค้นพบเชิงโครงสร้างดังกล่าวแล้ว งานวิจัยยังมีนัยสำคัญเชิงปฏิบัติอย่างชัดเจน ในระดับนโยบาย มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการกำหนดแนวทางพัฒนา นักศึกษาที่กีฬาแบบองค์รวม โดยบรรจุมิติด้านทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกไว้ในแผนยุทธศาสตร์หรือระบบประกัน คุณภาพ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางจิตใจควบคู่กับสมรรถภาพทางกายและทักษะกีฬา

ในระดับการออกแบบโปรแกรมพัฒนานักศึกษา โครงสร้าง 4 องค์ประกอบที่ได้รับการยืนยันสามารถใช้เป็นกรอบในการพัฒนาโปรแกรมหรือกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพ เช่น การฝึกทักษะ การตั้งเป้าหมาย การพัฒนาทัศนคติเชิงบวก การจัดการความล้มเหลว และการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้าน “ความหวัง” เป็นลำดับแรก เนื่องจากมีอิทธิพลเชิงโครงสร้างสูงสุด

นอกจากนี้ เครื่องมือวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเชิงจิตพิสัยแล้ว สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือ คัดกรองและติดตามพัฒนาการของนักศึกษาที่กีฬา ทั้งในด้านการประเมินจุดแข็ง การวางแผนการให้คำปรึกษา

และการประเมินผลโปรแกรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย ออกแบบโปรแกรม และพัฒนาระบบสนับสนุนนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ระดับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนานักกีฬาคควรพิจารณานำแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินและติดตามพัฒนาการด้านจิตใจของผู้เรียนในบริบททางกีฬา ทั้งในระดับอุดมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ นักศึกษากีฬาของสถาบันอื่น นักเรียนในโรงเรียนกีฬา หรือเยาวชนกีฬาภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางการพัฒนาและการสนับสนุนผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

2. ระดับอาจารย์ ผู้ฝึกสอน และบุคลากรทางการศึกษา ตัวบ่งชี้และองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาในรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะช่วยให้อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าใจความแตกต่างด้านศักยภาพทางจิตใจของนักศึกษาแต่ละคน และนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกซ้อม และการดูแลช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระดับผู้เรียน (นักศึกษาและนักกีฬานักเรียน) สามารถใช้ผลการประเมินทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกเป็นแนวทางในการตระหนักรู้และพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจของตนเอง ผ่านการฝึกการตั้งเป้าหมาย การสะท้อนประสบการณ์ และการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่ท้าทาย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และความสามารถในการปรับตัว อันเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ การฝึกซ้อมกีฬา และการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างสมดุล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในอนาคตสามารถนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นกรอบในการออกแบบกิจกรรมหรือโปรแกรมส่งเสริมและพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในบริบทการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การฝึกซ้อมกีฬา และการแข่งขันกีฬา นอกจากนี้ ควรขยายการศึกษาไปสู่การติดตามผลในระยะยาว หรือการประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสนับสนุนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจของผู้เรียนอย่างยั่งยืนในหลายมิติของชีวิต

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). รายงานสถาบันในกำกับมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติอนันต์ เขาวนัสสุจริต, ดลดาว วงศ์ธีระธรรม และสุริพร อนุศาสนนันท์. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 7(2), 145–156.
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2566). รายงานจำนวนนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2566. สำนักนโยบายและแผน.
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคโนโลยีการใช้โปรแกรม LISREL (พิมพ์ครั้งที่ 2). เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1989). *Research in education* (6th ed.). Prentice Hall.
- Byrne, B. M. (2016). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (3rd ed.). <https://doi.org/10.4324/9781315757421>
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Conceicao, P. (2022). *Human development report 2021/2022: Uncertain times, unsettled lives: Shaping our future in a transforming world*. United Nations Development Programme.
- Dawkins, S., Martin, A., Scott, J., Sanderson, K., & Schuz, B. (2021). A cross-level model of team-level psychological capital (PsyCap) and individual- and team-level outcomes. *Journal of Management & Organization*, 27(2), 397–416. <https://doi.org/10.1017/jmo.2018.27>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39–50. <https://doi.org/10.1177/002224378101800104>
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2022). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (3rd ed.). Sage.

- Hayes, A. F., & Coutts, J. J. (2020). Use omega rather than Cronbach's alpha. *Communication Methods and Measures*, 14(1), 1–24.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.
- Li, R. (2023). Psychological capital related to academic outcomes among university students: A review. *Psychology Research and Behavior Management*, 16, 215–228.
- Luthans, F., & Dyrdek Broad, J. (2022). Positive psychological capital to help combat the mental health fallout from the pandemic and VUCA environment. *Organizational Dynamics*, 51(2), 100817. <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2020.100817>
- Luthans, F., Youssef, C. M., & Avolio, B. J. (2007). *Psychological capital: Developing the human competitive edge*. Oxford University Press.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Santisi, G., Lodi, E., Magnano, P., Zarbo, R., & Zammitti, A. (2020). Relationship between psychological capital and quality of life: The role of courage. *Sustainability*, 12(13), 5238. <https://doi.org/10.3390/su12135238>
- Slatten, T. (2023). Psychological capital and student engagement in higher education: The role of personal resources. *International Journal of Quality and Service Sciences*, 15(1), 17–32.
- Snyder, C. R. (2002). Hope theory: Rainbows in the mind. *Psychological Inquiry*, 13(4), 249–275. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1304_01
- Wu, Y., & Chen, L. (2022). Psychological capital and academic engagement among college students: The mediating role of learning burnout. *Frontiers in Psychology*, 13, 867891. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.867891>
- Xiong, Y., Liu, Q., & Zhao, R. (2025). Social support and psychological capital among university students: Implications for well-being and academic outcomes. *Frontiers in Psychology*, 16, 1601079. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1601079>
- Yang, M.-H., Hsueh, K.-F., Chang, C.-M., & Hsieh, H.-H. (2023). The influences of sports psychological capital on university baseball athletes' life stress and athlete burnout. *Behavioral Sciences*, 13(8), 617. <https://doi.org/10.3390/bs13080617>

Yu, X., Xing, S., & Yang, Y. (2025). The relationship between psychological capital and athlete burnout: The mediating relationship of coping strategies and the moderating relationship of perceived stress. *BMC Psychology*, 13, 64. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02379-8>

การพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางราง ในยุคดิจิทัล

Development of a Competency Model for Railway System Technical Trainers in the Digital Era

อารัญ วรรณะอาณน^{1*}, สมนึก วิสุทธิแพทย์¹, ธีรวัช บุญยโสภณ¹, ธีรภูมิ บุญยโสภณ¹

Arran Wannah-arnon^{1*}, Somnoek Wisuttipat¹, Teerawat Boonyasopon¹, Teravut Boonyasopon¹

(Received: March 5, 2026; Revised: March 22, 2026; Accepted: April 3, 2026)

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะ การพัฒนารูปแบบสมรรถนะ และจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคเดลฟายและการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสำหรับเทคนิคเดลฟายจำนวน 21 คน ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน และผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน ($Mdn \geq 3.50$) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ($IQR \leq 1.50$) ค่าดัชนีความสอดคล้อง ($IOC \geq 0.50$) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะที่จำเป็นของครูฝึกช่างเทคนิค ประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 49 ข้อ ได้แก่ ด้านความรู้ที่เป็นพื้นฐานทางวิชาชีพและเทคโนโลยีดิจิทัล ความปลอดภัยและการบำรุงรักษา ด้านทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหา การใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์เพื่อซ่อมบำรุง ส่วนด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล เน้นจรรยาบรรณวิชาชีพ ความตระหนักด้านความปลอดภัย และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการในเรื่องของความสามารถในการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ ส่วนรูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงาน พบว่าจำเป็นต้องมีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เช่น ระบบจำลองสถานการณ์และความจริงเสมือน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกปฏิบัติ ขณะที่คู่มือแนวทางการพัฒนาได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ (ร้อยละ 100)

¹สาขาวิชาการพัฒนารัฐกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

¹Business Administration Program in Industrial Business and Human Resource Development, Faculty of Business and Industrial Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

*Corresponding author. E-mail: R-kwe@hotmail.com

ว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ในระดับสูง โดยได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนากำลังคนด้านระบบรางในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: สมรรถนะการปฏิบัติงาน ครูฝึกช่างเทคนิค ระบบขนส่งทางราง ยุคดิจิทัล

Abstract

This research aimed to examine the competency components, develop a competency model, and prepare a handbook for developing the performance competencies of railway system technical trainers in the digital era. This was a qualitative study employing the Delphi technique and focus group discussions. The informants consisted of 21 experts for the Delphi technique, 13 specialists for the focus group discussions, and 5 experts for handbook evaluation. The research instruments included semi-structured interviews, five-point rating-scale questionnaires, and suitability assessment forms. Data were analysed using medians ($Mdn \geq 3.50$), interquartile ranges ($IQR \leq 1.50$), Index of Item-Objective Congruence ($IOC \geq 0.50$), and content analysis.

The findings revealed that the essential competencies of technical trainers comprised four domains with a total of 49 items: knowledge, including professional foundations, digital technology, safety, and maintenance; skills, involving work performance, problem-solving, and the use of tools and software for maintenance; personal attributes, emphasizing professional ethics, safety awareness, and adaptability to technological changes; and management, focusing on planning abilities, resource allocation, and collaboration with enterprises. With regard to the competency model, the findings indicated the need to integrate digital technology and innovation, such as simulation systems and virtual reality, to improve the effectiveness of practical training. The development handbook received unanimous approval from the experts (100%), indicating that it was highly appropriate and could be applied at a high level. It was also refined to align with the context of railway workforce development in the digital era.

Keywords: Performance competency, Technical trainers, Rail transport systems, Digital era

บทนำ

การยกระดับระบบขนส่งทางรางถือเป็นยุทธศาสตร์หลักที่รัฐบาลไทยใช้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นรูปแบบการเดินทางที่มีความยั่งยืนและประหยัดพลังงาน สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งทางราง พ.ศ. 2558–2565 ที่เน้นการเชื่อมต่อโครงข่ายรถไฟหลายรูปแบบ (กระทรวงคมนาคม, 2562) ทั้งนี้ ผลจากการขยายตัวของโครงการขนาดใหญ่เหล่านี้ ทำให้มีความต้องการกำลังคนในอุตสาหกรรมระบบรางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (2566) ระบุว่ามีความต้องการบุคลากรใหม่ในระบบมากกว่า 20,000 ตำแหน่ง ภายในปี พ.ศ. 2571 โดยเฉพาะในส่วนงานปฏิบัติการระดับช่างเทคนิคและบุคลากรสายวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างสมรรถนะของกำลังคนที่ผลิตได้กับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และลดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีอีกหลายปัจจัย เช่น เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาที่ยังไม่ทันต่อความก้าวหน้า (แอนนี คำสร้อย, 2568) ซึ่งนำไปสู่ช่องว่างของงานวิจัยที่สำคัญ คือ การขาดครูฝึกช่างเทคนิคที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางทั้งในด้านเทคนิคและเทคโนโลยี ทำให้การออกแบบการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขัดขวางการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน (ธรรมวรรณ สุติวรรณวัตร, 2564; World Bank, 2023) สำหรับประเด็นของการประเมิน พัฒนา และรับรองคุณภาพของครูฝึก การพัฒนารอบสมรรถนะที่ครอบคลุมและการสร้างเครื่องมือประเมินที่มีประสิทธิภาพ เช่น แบบทดสอบสำหรับวัดทักษะการใช้เทคโนโลยีเฉพาะทาง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จึงมีความจำเป็นอย่างมาก (กษมา เตชะฤทธิ และอิทธิกร ขำเดช, 2566; สฤชต์ ดิยะวงศ์สุวรรณ และคณะ, 2562) ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลต่อรูปแบบของการทำงานและฝึกอบรมในอุตสาหกรรมระบบราง โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานผ่านระบบอัตโนมัติ และลดการพึ่งพาแรงงานคนในกระบวนการผลิต ดังนั้น ครูฝึกจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะใหม่ ๆ เพื่อใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับถ่ายทอดความรู้และการฝึกอบรม (Jamal, 2023)

นอกจากนี้ การขาดระบบพัฒนาครูฝึกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูฝึกไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีระบบราง ที่จำเป็นต้องฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธรรมวรรณ สุติวรรณวัตร, 2564) ดังนั้น ครูฝึกในยุคดิจิทัลจึงควรพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคและสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการออกแบบและจัดการฝึกอบรม โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ

และช่องทางออนไลน์ และการประเมินผลตามสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2567-2568 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันและสามารถนำคู่มือแนวทางที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาช่องว่างทางสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

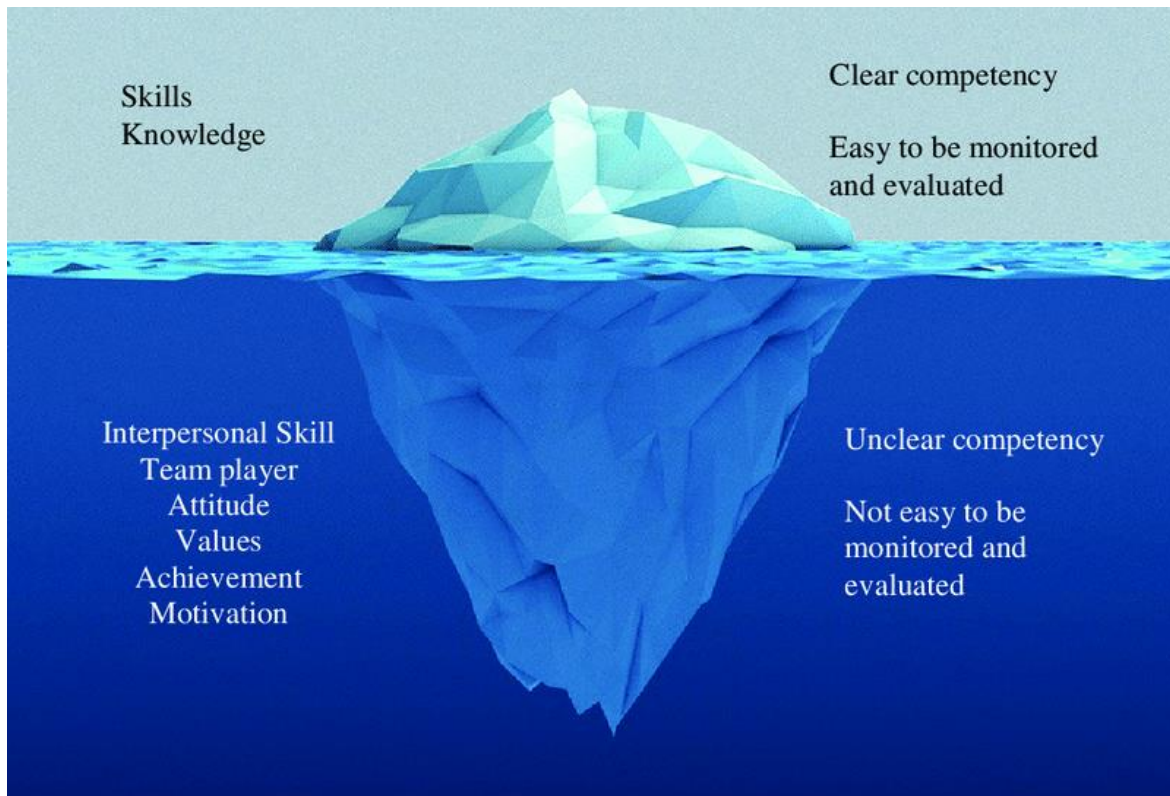
1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล
3. เพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล ที่เน้นการเสริมสร้างศักยภาพให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะ

สมรรถนะ (Competency) หมายถึง คุณลักษณะและขีดความสามารถที่พึงมีภายในตัวบุคคล ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ แนวคิดนี้ริเริ่มโดย McClelland (1973) ที่นำเสนอว่าการวัดระดับสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำนายความสำเร็จในอาชีพได้อย่างแม่นยำเท่ากับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล ดังนั้น องค์การที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับสมรรถนะบุคลากร จึงเปรียบเสมือนการสร้างทุนมนุษย์ที่ทรงคุณค่าเพื่อขับเคลื่อนความก้าวหน้าในเชิงธุรกิจ

องค์ประกอบของสมรรถนะสามารถอธิบายได้ผ่านทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg model) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ ประกอบด้วยความรู้และทักษะที่สามารถสังเกตและประเมินผลได้ชัดเจน และส่วนที่อยู่ใต้น้ำ ซึ่งเป็นส่วนที่ประเมินได้ยากแต่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรม ได้แก่ ทักษะค่านิยม บทบาททางสังคม แรงจูงใจ และอุปนิสัยส่วนบุคคล ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของสมรรถนะ (Salleh et al., 2015)

นอกจากนี้ การแสดงออกถึงสมรรถนะที่ดี จำเป็นต้องอาศัยพลังขับเคลื่อนภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน อย่างไรก็ตาม สมรรถนะยังจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะเชิงพฤติกรรม (Soft skills) และสมรรถนะเชิงเทคนิค (Hard skills) เพื่อตอบโจทย์ต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Armstrong & Taylor, 2014)

การพัฒนาสมรรถนะครูฝึกในสถานประกอบการ

ครูฝึกในสถานประกอบการถือเป็นฟันเฟืองหลักในการถ่ายทอดทักษะวิชาชีพภายใต้ระบบอาชีวศึกษา ทวิภาคี (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ [องค์การมหาชน], 2561) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูฝึกประกอบด้วย 4 มิติหลัก (ธรรมวรรณ สุติวรรณวัตร, 2564) ได้แก่ 1. มิติด้านวิชาชีพ เป็นความเชี่ยวชาญในเทคนิคและการใช้เครื่องมืออย่างปลอดภัย 2. มิติด้านเจตคติ จรรยาบรรณวิชาชีพและการประยุกต์ใช้จิตวิทยา 3. มิติด้านการจัดการทวิภาคี การบริหารจัดการตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย และ 4. มิติด้านการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนและการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในด้านการพัฒนา Noe (2017) เสนอว่าองค์กรควรพิจารณาปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้สู่การปฏิบัติ ต้นทุนที่เกี่ยวข้อง และผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยรูปแบบการพัฒนาที่นิยมใช้ ประกอบด้วย การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงานและนอกเวลาปฏิบัติงาน

บริบทการขนส่งทางรางและแนวทางการพัฒนาศักยภาพของไทย

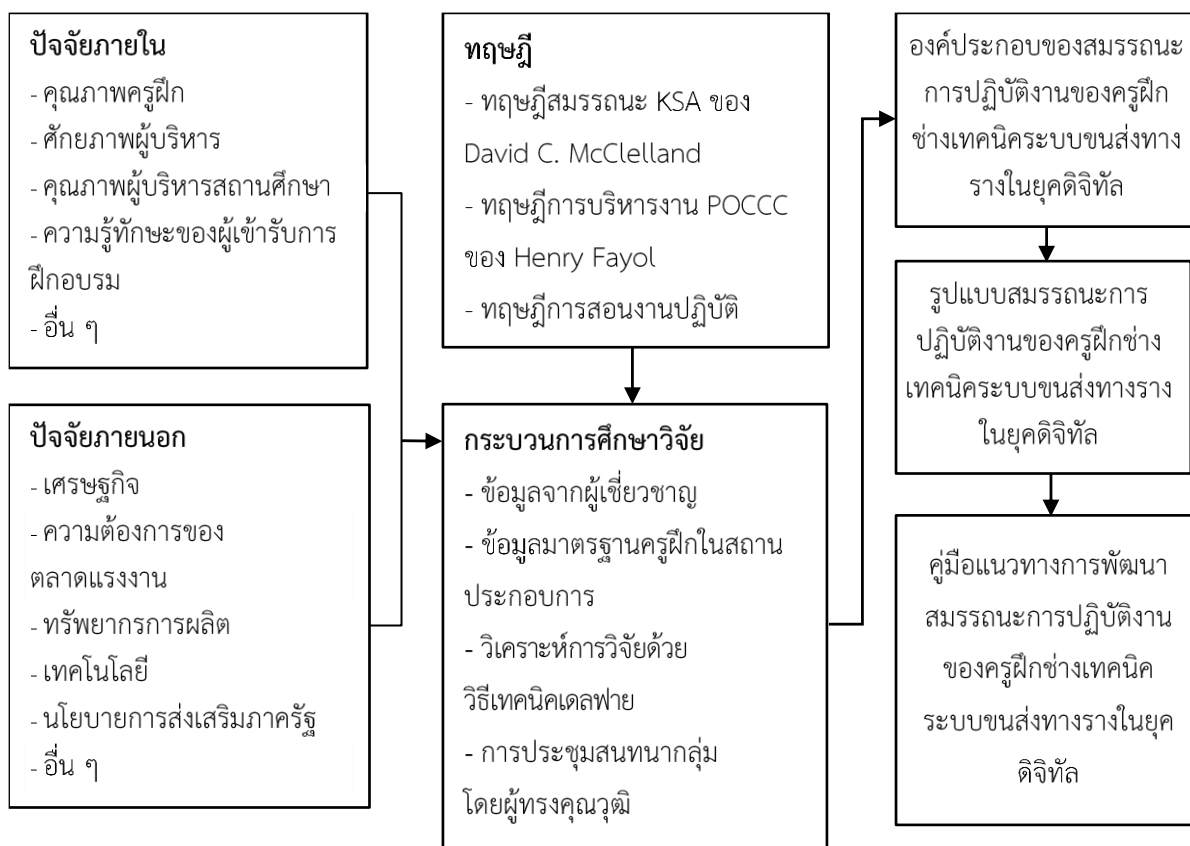
ระบบขนส่งทางรางเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่มีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับการยกระดับระบบรางให้เป็นโครงข่ายหลัก เพื่อลดปัญหาการจราจร และประหยัดพลังงาน (สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง, 2566) โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ การเชื่อมโยงโลจิสติกส์ข้ามพรมแดน (ปัญญา สำราญหันท, 2565) มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐาน ที่รองรับรางหลายขนาด มาตรการทางเศรษฐกิจและศุลกากร และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อรองรับการปฏิบัติงานในระดับสากล

แนวคิดการบริหารจัดการเชิงระบบ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานต้องอาศัยวงจร POCCC (Planning, Organizing, Commanding, Coordinating, Controlling) ของ Fayol (1916) ซึ่งครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อกำหนดสมรรถนะหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และด้านการบริหารจัดการ ควบคู่กับการบูรณาการวงจรคุณภาพ (PDCA) โดย Deming (1986) เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้ท่ามกลางสภาพการแข่งขันที่มีความรุนแรง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา (นรินทร์ อินต๊ะวงศ์ และนพดล พันธุ์พานิช, 2565; ปิติสัมพันธ์ อินทพิชัย, 2563) แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะบุคลากรในระบบรางในปัจจุบันยังมีความจำเป็นที่ต้องเร่งพัฒนา โดยเฉพาะด้านนวัตกรรมและความปลอดภัย ขณะเดียวกัน ความร่วมมือด้านการพัฒนากำลังคนระหว่างอาชีวศึกษา สะท้อนแนวทางการยกระดับสู่มาตรฐานสากล (แอนนี่ คำสร้อย, 2566) ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการทฤษฎีสมรรถนะของ McClelland ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และหลักการบริหารจัดการ ของ Fayol ซึ่งให้ความสำคัญกับความสามารถในการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ และการประเมินคุณภาพการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสถานประกอบการ โดยนำทั้ง 2 ทฤษฎีมาเป็นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิด ดังแสดงในภาพที่ 2 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นเครื่องมือในการกลั่นกรององค์ประกอบสมรรถนะ เพื่อสร้างคู่มือมาตรฐานในการยกระดับครูฝึกให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยและการออกแบบ

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผ่านกระบวนการบูรณาการเครื่องมือทางสถิติร่วมกับประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ใช้เทคนิคเดลฟายเป็นหลักในการสกัดองค์ประกอบของสมรรถนะ และใช้การสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบและพัฒนารูปแบบสมรรถนะพร้อมคู่มือแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของอุตสาหกรรมระบบรางในยุคดิจิทัล ทั้งนี้มีการใช้สถิติในบางส่วนเพื่อยืนยันระดับความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และความสอดคล้องของผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเท่านั้น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเกณฑ์การคัดเลือก

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือสูง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจากภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านระบบรางไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับเทคนิคเดลฟาย จำนวน 21 คน คัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และสร้างฉันทามติเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มาจากกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนช่างเทคนิคระบบราง นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการ โดยมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และมีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จำนวนผู้เชี่ยวชาญอ้างอิงตามแนวคิดของ Macmillan (1971) ซึ่งระบุว่าหากมีผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 17 คน จะช่วยลดค่าความคลาดเคลื่อนให้อยู่ในระดับคงที่อยู่ที่ประมาณ 0.02

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่ม จำนวน 13 คน เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสมรรถนะ การปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคในยุคดิจิทัล โดยคัดเลือกจาก 3 ส่วน ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้มุมมองเชิงนโยบาย 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบขนส่งทางราง เพื่อให้มุมมองเชิงเทคนิควิชาชีพ และ 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มุมมองด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อร่วมประเมินความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญวิชาชีพจากสถานประกอบการระบบราง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านช่างเทคนิคระบบรางและการพัฒนาบุคลากร โดยมีบทบาทในการประเมินคู่มือใน 5 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา การจัดเรียงลำดับหัวข้อ รูปแบบและวิธีการพัฒนา ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และคุณภาพในภาพรวม

ทั้งนี้ ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยได้ดำเนินการขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมทุกคนล่วงหน้า ผ่านการชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และประโยชน์ของการวิจัยอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลและความคิดเห็นรายบุคคลอย่างเคร่งครัด โดยนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาและผลสถิติจากเทคนิคเดลฟายในลักษณะภาพรวมเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น เพื่อป้องกันผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและหน่วยงานต้นสังกัด

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือวิจัยพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงตามกรอบสมรรถนะ KSA Model ของ McClelland และแนวคิดการบริหารจัดการ POCCC ของ Fayol ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 49 ข้อ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (14 ข้อ) ด้านทักษะ (13 ข้อ) ด้านคุณลักษณะ (12 ข้อ) และด้านการบริหาร (10 ข้อ) โดยด้านความรู้และทักษะมุ่งเน้นความสามารถทางวิชาชีพและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานระบบราง ขณะที่ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเน้นคุณลักษณะภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เช่น จรรยาบรรณ ความรับผิดชอบ และความตระหนักด้านความปลอดภัย ส่วนด้านการบริหารจัดการพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิด POCCC ซึ่งครอบคลุมการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การเสริมสร้างบรรยากาศ

การเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือ และการกำกับติดตาม เพื่อให้ครูฝึกสามารถบริหารจัดการกระบวนการฝึกอบรมได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงในภาคอุตสาหกรรมระบบราง ทั้งนี้ เครื่องมือวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2565)

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เก็บข้อมูลในเทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 เพื่อสกัดองค์ประกอบสมรรถนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และสามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกได้

3. แบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พัฒนาจากผลการสัมภาษณ์รอบแรก เพื่อใช้หาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบสมรรถนะที่ได้

4. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม ผลการประเมินพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในระดับ “เหมาะสม” ร้อยละ 100 และคู่มือได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การยอมรับ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และใช้ผลทางสถิติอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเกณฑ์การตัดสินใจ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ≥ 3.50 แสดงถึงระดับความสำคัญที่สูง และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ≤ 1.50 ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (พงศ์เทพ จิระโร, 2564)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 10 ขั้นตอน 3 ระยะหลัก โดยบูรณาการเทคนิคเดลฟายและการสนทนากลุ่ม ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะ

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและร่างข้อคำถามตามทฤษฎี KSA Model ของ McClelland และหลักการบริหาร POCCC ของ Fayol รวมถึงบริบทอุตสาหกรรมระบบราง

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ โดยสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างปลายเปิด และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพ (เดลฟาย รอบที่ 1) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล

ระยะที่ 2 การสร้างฉันทามติด้วยเทคนิคเดลฟาย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความสำคัญ (เดลฟาย รอบที่ 2) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ประเมินระดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 การยืนยันความคิดเห็น (เดลฟาย รอบที่ 3) โดยการนำค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 4 ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน พิจารณายืนยันความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปที่สอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 6 สรุปข้อที่ผ่านเกณฑ์ทางสถิติ ($Mdn \geq 3.50$ และ $IQR \leq 1.50$) เพื่อสรุปเป็นองค์ประกอบสมรรถนะและจัดทำ (ร่าง) รูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบราง

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบและจัดทำคู่มือพัฒนา

ขั้นตอนที่ 7 ตรวจสอบรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มและนำเสนอร่างรูปแบบสมรรถนะต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน เพื่อพิจารณาและรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 7 และดำเนินการจัดทำ (ร่าง) คู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 9 การประเมินคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความถูกต้อง ครบถ้วน และคุณภาพของเนื้อหาภายในคู่มือ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 10 สรุปผลและจัดทำรายงาน พร้อมทั้งปรับปรุงคู่มือให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบองค์ประกอบสมรรถนะตามแนวคิด KSA Model ของ McClelland ร่วมกับแนวคิดการบริหารจัดการ POCCC ของ Fayol โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

องค์ประกอบสมรรถนะ (Components of competency)	จำนวนข้อ (Items)	เครื่องมือและสถิติที่ใช้ (Methods & Statistics)	เกณฑ์การยอมรับ (Decision Criteria)
1. ด้านความรู้ (Knowledge)	14	1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา)	1. ค่ามัธยฐาน (Mdn) ≥ 3.50
2. ด้านทักษะ (Skill)	13	2. แบบสอบถามมาตราส่วน	2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ≤ 1.50
3. ด้านคุณลักษณะ (Attribute)	12	ประมาณค่า 5 ระดับ (ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์)	3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ≥ 0.50
4. ด้านการบริหาร จัดการ (Management)	10	3. แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC)	4. มติเห็นชอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ*
		4. การสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสม (ใช้ค่าร้อยละ)	
รวมทั้งสิ้น	49		

หมายเหตุ: มติเห็นชอบ หมายถึง การได้รับการรับรองความเหมาะสมอย่างเป็นเอกฉันท์ (ร้อยละ 100)* จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 13 คน (ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม) และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (ในขั้นตอนการประเมินคู่มือ) โดยพิจารณาครอบคลุมทั้งความถูกต้องรายข้อ ความสอดคล้องรายประเด็น และความเป็นไปได้ในภาพรวมของรูปแบบและคู่มือที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาองค์ประกอบรูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

การศึกษารูปแบบสมรรถนะของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัลมุ่งเน้นการบูรณาการฐานคิดจากสองแนวทางหลัก คือ แนวคิดสมรรถนะ KSA Model ของ McClelland และทฤษฎีการบริหารจัดการของ Henri Fayol โดยสามารถแสดงกระบวนการพัฒนาผ่านเทคนิคเดลฟาย ได้ดังนี้

จากการรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 และนำมาสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าองค์ประกอบสมรรถนะที่จำเป็น รวม 49 ข้อ แบ่งเป็น

4 ด้านหลัก ได้แก่ 1. ด้านความรู้ (Knowledge) จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพช่างเทคนิคระบบราง และความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ รวมถึงความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยและการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน 2. ด้านทักษะ (Skill) จำนวน 13 ข้อ ประกอบด้วยทักษะการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาในระบบรางอัตโนมัติอย่างเป็นระบบ ทักษะการใช้เครื่องมือและซอฟต์แวร์ดิจิทัลในการซ่อมบำรุง และทักษะการสอนและการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Attribute) จำนวน 12 ข้อ ที่ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ความตระหนักด้านความปลอดภัยสูงสุดในการปฏิบัติงาน และทัศนคติที่พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และ 4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย ความสามารถในการวางแผนและจัดการทรัพยากรการฝึกอบรม การบริหารจัดการการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ และการประสานงานสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการฝึกปฏิบัติจริงตามมาตรฐาน

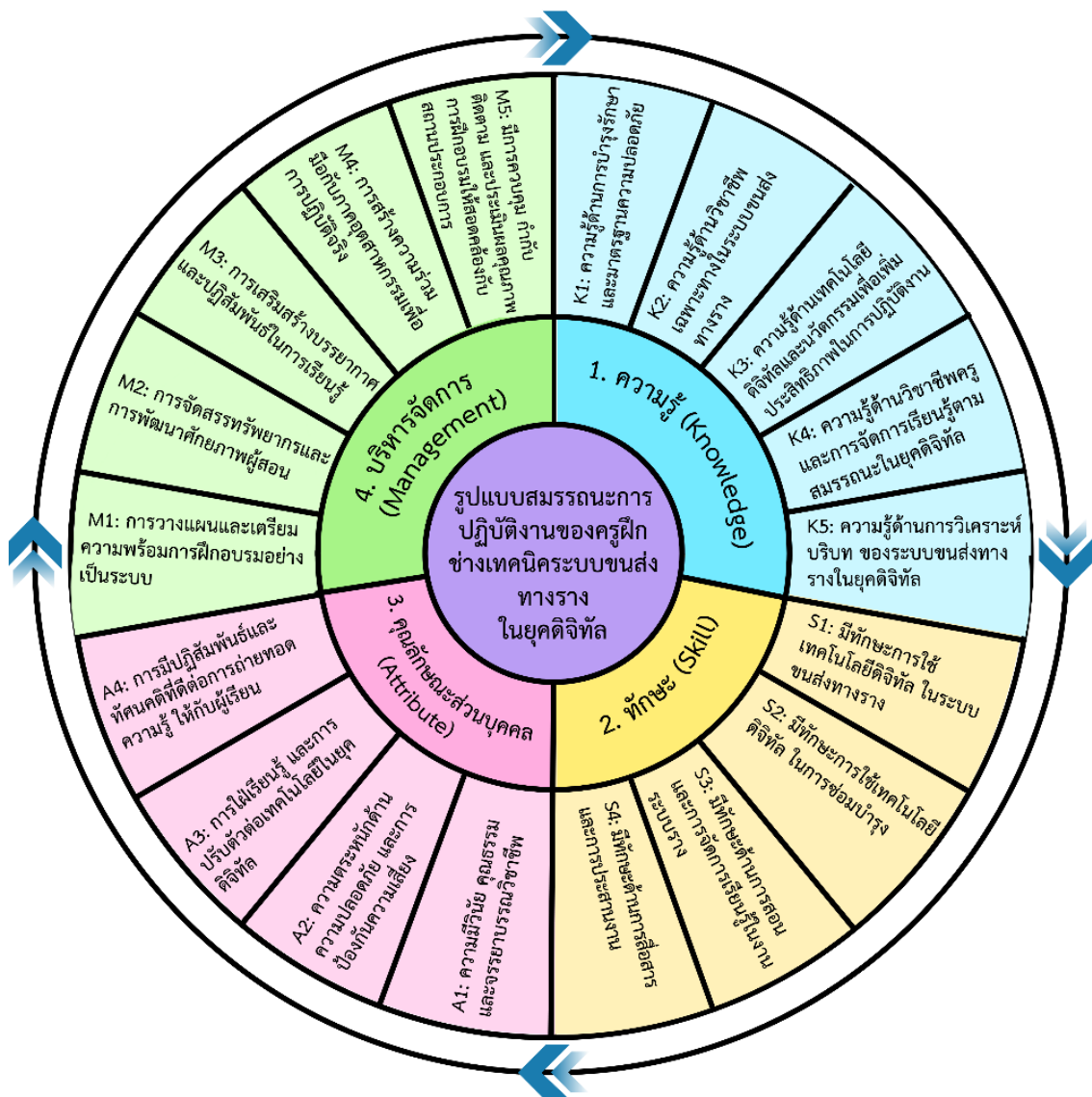
จากการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทางด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ยืนยันความสำคัญของทุกองค์ประกอบ โดยทุกรายการองค์ประกอบสมรรถนะมีค่ามัธยฐาน (Mdn) อยู่ระหว่าง 4.0–5.0 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) อยู่ระหว่าง 0.0–1.0 สะท้อนถึงระดับความเห็นที่สอดคล้องกันในระดับสูงมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การยอมรับที่กำหนดไว้คือ ค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ≤ 1.50 ทั้งนี้ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ที่ได้รับคะแนนความสำคัญในระดับมากที่สุด (Mdn = 5.00) ครบทั้ง 12 ข้อ ทั้งเดลฟายในรอบที่ 2 และ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับระเบียบวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ ความตระหนักด้านความปลอดภัย และทัศนคติที่เปิดรับต่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ผลการพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

การพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานเริ่มต้นจากการสังเคราะห์องค์ประกอบผ่านเทคนิคเดลฟาย โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามรวม 3 รอบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน จนได้องค์ประกอบสมรรถนะหลักที่จำเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และด้านการบริหารจัดการ โดยในแต่ละด้านมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1. ด้านความรู้ การเสริมสร้างความรู้เชิงเทคนิคและวิชาชีพ เช่น ระบบอาณัติสัญญาณ ระบบไฟฟ้า ระบบขับเคลื่อน มาตรฐานความปลอดภัย และเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับระบบราง 2. ด้านทักษะ การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือจำลองสถานการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค และการซ่อมบำรุงระบบรางด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ 3. ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล การปลูกฝังทัศนคติที่ดี จิตวิญญาณความเป็นครู ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ 4. ด้านการบริหาร

จัดการ โดยการพัฒนาความสามารถในการวางแผน ควบคุม และประเมินผลการฝึกอบรม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลการเรียนรู้ การจัดทำรายงานผล และการประสานงานกับสถานประกอบการ

ในขั้นตอนการประเมินและรับรองรูปแบบ จากการประชุมสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน พบว่ารูปแบบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริง ในระดับร้อยละ 100 ในทุกรายการประเมิน นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีมติเห็นว่ารูปแบบนี้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ช่วยยกระดับการถ่ายทอดความรู้ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

ผลการจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

ผลการจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล พบว่ามีการบูรณาการรายละเอียดจากรูปแบบสมรรถนะที่ได้รับการตรวจสอบมาจัดทำเป็นคู่มือเชิงปฏิบัติที่ครอบคลุม 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ที่นำเสนอที่มา วัตถุประสงค์ และขอบเขตของคู่มือ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันแก่กลุ่มเป้าหมายในศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ ส่วนที่ 2 รูปแบบสมรรถนะ ที่มีการอธิบายโครงสร้างสมรรถนะ 4 ด้าน บนฐานคิดทฤษฎีของ McClelland และ Fayol ร่วมกับแนวคิดการอาชีวศึกษาฐานสมรรถนะ และส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ นำเสนอแนวทางการปฏิบัติและตัวชี้วัดความสำเร็จที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

สำหรับการประเมินคุณภาพของคู่มือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์มิติเห็นชอบร้อยละ 100 และเป็นเอกฉันท์ ใน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหา มีความครบถ้วน ครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 4 ด้านหลัก 2. ด้านการจัดลำดับเนื้อหา มีการจัดหมวดหมู่และลำดับหัวข้ออย่างเหมาะสม สะดวกต่อการศึกษา 3. ด้านรูปแบบและวิธีการพัฒนา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ 4. ด้านการนำไปใช้: แนวทางและขั้นตอนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสภาพแวดล้อมการทำงานปัจจุบัน และ 5. ด้านความเป็นไปได้โดยรวม คู่มือมีศักยภาพสูงในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับสมรรถนะครูฝึกในภาคอุตสาหกรรมระบบราง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นสมรรถนะเชิงบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งมิติวิชาชีพครูและมิติวิชาชีพทางเทคนิค สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของครูฝึกในอุตสาหกรรมระบบรางไม่ได้จำกัดเฉพาะการถ่ายทอดความรู้เชิงช่าง แต่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และผู้จัดการระบบการฝึกอบรมควบคู่กันไป

ด้านความรู้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าครูฝึกจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญและมีความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับระบบย่อยของระบบราง เช่น ระบบอาณัติสัญญาณ และระบบขับเคลื่อน เป็นต้น รวมถึงความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูง เช่น ระบบอัตโนมัติ ระบบจำลองสถานการณ์ และความจริงเสมือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ Organization for Economic Co-operation and Development [OECD] (2024) และงานวิจัยของ สุกัญญา พลวิก และคณะ (2566) เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ได้จากงานวิจัยมีการระบุความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับระบบรางในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นความจำเป็นเร่งด่วนในการรองรับโครงการขนาดใหญ่ของรัฐที่มีความต้องการบุคลากรใหม่กว่า 20,000 ตำแหน่ง โดยที่ความรู้ด้านเทคนิคแบบเดิม

เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการควบคุมระบบรางวัลใหม่ที่มีความซับซ้อนและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานหลัก

ด้านทักษะ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าครูฝึกต้องมีทั้งทักษะเชิงเทคนิคขั้นสูงและทักษะการจัดการเรียนรู้แบบดิจิทัล โดยเฉพาะความสามารถในการใช้สื่อเสมือน ระบบจำลอง และการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียงจริง ซึ่งให้เห็นว่าทักษะดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกทักษะที่มีความเสี่ยงสูงและลดต้นทุนในระยะยาวได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการศึกษาทางเทคนิค และมีความแตกต่างจากงานวิจัยอาชีวศึกษาทั่วไปที่เน้นย้ำการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้เคียงจริงเพื่อความปลอดภัยสูงสุดในงานระบบรางวัล

ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล โดยผลการวิจัยในประเด็นนี้มีความโดดเด่นเนื่องจากผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความสำคัญในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2566) ที่กำหนดให้ครูฝึกมีคุณลักษณะของครูมืออาชีพยุคดิจิทัล คือ มีคุณธรรม จรรยาบรรณ พร้อมเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่เพื่อพัฒนาผู้เรียน (ธนวงษ์ จินดา, 2566) และตระหนักถึงความปลอดภัย (ปิตัสสัณห์ อินทพิชัย และคณะ, 2566) ซึ่งถือเป็นสมรรถนะหลักของบุคลากรในอุตสาหกรรมระบบรางวัลที่มีความเสี่ยงสูง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะเชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ว่าทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน และมีผลโดยตรงต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กร (Spencer & Spencer, 2008)

ด้านการบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่าครูฝึกต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ความสามารถในการวางแผนและจัดการทรัพยากร การบริหารจัดการการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ และการประสานงานสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการฝึกปฏิบัติจริงตามมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารแบบ POCCC ของ Fayol (1916) และแนวทางของ UNESCO (2018) โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่เน้นการเชื่อมโยงสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อประกันคุณภาพการผลิตกำลังคน

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ารูปแบบสมรรถนะที่ได้มีความสอดคล้องกับการศึกษาด้านการพัฒนากำลังคนระบบรางวัลที่ระบุว่าการกำหนดสมรรถนะอย่างชัดเจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกลดช่องว่างทักษะ และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญครบถ้วนร้อยละ 100 และยืนยันว่ารูปแบบมีความถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ โดยคู่มือนี้มีศักยภาพในการเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ทั้งในระดับนโยบาย เพื่อกำหนดมาตรฐานระดับชาติ ระดับองค์กร เพื่อวางแผนพัฒนาบุคลากร และระดับปฏิบัติการ เพื่อยกระดับทักษะช่างเทคนิค สอดคล้องกับ

การศึกษาของปิติสันท์ อินทพิชัย (2563) และกานต์วี ทองพูล (2565) ระบุว่ากำหนดยกรอบสมรรถนะที่ชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพกำลังคนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการในอุตสาหกรรมระบบรางของประเทศได้อย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูฝึกช่างเทคนิคระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบสมรรถนะที่จำเป็น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ ครอบคลุมทั้งงานเทคนิคระบบราง มาตรฐานความปลอดภัย และเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ 2. ด้านทักษะ ที่เน้นทักษะวิชาชีพช่างเทคนิคควบคู่กับทักษะการสอนและการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการซ่อมบำรุง 3. ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ที่เน้นการมีวินัย จรรยาบรรณ จิตวิญญาณครูยุคดิจิทัล และการให้ความสำคัญกับความปลอดภัย และ 4. ด้านการบริหารจัดการ ที่เน้นการวางแผนการฝึกอบรมและสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ผลการประเมินรูปแบบสมรรถนะและคู่มือแนวทางการพัฒนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับสูง โดยรูปแบบและคู่มือได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนากำลังคนด้านระบบขนส่งทางรางในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ระดับนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงคมนาคม สามารถใช้รูปแบบสมรรถนะและคู่มือแนวทางที่พัฒนาขึ้น เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการวางแผนและเตรียมความพร้อมของผู้ที่จะเข้าสู่สายอาชีพครูฝึกกรายใหม่ โดยให้ความสำคัญกับด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเป็นอันดับแรก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญให้คำมัธยฐานความสำคัญระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ และความตระหนักด้านความปลอดภัย ซึ่งเป็นสมรรถนะฐานรากที่จำเป็นอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมระบบรางที่มีความเสี่ยงสูง นอกจากนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะของครูฝึกช่างเทคนิคที่กำลังปฏิบัติงานให้มีความเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ระดับองค์กร สถานศึกษาและสถานประกอบการ สามารถนำสมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นตามหลัก POCCC ไปใช้เป็นโครงสร้างในการบริหารจัดการศูนย์ฝึกอบรม โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม และการจัดการเรียนรู้ออนไลน์อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมิน

และรับรองคุณภาพครูฝึก ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างทางทักษะและเตรียมความพร้อมกำลังคนให้ทันต่อความต้องการบุคลากรใหม่ในระบบที่มีมากกว่า 20,000 ตำแหน่ง ภายในปี พ.ศ. 2571

3. ระดับปฏิบัติการ ครูฝึกและหน่วยงานฝึกอบรม สามารถนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ไปใช้เป็นแนวทางหลักในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น AI, AR, VR และเครื่องมือจำลองสถานการณ์ ในการถ่ายทอดความรู้เชิงเทคนิค นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้เทคโนโลยีจำลองช่วยลดความเสี่ยงและลดต้นทุนการฝึกอบรมในระยะยาวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบสมรรถนะและคู่มือที่พัฒนาขึ้น โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มครูฝึกในสถานประกอบการจริง และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อยืนยันว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถลดช่องว่างทางสมรรถนะได้

2. ควรมีการวิจัย เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะ (KPIs) และเกณฑ์การประเมินผล (Rubrics) สำหรับสมรรถนะดิจิทัลเฉพาะด้าน เช่น การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อวัดทักษะการใช้เทคโนโลยีความจริงเสมือนและระบบจำลองสถานการณ์ในงานซ่อมบำรุงระบบราง เพื่อให้ได้เครื่องมือประเมินที่มีความเที่ยงตรงและเป็นสากลในการรับรองคุณภาพบุคลากร

3. ควรมีการวิจัยเชิงประเมินผล เพื่อประเมินผลกระทบของการนำรูปแบบสมรรถนะไปใช้ในระดัมหภาค โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ว่าการยกระดับสมรรถนะครูฝึกส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตกำลังคน 20,000 อัตรา ของประเทศได้อย่างไร และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมระบบรางในระยะยาวได้มากน้อยเพียงใด

รายการอ้างอิง

- กระทรวงคมนาคม. (2562). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. ผู้แต่ง.
- กษมา เดชะฤทธิ์ และอิทธิกร ขำเดช. (2566). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการแข่งขันในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC). *วารสารศิลปการจัดการ*, 7(3), 1089–1107.
- กานต์รวี ทองพล. (2565). *การพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้บริหารการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะในยุคดิจิทัล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธनुวงศ์ จินดา. (2566). นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้* 3, 3(1), 1–10.

- ธรรมวรรณ สุติวรรณวัตร. (2564). แนวทางการพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการสำหรับเครือข่ายสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดสมรรถนะครูฝึกอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรินทร์ อินต๊ะวงศ์ และนพดล พันธุ์พานิช. (2565). แนวทางการจัดการนวัตกรรมการซ่อมบำรุงรางรถไฟของการรถไฟแห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(4), 113–128.
- ปัญญา สำราญหันธ์. (2565). การขนส่งสินค้าทางราง: โอกาสและทางเลือกใหม่ของการขนส่งสินค้าระหว่างไทย-จีน. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ปิติสันท์ อินทพิชัย. (2563). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารด้านความปลอดภัยในการก่อสร้างอุตสาหกรรมระบบราง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปิติสันท์ อินทพิชัย, สมนึก วิสุทธิแพทย์, ชีรวัช บุญโยโสภณ และปรีดา อติวิจิตรระการ. (2566). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารด้านความปลอดภัยในการก่อสร้างอุตสาหกรรมระบบราง. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 33(3), 1–10.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2564). บทวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IQR) จากแบบวัดที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า โดยการกำหนดน้ำหนักกับไม่กำหนดน้ำหนักให้สมาชิกในค่าคะแนนเดียวกัน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 32(1), 1–13.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2565). *คู่มือการวิจัย: การวิจัยเชิงปฏิบัติการ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ศูนย์ผลิตตำราเรียนและสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2561). *รายงานประจำปี 2561*. ม.ป.ท.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง. (2566). *รายงานการสำรวจความต้องการกำลังคนในอุตสาหกรรมระบบราง ประจำปี 2566*. ผู้แต่ง.
- สฤณี ดิยะวงศ์สุวรรณ, เอกชัย พื่อสันติเยะ, พงศ์ทร สาดรา และวัฒน์ ทวนพรมราช. (2562). การพัฒนาทักษะวิชาชีพขั้นสูงสำหรับบุคลากรด้านรถไฟความเร็วสูงของประเทศไทย: กรณีศึกษาด้านพื้นฐานอาณัติสัญญาณสำหรับระบบราง. ใน *การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 24* (หน้า 1963–1969). วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. ผู้แต่ง.
- สุกัญญา พลวิก, ประกอบ ใจมั่น และศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี. (2566). การพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูอาชีวศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(9), 300–311.

- แอนนี คำสร้อย. (2566). การก้าวออกไปของอาชีวศึกษาจีนกับรูปแบบความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนในต่างประเทศ: กรณีศึกษาศูนย์ปฏิบัติการเทคโนโลยีและนวัตกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 18(2), 9–26.
- แอนนี คำสร้อย. (2568). ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมความร่วมมืออาชีวศึกษาไทย-จีนในการผลิตและพัฒนากำลังคนระบบขนส่งทางรางไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 44(2), 370–389.
- Armstrong, M., & Taylor, S. (2014). *Armstrong's handbook of human resource management practice* (13th ed.). Ashford Colour Press.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study.
- Fayol, H. (1916). Administration industrielle et générale. *Bulletin de la Société de l'Industrie Minérale*, 10(3), 5–162.
- Jamal, A. (2023). The role of artificial intelligence (AI) in teacher education: Opportunities & challenges. *International Journal of Research and Analytical Reviews (IJRAR)*, 10(1), 139–146.
- Macmillan, T. T. (1971, April). *The Delphi techniques* [Paper presentation]. Annual Meeting of the California Junior Colleges Association Committee on Research and Development, Monterey, CA.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for "intelligence." *American Psychologist*, 28(1), 1–14.
- Noe, R. A. (2017). *Employee training and development*. McGraw-Hill Education.
- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). (2024). *Vocational education and training (VET)*. <https://www.oecd.org/en/topics/vocational-education-and-training-vet.html>
- Salleh, K. M., et al. (2015). Competency of adult learners in learning: Application of the iceberg competency model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 204, 326–334.
- Spencer, L. M., & Spencer, P. S. M. (2008). *Competence at work: Models for superior performance*. John Wiley & Sons.

- UNESCO-UNEVOC International Centre for Technical and Vocational Education and Training. (2018). *Global Learning Forum 2018: Managing skills in a time of disruption*. <https://unevoc.unesco.org/learningforum/documents/UNEVOC-LF2018.pdf>
- World Bank. (2023, October 5). *Teachers in technical and vocational education and training are critical for successful skills development*. <https://blogs.worldbank.org/en/education/teachers-technical-and-vocational-education-and-training-are-critical-successful>

บุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล

Personality, Innovation Acceptance, and Communication Skills Influencing the Work Effectiveness of Life Insurance Agents in The Digital Era

ชุมหน อินทมานโน^{1*} ปรีชญา ชุมศรี¹ พิชษฐ์ พรหมใหม่¹

Chun Intamano^{1*}, Preechaya Chumsri¹, Pichet Prommai¹

(Received: February 28, 2026; Revised: March 19, 2026; Accepted: April 13, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต 2) ศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต และ 3) ศึกษาทักษะด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทเครือธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประเทศไทย ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า บุคลิกภาพของตัวแทนจำหน่ายด้านความเป็นมิตร การเปิดกว้างในการรับฟังและความมีระเบียบวินัยส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตร้อยละ 27.6 2) การยอมรับนวัตกรรมด้านการใช้งานจริงส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ร้อยละ 25.6 และ 3) ทักษะการสื่อสารด้านการฟัง การถามคำถามและการทวนเนื้อความส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ร้อยละ 30.4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้บริษัทประกันชีวิตพัฒนาบุคลิกภาพของตัวแทนประกันชีวิต ให้ตัวแทนประกันชีวิตยอมรับนวัตกรรมด้วยการใช้งานจริง และพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม ทักษะในการสื่อสาร ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

¹Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Srivijaya

*Corresponding author. E-mail: Chun150840@gmail.com

Abstract

This research aims to: (1) examine the personality traits affecting the work effectiveness of life insurance agents; (2) investigate the level of innovation acceptance influencing their work effectiveness; and (3) study the communication skills affecting their work effectiveness. The population of this study consisted of life insurance agents from the Namchoke Group, FWD Thailand, residing in Songkhla Province. The sample comprised 300 life insurance agents selected through simple random sampling. Data were collected using a structured questionnaire. The statistical techniques employed included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation analysis, and multiple regression analysis.

The findings revealed that: (1) personality traits—namely friendliness, openness to listening, and conscientiousness—significantly influenced the work effectiveness of life insurance agents, accounting for 27.6% of the variance; (2) innovation adoption, particularly actual usage, had a significant effect on work effectiveness, explaining for 25.6% of the variance; and (3) communication skills, including listening, questioning, and paraphrasing, significantly influenced work effectiveness, accounting for 30.4% of the variance. Based on these findings, it is recommended that life insurance companies emphasize the development of agents' personality traits, promote innovation adoption through practical usage, and enhance communication skills, as these factors play a critical role in improving the work effectiveness of life insurance agents.

Keywords: Personality, Innovation adoption, Communication skills, Work effectiveness

บทนำ

อุตสาหกรรมประกันภัยทั่วโลกต่างกำลังเผชิญกับความท้าทายในการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตในยุคที่ผู้คนใช้โทรศัพท์มือถือและดำเนินธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลัก ธุรกิจประกันชั้นนำจึงเดินทางปรับกลยุทธ์ โดยใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีและระบบจัดการข้อมูล เพื่อพัฒนาแบบการขายกรมธรรม์ให้ครอบคลุมทั้งช่องทางออฟไลน์และแพลตฟอร์มออนไลน์ ธุรกิจประกันชีวิตในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2568 มีเบี้ยประกันภัยรวบรวมอยู่ที่ 3.26 แสนล้านบาท เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.87 ผลิตรหัสประกันชีวิตที่ได้รับความนิยมและมีอัตราการเติบโตมากขึ้นคือ สัญญาเพิ่มเติมประกันสุขภาพที่เติบโตสูงขึ้นร้อยละ 18.99 สาเหตุหลักมาจากการที่ประชาชนใส่ใจดูแลสุขภาพและเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการทำ

ประกันสุขภาพมากขึ้นเพื่อบริหารความเสี่ยงและรับมือกับค่ารักษาพยาบาลที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (สมาคมประกันชีวิตไทย, 2568)

ตัวแทนประกันชีวิตเป็นบุคคลที่มีความสำคัญถือเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายหลักของบริษัทประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิตเป็นทั้งผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ผู้นำเสนอขาย ปิดการขาย ผู้ให้บริการหลังการขาย การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยต้องดำเนินการผ่านตัวกลางที่มีใบอนุญาตและใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ หากฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด และการให้คำแนะนำจะใช้วิธีการขายแบบพบหน้า (Face to face) โดยมีข้อกำหนดที่ใช้กับการเสนอขายกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งถือเป็นจริยธรรมในทางธุรกิจให้นับผลประโยชน์ของผู้เอาประกันเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2556)

การมีบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ที่ดีถือเป็นจุดแข็งของตัวแทนประกันชีวิต ปัจจัยดังกล่าวช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ลูกค้า โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพประกันภัยย่อมมีสูงกว่า (วัฒนลักษณ์ เวชประสิทธิ์ และคณะ, 2565) อย่างไรก็ตามโลกยุคปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็นเครื่องมือในการทำงานมากขึ้น หากพนักงานไม่มีการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามามีผลต่อการทำลายโอกาสในความก้าวหน้าในการทำงานได้เช่นกัน ผลการศึกษาของณิชาดา นพรัตน์ (2565) แสดงให้เห็นว่าการยอมรับนวัตกรรมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน โดยเฉพาะความง่ายในการใช้งานของนวัตกรรม การรับรู้ถึงประโยชน์ของนวัตกรรม รวมถึงปัจจัยสนับสนุนสภาพแวดล้อมภายในองค์กร นอกจากนี้ทักษะด้านการสื่อสารก็มีความสำคัญต่อตัวแทนประกันชีวิต ในการเปลี่ยนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ผ่านการมีศิลปะในการโน้มน้าวใจเพื่อปิดการขาย และการบริการหลังการขายเพื่อรักษาสถานะลูกค้า จะเห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ในธุรกิจประกันชีวิตยังขาดทักษะด้านการพูดเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ทั้งที่ทักษะการพูดหรือการสื่อสารเพื่อสร้างแรงบันดาลใจด้านความรู้และด้านเจตคติการพูด เพื่อสร้างแรงบันดาลใจมีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารธุรกิจประกันชีวิต นอกจากนี้การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ของพนักงานยังเป็นปัจจัยทำนายความสำเร็จของบริษัทประกันชีวิตเช่นกัน (Janowski, 2022)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังไม่มีการศึกษาแบบบูรณาการเกี่ยวกับบุคลิกภาพ นวัตกรรม และการสื่อสารเข้าด้วยกัน จึงเป็นช่องว่างทางการวิจัยที่น่าสนใจ เพื่อสร้างรูปแบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงในธุรกิจประกันชีวิตยุคใหม่ จึงเป็นที่มาของการศึกษาในประเด็นบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรมและทักษะในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ผลการศึกษจะเป็นแนวทางให้ตัวแทนประกันชีวิตทั้งรายเก่าและรายใหม่ที่กำลังทำงานในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลได้พัฒนาด้านบุคลิกภาพของตนเอง มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในธุรกิจประกันชีวิต รวมถึงการพัฒนา

สมรรถนะในการสื่อสารเพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่ตัวแทนขายประกันชีวิตและธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต
2. เพื่อศึกษาการยอมรับนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต
3. เพื่อศึกษาทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสาร โดยวิธีการสังเคราะห์คำที่มีความหมายที่มีความเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ (Personality) คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ประกอบไปด้วยพฤติกรรม ความคิด ความรู้สึก และวิธีการแสดงออกที่เป็นเอกลักษณ์ บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งบุคลิกภาพนั้นจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น (จันทมา ช่างสลัก, 2565)

McCrae and Costa (2021) อธิบายถึงแนวคิดบุคลิกภาพ 5 ประการ (The big five factor model) ไว้ว่า บุคลิกภาพมนุษย์แบ่งออกเป็น 5 มิติหลัก คือ ความเปิดรับประสบการณ์ (O) การมีจิตสำนึก (C) การเปิดตัว (E) ความเป็นมิตร (A) และความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (N) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกบุคลิกภาพ 3 ด้าน ในการนำมากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษา คือ

1. ด้านความเป็นมิตร (Agreeableness) เป็นลักษณะของบุคคลที่จะยอมตามผู้อื่น ชอบที่จะร่วมมือ ชอบความกลมกลืนทางสังคม เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นก่อนตนเอง ผู้ที่แสดงออกถึงความเป็นมิตรมักจะมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2. ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง (Openness to experience) เป็นลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจโลกรวมถึงผู้คนอื่น ๆ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ใหม่ ๆ

3. ด้านความมีระเบียบวินัยหรือการมีจิตสำนึก (Conscientiousness) เกี่ยวข้องกับบุคคลที่จะแสดงความมีวินัยในตนเอง รู้จักหน้าที่ มีจุดมุ่งหมายที่จะประสบความสำเร็จ

จะเห็นว่าบุคลิกภาพทั้ง 3 ด้าน มีความสอดคล้องกัน เมื่อบุคคลมีความมีระเบียบวินัยสูง จะบ่งบอกได้ว่า บุคคลนั้นมีความรับผิดชอบสูงและสามารถควบคุมตนเองได้ดี สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ

เป้าหมายที่กำหนดไว้ (McCrae & Costa, 2021) และนอกจากนี้บุคคลที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นนอกจากความมีวินัยแล้วต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์มีความเป็นมิตรกับบุคคลรอบข้างและเปิดกว้างในการรับฟังผู้อื่น และนำมาปรับใช้หรือพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพิชา สร้างการนอก และภัทรธิดา ผลงาม (2566) พบว่า มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อผู้รับบริการ รวมถึงความเปิดกว้างในการรับฟังมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการทำงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล

การยอมรับนวัตกรรม

การยอมรับนวัตกรรม (Innovation adoption) คือ การตัดสินใจที่จะใช้นวัตกรรมใดนวัตกรรมหนึ่งอย่างเต็มใจ เพราะบุคคลนั้นได้รับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานนวัตกรรม การยอมรับนวัตกรรมมี 2 ลักษณะ คือ กระบวนการตัดสินใจของบุคคลในการเริ่มใช้นวัตกรรมใหม่ (Innovation adoption) เป็นมุมมองการยอมรับนวัตกรรมใหม่ได้มากน้อยแตกต่างกันของบุคคล และส่วนกระบวนการที่นวัตกรรมถูกส่งผ่านช่องทางสื่อสารไปยังสมาชิกในสังคมเพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดและเกิดการยอมรับ (Diffusion of innovation) เป็นมุมมองการยอมรับนวัตกรรมใหม่ได้มากน้อยแตกต่างกันของสังคมโดยรวม (โสภณ แยมกลิ่น, 2567)

Davis (1989) ได้อธิบายแนวคิดแบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model หรือ TAM) ไว้ว่าองค์ประกอบของแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (Perceived usefulness) คือ การรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของเทคโนโลยีที่เกิดจากการใช้ จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับงานของตน เป็นตัวกำหนดการรับรู้ในแต่ละบุคคล 2) ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude toward using) ทัศนคติหรือความคิดเห็นที่มีต่อการใช้งานที่มีต่อเทคโนโลยีนั้นที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้งานระบบเทคโนโลยี 3) ความตั้งใจในการใช้งาน (Behavioral intention) เป็นพฤติกรรมความตั้งใจที่จะใช้งานเทคโนโลยีในอนาคต และ 4) การใช้งานจริง (Actual use) เป็นการที่บุคคลยอมรับเทคโนโลยีและนำมาใช้งานจริง

ในบริบทของธุรกิจประกันชีวิต การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยบุคลากรมีการปรับตัวมีการเรียนรู้เพิ่มเติมในระบบการทำงาน การยอมรับเทคโนโลยี และในด้านการนำมาใช้งานจริงและทัศนคติที่มีต่อการใช้งานส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร (มนักร อรชร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ , 2566) ขณะเดียวกันงานวิจัยของ Chatterjee et al. (2021) ชี้ให้เห็นว่า การยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการปฏิบัติงานส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรมากกว่าการรับรู้หรือทัศนคติเชิงบวกเพียงอย่างเดียว

ทักษะในการสื่อสาร

ทักษะในการสื่อสาร (Communication skills) เป็นหัวใจหลักของการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพ การมีทักษะการสื่อสารที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น และเกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อสาร อานันท์ กุลปิยะวาจา (2567) องค์ประกอบการสื่อสาร (SMCR) มี 4 องค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการรับสาร และผู้รับสาร โดยจะมีขั้นตอน คือ ผู้ส่งสารเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ส่งสารหรือจัดส่งข้อมูล โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปถึงผู้รับสารทั้งแบบบุคคลและแบบกลุ่ม และเทคนิคที่ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร อานันท์ กุลปิยะวาจา (2567) ได้อธิบายเทคนิคที่จะช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ควรมีทักษะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการฟัง เป็นการรับฟังและใส่ใจในข้อความที่กำลังได้รับและพยายามเข้าใจความรู้สึก และแง่มุมของผู้พูดด้วย 2) ด้านการทวนเนื้อความ การสรุปหรือพูดซ้ำเนื้อหาสำคัญที่ได้ยินเป็นตรวจสอบความเข้าใจและแสดงให้เห็นว่าผู้ฟังกำลังติดตามเรื่องราว 3) ด้านการสะท้อนความรู้สึก เป็นการจับอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดที่ซ่อนอยู่หลังข้อความนั้น และสะท้อนกลับไป ด้วยวิธีการการสบตาผู้พูด การพยักหน้า หรือการมีสีหน้าท่าทางที่คล้อยตาม เพื่อสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ดี และ 4) ด้านการถามคำถาม ควรใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้พูดขยายความเรื่องราว หรือคำถามที่ช่วยกระตุ้นการสะท้อนความคิด ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทางการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ ที่ระบุว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการสองทางที่ผู้ส่งและผู้รับสารสลับบทบาทกัน มีการแลกเปลี่ยนสารและการตอบกลับอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย การฟังอย่างตั้งใจ การตั้งคำถามเชิงเปิด และการสะท้อนสารอย่างแม่นยำ เพื่อช่วยเพิ่มความเข้าใจ และคุณภาพของการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน (Johnson & Johnson, 2021; Lee & Lee, 2022)

ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

ประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลลัพธ์หรือผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทำงานที่บรรลุเป้าหมายและได้คุณภาพตามที่ต้องการหรือคาดหวังไว้ โดยเป้าหมายที่ใช้วัดประสิทธิผลมีอยู่ 2 อย่าง คือ เป้าหมายเชิงปริมาณ และเป้าหมายเชิงคุณภาพ (ศุภกิจ ยงวิทย์สถิต, 2566) ประสิทธิผลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ ประสิทธิผลของบุคคล ยึดถือบุคคลที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานแล้วประสบผลสำเร็จ และประสิทธิผลขององค์การคือ เป็นความพยายามที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง เพื่อมุ่งให้องค์การเกิดความเป็นเลิศและผลสำเร็จขององค์การ (วิโรจน์ สุวรรณประไพ, 2565) โดยทุกอาชีพจะมีประสิทธิผลจากการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกันมาก ในส่วนของตัวแทนประกันชีวิตประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของบุคคล ประกอบไปด้วย 4 อย่าง คือ 1) ยอดขาย วัดจากเบี้ยประกันปีแรก ที่ขายได้ตามเป้าหมายของบริษัท 2) รายได้ ตัวแทนได้รับค่าตอบแทนในรูปแบบค่าคอมมิชชั่นและโบนัสพิเศษเมื่อทำยอดได้ตามเงื่อนไข 3) จำนวนกรมธรรม์ การเพิ่มจำนวนกรมธรรม์สะท้อนถึงการขยายฐานลูกค้า

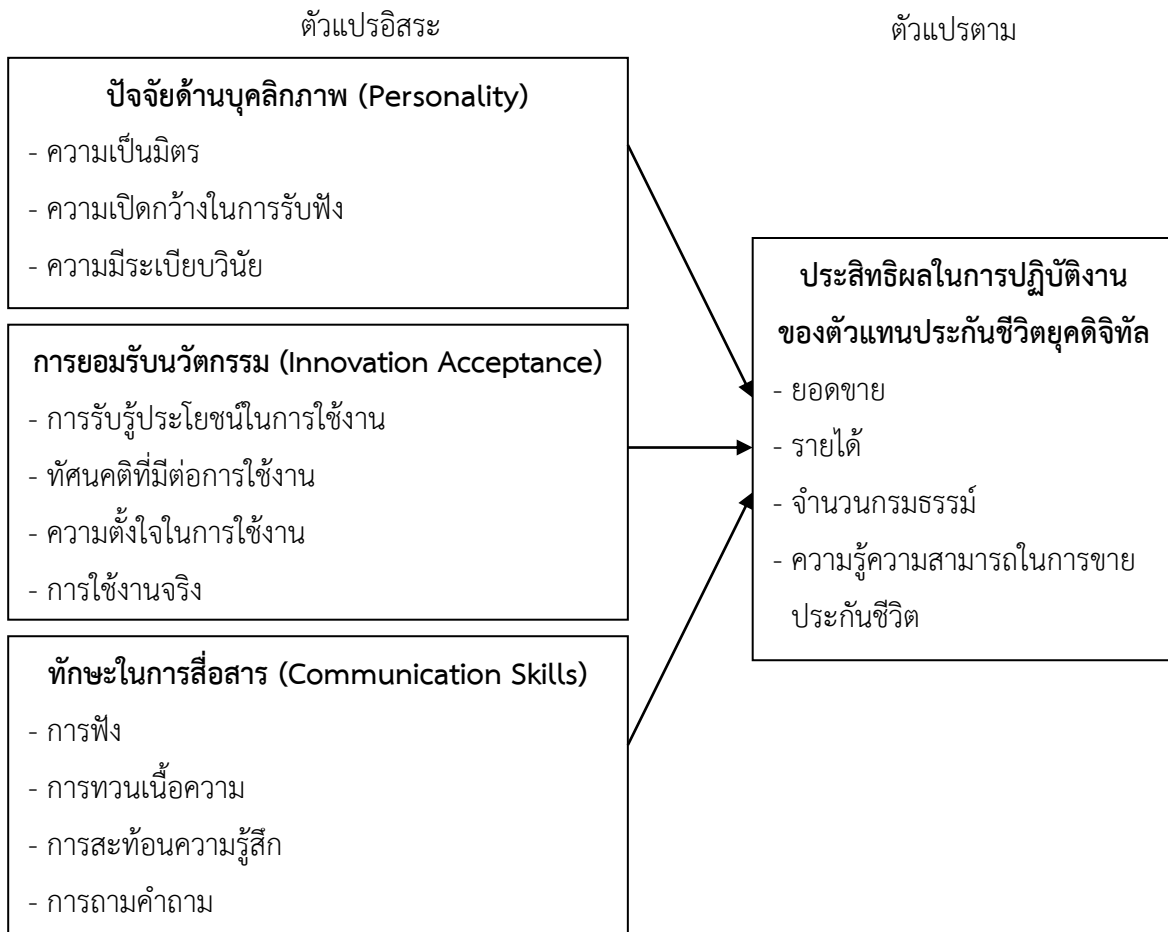

และความมั่นคงในการทำงาน และ 4) ความรู้ความสามารถในการขายประกันชีวิตคือ การพัฒนาทักษะด้านผลิตภัณฑ์ เงื่อนไขกรมธรรม์ และการปิดการขายที่ตอบโจทย์ลูกค้า ตัวชี้วัดเหล่านี้คือตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จและประสิทธิผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน (ธิดารัตน์ เวชประสิทธิ์ และคณะ, 2565)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาบุคลิกภาพ พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ชอบความเป็นส่วนตัวและชอบทำงานเพียงคนเดียว ใช้ข้อมูลที่จับต้องได้ในการนำมาใช้เป็นเหตุผล และมีระเบียบแบบแผนในการทำงาน การพัฒนาความสามารถตามบุคลิกภาพพนักงาน ควรมอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะแต่ละบุคคล และมุ่งเน้นการเข้าสังคม การวิเคราะห์ข้อมูลและการวางแผนอย่างเป็นระบบ (พรประภา ศรีราพร, 2567) และในการทำงานพนักงานควรมีการเปิดใจและทดลองใช้ รวมถึงปรับตัวและเรียนรู้เพิ่มเติมในการยอมรับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำงาน โดยพบว่า ในการทำงานเมื่อนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้งานจริงส่งผลดีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเพิ่มขึ้น (มนกร อรชร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ, 2566) โดยการที่จะพัฒนาสมรรถนะตัวแทนประกันชีวิตนั้น พบว่า การมีบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ที่ดียังไม่เพียงพอ ตัวแทนประกันชีวิตต้องมีทั้งด้านความรู้ ต้องเรียนรู้ผลิตภัณฑ์และเงื่อนไขแต่ละแบบประกัน ต้องมีทักษะด้านการสื่อสาร การเสนอขายตามความต้องการของลูกค้า การเปิดใจ การปิดการขาย การตอบข้อโต้แย้ง การบริการหลังการขาย ด้านทัศนคติ ต้องมีทัศนคติบวก มองโลกในแง่ดี รักและศรัทธาในอาชีพตัวแทนประกันชีวิต มีความเชื่อมั่นในตนเอง (วัฒนลักษณ์ เวชประสิทธิ์ และคณะ, 2565)

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมทั้งหมด ทำให้เห็นได้ว่า ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสาร และประสิทธิผลการปฏิบัติงานมีความสำคัญที่สุด ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทั้งสามเชื่อมโยงกันเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยนี้ โดยกำหนดให้ X เป็นตัวแปรต้น และ Y เป็นตัวแปรตาม เพื่อตอบคำถามวิจัยที่ตั้งไว้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทครีโอนำโชคกรุ๊ป เอฟดับบลิวดี ประเทศไทย
ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 1,190 คน (เอฟดับบลิวดี ประเทศไทย, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทเครือนาโชนกรูป เอพดับพลิตี ประเทศไทย ซึ่งคำนวณโดยใช้ตารางสูตรการหาขนาดตัวอย่างของ (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 291 คน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเก็บข้อมูลจริงจำนวน 300 คน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งถือว่าไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 291 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยให้ประชากรทุกหน่วยมีโอกาสถูกเลือกเท่าเทียมกัน ด้วยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสุ่มตัวเลขตั้งแต่ 1 – 1,190 จนได้ตัวเลขครบจำนวน 300 ตัวเลขที่ไม่ซ้ำกัน ประชากรที่มีเลขตรงกับตัวเลขที่สุ่มได้ จะถูกคัดเลือกเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นตัวแทนประกันชีวิต และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของตัวแทนประกันชีวิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้วัดความคิดเห็นของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเป็นมิตร 2) ความเปิดกว้างในการรับฟัง และ 3) ความมีระเบียบวินัย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมของตัวแทนประกันชีวิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้วัดความคิดเห็นของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน 2) ทศนคติที่มีต่อการใช้งาน 3) ความตั้งใจในการใช้งาน และ 4) การใช้งานจริง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะในการสื่อสารของตัวแทนประกันชีวิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้วัดความคิดเห็นของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 1) การฟัง 2) การทวนเนื้อความ 3) การสะท้อนความรู้สึก และ 4) การถามคำถาม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตยุคดิจิทัล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้วัดความคิดเห็นของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 1) ยอดขาย 2) รายได้ 3) จำนวนกรรมธรรม์ และ 4) ความรู้ความสามารถในการขายประกันชีวิต

ซึ่งในส่วนที่ 2-5 อ้างอิงเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556) โดยมีช่วงคะแนน 5 ระดับ (5-4-3-2-1)

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์มาจากเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม อีกทั้งมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

เพื่อคำนวณหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงครระหว่างข้อคำถาม (Index of item-Objective Congruence: IOC) และทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทอื่น ๆ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมาจากตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.904 การยอมรับนวัตกรรมมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.932 ทักษะในการสื่อสารมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.918 และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.888 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.883

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในการวิเคราะห์ข้อมูล บุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) และใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ทดสอบการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis- enter method) เพื่อหาสมการพยากรณ์ โดยกำหนดนัยที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประกันชีวิต จำนวน 300 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 39 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 58 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 64 มีประสบการณ์ในการเป็นตัวแทนประกันชีวิต 6-8 ปี ร้อยละ 27 มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 30 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 26

ความคิดเห็นในภาพรวมต่อลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะด้านการสื่อสาร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะด้านการสื่อสาร โดยภาพรวม

	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1. ลักษณะบุคลิกภาพ				
ด้านความเป็นมิตร	4.47	0.40	มากที่สุด	3
ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง	4.51	0.40	มากที่สุด	2
ด้านความมีระเบียบวินัย	4.54	0.42	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.51	0.41	มากที่สุด	
2. การยอมรับนวัตกรรม				
ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน	4.48	0.41	มากที่สุด	2
ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน	4.48	0.47	มากที่สุด	2
ด้านความตั้งใจในการใช้งาน	4.50	0.48	มากที่สุด	1
ด้านการใช้งานจริง	4.42	0.55	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.47	0.478	มากที่สุด	
3. ทักษะด้านการสื่อสาร				
ด้านการฟัง	4.45	0.44	มากที่สุด	2
ด้านการทวนเนื้อความ	4.45	0.50	มากที่สุด	2
ด้านการสะท้อนความรู้สึก	4.51	0.45	มากที่สุด	1
ด้านการถามคำถาม	4.51	0.49	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.48	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ตัวแทนประกันชีวิตมีระดับความคิดเห็นต่อลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะด้านการสื่อสารเป็นดังนี้ 1) ระดับความคิดเห็นต่อลักษณะบุคลิกภาพของตัวแทนประกันชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X}$ = 4.54) ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง ($\bar{X}$ = 4.51) และด้านความเป็นมิตร ($\bar{X}$ = 4.47) ตามลำดับ 2) ระดับความคิดเห็นต่อการยอมรับนวัตกรรมของตัวแทนประกันชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน

ระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.50) ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.48) และด้านการใช้งานจริง ($\bar{X}$ = 4.42) ตามลำดับ และ 3) ระดับความคิดเห็นต่อทักษะด้านการสื่อสารของตัวแทนประกันชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการสะท้อนความรู้สึกและด้านการถามคำถาม ($\bar{X}$ = 4.51) รองลงมาคือ ด้านการฟังและด้านการทวนเนื้อความ ($\bar{X}$ = 4.45) ตามลำดับ

ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตยุคดิจิทัล

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตยุคดิจิทัล

ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
ด้านยอดขาย	4.18	0.72	มากที่สุด	2
ด้านรายได้	4.18	0.62	มากที่สุด	2
ด้านจำนวนกรมธรรม์	4.18	0.74	มากที่สุด	2
ด้านความรู้ความสามารถในการขายประกันชีวิต	4.43	0.52	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.24	0.65	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ตัวแทนประกันชีวิตระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในการขายประกันชีวิต ($\bar{X}$ = 4.43) รองลงมาได้แก่ ด้านยอดขาย ด้านรายได้ และด้านจำนวนกรมธรรม์ ($\bar{X}$ = 4.18) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

การวิเคราะห์ด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับ นวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ด้านลักษณะบุคลิกภาพ กำหนดให้ X_1 แทน ด้านความเป็นมิตร X_2 แทน ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง X_3 แทน ด้านความมีระเบียบวินัย การยอมรับนวัตกรรม กำหนดให้ X_4 แทน ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน

X_5 แทน ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน X_6 แทน ด้านความตั้งใจในการใช้งาน X_7 แทน ด้านการใช้งานจริง X_8 แทน ทักษะในการสื่อสาร กำหนดให้ ด้านการฟัง X_9 แทน ด้านการทวนเนื้อความ X_{10} แทน ด้านการสะท้อนความรู้สึก X_{11} แทน ด้านการถามคำถาม และ Y แทน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

	(X_1)	(X_2)	(X_3)	(X_4)	(X_5)	(X_6)	(X_7)	(X_8)	(X_9)	(X_{10})	(X_{11})	Y
(X_1)	-											
(X_2)	.791**	-										
(X_3)	.634**	.803**	-									
(X_4)	.675**	.768**	.627**	-								
(X_5)	.490**	.687**	.551**	.763**	-							
(X_6)	.511**	.611**	.499**	.807**	.750**	-						
(X_7)	.531**	.690**	.586**	.815**	.701**	.735**	-					
(X_8)	.590**	.656**	.556**	.676**	.618**	.501**	.552**	-				
(X_9)	.533**	.541**	.454**	.636**	.535**	.562**	.482**	.596**	-			
(X_{10})	.601**	.637**	.563**	.640**	.515**	.498**	.545**	.738**	.634**	-		
(X_{11})	.512**	.532**	.506**	.492**	.435**	.418**	.430**	.671**	.575**	.661**	-	
Y	.486**	.414**	.215**	.463**	.430**	.460**	.470**	.508**	.429**	.420**	.478**	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับ นวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง 11 ตัวแปร รวมทั้งหมด 66 ค่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทั้ง 66 ค่า และพบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป (มีค่าอยู่ในช่วง 0.815 - 0.215) ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการละเมิดข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (ยูทธ ไกยวรรณ, 2561) ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis- enter method) ในตารางที่ 4

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis- enter method) ปัจจัย
ด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสาร

ตัวแปร	B	SD	Beta	t	Sig.	Collinearity Statistic	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.928	.305		3.047	.003**		
ด้านความเป็นมิตร (X_1)	.509	.102	.379	4.970	.001**	.318	3.146
ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง (X_2)	.008	.141	.006	.059	.953	.163	6.119
ด้านความมีระเบียบวินัย (X_3)	-.531	.094	-.416	-5.669	.001**	.343	2.916
ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (X_4)	-.352	.143	-.270	-2.460	.014**	.154	6.501
ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (X_5)	.068	.090	.059	.751	.453	.297	3.371
ด้านความตั้งใจในการใช้งาน (X_6)	.212	.092	.189	2.300	.022*	.273	3.660
ด้านการใช้งานจริง (X_7)	.319	.078	.326	4.083	.001**	.290	3.444
ด้านการฟัง (X_8)	.312	.094	.257	3.314	.001**	.307	3.257
ด้านการทวนเนื้อความ (X_9)	.061	.068	.058	.908	.365	.455	2.197
ด้านการสะท้อนความรู้สึก (X_{10})	-.099	.086	-.085	-1.152	.250	.343	2.912
ด้านการถามคำถาม (X_{11})	.251	.071	.228	.3543	.001**	.445	2.248
R=.684 R ² =.467 AdjR ² =.447 SE _{est} =.531 F=22.965 Sig = .001 Durbin-watson=2.147							

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะในการสื่อสาร
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลในการ
ปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ร้อยละ 46.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 โดยมีค่า
สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .509 .319 .312 .251 .212 .068 .061 .008 -
.099 -.352 และ -.531 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)
.379 .326 .257 .228 .189 .059 .058 .006 -.085 -.270 และ -.416

การตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของความคลาดเคลื่อน โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-watson มีค่า
เท่ากับ 2.147 โดยมีค่าการพิจารณาระหว่าง 1.5–2.5 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อทดสอบความเป็น Multicollinearity โดยใช้ค่า Tolerance และค่า VIF พบว่า ค่า Tolerance มีมากกว่า .10 – 1.00 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ จึงไม่มีปัญหา Multicollinearity (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2561)

ดังนั้น ตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ไม่มีปัญหา Multicollinearity สามารถวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยต่อไปได้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$Y' = 0.928 + 0.509 \text{ ด้านความเป็นมิตร} + 0.319 \text{ ด้านการใช้งานจริง} + 0.312 \text{ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน} + 0.251 \text{ ด้านการถามคำถาม} + 0.212 \text{ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน} + 0.068 \text{ ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน} + 0.061 \text{ ด้านการทวนเนื้อความ} + 0.008 \text{ ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง} + -0.099 \text{ ด้านการสะท้อนความรู้สึก} + -0.352 \text{ ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน} + -0.531 \text{ ด้านความมีระเบียบวินัย}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z' = 0.379 \text{ ด้านความเป็นมิตร} + 0.326 \text{ ด้านการใช้งานจริง} + 0.257 \text{ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน} + 0.228 \text{ ด้านการถามคำถาม} + 0.189 \text{ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน} + 0.059 \text{ ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน} + 0.058 \text{ ด้านการทวนเนื้อความ} + 0.006 \text{ ด้านความเปิดกว้างในการรับฟัง} + -0.085 \text{ ด้านการสะท้อนความรู้สึก} + -0.270 \text{ ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน} + -0.416 \text{ ด้านความมีระเบียบวินัย}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าลักษณะบุคลิกภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความเป็นมิตรและความมีระเบียบวินัย ซึ่งผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านความมีระเบียบวินัยกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ชี้ให้เห็นว่าความมีระเบียบวินัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตอย่างเด่นชัด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (Big five personality theory) ที่ระบุว่าบุคคลที่มีระดับความมีระเบียบวินัยสูงมักมีลักษณะขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ และสามารถควบคุมตนเองได้ดี ส่งผลให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (McCrae & Costa, 2021) ในบริบทของตัวแทนประกันชีวิต ความมีระเบียบวินัยสะท้อนผ่านการวางแผนการทำงาน การติดตามลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของงานขายเชิงที่ปรึกษา และยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Wihler et al. (2022) และ Pletzer et al. (2023) พบว่าระเบียบวินัยเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายและพนักงานบริการได้ดี และยังสอดคล้องกับธนภัทร ธรรมากัลยากุล และคณะ (2566) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตัวแทนประกันชีวิตในประเทศไทย พบว่าความรับผิดชอบและ

ความมีวินัยในการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มยอดขายและความยั่งยืนในอาชีพ หรืออาจกล่าวได้ว่าความมีระเบียบวินัยเป็นฐานรากของประสิทธิผลในการทำงานของตัวแทนประกันชีวิต ด้านความเป็นมิตรผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมิตรส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Big five ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีความเป็นมิตรสูงมักมีความเห็นอกเห็นใจ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น และสามารถสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวได้ดี (McCrae & Costa, 2021) งานประกันชีวิตเป็นงานที่ต้องอาศัยความไว้วางใจ (Trust) และความสัมพันธ์เชิงคุณค่า (Relationship-based selling) ตัวแทนที่มีความเป็นมิตรจึงมีแนวโน้มสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าได้มากกว่า เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Miao et al. (2021) พบว่าความเป็นมิตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการให้บริการและผลการปฏิบัติงานในอาชีพที่ต้องติดต่อกับลูกค้าโดยตรง ในบริบทของธุรกิจประกัน งานวิจัยของ Isidro et al. (2022) ระบุว่าตัวแทนขายที่มีลักษณะเป็นมิตรสามารถรักษาลูกค้าและสร้างการบอกต่อเชิงบวกได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ในยุคที่ธุรกิจประกันชีวิตต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี พฤติกรรมผู้บริโภคและการแข่งขัน ตัวแทนที่อยู่ในระเบียบวินัยมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและมีความเป็นมิตร รับฟังความต้องการของลูกค้าย่อมสามารถออกแบบแนวทางการนำเสนอผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม ความเป็นมิตรและความมีระเบียบวินัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการยอมรับนวัตกรรมส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต โดยมีปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านความตั้งใจในการใช้งาน และด้านการใช้งานจริงที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการยอมรับนวัตกรรมในเชิงพฤติกรรมมีความสำคัญมากกว่าการยอมรับในเชิงการรับรู้หรือเชิงทัศนคติ โดยเฉพาะในบริบทของงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ เช่น อาชีพตัวแทนประกันชีวิต ผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ความตั้งใจในการใช้งาน และการใช้งานจริงส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ที่ระบุว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ความตั้งใจในการใช้งาน และพฤติกรรมการใช้งานจริงเป็นตัวแปรปลายทางที่สะท้อนผลลัพธ์ของการยอมรับเทคโนโลยีอย่างแท้จริง (Davis, 1989) ในบริบทของธุรกิจประกันชีวิต การนำนวัตกรรมดิจิทัล เช่น ระบบ CRM แอปพลิเคชันเสนอขาย หรือแพลตฟอร์มติดตามลูกค้ามาใช้จริงในกระบวนการทำงาน จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรมากกว่าการรับรู้หรือทัศนคติเชิงบวกเพียงอย่างเดียว (Chatterjee et al., 2021; Nguyen et al., 2023) ผลการวิจัยครั้งนี้จึงช่วยตอกย้ำว่าการใช้งานจริงเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงการยอมรับนวัตกรรมกับผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและความตั้งใจในการใช้งานส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อธิบายได้ว่าตัวแทนประกันชีวิตส่วนใหญ่มีการรับรู้ประโยชน์ของนวัตกรรมและ

มีความตั้งใจในการใช้งานในระดับค่อนข้างสูงและใกล้เคียงกัน อันเป็นผลจากการอบรมและการสื่อสารเชิงนโยบายจากองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ตัวแปรดังกล่าวไม่สามารถอธิบายความแตกต่างของประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยช่วงหลังปี 2021 ที่รายงานว่า เมื่อผู้ใช้มีการรับรู้ประโยชน์ในระดับสูงอยู่แล้ว อิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวต่อผลลัพธ์การทำงานจะลดลง และบทบาทจะถูกแทนที่ด้วยพฤติกรรมการใช้งานจริง (Lee & Kim, 2024) และในด้านความตั้งใจในการใช้งาน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในช่วงปี 2022–2025 ที่ชี้ให้เห็นว่าความตั้งใจไม่จำเป็นต้องนำไปสู่พฤติกรรมจริงเสมอไป โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีข้อจำกัดด้านเวลา แรงกดดันจากเป้าหมาย และความซับซ้อนของระบบเทคโนโลยี (Dwivedi et al., 2022) ในบริบทของตัวแทนประกันชีวิต การมีความตั้งใจใช้นวัตกรรมและการสามารถนำไปใช้ได้อย่างสม่ำเสมอก่อให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ การที่ทัศนคติที่มีต่อการใช้งานไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สะท้อนให้เห็นว่าทัศนคติเป็นปัจจัยเชิงจิตวิทยาที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมในทางอ้อม แต่ไม่จำเป็นต้องส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานโดยตรง โดยเฉพาะในบริบทของอาชีพตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งความสำเร็จของงานถูกวัดจากผลลัพธ์เชิงตัวเลข เช่น ยอดขายและการรักษาสถานลูกค้ามากกว่าความรู้สึกหรือมุมมองที่มีต่อเทคโนโลยี ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยร่วมสมัยที่ชี้ว่าทัศนคติต่อเทคโนโลยีอาจไม่นับสำคัญต่อผลการปฏิบัติงาน หากไม่ได้ถูกแปลงไปสู่การใช้งานจริงในบริบทการทำงาน (Alshurideh et al., 2023) โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการยอมรับนวัตกรรมในมิติของการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ความตั้งใจในการใช้งาน และการใช้งานจริงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตมากกว่าปัจจัยเชิงทัศนคติ ข้อค้นพบดังกล่าวช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการยอมรับนวัตกรรมในบริบทของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย และสามารถใช้เป็นแนวทางเชิงนโยบายในการออกแบบระบบและกลยุทธ์ดิจิทัลที่มุ่งเน้นการใช้งานจริงเพื่อยกระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทักษะด้านการสื่อสารส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต โดยเฉพาะทักษะด้านการฟังและการถามคำถาม ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ทักษะด้านการทวนเนื้อความและการสะท้อนความรู้สึกไม่พบอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยร่วมสมัยที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของทักษะการสื่อสารในบริบทของงานบริการและงานขาย สอดคล้องกับแนวคิดทางการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ที่ระบุว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย การฟังอย่างตั้งใจ การตั้งคำถามเชิงเปิด ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจ ความเชื่อใจ และคุณภาพของการติดต่อสื่อสารระหว่างตัวแทนกับลูกค้า (Johnson & Johnson, 2021; Lee & Lee, 2022) งานวิจัยในสถานการณ์จริงจากการศึกษาการขายและบริการก็รายงานในทิศทางเดียวกันว่าทักษะการฟังและการตั้งคำถามที่มีโครงสร้าง

ช่วยเพิ่มผลการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของลูกค้า (Smith et al., 2023) การที่ทักษะด้านการทวนเนื้อความและการสะท้อนความรู้สึกไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต อาจสะท้อนบริบทของงานประกันชีวิตซึ่งเน้นเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และการปิดการขายอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหลัก มากกว่าการเน้นด้านอารมณ์หรือความเข้าใจเชิงลึกทางอารมณ์เหมือนงานดูแลระยะยาวหรือการให้คำปรึกษา (Kim & Park, 2023) ความสามารถในการทวนเนื้อความและการสะท้อนความรู้สึกของลูกค้าแม้จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแต่ไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลลัพธ์เชิงประสิทธิภาพการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะการสื่อสารเชิงโครงสร้าง เช่น การตั้งคำถามหรือการสรุปสาระสำคัญ ในกรณีของตัวแทนประกันชีวิต การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ และการถามคำถามที่ช่วยให้เข้าใจความต้องการ เป็นกลไกที่ช่วยให้ตัวแทนสามารถปิดการขาย เห็นความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า และเพิ่มประสิทธิผลของงานอย่างแท้จริง ยิ่งไปกว่านั้น การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าทักษะด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ในการทำงานของตัวแทนประกันชีวิต ไม่ได้หมายถึงทักษะที่เน้นอารมณ์เพียงอย่างเดียว แต่เป็นทักษะที่สามารถแปลงเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายในงานขายและบริการ ผลการวิจัยสนับสนุนแนวคิดที่งานขายสมัยใหม่ต้องการการสื่อสารที่มีโครงสร้างและมุ่งเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (customer-centric) เพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงาน (Jansen et al., 2024)

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นได้ว่า ปัจจัยทั้งสามด้านซึ่งประกอบด้วย ลักษณะบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรม และทักษะด้านการสื่อสารส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต โดยในการที่จะปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตได้ในแต่ละครั้งนั้น ตัวแทนประกันชีวิตจะต้องเป็นผู้ที่จะต้องมีความบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ที่ดี มีการรักษาระเบียบวินัยในตนเองและอาชีพ สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีการยอมรับในการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดความยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติงาน และในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตทักษะด้านการสื่อสารเป็นทักษะที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จได้ไวขึ้น เนื่องจากการสื่อสารเป็นการสนทนากันระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป เพื่อสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้สึกความต้องการเพื่อให้ทราบถึงความต้องการหรือเจตนาของอีกฝ่าย ตัวแทนประกันชีวิตจะต้องมีทักษะด้านการฟังและการถามตอบ เพื่อจับประเด็นความต้องการของลูกค้า ก่อนการนำเสนอขายตามความต้องการของลูกค้า และหลังจากการเจรจาหรือตกลงสำเร็จการบริการหลังการขายที่ดีจะช่วยเพิ่มโอกาสในการต่ออายุ และการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนลักษณ์ เวชประสิทธิ์ และคณะ (2565) ที่พบว่า ตัวแทนประกันชีวิตที่ดีนั้นจะต้องมีจุดแข็งคือ การมีบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ที่ดี มีความพร้อมที่จะให้บริการด้วยอุปกรณ์ที่สะดวกรวดเร็ว มีด้านความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และเงื่อนไขแต่ละแบบประกัน มีทักษะด้านการสื่อสาร การเสนอขายตามความต้องการของลูกค้า มีการรับฟังความคิดเห็น การตอบ

ข้อซักถาม การปิดการขาย การบริการหลังการขาย และต้องมีทัศนคติมองโลกในแง่ดีและรักในอาชีพตัวแทนประกันชีวิต

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยบุคลิกภาพ การยอมรับนวัตกรรมและทักษะในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพ ทั้ง 2 ด้าน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 คือ ด้านความเป็นมิตรและด้านความมีระเบียบวินัย ในส่วนของการยอมรับนวัตกรรม มี 3 ด้าน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต คือ ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านการใช้งานจริง ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และด้านความตั้งใจในการใช้งาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามลำดับ และทักษะในการสื่อสารที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิต คือ ทักษะด้านการฟังและทักษะด้านการถามคำถาม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. บริษัทประกันชีวิตควรนำผลการประเมินบุคลิกภาพด้านความเป็นมิตรและความมีระเบียบวินัย มาใช้ประกอบการคัดเลือกตัวแทนผ่านแบบประเมินหรือการสัมภาษณ์เชิงพฤติกรรม เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้ตัวแทนที่มีศักยภาพและสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีในระยะยาว รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์และการทำงานอย่างมีระบบ เช่น การบริหารเวลาและการติดตามลูกค้า เพื่อให้ตัวแทนสามารถนำบุคลิกภาพเชิงบวกไปใช้ในการทำงานจริงและเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน
2. บริษัทประกันชีวิตควรให้ความสำคัญกับการออกแบบและบูรณาการนวัตกรรมการหรือเทคโนโลยีให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของตัวแทน เช่น การใช้ระบบดิจิทัลในการบริหารลูกค้า การเสนอขายและการติดตามผลการให้บริการ เพื่อให้ตัวแทนนำเทคโนโลยีไปใช้จริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยตรง หรืออาจจะกล่าวได้ว่าบริษัทประกันชีวิตควรเปลี่ยนจุดเน้นจากการสร้างการรับรู้หรือทัศนคติเชิงบวกต่อเทคโนโลยีไปสู่การส่งเสริมให้ตัวแทนเกิดการใช้นวัตกรรมจริงในกระบวนการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตัวแทนประกันชีวิตอย่างยั่งยืน
3. บริษัทประกันชีวิตควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงปฏิบัติของตัวแทนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยยกระดับประสิทธิผลในการทำงานและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันขององค์กรในระยะยาวได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการสื่อสารคือเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจกับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้ามีความเชื่อมั่นและเชื่อถือต่อตัวแทนประกันชีวิต และสามารถทำให้

นำเสนอผลิตภัณฑ์ได้อย่างตรงจุด ผ่านการสื่อสารที่ดีด้วยทักษะการพูด การเขียน และการฟังที่ชัดเจน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าไปสู่การนำเสนอขายที่สามารถกระตุ้นความต้องการซื้อของลูกค้า บริษัทประกันชีวิตควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงปฏิบัติของตัวแทนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยยกระดับประสิทธิผลในการทำงานและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันขององค์กรในระยะยาว ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาบทบาทตัวแปรสื่อกลางและตัวแปรกำกับระหว่างบุคลิกภาพ ทักษะการสื่อสาร และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน
2. เพิ่มวิจัยเชิงเปรียบเทียบตัวแทนประกันชีวิตที่มีอายุและประสบการณ์ทำงานกับการยอมรับนวัตกรรมและทักษะการสื่อสาร
3. เพิ่มวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed methods) เพื่ออธิบายเหตุผลเชิงลึกของประสิทธิผลในการทำงานของตัวแทนประกันชีวิต

รายการอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). สามลดา.
- จันทมา ช่างสลัก. (2565). เข้าใจ 4 บุคลิกของเพื่อนร่วมงาน ตามแนวคิดจิตวิทยา DISC Model. https://www.istrong.co/single-post/disc-model?srsltid=AfmBOopewTIFyF6TVoPlWNsHjH-E4OTfH8g_X1kiSvE84KhmbkgmAO_1
- ณิชาดา นพรัตน์. (2565). การยอมรับนวัตกรรมการให้บริการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงเทพ สาขาจังหวัดปทุมธานี ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนภัทร ธรรมากัลยากุล, อนันต์ ธรรมชาลัย และปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ. (2566). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของตัวแทนขายประกันชีวิตในประเทศไทย. วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น, 5(2), 99-117.
- ธิดารัตน์ เวชประสิทธิ์, บุษกร วัฒนบุตร, วิโรจน์ หมั่นเทพ และสยาม อัจฉริยประภา. (2565). แนวทางการพัฒนาทีมงานประกันชีวิต: กรณีศึกษาบริษัท XXX. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 11(3), 18-26.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญพิชา สร้างการนอก และภัทรธิดา ผลงาม. (2566). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณค่าทุนมนุษย์ของตัวแทนประกันชีวิตในยุคดิจิทัล. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(9), 40-50.

- พรประภา ศรีราพร. (2567). การพัฒนาขีดความสามารถตามบุคลิกภาพพนักงานจากแบบวัดบุคลิกภาพของ
ไมเยอร์ บริกจ์ (MBTI): กรณีศึกษา บริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์จำกัด (มหาชน). *วารสารเศรษฐศาสตร์
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 16(1), 56-70.
- ภัทรธิดา ผลงาม และภูมิพัฒน์ สรรวยสินธุ์. (2566). การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสุขภาวะของแรงงานข้ามชาติ
ในธุรกิจร้านอาหาร จังหวัดชลบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 7(7), 205-215.
- มนักร อรชร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ. (2566). การบริหารการเปลี่ยนแปลง การยอมรับเทคโนโลยี และ
การยอมรับนวัตกรรมที่มีต่อการปรับตัวของพนักงานสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ การให้บริการทาง
การเงินดิจิทัล (Digital Banking) ในภาคตะวันออก. *Journal of Modern Learning Development*,
9(4), 441-457.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2561). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วัฒนลักษณ์ เวชประสิทธิ์, บุษกร วัฒนบุตร และวิโรจน์ หมื่นเทพ. (2565). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตัวแทน
ประกันชีวิตกรณีศึกษา สำนักงานตัวแทน บริษัท กรุงไทย-แอกซ่า ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) สาขา
นวนจันทร์ กรุงเทพมหานคร. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 5(2), 92-106.
- วิโรจน์ สุวรรณประไพ. (2565). ทักษะที่ดีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในหน่วยงาน
เทศบาลเมืองกระบี่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศุภกิจ ยงวิทสถิต. (2566). *ประสิทธิภาพกับประสิทธิผล ใครว่าไม่ต่างกันคุณใช้ถูกหรือยัง?*. <https://job.optimistichr.com/blog/ประสิทธิภาพ-กับ-ประสิทธิ/>
- สมาคมประกันชีวิตไทย. (2568). *ภาพรวมธุรกิจประกันชีวิตครึ่งปีแรก 2568*. https://tlaa.org/page_bx.php?cid=23&cno=2067&cno2=&show=0
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2556). *คู่มือหรือมาตรฐานการ
ให้บริการ (คู่มือประชาชน)*. <https://www.oic.or.th/th/manual-or-service-standard>
- โสภณ แยมกลั่น. (2567). *การยอมรับนวัตกรรม (Innovation Adoption) คืออะไร*. <https://www.sophon-y.co/business-model-innovation/innovation-adoption-คืออะไร/>
- อานันท์ กุลปิยะวาจา. (2567). *Communication Skills คืออะไร*. <https://www.baseplayhouse.co/blog/5-communication-skills>
- เอฟดับบลิวดี ประเทศไทย. (2568). *ตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทเครือนำโชคกรุ๊ปเอฟดับบลิวดีจังหวัด
สงขลา*. <https://www.fwd.co.th/th/>

- Alshurideh, M., Al Kurdi, B., Salloum, S. A., Arpaci, I., & Al-Emran, M. (2023). Predicting the actual use of digital transformation: *Evidence from service organizations. Information Systems Frontiers*, 25(3), 835–852.
- Chatterjee, S., Rana, N. P., Tamilmani, K., & Sharma, A. (2021). The effect of AI-based CRM on sales performance: An empirical analysis. *Journal of Business Research*, 124, 586–597.
- Davis, F. D. (1989). *Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology*. *MIS Quarterly*.
- Dwivedi, Y. K., Rana, N. P., Tamilmani, K., & Raman, R. (2022). A meta-analysis based modified UTAUT model for technology adoption. *Information Systems Frontiers*, 24(3), 721–734.
- Isidro, J., Borges, V., Pinto, M., Sobral, D., João Santos, J. D., Nunes, A., Mixão, V., Ferreira, R., Santos, D., Duarte, S., Vieira, L., Borrego, M. J., Nuncio, S., Carvalho, I. L., Pelerito, A., Cordeiro, R., & Gomes, J. P. (2022). Phylogenomic characterization and signs of microevolution in the 2022 multi-country outbreak of monkeypox virus. *Nature Medicine*, 28(2022), 1569–1572.
- Janowski, T. (2022). Digital government evolution: From transformation to contextualization. *Government Information Quarterly*, 32(3), 221-236.
- Jansen, G., Qi, T., Latora, V., Amoutzias, G. D., Delneri, D., Oliver, S. G., & Nicosia, G., (2024). Minimisation of metabolic networks defines a new functional class of genes. *Nat Commun*, 15(1), 9076.
- Johnson, L., & Johnson, R. (2021). Effective listening in professional consultations: Performance outcomes and client satisfaction. *Communication Research Journal*, 47(2), 120–145.
- Kim, S., & Park, J. (2023). Empathy and performance in high-pressure service sectors. *Asian Journal of Service Management*, 15(3), 198–216.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Lee, J., & Kim, H. (2024). From intention to performance: The mediating role of actual system use. *International Journal of Information Management*, 74, 102692.
- Lee, M., & Lee, T. (2022). Questioning competence and job outcome in sales interactions. *Journal of Applied Communication Studies*, 39(1), 79–98.

- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2021). *The five-factor theory of personality*. Guilford Press.
- Miao, Q., Schwarz, S., & Schwarz, G. (2021). Responding to COVID-19: Community volunteerism and coproduction in China. *World Development*, 137(2021), 1-6.
- Nguyen, T. T., Pham, Q. T., & Le, H. M. (2023). Digital tools usage and job performance in service sales. *Journal of Asian Business and Economic Studies*, 30(2), 145–162.
- Pletzer, B., Crepaz, K. W., & Hillerer, M. K. (2023). Progesterone and contraceptive progestin actions on the brain: A systematic review of animal studies and comparison to human neuroimaging studies. *Frontiers in Neuroendocrinology*, 69(2023), 1-31.
- Smith, J., Chen, R., & Wu, M. (2023). Listening and questioning skills in service encounters: Effects on performance. *Service Industries Journal*, 43(5–6), 567–589.
- Wihler, A., Ute R. Hülshager, Reb, J., & Jochen I. Menges. (2022). It's so boring – or is it? Examining the role of mindfulness for work performance and attitudes in monotonous jobs. *Mindfulness in Monotonous Jobs*, 1-33.

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
จับใจความ รายวิชาอัลลัคลากสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3
Learning Management Using the KWL Plus Technique in Conjunction with
Mind Mapping to Develop Reading for Main Idea Skills in the Akhlak Subject
for Year 3 Lower Secondary Islamic Studies Students

อีลฮัม ลาแซ^{1*} มุหัมมัดสุไหมี เฮงยามา¹

Ilham Lasae^{1*}, Muhammadsuhaimi Haegyama¹

(Received: February 13, 2026; Revised: March 16, 2026; Accepted: April 27, 2026)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 2) ตรวจสอบระดับทักษะการอ่านจับใจความของผู้ศึกษา 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีค่า E1/E2 เท่ากับ 88.94/88.85 2) ผู้ศึกษามีทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ 4) ผู้ศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านจับใจความ เทคนิค KWL Plus แผนผังความคิด ความพึงพอใจของนักเรียน

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹Faculty of Education, Yala Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: 736796004@yru.ac.th

Abstract

This research aimed to: 1) evaluate the efficiency of the learning management plan based on the 80/80 criterion; 2) examine the level of learners' reading for main idea skills; 3) compare learning achievement before and after the implementation of the activities; and 4) study learners' satisfaction with the learning model. The sample consisted of 27 Year 3 lower secondary Islamic Studies students at Azizstan Foundation School, obtained by cluster random sampling. The research instruments consisted of: 1) learning management plans using the KWL Plus technique in conjunction with mind mapping; 2) a test of reading for main idea skills; 3) a learning achievement test; and 4) a satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test. The research findings revealed that: 1) the developed learning management plan had efficiency higher than the standard criterion, with an E1/E2 value of 88.94/88.85; 2) the learners had reading for main idea skills higher than the 80 percent criterion, with statistical significance at the .001 level; 3) the learning achievement after learning was higher than before learning, with statistical significance at the .001 level; and 4) the learners had satisfaction with the learning management using the KWL Plus technique in conjunction with mind mapping at the highest level.

Keywords: Reading comprehension skills, KWL Plus technique, Mind mapping, Students' satisfaction

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ระบุว่า การอ่านถือเป็นกระบวนการพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด และการเรียนรู้ของผู้ศึกษาในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการจัดการศึกษาอิสลาม การอ่านมิได้หมายถึงเพียงการถอดรหัสตัวอักษรเท่านั้น หากแต่เป็นกระบวนการแสวงหาความหมาย การพิจารณาไตร่ตรอง และการทำความเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนในศาสนาอิสลามที่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้ ดังปรากฏในโอองการแรกของอัลกุรอานที่เน้นย้ำถึงการอ่านในฐานะรากฐานของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญา ในรายวิชาอัลอัคลาก ซึ่งมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอิสลามให้แก่ผู้ศึกษา ทักษะการอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจหลักคุณค่า แนวคิด และแนวปฏิบัติทางศาสนาได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง

ดังนั้น การพัฒนาทักษะดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

โรงเรียนมูลนิธิราชินี (2566) รายงานว่า จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลอัลคลาก ในระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 พบว่านักเรียนบางส่วนยังประสบปัญหาในการอ่านจับใจความ กล่าวคือ ผู้ศึกษาสามารถอ่านเนื้อหาได้ แต่ยังไม่สามารถสรุปสาระสำคัญ วิเคราะห์ประเด็น หรือเชื่อมโยงแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดการทำความเข้าใจเชิงเนื้อหาและการนำความรู้ไปใช้ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าทักษะการอ่านจับใจความเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากผู้ศึกษาขาดความสามารถในการจับประเด็นสำคัญ ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ในระยะยาวและการพัฒนาศักยภาพด้านการคิด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดและการมีส่วนร่วมของผู้ศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิม ตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาที่อ่านได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ปาริชาติ เกื้อทอง และคณะ (2567) ได้เสนอว่า เทคนิค KWL Plus เป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เนื่องจากเป็นกระบวนการจัดการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้ศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งการบูรณาการแผนผังความคิดร่วมกับเทคนิคดังกล่าวยังช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถจัดระบบความคิด และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและแนวคิดย่อยได้อย่างชัดเจน ก่อให้เกิดการทำความเข้าใจเชิงเนื้อหาและการสรุปสาระสำคัญมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ณัฐภัทร ปันปิน และฉัตรวรรณ วัฒนวรรณ (2564) อธิบายว่า เทคนิค KWL Plus เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้ศึกษามีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการกระตุ้นให้ผู้ศึกษาทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา ตั้งคำถามหรือกำหนดประเด็นที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม และสรุปความรู้ที่ได้รับภายหลังการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความสามารถในการทำความเข้าใจเชิงเนื้อหาที่อ่าน นอกจากนี้ องค์ประกอบ “Plus” ยังเป็นการขยายกระบวนการจัดการเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปจัดระบบและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การเขียนสรุปความ การสร้างแผนผังความคิด หรือการนำเสนอผลงาน ซึ่งช่วยส่งเสริมความเข้าใจในระดับลึก และทำให้การเรียนรู้มีความหมายมากยิ่งขึ้น วรินทร์ สุภาพ (2561) กล่าวว่า วัฏจักร แผนผังความคิด (Mind mapping) เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและแนวคิดรอง โดยนำเสนอในลักษณะของภาพหรือแผนผังที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมความคงทนในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีเหตุผล อีกทั้งยังช่วยในการสรุปบทเรียน การนำเสนอผลงาน และการบันทึกความคิดที่แสดงถึงโครงสร้างขององค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความในรายวิชาอัลอัลลาคของนักเรียนระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อตรวจสอบระดับทักษะการอ่านจับใจความของผู้ศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ 2) เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus 3) แผนผังความคิด (Mind mapping) และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

วันอะห์หมัด แวดือระ และคณะ (2568) อธิบายว่า การอ่านจับใจความเป็นองค์ประกอบสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมุ่งพัฒนาความสามารถของผู้อ่านในการตีความสาระสำคัญ แนวคิดหลัก และรายละเอียดสนับสนุนจากเนื้อหาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการอ่านคำศัพท์ แต่เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่อย่างเป็นระบบ ความสามารถนี้มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระ โดยเฉพาะวิชาที่เน้นแนวคิดเชิงนามธรรม เช่น อากิตะห์และอัลอัลลาค สอดคล้องกับชาครียา ชันคำ ปัญญา สุนันตา และปรีวัฒน์ มีเดช (2568) ที่ระบุว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในบริบทการสื่อสารปัจจุบัน โดยการนำกลวิธีแบบ REAP มาใช้สามารถช่วยเสริมทักษะดังกล่าวได้ เนื่องจากมีขั้นตอนที่ชัดเจน ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน การวิเคราะห์ใจความสำคัญ การเรียบเรียงความเข้าใจด้วยภาษาของตนเอง และการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา นอกจากนี้ สิริวัตร สมใจ และบุษบา บัวสมบูรณ์ (2568) ยังชี้ให้เห็นว่าการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านทุกประเภท หากผู้เรียนสามารถจับใจความได้ดี จะช่วยให้สามารถพัฒนาการอ่านในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus

ณัฐภัทร ปันปิน และฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร (2564) อธิบายว่า เทคนิค KWL Plus เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึดแนวความคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ได้แก่ K (Know) การทบทวนความรู้เดิม W (Want to know) การตั้งคำถามหรือกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และ L (Learned) การสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ส่วนขั้นตอน Plus เป็นการต่อยอดความรู้ โดยให้ผู้เรียนนำความเข้าใจไปจัดระบบและถ่ายทอด เช่น การเขียนสรุปหรือสร้างแผนผังความคิด ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น สอดคล้องกับมะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา (2565) ที่ระบุว่า เทคนิคนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหา นอกจากนี้ ปัทวรรณ วัฒนไชย (2566) ยังกล่าวว่า เทคนิค KWL Plus ช่วยส่งเสริมทักษะการตั้งคำถามและการแสวงหาคำตอบ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

3. แผนผังความคิด (Mind Mapping)

วรินทร์ สุภาพ (2561) อธิบายว่า แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ใช้จัดระเบียบข้อมูลและแนวคิด โดยใช้คำสำคัญ ภาพ สี และเส้นเชื่อมโยง เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาอย่างชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม เข้าใจโครงสร้าง และเชื่อมโยงข้อมูลได้เป็นระบบ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาการสรุปใจความ การจดจำ และการทำความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อน สอดคล้องกับสกุรัตน์ แซ่ตั้ง เกตฉวา บุญปรากฏ และชุติมา ทักโร (2567) ที่ระบุว่า แผนผังความคิดช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและแนวคิดย่อย ทำให้สามารถสรุปสาระสำคัญได้ชัดเจน นอกจากนี้ จารุณี พรหมอนุมัติ (2564) ยังกล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่ช่วยแยกแยะใจความสำคัญและรายละเอียดของเนื้อหา โดยนำเสนอในรูปแบบแผนภาพที่มีลำดับชั้น ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

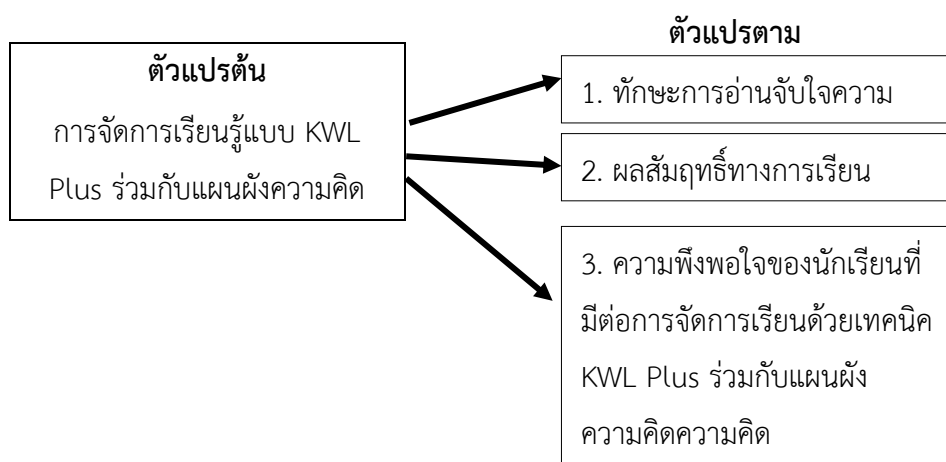
Aladwani et al. (2021) รายงานว่าผลของการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้กลยุทธ์ KWL Plus ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษพบว่า ผู้ศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Sutadi et al. (2023) ได้ศึกษากลยุทธ์ KWL ในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับข้อความเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า หลังใช้เทคนิค KWL นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มจากร้อยละ 50% เป็นร้อยละ 90% แสดงให้เห็นว่า KWL ช่วยพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวมสะท้อนให้เห็นว่า เทคนิค KWL Plus เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้ศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับเนื้อหาที่กำลังศึกษา ผ่านการตั้งคำถามเพื่อกำหนดเป้าหมายในการอ่าน ก่อให้เกิดผู้ศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถสรุปสาระสำคัญหรือจัดระบบความรู้หลังการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดอยู่ในระดับมาก

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) เพื่อศึกษาผลของ

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดที่มีต่อทักษะการอ่านจับใจความและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน ระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง ปีที่ 3 จำนวน 11 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 380 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ห้อง 9 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ประเภท โดยเครื่องมือทุกชนิดผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน รายละเอียดดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด รายวิชาอัลลอคลาก เรื่อง มารยาทในการพูดที่ประชุม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.37–0.97 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20–0.62 โดยแบบทดสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 ตามวิธี KR-20
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.37–0.97 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20–0.62 โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 ตามวิธี KR-20
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด รายวิชาอัลลอคลาก เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน ก่อนเริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบเพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น
2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดที่พัฒนาขึ้น จำนวน 6 แผน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบหลังเรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ภายหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกแผน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้

4. การทดสอบหลังเรียน (ทักษะการอ่านจับใจความ) หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินระดับทักษะการอ่านจับใจความของผู้ศึกษา

5. การสำรวจความคิดเห็นของผู้ศึกษา เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามเพื่อสำรวจระดับความพึงพอใจและรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ตรวจสอบระดับทักษะการอ่านจับใจความของผู้ศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
4. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐาน 80/80

n	กระบวนการจัดการเรียนคะแนเต็ม		ผลลัพธ์การเรียนรู้คะแนเต็ม			
		$\bar{X}$	E_1		$\bar{X}$	E_2
27	120	106.73	88.94	20	17.76	88.85
$E_1 / E_2 = 88.94 / 88.85$						

ตามที่ปรากฏในตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า E_1/E_2 เท่ากับ $88.94/88.85$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการอ่านจับใจความ รายวิชาอัลอัคลาก สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเมินทักษะการอ่านจับใจความตามเกณฑ์ร้อยละ 80

n	เกณฑ์ ร้อยละ	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	SD	คะแนน เฉลี่ย ร้อยละ	t	p-value
27	80	20	16.92	2.03	84.61	42.34**	0.000

*** $p < .001$

ข้อมูลในตารางที่ 2 ทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 16.92 (ร้อยละ 84.61) โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 2.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัคลากโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลัง

ผลการทดลอง	n	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	SD	t	p-value
ก่อนเรียน	27	20	15.69	1.46	14.27***	0.000
หลังเรียน	27	20	18.07	1.41		

*** $p < .001$

ข้อมูลในตารางที่ 3 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.46 และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.41 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างก่อนเรียนหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลอัลคลาก

ข้อ	ประเด็น / ข้อคำถาม	$\bar{x}$	SD	ระดับ ความพึงพอใจ
1	นักเรียนสนใจในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด	4.85	0.36	มากที่สุด
2	นักเรียนสนุกกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด	4.62	0.74	มากที่สุด
3	นักเรียนรู้สึกไม่เบื่อหน่ายกับการทำกิจกรรมทดสอบย่อย	4.85	0.36	มากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการทำงาน	4.73	0.52	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความตั้งใจและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด	4.77	0.50	มากที่สุด
6	นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการเรียนวิชาอื่น	4.73	0.52	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น	4.96	0.38	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้และศึกษาค้นคว้าเรื่องอัลอัลคลากมากขึ้น	4.77	0.70	มากที่สุด
9	นักเรียนสามารถสรุปความจากเรื่องอัลอัลคลากได้เร็วขึ้น	4.92	0.38	มากที่สุด
10	นักเรียนมีทัศนคติที่ดีและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องอัลอัลคลากผ่านกิจกรรมเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด	4.92	0.27	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม		4.81	0.46	มากที่สุด

ข้อมูลในตารางที่ 4 ผู้ศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.96$, $SD = 0.38$) และค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดคือนักเรียนสนุกกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.74$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ รายวิชาอัลลอคลาก สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทั้งในระหว่างเรียนและหลังเรียน สะท้อนว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ศึกษาและพัฒนาความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพดังกล่าวอาจเกิดจากลักษณะของเทคนิค KWL Plus ที่เปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาได้ทบทวนความรู้เดิม ตั้งคำถาม และสรุปความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการใช้แผนผังความคิดที่ช่วยจัดระเบียบแนวคิดและแสดงความเชื่อมโยงของสาระสำคัญได้ชัดเจน ส่งผลให้ผู้ศึกษาสามารถทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับพัชรภรณ์ ทองแท้ และอนงค์ศิริ วิชลัย (2566) ที่พบว่าเทคนิค KWL Plus ช่วยยกระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งสอดคล้องกับมะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา (2565) ที่รายงานว่าเทคนิคดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ดี นอกจากนี้ กุลธิรัตน์ พิมพ์พันธ์ ธัญญลักษณ์ เขจรภักดี และภูษิต บุญทองเถิง (2567) ยังพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ผลการศึกษพบว่า ผู้ศึกษามีทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้การอ่านมีความหมายและเกิดความเข้าใจเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับจามจุรี ทุมแก้ว และคณะ (2566) ที่พบว่าเทคนิค KWL Plus สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้ง

ยังสอดคล้องกับปีทวรรณ วัฒนไชย (2566) ที่รายงานว่าเทคนิคดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิม จัดระบบข้อมูล และสรุปใจความสำคัญได้ดีขึ้น รวมถึงพรภวิชัย หงส์เจ็ด และสายพิน สีหรัักษ์ (2564) ที่พบว่า การใช้ KWL Plus ร่วมกับแนวคิด Brain-Based Learning ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา เชื่อมโยงความรู้เดิม และจดจำได้ดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้น

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ศึกษา ผลที่เกิดขึ้นอาจเนื่องมาจากการที่ผู้ศึกษามีบทบาทอย่างต่อเนื่องในกระบวนการจัดการเรียน เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งคำถาม และการสรุปสาระสำคัญด้วยตนเอง ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาและทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีความหมาย ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิณี เมืองมูล (2565) และอารินี ปือแน และคณะ (2568) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ศึกษาให้สูงกว่าก่อนเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยส่งเสริมบรรยากาศในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้ศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และกล้าแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น ความพึงพอใจของผู้ศึกษาอาจเกิดจากการที่ผู้ศึกษามีบทบาทเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการเรียน สามารถถ่ายทอดความคิดและความเข้าใจของตนเองได้อย่างอิสระ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเทพสุตา แพงจันทร์ศรี (2566) ปีทวรรณ วัฒนไชย (2566) มะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา (2565) พบว่า ผู้ศึกษามีความคิดเห็นเชิงบวกและมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ รายวิชาอัลอัลลาก สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการอ่านจับใจความ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้ศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนของผู้ศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

ผู้ศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคดังกล่าวมีทักษะการอ่านจับใจความอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้เดิม การตั้งคำถาม และ

การสรุปสาระสำคัญด้วยตนเอง มีส่วนช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถทำความเข้าใจเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ประเด็น และถ่ายทอดสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้อย่างสูงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงความหมาย

ในด้านความพึงพอใจของผู้ศึกษา พบว่าผู้ศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม ส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ผู้ศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ในรายวิชาอัลกอริทึมโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนรายวิชาอัลกอริทึมหรือรายวิชาที่มีเนื้อหาเชิงคุณธรรมและจริยธรรมควรนำเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความและการคิดอย่างเป็นระบบของผู้ศึกษา
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการตั้งคำถาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสรุปความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกและการเรียนรู้อย่างมีความหมาย
3. ผู้สอนควรปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของผู้ศึกษาและลักษณะของสาระการเรียนรู้ เพื่อให้การใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาอื่นหรือในระดับชั้นที่แตกต่างกัน เพื่อขยายขอบเขตการประยุกต์ใช้และยืนยันผลการวิจัยในบริบทที่หลากหลาย
2. ควรดำเนินการวิจัยโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมหรือใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มความชัดเจนของผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้
3. ควรศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ เจตคติทางการเรียน หรือการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลธิรัตน์ พิมพ์พันธ์ ธัญญลักษณ์ เขจรภักดี และภูษิต บุญทองเถิง. (2567). การจัดการเรียนรู้ KWL Plus ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 21(3), 49-58. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/275427>
- จามจุรี ทุมแก้ว, บรรจง บุรินประโคน และจำรัส สุขแป. (2566). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ KWL Plus สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวาปีปทุม. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 8(2), 52-64.
- จารุณี พรหมอนุมติ. (2564). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 3(4), 31-45. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/253533>
- ชาคริยา ชันคำ, ปัญญา สุนันดา และปวิวัฒน์ มีเดช. (2025). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยกลวิธี อาร์ อี เอ พี. *วารสาร มจร โกศัลยปริทรรศน์*, 1(2), 44-54. <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/jmkr/article/view/2237>
- ณัฐภัทร ปันปิ่น และฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร. (2564). ผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมวิธีการอ่านแบบจับคู่ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 16(2), <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/download/251867/168604/95140>
- เทพสุดา แสงจันทร์ศรี. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 8(12), 628-654. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/264067>

- ปาริชาติ เกื้อทอง, ปรีดา เป็ญคาร และกุลพัฒน์ ยิ่งคำนุ่น. (2567). การจัดการเรียนรู้แบบ KWL Plus ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกและหนังสือนิทานพื้นบ้านอิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี*, 6(3), 95-110.
- ปัทมวรรณ วัฒนไชย. (2566). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค KWL Plus. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(4), 103–116. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/260059>
- พัชรินทร์ ทองแท้ และอนงค์ศิริ วิชลัย. (2566). ประสิทธิภาพของเทคนิคเคดับเบิลยูแอล-พลัส (KWL-Plus) ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับผู้ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนันทบุรีวิทยา (วัดพระธาตุช้างค้ำ วรวิหาร). *วารสาร มจร วิชาการล้านนา*, 12(1), 11-22.
- พรภวิชัย หงส์เจ็ด และสายพิน สีหรัักษ์. (2564). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(9), 264-279.
- มะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(4), 61-72
- โรงเรียนมูลนิธิอาซิซสถาน. (2566). รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAR) โรงเรียนมูลนิธิอาซิซสถาน. กลุ่มบริหารงานวิชาการโรงเรียนมูลนิธิอาซิซสถาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.
- วันอะห์หมัด แวดือเราะ, ฮามีตะ มูสอ, ณัฐวิทย์ พจนตันติ, ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ และอิสมาแอ กาเต๊ะ. (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อจับใจความวิชาอัลฮะดีษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ I-SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจงรักภักดีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 20(2), 32-40
- วนินทร สุภาพ. (2561). ผังมโนทัศน์ : เครื่องมือสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 8(14), 1-14.

- สิริวัตร สมใจ และบุษบา บัวสมบุญ. (2568). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี RCRR ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(1), 31–44. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj/article/view/282391>
- สุทธิณี เมืองมูล. (2565). ผลการใช้เทคนิค KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 14(2), 364–376.
- สกลรัตน์ แซ่ตั้ง, เกตติวา บุญปราง และชุติมา ทักโร. (2567). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 9(2), 1570–1580. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/274301/185192>
- อารินี ป๊อแน, อาริยา ปาร์เต็ม และโซเฟีย มะลี. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL PLUS ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง. *คุรุสภาวิทยารักษ์*, 6(1), 43–54.
- Aladwani, A. M., Anam, A., Maha., A., & Ahmad, F. A. (2021). The Effect of Using KWL (Know-Want-Learned) Strategy on Reading Comprehension of 5th Grade EFL Students in Kuwait. *English Language Teaching*, 15(1), 79–91. <https://www.doi.org/10.5539/elt.v15i1n1p79>
- Anwar, C. (2023). KWL Strategy in Students' Reading Comprehension of Descriptive Text. *Journal of Advanced Multidisciplinary Research*, 4(2), 68–75. <https://doi.org/10.30659/JAMR.4.2.68-75>
- Sutadi, R. N., Maharani, Anwar, C. & Widiyati, E. (2023). KWL Strategy in Students' Reading Comprehension of Descriptive Text. *Journal of Advanced Multidisciplinary Research*, 4(2), 68–75. <https://doi.org/10.30659/JAMR.4.2.68-75>

ทัศนคติและความเชื่อมั่นด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด ขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา

Attitude and Confidence in Technology Influencing the Acceptance of QR Code Technology among Business Organizations in Songkhla Province

เซากี สามารถ^{1*} ชัยรัตน์ จุสปาโล¹

Saoki Samat^{1*} Chairat Jussapalo¹

(Received: March 19, 2026; Revised: April 12, 2026; Accepted: May 22, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยี การใช้ QR Code payment และทัศนคติและความเชื่อมั่นที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้ QR Code payment กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ องค์กรธุรกิจในเขตจังหวัดสงขลา กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 385 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และ Multiple regression ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรูปแบบองค์กรธุรกิจเป็นเจ้าของคนเดียว ธุรกิจขนาดเล็กไม่เกิน 50 คน เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าปลีก มีอายุกิจการ 1 - 5 ปี จำนวนยอดขายต่อปี 300,001 - 400,000 บาท ต่อปี ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า องค์กรธุรกิจที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันมีการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทัศนคติและความเชื่อมั่นส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งานเทคโนโลยี QR Code payment แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผล พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด (ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการรับรู้ประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจที่แตกต่างกัน พบว่ารูปแบบองค์กร ขนาดธุรกิจและประเภทอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่อายุกิจการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: การยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด ทัศนคติและความเชื่อมั่น องค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

¹Faculty of Business Administration Rajamangala University of Technology Srivijaya

*Corresponding author. E-mail: Saoki.sa@rmutsvmail.com

Abstract

This study aimed to examine the characteristics of business organizations together with the acceptance of QR Code Payment technology use, as well as the attitude and confidence that influence the acceptance of QR Code Payment technology use. The sample consisted of 385 business organizations in Songkhla Province. A questionnaire was used for data collection. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, f-test, and multiple regression analysis. The findings revealed that the majority of respondents were sole proprietors operating small retail businesses with no more than 50 employees, had been in operation for 1–5 years, and reported annual sales of 300,001–400,000 baht. The results of the hypothesis testing indicated that business organizations with different characteristics exhibited statistically significant differences in their acceptance of QR Code Payment technology at the .05 level. Attitude and confidence differed significantly in their effects on the acceptance of QR Code Payment technology use at the .05 level. The analysis of influencing variables revealed that all independent variables (attitude, subjective norm, and confidence in technology) had statistically significant positive influences on perceived usefulness. Regarding differences in business organizational characteristics, organizational form, business size, and industry type were significantly associated with technology acceptance, whereas business age was not significantly associated.

Keywords: QR code Technology Acceptance, Attitudes and Confidence in Technology, Business Organizations in Songkhla Province

บทนำ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ผลักดันให้ธุรกิจดิจิทัลเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) สอดคล้องกับผลสำรวจ “The Way We Pay ค.ศ. 2023” ที่พบว่าการชำระเงินดิจิทัลของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจาก 135 ครั้งต่อคนต่อปีในปี พ.ศ. 2562 เป็น 538 ครั้งในปี พ.ศ. 2566 หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 4 เท่าภายในระยะเวลา 4 ปี โดยมีวิกฤตการณ์โควิด-19 เป็นตัวเร่งสำคัญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) นอกจากนี้รายงาน Digital 2023 Global Overview Report ยังระบุว่าประเทศไทยมีการใช้งาน QR Code สูงเป็นอันดับที่ 5 ของโลก (We Are Social & Meltwater, 2023) เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่ใช้งานง่ายและบันทึกข้อมูลได้มากกว่าบาร์โค้ด (Fillgoods Technology, 2021) อีกทั้งทัศนคติและอิทธิพลทางสังคม

ยังมีส่วนสำคัญต่อการยอมรับเทคโนโลยีการชำระเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Zhao & Bacao, 2021) และเป็นไปในทิศทางเดียวกับการขับเคลื่อนสังคมไร้เงินสดทั่วโลก (QRTIGER, 2565) เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการเยียวยาผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน และโครงการช้อปดีมีคืน (The Bangkok Insight Editorial Team, 2563) โดยเฉพาะ “โครงการคนละครึ่ง” ซึ่งเป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากในรูปแบบการร่วมจ่าย (Co-payment) ผ่านแอปพลิเคชัน “เป๋าตัง” และ “ถุงเงิน” (โครงการคนละครึ่ง, 2565) ซึ่งได้รับความนิยมสูงสุดจากประชาชนถึงร้อยละ 50.18 (Thai PBS News, 2565) และล่าสุดในปี พ.ศ. 2568 รัฐบาลได้สานต่อผ่าน “โครงการคนละครึ่งพลัส” เพื่อขยายสิทธิการเข้าถึงและสนับสนุนการใช้จ่ายผ่านแพลตฟอร์มฟู้ดเดลิเวอรี่เพิ่มเติม (กระทรวงการคลัง, 2568)

ในมิติของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่าเป็นกลไกสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร, 2565) โดยในปี พ.ศ. 2566 SMEs ไทยมีส่วนมูลค่าถึงร้อยละ 35.2 ของ GDP รวม (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2566) สำหรับจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ตอนล่าง (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ, 2566) มีวิสาหกิจชุมชนกระจายตัวในหลายภาคส่วน (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2569) ทั้งนี้ การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ยังคงเผชิญปัญหาด้านการจัดการและการตลาด โดยเฉพาะการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดและการรับรู้ของผู้บริโภคที่ยังมีน้อย (วัลลภา พัฒนา และคณะ, 2565) แม้ในภาพรวมปี พ.ศ. 2567 เศรษฐกิจของจังหวัดจะขยายตัว (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2565) แม้ว่าในภาพรวมประเทศไทยจะมีการใช้งาน QR Code และการชำระเงินผ่านโทรศัพท์มือถือในระดับสูง แต่สำหรับวิสาหกิจและองค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีมาใช้ แต่หากองค์กรธุรกิจสามารถเอาชนะอุปสรรคได้ ย่อมส่งผลดีต่อการลดต้นทุน เพิ่มความสะดวกในการทำธุรกรรม และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจในระยะยาว

จากความสำคัญของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมไร้เงินสดและบทบาทของเทคโนโลยีต่อการดำเนินธุรกิจ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะขององค์กร ทักษะคน และความเชื่อมั่นที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดในการขายสินค้าขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้ QR Code payment
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติและความเชื่อมั่นที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้ QR Code payment

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา สงขลาเป็นเมืองเก่าแก่สำคัญทางฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างที่มีมรดกทางวัฒนธรรมสืบทอดมาอย่างยาวนาน โดยมีลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นคือการเชื่อมต่อกันระหว่างคาบสมุทรสทิงพระและแผ่นดินส่วนล่างด้วยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยที่ราบลุ่ม ที่ราบชายฝั่ง และเทือกเขา ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญภายใต้สภาพอากาศมรสุมเขตร้อนที่มีเพียงฤดูร้อนและฤดูฝน จังหวัดนี้จึงมีความพร้อมทั้งด้านเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกยางพาราและการเป็นแหล่งแปรรูปอาหารทะเลระดับประเทศ ในเชิงเศรษฐกิจ สงขลาคือศูนย์กลางของภาคใต้อย่างแท้จริงด้วยขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของภูมิภาคและมูลค่าการค้าชายแดนที่สูงที่สุดในประเทศผ่านด่านสำคัญอย่างสะเดาและปาดังเบซาร์ โดยมีอำเภอหาดใหญ่เป็นหัวใจหลักด้านการค้า การลงทุน และการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับมาเลเซียภายใต้ความร่วมมือ IMT-GT นอกจากนี้ด้านการท่องเที่ยว "เมืองใหญ่สองทะเล" แห่งนี้ยังมีเสน่ห์ที่หลากหลายทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในย่านเมืองเก่าสงขลา แหล่งธรรมชาติอย่างหาดสมิหลา และแหล่งช้อปปิ้งระดับตำนานอย่างตลาดกิมหยง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะชาวมาเลเซียและสิงคโปร์อย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงมุ่งผลักดันจังหวัดให้เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและยกระดับสู่การท่องเที่ยว 4.0 เพื่อสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนผ่านการสะสมทุนทั้งในนิคมอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษและสถาบันการศึกษาชั้นนำในพื้นที่ ในด้านโครงสร้างของวิสาหกิจในจังหวัดสงขลา จากข้อมูลสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 พบว่าสถานประกอบการในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจประเภทการขายปลีก รองลงมาเป็นธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจการผลิต โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 97.73 เป็นขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงาน 1-15 คน และร้อยละ 87.09 มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นกิจการส่วนบุคคล (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2565) สะท้อนให้เห็นว่าเศรษฐกิจในจังหวัดสงขลาพึ่งพาผู้ประกอบการรายย่อยเป็นหลัก ซึ่งผู้ประกอบการกลุ่มนี้มักมีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ความรู้ด้านเทคโนโลยี และประสบการณ์การใช้งานระบบดิจิทัล จุดแข็งของวิสาหกิจในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ท่าเลที่ตั้งที่เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดน ฐานลูกค้าที่หลากหลายทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการได้รับการสนับสนุน

จากภาครัฐผ่านโครงการต่าง ๆ ส่วนจุดอ่อนที่สำคัญ คือ ขาดการพัฒนาด้านการตลาดดิจิทัล และการรับรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคยังมีน้อย (วัลลภา พัฒนา และคณะ, 2565)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ QR Code payment

QR Code payment คือนวัตกรรมบาร์โค้ด 2 มิติ พัฒนาโดยบริษัท DENSO WAVE ประเทศญี่ปุ่น มีคุณสมบัติโดดเด่นในการบรรจุข้อมูลได้ปริมาณมากทั้งตัวเลข ตัวอักษร และรหัสต่าง ๆ ในรหัสเดียว ใช้พื้นที่น้อย สแกนได้แบบ 360 องศา และยังสามารถกู้คืนข้อมูลได้แม้เกิดความเสียหายถึงร้อยละ 30 (Fillgoods Technology, 2021) ก้าวข้ามข้อจำกัดของบาร์โค้ดแบบเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับวิสาหกิจในจังหวัดสงขลา QR Code payment เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรับชำระเงินจากลูกค้าทั้งในและต่างประเทศได้โดยไม่ต้องมีเครื่อง EDC หรือเงินทอน อย่างไรก็ตามยังมียุโรปสรรคในการเข้าถึงเทคโนโลยีนี้ทำให้บางกิจการยังคงพึ่งพาเงินสดเป็นหลัก

ในบริบทของระบบการเงินไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้พัฒนา Standard QR code ภายใต้ Regulatory sandbox เพื่อสร้าง Open platform ที่รองรับแหล่งเงินหลากหลาย และเชื่อมโยงกับเครือข่าย EMV Co ระดับโลกให้เข้ากับระบบ PromptPay ของไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้การชำระเงินเคลื่อนจากบัตรพลาสติกและเครื่อง EFT-POS มาสู่ Mobile application บนสมาร์ตโฟนที่ปลอดภัยกว่า (We Are Social & Meltwater, 2023) ระบบการชำระเงินดิจิทัลที่ครอบคลุมตั้งแต่ BAHTNET ICAS E-Money และ Smart card ส่งผลดีต่อทุกภาคส่วน ทั้งความสะดวกปลอดภัยของประชาชน การขยายฐานลูกค้าของร้านค้า และการลดต้นทุนการจัดการเงินสดของภาครัฐ นำไปสู่การพัฒนา E-Commerce ที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก (QRTIGER, 2565)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ การศึกษาพฤติกรรมมารยอมรับเทคโนโลยีทางการเงินดิจิทัลสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of reasoned action) โดยทฤษฎีดังกล่าวอธิบายว่าความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงหรือบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจยอมรับและใช้งานเทคโนโลยี (Ajzen & Fishbein, 1980) อย่างไรก็ตามในบริบทของเทคโนโลยีทางการเงินดิจิทัล นักวิจัยร่วมสมัยได้ขยายกรอบแนวคิดดังกล่าวโดยเพิ่มเติมปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี เนื่องจากผู้ใช้งานให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของข้อมูล ความน่าเชื่อถือของระบบ และความไว้วางใจต่อแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งล้วนส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้งาน FinTech และบริการทางการเงินออนไลน์ (Jafri et al., 2024; Amnas et al., 2023) ดังนั้น การอธิบายพฤติกรรมมารยอมรับเทคโนโลยีการเงินดิจิทัลจึงควรพิจารณาทั้งมิติด้านทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อให้สามารถอธิบายพฤติกรรมของผู้ใช้งานได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) เป็นปัจจัยทางสังคมที่ทรงอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคล โดยหมายถึงการที่บุคคลยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มที่ตนให้ความสำคัญ เช่น ครอบครัว เพื่อนสนิท หรือบุคคลต้นแบบ ซึ่งกลุ่มอ้างอิงนี้ทำหน้าที่เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบและประเมินพฤติกรรมของตนเอง (Davis, 1989) ความเข้มแข็งของการคล้อยตามขึ้นอยู่กับความเชื่อของบุคคลว่าคนที่มีอิทธิพลต่อเขานั้นสนับสนุนหรือต่อต้านพฤติกรรมดังกล่าว (Normative beliefs) ผสมผสานกับแรงจูงใจที่ต้องการจะทำตามความคาดหวังของกลุ่ม (Motivation to comply) หากบุคคลรับรู้ว่าการคล้อยตามจะทำให้การยอมรับ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นก็จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (ปัญจรัตน์ ปรานโสภณ, 2567)

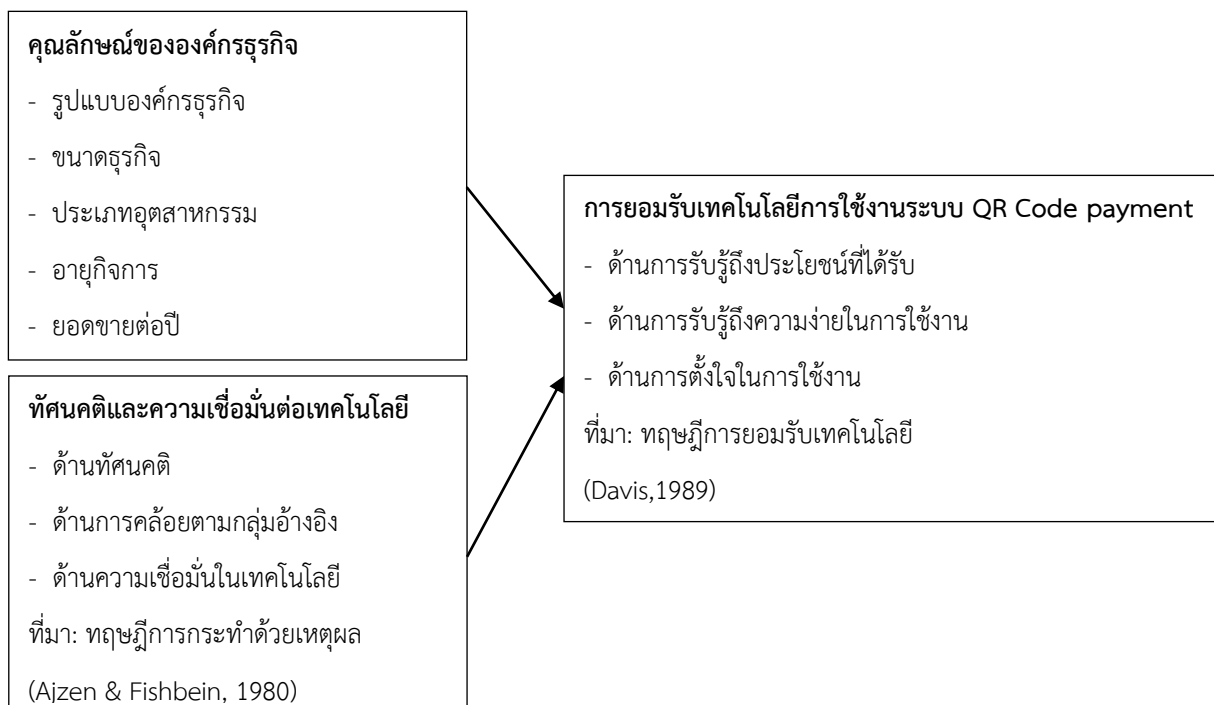
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี (Trust in technology) ความเชื่อมั่นคือรากฐานสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความไว้วางใจในการทำธุรกรรม โดยเฉพาะในโลกออนไลน์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเชื่อมั่นไม่ได้จำกัดอยู่แค่ชื่อหรือสัญลักษณ์ของตราสินค้า แต่ครอบคลุมถึงศักยภาพและความซื่อสัตย์ของผู้ให้บริการที่สามารถปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา (सानู สว่างเพ็ชร, 2567) ในบริบทของเทคโนโลยี คุณภาพของระบบ (System quality) เช่น ฟังก์ชันการทำงานที่เสถียร การออกแบบที่ใช้งานง่าย และคุณภาพของข้อมูล (Information quality) คือปัจจัยหลักที่กำหนดระดับความไว้วางใจของผู้ใช้งาน ความไว้วางใจในอัลกอริทึมคือปัจจัยชี้ขาดในการยอมรับนวัตกรรม โดยผู้บริโภคจะมีการประเมินระหว่างประสิทธิภาพที่ได้รับและความกังวลจากการถูกควบคุมโดยระบบอัตโนมัติ ซึ่งความไว้วางใจนี้เองที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทัศนคติเชิงบวก ก่อนจะนำไปสู่ความตั้งใจในการใช้งานเทคโนโลยีการเงินดิจิทัลในบริบทของตลาดสมัยใหม่ (Arl et al., 2021) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 5C ที่เน้นการสื่อสาร การดูแล ความผูกพัน ความสะดวก และความไว้วางใจ เพื่อครองใจลูกค้าและสร้างความพึงพอใจในระดับสูงสุด (Kotler et al., 2021)

ความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี การยอมรับเทคโนโลยีทางการเงินบนสมาร์ตโฟนมีรากฐานสำคัญมาจากความเชื่อมั่น (Trust) และความเสถียรของระบบ (Reliability) โดยความเชื่อมั่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ใช้งานไม่พบความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของระบบในช่วงเวลาที่กำหนด หากระบบเกิดความขัดข้องบ่อยครั้งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อความไว้วางใจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) และหากปัญหาเหล่านั้นไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ทัศนคติผู้ใช้มักแปรผันตามความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้ (We Are Social & Meltwater, 2023) นอกจากประสิทธิภาพของตัวเครื่องจักรหรือระบบแล้ว องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์และการสนับสนุนก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ต้องประกอบด้วย การประกันความปลอดภัย ชื่อเสียงของผู้ให้บริการ และคุณภาพของระบบควบคุม (User interface) (Fillgoods Technology, 2021)

ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี การยอมรับเทคโนโลยีคือกระบวนการทางจิตวิทยาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทศนคติ และทักษะของผู้ใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำเทคโนโลยีมาสร้างประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตหรือการทำงาน (Kelly et al., 2023) ซึ่งกระบวนการนี้เปรียบเสมือนลำดับการตัดสินใจ (Decision making process) 5 ขั้นตอน ได้แก่ (Rogers, 2003) 1) ขั้นรับรู้ (Awareness) ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรมแต่อาจยังไม่ครบถ้วน 2) ขั้นสนใจ (Interest) เริ่มแสวงหารายละเอียดและใช้วิธีคิดวิเคราะห์มากขึ้น 3) ขั้นประเมินค่า (Evaluation) ไตร่ตรองข้อดี-ข้อเสีย หากผลประโยชน์คุ้มความเสี่ยงจะนำไปสู่การทดลอง 4) ขั้นทดลอง (Trial) เริ่มใช้งานในวงแคบเพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ในสถานการณ์จริง และ 5) ขั้นยอมรับ (Adoption) นำนวัตกรรมมาใช้อย่างเต็มรูปแบบเมื่อมั่นใจในคุณประโยชน์

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) (Davis, 1989) เป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการทำนายพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยี โดยเน้นปัจจัยหลัก 2 ประการที่เป็นตัวกำหนดความตั้งใจในการใช้งาน คือ 1) การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived usefulness) ความเชื่อที่ว่าเทคโนโลยีนั้นจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพการทำงานหรือคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และ 2) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived ease of use) ความเชื่อที่ว่าเทคโนโลยีนั้นใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่ต้องใช้ความพยายามสูงในการเรียนรู้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะขององค์กรธุรกิจที่แตกต่างกันมีการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ทศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยีส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ องค์กรธุรกิจในเขตจังหวัดสงขลา ทั้งนี้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างกรณีไม่ทราบสัดส่วนประชากรขององค์กรธุรกิจ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) (Cochran, 1977) ดังนั้น จึงมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 385 คน โดย ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นผู้ประกอบการหรือตัวแทนองค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการใช้ QR Code payment ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้รับชำระเงิน (ฝั่งผู้ค้า) หรือเคยชำระเงินผ่าน QR Code (ฝั่งลูกค้า) และสมัครใจเข้าร่วมการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ทศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี

ส่วนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้งานเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาทัศนคติและการยอมรับเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดในการขายสินค้าขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 องค์กรธุรกิจ และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และทำการรวบรวมข้อมูลจากองค์กรธุรกิจที่กระจายตัวในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสงขลา ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายและครอบคลุม ใช้การเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test F-test และ Multiple regression

ทั้งนี้ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 2 (ทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี โดยแต่ละด้านมีข้อคำถามประมาณ 5-7 ข้อ พัฒนาจากแนวคิดของ Davis (1989) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 (การยอมรับเทคโนโลยี) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ ด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน และด้านการตั้งใจในการใช้งาน โดยพัฒนาและปรับข้อคำถามให้เหมาะสมกับบริบทการใช้ QR Code payment ขององค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลา ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9015

ผลการวิจัย

ด้านคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (ร้อยละ 62.1) รองลงมาคือห้างหุ้นส่วนจำกัด (ร้อยละ 21.6) เป็นธุรกิจขนาดเล็ก (ร้อยละ 68.8) และขนาดกลาง (ร้อยละ 24.4) ประเภทอุตสาหกรรมที่โดดเด่นคือค้าปลีก (ร้อยละ 42.1) ค้าส่ง (ร้อยละ 28.6) และการผลิต (ร้อยละ 13.2) มีอายุกิจการ 1-5 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 29.9) และยอดขายต่อปีส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 300,001-500,000 บาท

ด้านทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.043) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.391) ประเด็นที่เห็นด้วยสูงสุดคือความถูกต้องแม่นยำของธนาคาร/ผู้ให้บริการ (Mean = 4.43) และการมีกฎหมายคุ้มครองผู้ใช้งานที่เพียงพอ (Mean = 4.42) ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.897) โดยเห็นว่า QR Code ช่วยเพิ่มมูลค่าและสร้างความน่าสนใจในการบริการลูกค้าสูงสุด (Mean = 4.01) และด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.843) โดยได้รับอิทธิพลหลักจากเพื่อน คนรู้จัก และกระแสสังคม (Mean = 3.88)

ด้านปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความตั้งใจในการใช้งาน สูงสุด (Mean = 3.85) โดยตั้งใจนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (Mean = 3.92) และใช้ทำธุรกรรมในอนาคต (Mean = 3.88) ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Mean = 3.83) มองว่าเป็นเทคโนโลยีทันสมัย (Mean = 3.90) และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Mean = 3.86) และด้านการรับรู้ประโยชน์ (Mean = 3.79) ช่วยลดความเสี่ยงจากการถือเงินสด (Mean = 3.83) และสรุปยอดขายรายเดือนได้แม่นยำ (Mean = 3.82)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี โดยภาพรวม

ทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี	ความคิดเห็น (n = 385)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านทัศนคติ	3.897	0.914	มาก
ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	3.843	0.735	มาก
ด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี	4.391	0.605	มากที่สุด
ภาพรวม	4.043	0.598	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น โดยภาพรวม ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.043$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นกับด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.391$) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างเลือกด้านทัศนคติ ($\bar{X} = 3.897$) และด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\bar{X} = 3.843$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code โดยภาพรวม

ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อการใช้ระบบ QR Code	ความคิดเห็น (n=385)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านการรับประโยชน์	3.79	0.722	มาก
ด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	3.83	0.715	มาก
ด้านการตั้งใจในการใช้งาน	3.85	0.767	มาก
ภาพรวม	3.82	0.672	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นกับด้านการตั้งใจในการใช้งานสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างเลือกด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน ($\bar{X} = 3.83$) และด้านการรับประโยชน์ ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	28.810	3	9.603	21.296	.000*
	ภายในกลุ่ม	171.809	381	.451		
	รวม	200.619	384			
การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	21.911	3	7.304	15.909	.000*
	ภายในกลุ่ม	174.906	381	.459		
	รวม	196.817	384			
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	30.341	3	10.114	19.702	.000*
	ภายในกลุ่ม	195.585	381	.513		
	รวม	225.926	384			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	26.805	3	8.935	23.203	.000*
	ภายในกลุ่ม	146.717	381	.385		
	รวม	173.522	384			

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment ได้แก่ การรับประโยชน์ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน การตั้งใจในการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจ

ปัจจัย	รูปแบบองค์กร ธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย	เจ้าของ คนเดียว	ห้างหุ้นส่วน จำกัด	บริษัท จำกัด	บริษัทจำกัด (มหาชน)
การรับ ประโยชน์	เจ้าของคนเดียว	3.58		0.476*	0.619*	0.706*
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	4.06			0.143	0.230
	บริษัทจำกัด	4.20				0.087
	บริษัทจำกัด (มหาชน)	4.29				

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจ (ต่อ)

ปัจจัย	รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย	เจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	บริษัทจำกัด	บริษัทจำกัด (มหาชน)
การรับรู้ถึง	เจ้าของคนเดียว	3.65		0.368*	0.584*	0.630*
ความง่ายใน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	4.02			0.215	0.261
การใช้งาน	บริษัทจำกัด	4.23				0.046
	บริษัทจำกัด (มหาชน)	4.28				
การตั้งใจใน	เจ้าของคนเดียว	3.65		0.423*	0.692*	0.750*
การใช้งาน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	4.07			0.268	0.326
	บริษัทจำกัด	4.34				0.058
	บริษัทจำกัด (มหาชน)	4.40				

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามขนาดธุรกิจมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code Payment ได้แก่ การรับประโยชน์ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน และการตั้งใจในการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามขนาดธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความแปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	17.208	2	8.604	17.920	.000*
	ภายในกลุ่ม	183.411	382	.480		
	รวม	200.619	384			
การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	16.558	2	8.279	17.545	.000*
	ภายในกลุ่ม	180.258	382	.472		
	รวม	196.817	384			

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามขนาดธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment (ต่อ)

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	24.252	2	12.126	22.968	.000*
	ภายในกลุ่ม	201.674	382	.528		
	รวม	225.926	384			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	19.166	2	9.583	23.717	.000*
	ภายในกลุ่ม	154.356	382	.404		
	รวม	173.522	384			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 5 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามรูปแบบองค์กรธุรกิจ ผลการทดสอบความแตกต่างมีดังนี้

การรับประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบเจ้าของคนเดียว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านทัศนคติ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบเจ้าของคนเดียว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การตั้งใจในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบเจ้าของคนเดียว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีองค์กรธุรกิจรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามขนาดธุรกิจ

ปัจจัย	ขนาดธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย	ธุรกิจ ขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	ธุรกิจ ขนาด กลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	ธุรกิจขนาด ใหญ่ 200 คน ขึ้นไป
การรับ ประโยชน์	ธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	3.65		0.418*	0.565*
	ธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	4.07			0.146
	ธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไป	4.22			
การรับรู้ถึง ความง่ายใน การใช้งาน	ธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	3.69		0.387*	0.604*
	ธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	4.08			0.217
	ธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไป	4.30			
การตั้งใจใน การใช้งาน	ธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	3.69		0.492*	0.681*
	ธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	4.18			0.188
	ธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไป	4.37			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 4.17 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามขนาดธุรกิจ ผลการทดสอบความแตกต่างมีดังนี้

การรับประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับประโยชน์ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน และธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน และธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การตั้งใจในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน และธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คน ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code Payment

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความแปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	12.757	5	2.551	5.147	0.000*
	ภายในกลุ่ม	187.862	379	.496		
	รวม	200.619	384			
การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	10.513	5	2.103	4.277	0.001*
	ภายในกลุ่ม	186.304	379	.492		
	รวม	196.817	384			
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	17.734	5	3.547	6.457	0.000*
	ภายในกลุ่ม	208.192	379	.549		
	รวม	225.926	384			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	12.931	5	2.586	6.104	0.000*
	ภายในกลุ่ม	160.591	379	.424		
	รวม	173.522	384			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment ได้แก่ การรับประโยชน์ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานและการตั้งใจในการใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

ปัจจัย	ประเภทอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	ธุรกิจค้าปลีก	ธุรกิจค้าส่ง	ธุรกิจการผลิต	ธุรกิจบริการ	ธุรกิจขนส่ง	ธุรกิจการท่องเที่ยว
การรับประโยชน์	ธุรกิจค้าปลีก	3.67		0.020	0.477*	0.234	0.517*	0.230
	ธุรกิจค้าส่ง	3.70			0.456*	0.213	0.496*	0.209
	ธุรกิจการผลิต	4.15				0.243	0.039	0.247
	ธุรกิจบริการ	3.91					0.282	0.004
	ธุรกิจขนส่ง	4.19						0.287
	ธุรกิจการท่องเที่ยว	3.90						
การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	ธุรกิจค้าปลีก	3.73		0.006	0.339*	0.330*	0.586*	0.217
	ธุรกิจค้าส่ง	3.73			0.333*	0.324*	0.579*	0.211
	ธุรกิจการผลิต	4.07				0.009	0.246	0.121
	ธุรกิจบริการ	4.06					0.255	0.112
	ธุรกิจขนส่ง	4.31						0.368
การตั้งใจในการใช้งาน	ธุรกิจการท่องเที่ยว	3.94						
	ธุรกิจค้าปลีก	3.79		0.149	0.396*	0.287	0.664*	0.121
	ธุรกิจค้าส่ง	3.65			0.546*	0.436*	0.814*	0.270
	ธุรกิจการผลิต	4.19				0.109	0.268	0.275
	ธุรกิจบริการ	4.08					0.377	0.166
	ธุรกิจขนส่ง	4.46						0.543*
	ธุรกิจการท่องเที่ยว	3.92						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ผลการทดสอบความแตกต่างมีดังนี้

การรับประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าปลีก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับประโยชน์ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจขนส่ง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าส่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับประโยชน์ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจการขนส่งที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าปลีก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจการบริการ ธุรกิจการขนส่ง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าส่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจการบริการ ธุรกิจการขนส่ง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การตั้งใจในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าปลีก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจการขนส่ง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจค้าส่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านทัศนคติ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการผลิต ธุรกิจการบริการ ธุรกิจการขนส่ง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการขนส่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทธุรกิจการขนส่งที่เกี่ยวข้องที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามอายุกิจการกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความแปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3.053	4	.763	1.468	.211
	ภายในกลุ่ม	197.567	380	.520		
	รวม	200.619	384			
การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	2.706	4	.677	1.324	.260
	ภายในกลุ่ม	194.111	380	.511		
	รวม	196.817	384			
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	5.318	4	1.330	2.290	.059
	ภายในกลุ่ม	220.608	380	.581		
	รวม	225.926	384			

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามอายุกิจการกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment (ต่อ)

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	5.318	4	1.330	2.290	.059
	ภายในกลุ่ม	220.608	380	.581		
	รวม	225.926	384			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.667	4	.667	1.483	.207
	ภายในกลุ่ม	170.856	380	.450		
	รวม	173.522	384			

จากตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามอายุกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามยอดขายต่อปีกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment

การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df.	MS	F	Sig.
การรับประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	3.879	5	.776	1.494	0.191
	ภายในกลุ่ม	196.740	379	.519		
	รวม	200.619	384			
การรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	7.267	5	1.453	2.906	0.014*
	ภายในกลุ่ม	189.549	379	.500		
	รวม	196.817	384			
การตั้งใจในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	14.376	5	2.875	5.151	0.000*
	ภายในกลุ่ม	211.550	379	.558		
	รวม	225.926	384			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	7.365	5	1.473	3.360	0.006*
	ภายในกลุ่ม	166.158	379	.438		
	รวม	173.522	384			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรธุรกิจจำแนกตามยอดขายต่อปีมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment ได้แก่ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานและการตั้งใจในการใช้งานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามยอดขายต่อปี

ปัจจัย	ประเภทอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 100,000 บาท	100,001 – 200,000 บาท	200,001 – 300,000 บาท	300,001 – 400,000 บาท	400,001 – 500,000 บาท	มากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไป
การรับรู้ถึง	ต่ำกว่า 100,000 บาท	3.96		0.147	0.139	0.210	0.274*	0.276
ความง่ายใน	100,001 – 200,000 บาท	3.82			0.008	0.062	0.127	0.424*
การใช้งาน	200,001 – 300,000 บาท	3.83				0.071	0.135	0.415*
	300,001 – 400,000 บาท	3.75					0.064	0.486*
	400,001 – 500,000 บาท	3.69						0.551*
	มากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไป	4.24						
การตั้งใจใน	ต่ำกว่า 100,000 บาท	4.11		0.174	0.357*	0.327*	0.478*	0.198
การใช้งาน	100,001 – 200,000 บาท	3.93			0.183	0.153	0.304*	0.372*
	200,001 – 300,000 บาท	3.75				0.030	0.120	0.556*
	300,001 – 400,000 บาท	3.78					0.151	0.525*
	400,001 – 500,000 บาท	3.63						0.677*
	มากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไป	4.31						

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 11 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งาน QR Code payment จำแนกตามยอดขายต่อปี ผลการทดสอบความแตกต่างมีดังนี้

การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 400,001 – 500,000 บาทต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 100,001 – 200,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย มากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 200,001 – 300,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย

300,001 – 400,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี และกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 400,001 – 500,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การตั้งใจในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 200,001 – 300,000 บาท 300,001 – 400,000 บาท 400,001 – 500,000 บาทต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 100,001–200,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 400,001 – 500,000 บาท มากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 200,001 – 300,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 300,001 – 400,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี และกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขาย 400,001 – 500,000 บาทต่อปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งใจในการใช้งาน แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มียอดขายมากกว่า 500,001 บาท ขึ้นไปต่อปี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 12 Pearson correlation ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

	X1	X2	X3	Y1	Y2	Y3
X1	1.00	.605**	.263**	.623**	.545**	.517**
X2		1.00	.422**	.659**	.672**	.605**
X3			1.00	.274**	.243**	.108*
Y1				1.00	.779**	.725**
Y2					1.00	.759**
Y3						1.00

*P<0.05, **P<0.01

หมายเหตุ X1 = ด้านทัศนคติ X2 = ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง X3 = ด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี Y1 = ด้านการรับประโยชน์ Y2 = ด้านการรับรู้ถึงความสะดวกในการใช้งาน Y3 = ด้านการตั้งใจในการใช้งาน

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เพียร์สันระหว่างตัวแปร ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ มีค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.108-0.779 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ต้องไม่เกิน 0.80 และใช้สถิติ Collinearity ด้วยวิธีหา Tolerance และ VIF โดยค่า

Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 ควรมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวควรมีค่าน้อยกว่า 10 (Hair et al., 2019)

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณระหว่างทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยีกับการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งานระบบ QR Code payment

การยอมรับเทคโนโลยี						Collinearity Statistic	
การใช้งานระบบ QR Code Payment	b	SE _b	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
1. (Constant)	1.442	.179		8.050	.000*		
ด้านทัศนคติ(X ₁)	.219	.031	.298	6.956	.000*	.634	1.578
ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (X ₂)	.514	.042	.562	12.339	.000*	.559	1.787
ด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี (X ₃)	.100	.042	.090	2.399	.017*	.822	1.217

a. Dependent Variable: (Y1) ด้านการรับประโยชน์

R=.747^c R²=.559 AdjR²=.555 SE_{est}=.448 F=160.336

Durbin-Watson= 1.392

**p<.01, *p<.05

จากตารางที่ 13 พบว่า ทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี ด้านทัศนคติ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งานระบบ QR Code payment อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การยอมรับเทคโนโลยีการใช้งานระบบ QR Code payment ร้อยละ 55.9 โดยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (β = .562) ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการใช้งานระบบ QR Code payment มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติ (β = .298) และด้านความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี (β = .090) ตามลำดับ ดังตารางที่ 13

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะขององค์กรธุรกิจกับการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า องค์กรธุรกิจที่ใช้ QR Code payment ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของคนเดียว (62.1%) ธุรกิจขนาดเล็ก (68.8%) ในกลุ่มค้าปลีก (42.1%) ที่มีอายุกิจการ 1-5 ปี (29.9%) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Harnchanpanich (2026) ทั้งนี้ลักษณะเจ้าของคนเดียว ทำให้การตัดสินใจนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เกิดขึ้นได้ง่าย (กัตตกมล พิศแลงม, 2565) ประกอบกับ QR Code

payment มีความง่ายในการใช้งานและต้นทุนต่ำ ไม่ต้องพึ่งเครื่อง EDC ราคาแพง จึงตอบโจทย์ธุรกิจที่มีทรัพยากรจำกัด (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2568) นอกจากนี้ในบริบทของจังหวัดสงขลาซึ่งมีฐานลูกค้าทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ที่คุ้นเคยกับการชำระเงินดิจิทัล การรับ QR Code payment จึงช่วยขยายฐานลูกค้าและลดอุปสรรคด้านเงินสดข้ามพรมแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะและความเชื่อมั่นที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า ทักษะและปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีตามแบบจำลอง TAM ทั้งในด้านการตั้งใจใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ล้วนอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดในทุกมิติ คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภรวิสาร กัดแก้ว (2561) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการชำระเงินรูปแบบ QR Code ผ่านโมบายแบงก์กิ้งและโมบายเพย์เมนต์ โดยงานวิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้ระบบชำระเงินผ่านมือถือ และพบว่า ความไว้วางใจ (trust) เป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีการชำระเงิน ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการศึกษาที่พบว่าทัศนคติและความเชื่อมั่นส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในทุกมิติ

3. ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะองค์กรกับการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า คุณลักษณะองค์กร ได้แก่ รูปแบบธุรกิจ ขนาด ประเภทอุตสาหกรรม และยอดขายต่อปี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยี โดยองค์กรขนาดเล็กที่เจ้าของตัดสินใจเองมีความคล่องตัวสูงแต่ขาดระบบสนับสนุนภายใน ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและใหญ่มีกระบวนการยอมรับเทคโนโลยีที่ซับซ้อนกว่า ช่องว่างดังกล่าวชี้ให้เห็นว่านโยบายส่งเสริม QR Code payment ควรออกแบบให้แตกต่างตามขนาดและประเภทธุรกิจ โดยสรุปการยอมรับ QR Code payment ของธุรกิจในสงขลาถูกขับเคลื่อนโดยความเรียบง่ายและประโยชน์ของเทคโนโลยี แต่แรงผลักดันสำคัญที่เปลี่ยนทัศนคติไปสู่การใช้งานจริง คือ อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงในตลาด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาคุณลักษณะองค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลาพบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินกิจการในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (ร้อยละ 62.1) เป็นธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กที่มีพนักงานไม่เกิน 50 คน (ร้อยละ 68.8) มีอายุกิจการเฉลี่ย 1–5 ปี และยอดขายต่อปีอยู่ในช่วง 300,001–500,000 บาท

ด้านทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อเทคโนโลยีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.043) โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีสูงสุด (Mean = 4.391) จากความมั่นใจในความถูกต้องแม่นยำของระบบธนาคารและกฎหมายคุ้มครองผู้ใช้งาน รองลงมาคือด้านทัศนคติที่มองว่า QR Code payment ช่วยเพิ่มมูลค่าและสร้างความน่าสนใจในการบริการลูกค้าเหนือกว่าการใช้เงินสด และด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ได้รับอิทธิพลหลักจากเพื่อน คนรู้จัก และกระแสสังคม

สำหรับการยอมรับเทคโนโลยีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82) ปัจจัยที่โดดเด่นที่สุดคือ ความตั้งใจใช้งาน (Mean = 3.85) ทั้งในชีวิตประจำวันและธุรกรรมในอนาคต รองลงมาคือการรับรู้ความง่ายในการใช้งานในฐานะเทคโนโลยีทันสมัยที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และการรับรู้ประโยชน์ที่ช่วยลดความเสี่ยงจากการถือเงินสดและช่วยสรุปยอดขายได้อย่างแม่นยำ

ดังนั้นสรุปได้ว่าการยอมรับ QR Code payment ของธุรกิจในสงขลาถูกขับเคลื่อนโดยปัจจัยทางสังคม ($\beta = .562$) เป็นหลัก สะท้อนว่าแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและกระแสสังคมมีน้ำหนักมากในการตัดสินใจของผู้ประกอบการรายย่อย ขณะที่ความเชื่อมั่นในระบบและการคุ้มครองทางกฎหมายเป็นรากฐานสำคัญที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากผู้ให้บริการและภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจในจังหวัดสงขลาก้าวสู่ระบบการชำระเงินดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ควรนำ QR Code payment มาปรับใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากช่วยเพิ่มมูลค่าการบริการ ลดความเสี่ยงจากการถือเงินสด และช่วยสรุปยอดขายรายเดือนได้อย่างแม่นยำ

สถาบันการเงินและผู้ให้บริการระบบชำระเงิน ควรให้ความสำคัญกับความถูกต้องแม่นยำของระบบและการคุ้มครองผู้ใช้งานตามกฎหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความเชื่อมั่นสูงสุด พร้อมทั้งพัฒนา User interface ให้ใช้งานง่ายและทันสมัยเพื่อลดอุปสรรคในการยอมรับเทคโนโลยี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการสร้างชุมชนผู้ใช้และการบอกต่อ (Word of mouth) เนื่องจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลสูงสุดต่อการยอมรับเทคโนโลยี และควรประชาสัมพันธ์เน้นย้ำประโยชน์ด้านความรวดเร็วและสะดวกเพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้ประกอบการที่ยังลังเล

ความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ควรบูรณาการจากหลายฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ (สสว. และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด) สถาบันการเงิน ธุรกิจขนาดใหญ่ สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน เพื่อสร้างระบบนิเวศการชำระเงินดิจิทัลที่ครอบคลุมและยั่งยืนในจังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบและหาตัวแปรหลักที่ส่งผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับ QR Code payment ในองค์กรทุกรูปแบบ
2. ควรนำรูปแบบการชำระเงินอื่นมาเปรียบเทียบกับ QR Code payment เพื่อให้ภาครัฐ เอกชน และองค์กรธุรกิจนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง

3. ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังจังหวัดอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างเขตเมืองและชนบท เพื่อวิเคราะห์ผลของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันต่อการยอมรับเทคโนโลยี
4. ควรมุ่งศึกษาเชิงลึกในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอัตราการยอมรับต่ำ เพื่อค้นหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขที่ตรงจุด
5. ควรนำแบบจำลอง UTAUT2 มาประยุกต์ใช้แทน TAM เดิม เนื่องจากครอบคลุมปัจจัยทางสังคมและพฤติกรรมผู้บริโภคได้ครบถ้วนกว่า
6. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมในตัวแปรที่มีค่าความสัมพันธ์สูง โดยเฉพาะการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เพื่อทำความเข้าใจบริบทของการไม่ยอมรับเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้ง
7. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมต่อ QR Code payment กับแอปพลิเคชันของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น Alipay หรือแอปจากมาเลเซีย ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดสงขลา

รายการอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2568, 1 มกราคม). *โครงการคนละครึ่ง พลัส*. <https://www.xn--42caj4e1a2ame9b2cq0dyo.com/>
- กัตตมกล พิศแลงาม. (2565). ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านไทยคิวอาร์เพย์เมนต์. *วารสารสารสนเทศ*, 21(1), 1-12. <https://so03.tcithaijo.org/index.php/oarit/article/download/265848/176705/1023296>
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2569). *รายงานสถานภาพวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568*. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ. (2566). *เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสงขลา 20 ปี (พ.ศ. 2566-2585)*. https://www.songkhla.go.th/files/com_news_develop_plan/2023-06_8e5a039fe5ac788.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568). *รายงานพฤติกรรมการชำระเงินของประชาชนและภาคธุรกิจไทย (Payment Insight)*. <https://www.bot.or.th/th/statistics/payment-systems.html>
- นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร. (2565). ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารเชิงรุกที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครพนม. *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ*, 9(1), 19-30.
- ปัญจรัตน์ ปรานโสมณ. (2567). *อิทธิพลของประเภทของกลุ่มอ้างอิงและประเภทของผู้บริโภคที่มีต่อความตั้งใจซื้อแบรนด์สินค้ากีฬา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. <https://cuir2.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/62968/1/5881543926.pdf>

- ภรวิสาร กัดแก้ว. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการชำระเงินรูปแบบรหัสคิวอาร์ผ่านระบบโมบายแบงก์กิ้งและโมบายเพย์เมนต์: กรณีศึกษากรุงเทพมหานครและปริมณฑล [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6002037130_9456_9508.pdf
- วัลลภา พัฒนา, บุญรัตน์ บุญรัมย์, พันธยศ วรเชษฐวรวัตร, พรโพยม วรเชษฐวรวัตร, วิชชุดา ถาวโรจน์, จินตนา เจริญเนตรกุล, อรุมา สุพัฒน์กุล และอัมรินทร์ สันตินิยมภักดี. (2565). กลยุทธ์การตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชนพื้นที่จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. <https://riss.rmuts.ac.th/upload/doc/202209/q5fGTEfG5dL9tisNjW1r/q5fGTEfG5dL9tisNjW1r.pdf>
- सानู สังวาลเพ็ชร. (2567). ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีและการรับรู้ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน e-Wallet [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2567-2-1_1743748867.pdf
- สำนักงานคลังจังหวัดสงขลา. (2568). รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา ฉบับที่ 1/2568. <https://online.fliphtml5.com/mjlc/ytlh/#p=1>
- สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. (2565). สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสงขลา. <https://songkhla.nso.go.th/images/stitic/society/5businessindustrialcensus2022.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2566). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายปี 2566. <https://www.sme.go.th/>
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Prentice-Hall.
- Amnas, M. B., Selvam, M., Raja, M., Santhoshkumar, S., & Parayitam, S. (2023). Understanding the determinants of FinTech adoption: Integrating UTAUT2 with trust theoretic model. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(12), 505. <https://doi.org/10.3390/jrfm16120505>
- Arlı, T., van Esch, P., Bakpayev, M., & Laurence, A. (2021). Do consumers trust AI? Exploring the role of algorithms and digital marketing in the era of artificial intelligence. *Journal of Consumer Marketing*, 38(5), 579-591. <https://doi.org/10.1108/JCM-04-2020-3754>
- Christine, S. (2025, November 26). รหัส QR สำหรับการชำระเงิน: ทางสู่สังคมไร้เงินสด. QR Tiger. <https://www.qrcode-tiger.com/th/qr-code-for-payment>
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). John Wiley & Sons.

- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Fillgoods Technology. (2021). QR code คืออะไร พร้อมวิธีใช้แบบถูกต้อง. <https://www.samsung.com/th/explore/entertainment/how-to-scan-qr-code/>
- Harnchanpanich, K. (2026). *Impact of Mobile Banking Access on Financial Well-being: A Comparative Cross-country Analysis*. [Doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. <https://www.eba.econ.chula.ac.th/wp-content/uploads/2025/07/6448008929-Kulchat-Harnchanpanich.pdf>
- Hair, J. F., Page, M., & Brunsveld, N. (2019). *Essentials of business research methods* (4th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429203374>
- Jafri, J. A., Amin, S. I. M., Rahman, A. A., & Nor, S. M. (2024). A systematic literature review of the role of trust and security on Fintech adoption in banking. *Heliyon*, 10(1), e22980. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22980>
- Kelly, S., Kaye, S. A., & Oviedo-Trespalacios, O. (2023). What factors contribute to the acceptance of artificial intelligence? A systematic review. *Telematics and Informatics*, 77, 101925. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2022.101925>
- Kotler, P., Kartajaya, H., & Setiawan, I. (2021). *Marketing 5.0: Technology for humanity*. John Wiley & Sons.
- Lisana, L. (2024). Understanding the key drivers in using mobile payment among Generation Z. *Journal of Science and Technology Policy Management*, 15(1), 122-141. <https://doi.org/10.1108/JSTPM-08-2021-0118>
- News-thaipbs. (2565, 8 ธันวาคม). ผลสำรวจชี้คนไทยชอบโครงการคนละครึ่งเข้าร่วมมากที่สุด หวังลดค่าใช้จ่าย. <https://news.thaipbs.or.th/content/299009>
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). Free Press.
- The Bangkok Insight Editorial Team. (2563, 30 ธันวาคม). มัดรวมมาให้! เปิด มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจแห่งปีต่อลมหายใจสู่ ‘โควิด’. <https://www.thebangkokinsight.com/news/business/economics/516479/>
- We Are Social & Meltwater. (2023, January 26). *Digital 2023: Global overview report*. <https://wearesocial.com/digital-2023-global-overview-report/>

Zhao, Y., & Bacao, F. (2021). How Does the Pandemic Facilitate Mobile Payment? An Investigation on Users' Perspective under the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 1016. <https://doi.org/10.3390/ijerph18031016>

การพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

Development of an Entrepreneurial Capability Model for Health Service Businesses to Promote the Tourism Industry in the Digital Era

สุรเดช ทองแกมแก้ว^{1*} อีรวัช บุญยโสภณ¹ สมนึก วิสุทธิแพทย์¹ อีรวุฒิ บุญยโสภณ¹

Suradech Thongkaemkaew^{1*} Teerawat Boonyasopon¹, Somnoek Wisuttiapat¹, Teravut Boonyasopon¹

(Received: April 3, 2026; Revised: April 25, 2026; Accepted: May 19, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ และ (2) พัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ คัดเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการ ผู้บริหาร ภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับการสนทนากลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และ 20 องค์ประกอบย่อย และ (2) รูปแบบศักยภาพที่พัฒนาขึ้นได้รับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีความสอดคล้องของความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง (IQR = 0.0–1.0) และค่ามัธยฐานอยู่ในระดับมากขึ้นไป (Mdn > 3.5) สะท้อนถึงความเหมาะสมของรูปแบบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ ศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจ การให้บริการเชิงสุขภาพ การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

¹สาขาวิชาการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

¹Business Administration Program in Industrial Business and Human Resource Development, Faculty of Business and Industrial Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

*Corresponding author. E-mail: suradech.t@pkru.ac.th

Abstract

This mixed-method study employed both qualitative and quantitative approaches with the objectives to: (1) investigate the components of entrepreneurial potential in health service businesses; and (2) develop a model to enhance such potential for promoting the tourism industry in the digital era. Key informants included experts and stakeholders in health service businesses, purposively selected to include entrepreneurs, executives, representatives from the public and private sectors, and academics, as well as specialists participating in focus group discussions. Research instruments consisted of Delphi technique-based questionnaires and focus group discussion guidelines. Data were analyzed using content analysis and descriptive statistics, including median and interquartile range.

The results demonstrated that: (1) the components of entrepreneurial potential in health service businesses consisted of four main components and twenty sub-components; and (2) the developed model attained unanimous expert consensus, with a high level of consistency (IQR = 0.0–1.0) and median scores exceeding 3.5 (Mdn > 3.5). These findings indicate that the model is appropriate and can be practically applied.

Keywords: Model development, Entrepreneurial potential, Health service business, Promotion of tourism industry, Digital era

บทนำ

ในบริบทโลกอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องตามกระแส “เศรษฐกิจสุขภาพ” (Wellness economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตในทุกมิติ ครอบคลุมธุรกิจด้านการแพทย์ การท่องเที่ยว ฟิตเนส อาหารสุขภาพ และการดูแลสุขภาพจิต โดย Global Wellness Institute รายงานว่ามูลค่าเศรษฐกิจสุขภาพทั่วโลกอยู่ที่ประมาณ 5.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2022 และมีอัตราการเติบโตสูงกว่าเศรษฐกิจโลก (Global Wellness Institute, 2025) สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันและคุณภาพชีวิตมากขึ้นแนวโน้มดังกล่าวประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจบริการสุขภาพ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศสุขภาพ การแพทย์ทางไกล และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ส่งผลให้องค์กรจำเป็นต้องปรับตัวทั้งด้านโครงสร้าง กระบวนการ และทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการแข่งขันในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Vial, 2019) ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านสังคม เช่น การเข้าสู่สังคม

ผู้สูงอายุ การขยายตัวของชนชั้นกลาง และผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด ยิ่งเร่งให้ความต้องการบริการสุขภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ แต่ยังมีเชิงข้อจำกัดสำคัญ ทั้งการขาดแคลนบุคลากรที่มีสมรรถนะเฉพาะทาง การแข่งขันระหว่างประเทศที่ทวีความรุนแรง และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ต้องการบริการเฉพาะบุคคลและประสบการณ์ที่แตกต่าง ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ” เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากผู้ประกอบการต้องเผชิญทั้งความท้าทายด้านการปรับตัวเชิงดิจิทัล การพัฒนาคุณภาพบริการ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ของอุตสาหกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาได้เสนอแนวทางการพัฒนาในบางมิติ เช่น การศึกษาของพรรณิภา อนุรักษากรกุลและคณะ (2566) ที่ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภาคตะวันออกหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการศึกษาของรัฐวิไล โคตรนรินทร์ (2568) ที่มุ่งพัฒนาสถานประกอบการสู่ Wellness Center ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นเฉพาะบางองค์ประกอบหรือบริบทพื้นที่ และยังขาดการพัฒนา “รูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการ” ที่บูรณาการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรมนุษย์ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

ในมิติการบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์ในฐานะทุนทางปัญญาที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความยั่งยืนขององค์กร โดยบุคลากร “คน” ถือเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนทรัพยากรด้านอื่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด องค์กรจึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมสมัยใหม่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพิ่มคุณภาพการให้บริการ และสร้างคุณค่าเพิ่มแก่ลูกค้า อันนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันและการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างยั่งยืนในระยะยาว (David & David, 2017)

ดังนั้น การศึกษาการพัฒนาารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมุ่งเน้นการพัฒนา “แกนหลักของระบบอุตสาหกรรม” คือผู้ประกอบการ ให้สามารถปรับตัวและแข่งขันได้ในบริบทเศรษฐกิจสุขภาพและยุคดิจิทัล อีกทั้งยังเป็นการเติมเต็มช่องว่างองค์ความรู้ด้วยการบูรณาการมิติทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง อันจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพผู้ประกอบการ

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การวิจัยนี้ใช้แนวคิดของ McClelland (1973) อธิบายว่า สมรรถนะ (Competency) เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 ประการ หรือที่เรียกว่า KSA ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้ และเข้าใจ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน 2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านที่เกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์ และ 3) ทศนคติ (Attitudes) ความคิด ความรู้สึก ค่านิยม และแรงจูงใจที่มีต่อการทำงานแนวคิดดังกล่าวอธิบายผ่าน โมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg model) โดยส่วนที่มองเห็นได้เหนือผิวน้ำคือ ความรู้และทักษะ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการศึกษา และการฝึกอบรม ขณะที่ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ ได้แก่ ทศนคติ แรงจูงใจ และอัตมโนทัศน์ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงานของบุคคล แนวคิดดังกล่าวได้ถูกพัฒนาและนำไปใช้ในการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างศักยภาพของบุคลากร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว (David & David, 2017) แนวคิดดังกล่าว ได้รับการประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ อาทิ การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การ พัฒนาศักยภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การวางแผนอาชีพ และการพัฒนาภาวะผู้นำสามารถจำแนก ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 2 ประเภท ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency) คือคุณลักษณะที่ บุคลากรทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับเป้าหมายและค่านิยมของ องค์กร และ 2) สมรรถนะตามสายงาน (Functional competency) คือสมรรถนะเฉพาะที่จำเป็นต่อการ ปฏิบัติงานในตำแหน่งหรือสายงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โมเดลภูเขาน้ำแข็ง

ภาพที่ 1 โมเดลภูเขาน้ำแข็ง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553)

สรุปได้ว่า สมรรถนะจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ทั้งในด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการวางแผนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของตำแหน่งงานและเป้าหมายขององค์กร (อาภรณ์ ภูววิทยาพันธุ์, 2560)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารในธุรกิจให้บริการเชิงสุขภาพ

แนวคิดการบริหารจัดการของ Henri Fayol ถือเป็นหนึ่งในทฤษฎีคลาสสิกที่มีอิทธิพลต่อศาสตร์การบริหารจัดการสมัยใหม่ โดย Fayol ได้เสนอหน้าที่ทางการบริหาร (Functions of management) Fayol (1949) ซึ่งประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ที่

ทางการบริหารดังกล่าวแล้ว Fayol ยังได้เสนอ “หลักการบริหาร 14 ประการ” (14 Principles of management) ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิผล เช่น หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work) หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and responsibility) หลักความมีระเบียบวินัย (Discipline) และหลักเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command) โดยหลักการเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดโครงสร้างองค์กรและแนวทางการบริหารงานให้เกิดความชัดเจนและเป็นระบบ

ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีระบบ โดยผู้บริหารต้องประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีการบริหารอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของบุคลากร และพัฒนาองค์กรให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล (Digital transformation) เป็นกระบวนการที่องค์กรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงาน กระบวนการทางธุรกิจ และการสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ลูกค้า โดยไม่ใช่เพียงการนำเทคโนโลยีมาใช้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง วัฒนธรรมองค์กร และรูปแบบการทำงานอย่างเป็นระบบ Gregory Vial อธิบายว่า Digital transformation เป็นกระบวนการที่องค์กรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงลึกในกิจกรรมทางธุรกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน (Vial, 2019)

รัฐสภา แก่นแก้ว (2564) ในการทำ Digital transformation ในองค์กรมีแนวคิดดังนี้ 1) สร้างประสบการณ์ใหม่ให้ผู้บริโภค หากการค้าขายคือการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยนำดิจิทัลจะทำให้เกิดการสร้างคุณค่าแห่งประสบการณ์ของลูกค้า หลายบริษัทในปัจจุบันก็เน้นไปที่เรื่องนี้มากขึ้น 2) สะสมฐานข้อมูลเชิงลึกได้มากขึ้น การเก็บข้อมูลเกี่ยวข้องกับองค์กรและลูกค้าในทุกมิติบนระบบดิจิทัลทำให้สามารถหยิบมาใช้ง่ายขึ้น โดยใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นตัวตั้งในการทำความเข้าใจให้ลูกค้ามากขึ้น ตัดสินใจด้วยข้อมูลที่มากพอ และกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจรวมถึงมองเห็นโอกาสในการทำกำไร ต่อเงินลงทุนที่ลงไปได้ด้วยนับเป็นกุญแจสำคัญของ Digital transformation 3) เพิ่มความคล่องตัว ขององค์กร ในขณะที่ตลาดและความต้องการของลูกค้าเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง องค์กรต่าง ๆ ก็ พยายามเพิ่มความสามารถให้ทันต่อการปรับตัว สร้างความคล่องตัวด้วย Digital transformation

จันทร์จิรา เหลลราช (2564) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลได้สำเร็จ ประกอบด้วย 6 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ดิจิทัล เทคโนโลยี ผู้นำองค์กร ผู้ปฏิบัติงาน และกระบวนการจัดการ โดยองค์กรจำเป็นต้องมีวัฒนธรรมที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง ยืดหยุ่น และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ควบคู่กับการกำหนดกลยุทธ์ดิจิทัลที่สอดคล้องกับเป้าหมายและ

โครงสร้างองค์กร นอกจากนี้ การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ขณะที่ผู้นำองค์กรต้องมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลและสามารถผลักดันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการทำงานในสภาพแวดล้อมใหม่ สุดท้าย กระบวนการจัดการที่เป็นระบบ มีความรวดเร็ว คล่องตัว และมีการประเมินปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขัน

ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึง ศักยภาพขององค์กรในการสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่งผ่าน การนำเสนอคุณค่าแก่ลูกค้า ทั้งด้านราคา คุณภาพสินค้าและบริการ และประสบการณ์ที่แตกต่าง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคและความสำเร็จขององค์กร (Porter, 1980) ขณะที่ Peng et al. (2011) อธิบายตามแนวคิดฐานทรัพยากร (Resource-based view) ว่าความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับทรัพยากร และขีดความสามารถภายในที่มีความแตกต่างและยากต่อการลอกเลียนแบบ ดังนั้น องค์กรที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงจำเป็นต้องบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพการบริการ เสริมสร้างความน่าเชื่อถือ และเพิ่มความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ อันจะนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ความได้เปรียบทางการแข่งขัน หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพเหนือกว่าคู่แข่ง โดยการใช้ทรัพยากร กลยุทธ์ และกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างคุณค่าแก่สินค้าและบริการ ทั้งด้านต้นทุน คุณภาพ การบริการ และนวัตกรรม (Porter, 1980) ในขณะเดียวกัน แนวคิดฐานทรัพยากร (Resource-Based View: RBV) ได้อธิบายว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน เกิดจากการที่องค์กรมีทรัพยากรและขีดความสามารถภายในที่มีลักษณะเฉพาะ มีคุณค่า และยากต่อการลอกเลียนแบบ ซึ่งทำให้องค์กรสามารถสร้างคุณค่าที่แตกต่างและรักษาความได้เปรียบได้ในระยะยาว (Barney, 1991) แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จขององค์กรไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับศักยภาพภายในขององค์กรด้วย ดังนั้น ความได้เปรียบทางการแข่งขันจึงเป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการระหว่างกลยุทธ์องค์กร ทรัพยากรภายใน และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยองค์กรที่สามารถบริหารจัดการองค์ประกอบเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและรักษาความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยุคดิจิทัล

การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยอาศัยการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการบริหารจัดการ การตลาด และการให้บริการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ แนวคิดการตลาดดิจิทัลของ Kotler (2012) เน้นการใช้สื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสร้างการสื่อสารแบบสองทางระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค ซึ่งช่วยให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทของธุรกิจบริการเชิงสุขภาพ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการให้ข้อมูล การจองบริการ และการสื่อสารกับลูกค้าต่างประเทศ ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

นภัสพร นิยะวานนท์ (2564) ได้ทำการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของการเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล นวัตกรรมโลจิสติกส์ และการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ในประเทศไทย พบว่า การเป็นผู้ประกอบการดิจิทัลสามารถอธิบายได้ผ่าน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การก่อตั้งธุรกิจดิจิทัล การแข่งขันเชิงรุกด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อิสรภาพในการดำเนินธุรกิจยุคดิจิทัล และการวิจัยและพัฒนาด้านดิจิทัล ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถขององค์กรในการปรับตัวและดำเนินธุรกิจท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังชี้ว่า การเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล นวัตกรรมโลจิสติกส์ และการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์อย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานได้ดีขึ้นโดยสรุป ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรม วางแผนกลยุทธ์ดิจิทัล และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในระดับสากล

ปริญารณ จีรภัทรานันต์ (2565) ศึกษาศักยภาพการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจำนวน 320 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษพบว่า ศักยภาพของผู้ประกอบการ การบริหารจัดการเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลต่อความยั่งยืนของเครือข่ายธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน

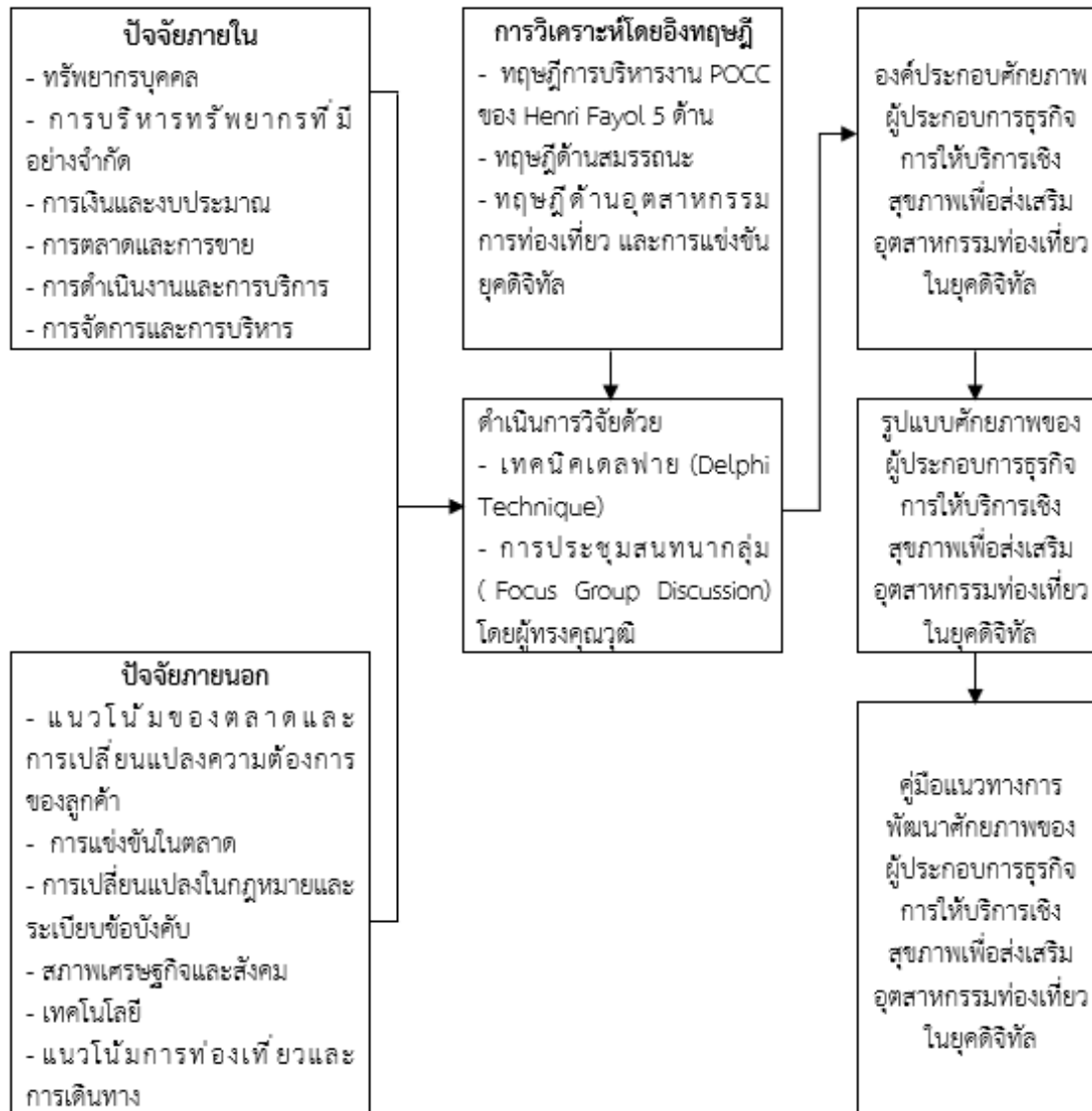
พรณิภา อนุรักษารกุล และคณะ (2566) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภาคตะวันออกหลังสถานการณ์โควิด-19 โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 30 คน

และวิเคราะห์ด้วย TOWS Matrix ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประกอบด้วย การเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์กับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการ เช่น การแพทย์ทางไกล และการสร้างภาพลักษณ์รวมถึงมาตรฐานบริการเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ซึ่งช่วยยกระดับศักยภาพธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล

ปัญญาพล สุพรรณวงศ์ และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบศักยภาพผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติ พบว่า การศึกษาองค์ประกอบของศักยภาพผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติ องค์ประกอบหลักด้านศักยภาพ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อยตามทฤษฎี POSDCoRB และองค์ประกอบหลักด้านสมรรถนะ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านความรู้ (เช่น การบริหารธุรกิจ ทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ กฎหมาย และบัญชีการเงิน) ด้านทักษะ (การแสวงหาโอกาสทางธุรกิจและการทำงานร่วมกับระบบอัตโนมัติ) และ ด้านเจตคติ (การมีหลักคิดในการทำงาน คุณธรรม จริยธรรม และทักษะการโน้มน้าวผู้อื่น) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็น “วงจรพลวัติ” ที่องค์ประกอบทั้ง 7 ด้านทำงานสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติในทุกด้าน ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก นอกจากนี้ คู่มือพัฒนาศักยภาพที่จัดทำขึ้นยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารระดับกลางในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างการพัฒนาที่น่าสนใจคือหลักสูตร “เทคนิคการพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน” ใช้เวลาอบรม 3 ชั่วโมง ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนและตัวอย่างตัวชี้วัดที่ชัดเจน ซึ่งได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยบูรณาการการใช้เครื่องมือทางสถิติร่วมกับองค์ความรู้และประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) เป็นกระบวนการสำคัญในการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะ จากนั้นใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อทบทวน ตรวจสอบ และพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริม

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล ให้มีความสอดคล้องกับบริบทธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเกณฑ์การคัดเลือก

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือสูง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ในขั้นตอนการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการด้านสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ ผู้ประกอบการธุรกิจเชิงสุขภาพ นักวิชาการด้านบริหารธุรกิจ และนักวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 21 คน

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารในสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารธุรกิจ นักวิชาการ และนักวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 14 คน (Krueger & Casey, 2015)

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือ ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล รวมถึงความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 คน (Lynn, 1986)

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ร่วมกับการสนทนากลุ่ม และการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมและข้อสรุป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือในกระบวนการเดลฟาย 3 รอบ ได้แก่ (1) แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้ในรอบที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) (2) แบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดมาตราวัดของ Likert ใช้ในรอบที่ 2

ซึ่งพัฒนามาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 และอิงกรอบแนวคิดสมรรถนะตามหลัก KSA Model และ (3) แบบสอบถามปลายปิดในรอบที่ 3 ซึ่งมีลักษณะเดียวกับรอบที่ 2 แต่เพิ่มเติมข้อมูลย้อนกลับในรูปของ คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนและยืนยันคำตอบ อันนำไปสู่การ สร้างฉันทามติของกลุ่ม

2. เครื่องมือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งผลการประเมินพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สะท้อนถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

3. เครื่องมือสำหรับการประเมินและพัฒนารูปแบบ ได้แก่ (1) แบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการ ซึ่งใช้ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อให้ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเชิงฉันทามติ และ (2) แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือ แนวทางการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การยอมรับ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ขณะที่ ข้อมูลเชิงปริมาณนำมาประมวลผลและอธิบายด้วยสถิติพรรณนา โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาผลการ วิเคราะห์ ได้แก่ คำมัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสำคัญในระดับสูง และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 แสดงถึงระดับความสอดคล้องของความคิดเห็นในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (สุวิมล ติरणันท์, 2561) และการแปลความหมายของคำมัธยฐาน ดังนี้

คำมัธยฐาน	ความหมาย
4.50 ขึ้นไป	มีความสำคัญ ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	มีความสำคัญ ในระดับมาก
2.50-3.49	มีความสำคัญ ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	มีความสำคัญ ในระดับน้อย
น้อยกว่า 1.50	มีความสำคัญ ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 10 ขั้นตอน 3 ระยะหลัก โดยบูรณาการเทคนิคเดลฟายและการ สนทนากลุ่ม ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบศักยภาพผู้ประกอบการ ประกอบด้วยขั้นตอน

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย และกำหนดประเด็นในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเทคนิคเดลฟายรอบที่ 1

3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเดลฟายรอบที่ 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การสร้างฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิคเดลฟาย

4) พัฒนาแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับเดลฟายรอบที่ 2 และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC

5) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเดลฟายรอบที่ 2 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

6) พัฒนาแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 โดยแสดงข้อมูลย้อนกลับจากรอบที่ 2 และดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อสร้างฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบและจัดทำคู่มือพัฒนา

7) สังเคราะห์ผลจากเทคนิคเดลฟายเพื่อกำหนดองค์ประกอบและจัดทำ (ร่าง) รูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการ

8) ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

9) ปรับปรุงรูปแบบและจัดทำ (ร่าง) คู่มือแนวทางการพัฒนาศักยภาพ พร้อมทั้งประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงให้สมบูรณ์

10) จัดทำรายงานการวิจัย และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ผลงานวิจัยมีความสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารายละเอียดของศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

จากการทบทวนวรรณกรรม โดยการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาองค์ประกอบตามแนวคิดสมรรถนะ KSA Model ของศาสตราจารย์ เดวิด แมคเคิลแลนด์ (David. C.

McClelland) ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A - Attributes) และการบริหารจัดการตามแนวทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ POCCC และหลักการ จัดการองค์การสู่ความสำเร็จตามแนวคิดของเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดสมรรถนะ KSA Model ของ David. C. McClelland และการบริหารจัดการตามแนวทฤษฎี การบริหารจัดการ POCCC ของเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol)

ผลการสัมภาษณ์เดลฟายในรอบที่ 1 จากข้อมูลผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบ และประเด็นที่จะใช้ในการตั้งคำถามแบบสอบถามเดลฟายโดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สามารถสรุปองค์ประกอบของศักยภาพผู้ประกอบการผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A - Attributes) และด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยมีประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จำนวน 115 ประเด็น หลังจากที่ได้องค์ประกอบและประเด็นทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มขององค์ประกอบย่อยเกณฑ์ค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ คือ ไม่ต่ำกว่า 3.5 และผ่านเกณฑ์ความสอดคล้องจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่มีค่าไม่เกิน 1.5 และผู้วิจัยนำไปจัดทำแบบสอบถามปลายปิดเพื่อใช้ในการสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2 ตามแนวทางของเทคนิคเดลฟายต่อไป

ผลการวิเคราะห์นันทามติด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 และ 3 ยืนยันความสำคัญของทุกองค์ประกอบ โดยทุกรายการองค์ประกอบสมรรถนะมีค่ามัธยฐาน (Mdn) อยู่ระหว่าง 4.0-5.0 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) อยู่ระหว่าง 0.0-1.0 สะท้อนถึงระดับความเห็นที่สอดคล้องกันในระดับสูงมาก โดยองค์ประกอบสมรรถนะที่ได้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และ 20 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attributes) และด้านการบริหารจัดการ (Management) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่ามัธยฐาน (Mdn) ของทุกรายการอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) อยู่ระหว่าง 0.00-1.00 แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทั้งหมดในระดับมากถึงมากที่สุด และมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับสูงมาก จึงถือว่าทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ในธุรกิจบริการเชิงสุขภาพ (Knowledge)

ผลการวิเคราะห์พบว่าด้านความรู้ (Knowledge) ของผู้ประกอบการและความสอดคล้องของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย จำนวน 24 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด จำนวน 14 ตัวแปร และระดับมาก จำนวน 10 ตัวแปร โดยทุกตัวแปรมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่า IQR ไม่เกิน 1.50 แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน

องค์ประกอบย่อย	ประเด็น
1.	มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของธุรกิจและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
2.	มีความรู้ในการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
3.	มีความรู้ในด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
4.	มีความรอบรู้เกี่ยวกับทิศทางของผลิตภัณฑ์และบริการในอนาคต
5.	มีความรู้เกี่ยวกับตราสินค้า

2. องค์ประกอบด้านทักษะในธุรกิจบริการเชิงสุขภาพ (Skill)

ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบหลักที่ 2 : ด้านทักษะ (Skill) ของผู้ประกอบการและความสอดคล้องของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะ (Skill) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย จำนวน 22 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด จำนวน 15 ตัวแปร และระดับมาก จำนวน 7 ตัวแปร โดยทุกตัวแปรมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่า IQR ไม่เกิน 1.50 แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบย่อย	ประเด็น
1.	มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริการสุขภาพ
2.	มีทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนากระบวนการทำงาน
3.	มีทักษะการสื่อสารและการตลาดดิจิทัล
4.	มีทักษะการออกแบบบริการและประสบการณ์ลูกค้า
5.	มีทักษะการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัล
6.	มีทักษะด้านมาตรฐานความปลอดภัย คุณภาพ และการรับมือเหตุฉุกเฉิน

3. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบการ (Attributes)

ผลการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) ของผู้ประกอบการ ความสอดคล้องของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน พบว่า องค์ประกอบด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย จำนวน 16 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด จำนวน 13 ตัวแปร และระดับมาก จำนวน 3 ตัวแปร โดยทุกตัวแปร มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่า IQR ไม่เกิน 1.50 แสดงถึงความสอดคล้องของความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน

องค์ประกอบย่อย	ประเด็น
1.	คุณลักษณะด้านทัศนคติและการเรียนรู้
2.	คุณลักษณะด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความปลอดภัย
3.	คุณลักษณะด้าน ลูกค้า บริการ และความยั่งยืน
4.	คุณลักษณะด้านความเป็นมืออาชีพและการทำงานเป็นทีม

4. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ (Management)

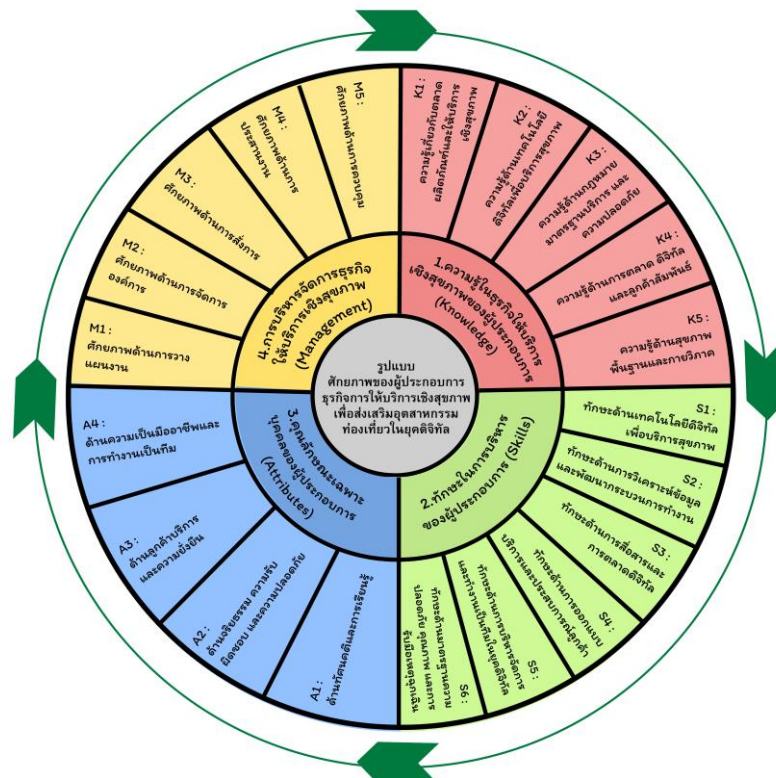
ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ (Management) ของผู้ประกอบการและความสอดคล้องของความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน พบว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย จำนวน 28 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด จำนวน 19 ตัวแปร และระดับมาก จำนวน 9 ตัว โดยทุกตัวแปร มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่า IQR ไม่เกิน 1.50 และมีความสอดคล้องของความคิดเห็นในระดับสูง

องค์ประกอบย่อย	ประเด็น
1.	ศักยภาพการวางแผนงาน (Planning)
2.	ศักยภาพการจัดองค์กร (Organizing)
3.	ศักยภาพการสั่งการ (Commanding)
4.	ศักยภาพการประสานงาน (Coordinating)
5.	ศักยภาพด้านการควบคุม (Controlling)

ผลการพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

การพัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพในงานวิจัยครั้งนี้ เริ่มจากการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะโดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม 3 รอบ เพื่อสร้างฉันทามติร่วมกันเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นในบริบทธุรกิจบริการเชิงสุขภาพ ผลการวิเคราะห์นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบศักยภาพหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะเฉพาะบุคคล และการบริหารจัดการภายหลังการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 คน ผลการประเมินพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง โดยได้รับการประเมินในระดับสูงสุดในทุกรายการ นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ดังนั้น รูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพที่พัฒนาขึ้น จึงสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดังแสดงในภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า มีจำนวน 4 องค์ประกอบหลัก และ 20 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ความรู้ในสายงานด้านตลาดผลิตภัณฑ์และธุรกิจให้บริการเชิงสุขภาพของผู้ประกอบการ มี 5 องค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับตลาดผลิตภัณฑ์และบริการเกี่ยวข้องเกี่ยวเชิงสุขภาพของผู้ประกอบการ 2) ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริการสุขภาพ 3) ความรู้ด้านกฎหมาย มาตรฐาน และความปลอดภัย 4) ความรู้ด้านการตลาดดิจิทัล และลูกค้าสัมพันธ์ และ 5) ความรู้ด้านสุขภาพพื้นฐานและกายวิภาค องค์ประกอบหลักที่ 2 ทักษะในการประกอบการธุรกิจให้บริการเชิงสุขภาพของผู้ประกอบการ มี 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริการสุขภาพ 2) มีทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนาระบบการทำงาน 3) มีทักษะการสื่อสารและการตลาดดิจิทัล 4) ทักษะการออกแบบบริการและประสบการณ์ลูกค้า 5) มีทักษะการบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัล และ 6) ทักษะด้านมาตรฐานความปลอดภัย คุณภาพ และการรับมือเหตุฉุกเฉิน องค์ประกอบหลักที่ 3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านทัศนคติและการเรียนรู้ 2) คุณลักษณะด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความปลอดภัย 3) คุณลักษณะด้าน ลูกค้า บริการ และความยั่งยืน 4) คุณลักษณะด้านความเป็นมืออาชีพและการทำงานเป็นทีม และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ศักยภาพการวางแผนงาน 2) ศักยภาพการจัดการองค์กร 3) ศักยภาพการสั่งการ 4) ศักยภาพการประสานงาน และ 5) ศักยภาพการควบคุม

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มองว่า การให้ความสำคัญกับ “คน” ในฐานะทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จขององค์กร โดยมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ (David & David, 2017) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของปัญญพล สุพรรณวงศ์ และคณะ (2566) ที่พบว่าศักยภาพผู้บริหารธุรกิจต้องบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติในลักษณะเชิงระบบ และมีความสัมพันธ์กันแบบพลวัต นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของรัฐวิดิ โคตรนรินทร์ (2568) ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม การวางแผน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการได้อย่างเป็นรูปธรรม ในเชิงนโยบาย ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการควรมุ่งสู่ “การบูรณาการข้ามมิติ” โดยเฉพาะการผสมองค์ความรู้ด้านสุขภาพ เทคโนโลยีดิจิทัล และการบริหารประสบการณ์ลูกค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างคุณค่าเพิ่มและความแตกต่างในการแข่งขันในอุตสาหกรรมบริการเชิงสุขภาพยุคใหม่ ขณะเดียวกัน การพัฒนาศักยภาพไม่ควรเป็นเพียงการฝึกอบรมเฉพาะบุคคล แต่ควรออกแบบในระดับระบบที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างองค์กร เครือข่ายความร่วมมือ และนโยบายสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงมีนัยทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ โดยในเชิงทฤษฎีได้ยืนยันความสำคัญของการบูรณาการองค์ประกอบศักยภาพผู้ประกอบการในลักษณะเชิงระบบ ขณะที่ในเชิงปฏิบัติสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน และรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยองค์ประกอบศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล พบว่า จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attributes) และการบริหารจัดการ (Management) ครอบคลุม 115 ประเด็นย่อย ในรอบที่ 2 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่ามีตัวแปรผ่านเกณฑ์จำนวน 90 ตัวแปร ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด 61 ตัวแปร และระดับมาก 29 ตัวแปร โดยตัวแปรทั้งหมดมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.5 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 ซึ่งสะท้อนความสอดคล้องของความคิดเห็นในระดับสูง ผลการยืนยันรอบที่ 3 กับผู้เชี่ยวชาญ 21 คน พบว่าตัวแปรทั้งหมดยังคงผ่านเกณฑ์และระดับความสำคัญเดิม สะท้อนความมีเสถียรภาพและความเป็นเอกฉันท์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน องค์ประกอบดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจบริการเชิงสุขภาพให้สอดคล้องกับบริบทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ผลการพัฒนารูปแบบศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการเชิงสุขภาพเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย และ 90 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ครอบคลุมตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล กฎหมาย มาตรฐานและความปลอดภัย การตลาดดิจิทัล และสุขภาพพื้นฐาน ทักษะ (Skills) ครอบคลุมเทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล การสื่อสาร การตลาด การออกแบบบริการ การบริหารจัดการ และมาตรฐานความปลอดภัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attributes) ครอบคลุมทัศนคติ จริยธรรม การมุ่งเน้นลูกค้า ความยั่งยืน และความเป็นมืออาชีพ ส่วนการบริหารจัดการ (Management) ครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม รูปแบบดังกล่าวสะท้อนศักยภาพเชิงบูรณาการของผู้ประกอบการในทุกมิติ และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาธุรกิจบริการเชิงสุขภาพให้สอดคล้องกับบริบทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานภาครัฐควรใช้ผลการวิจัยกำหนดนโยบายส่งเสริมธุรกิจบริการเชิงสุขภาพทั้ง 6 ประเภท เพื่อยกระดับมาตรฐานและเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการธุรกิจ ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

ฝ่ายทรัพยากรบุคคลสามารถนำรูปแบบสมรรถนะไปใช้ในการประเมินผลและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ผู้บริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพบริการและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำรูปแบบไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการ ผู้บริหาร และหัวหน้างาน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

ควรพัฒนาระบบประเมินศักยภาพผู้บริหารและผู้ประกอบการ เพื่อวัดความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังการพัฒนา

ควรพัฒนาระบบความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพื่อเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของผู้ประกอบการและผู้บริหาร และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมหรือธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมบริการสุขภาพเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระยะยาว

รายการอ้างอิง

- จันทร์จิรา เหลลราช. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัล. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, 39(4), 1-14. <https://www.scribd.com/document/818609900/suwanneesh-user-group-5—ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัล>
- นภัสพร นิยะวานนท์. (2564). โมเดลสมการโครงสร้างของการเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล นวัตกรรมโลจิสติกส์ และการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ในประเทศไทย [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์]. https://www.grad.ku.ac.th/uploads/ThesisAward63/Thesis_society_Doc_02.pdf
- ปริญารณ จีระทรานันต์. (2565). ศักยภาพการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรีอย่างยั่งยืน [ดุชนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/60820007.pdf

- ปัญญาพล สุพรรณวงศ์, สักกรินทร์ อยู่ผ่อง และไพโรจน์ สติรยากร. (2566). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมระบบอัตโนมัติ. *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 33(2), 694-701. <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/kmutnb-journal/article/view/252176>
- พรรณนิภา อนุรักษ์ากรกุล, ปณิชา โกก้อง และปาริชาติ โพธิ์หัง. (2566). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภาคตะวันออกหลังสถานการณ์โควิด-19. *วารสารวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 13(3), 115–130. <https://nurse.buu.ac.th/rsh/file/journal/0000001431.pdf>
- รัฐวดี โคตรนรินทร์. (2568). การพัฒนารูปแบบยกระดับสถานประกอบการให้เป็น Wellness Center ในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม*, 9(18), 26-40. <https://thaidj.org/index.php/AJMP/article/view/16488>
- รัฐสภา แก่นแก้ว. (2564). การออกแบบการสอนผลิตรายการโทรทัศน์ดิจิทัลตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19: จากนโยบายสู่การปฏิบัติ [เอกสารนำเสนอ]. *การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติมหาวิทยาลัยศรีปทุมออนไลน์ ครั้งที่ 16 ประจำปี 2564 เรื่อง การวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.*
- สุวิมล ตีรภานันท์. (2561). *สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะหลัก*. ผู้แต่ง.
- อาภรณ์ ภูวพิพนธ์. (2560). *เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตรกลยุทธ์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99–120. [https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20\(1991\).pdf](https://josephmahoney.web.illinois.edu/BA545_Fall%202022/Barney%20(1991).pdf)
- Becker, B. E., & Huselid, M. A. (1998). High performance work systems and firm performance: A synthesis of research and managerial implications. *Research in Personnel and Human Resources Management*, 16, 53–101. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1199590>
- David, F. R., & David, F. R. (2017). *Strategic management: A competitive advantage approach, concepts and cases* (16th ed.). Pearson.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. Sir Isaac Pitman & Sons.

- Global Wellness Institute. (2023). *The Global Wellness Economy: Country Rankings DATA FOR 2019-2023*. Author.
- Kotler, P. (2012). *Marketing management*. Pearson Education.
- Krueger, R. A., & Casey, M. A. (2015). *Focus groups: A practical guide for applied research* (5th ed.). SAGE.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35(6), 382–385. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/3640358/>
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1–14. <https://lichaoping.com/wp-content/ap7301001.pdf>
- Peng, M. W., Sun, S. L., Pinkham, B., & Chen, H. (2011). The institution-based view as a third leg for a strategy tripod. *Academy of Management Perspectives*, 25(3), 5–18. <https://personal.utdallas.edu/~mikepeng/documents/PengIBV0903AMPR2final.pdf>
- Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors*. Free Press.
- Vial, G. (2019). Understanding digital transformation: A review and a research agenda. *The Journal of Strategic Information Systems*, 28(2), 118–144. <https://doi.org/10.1016/j.jsis.2019.01.003>

Integrating Biomimicry in Pre-service Biology Teacher Education: Impacts on Design Thinking Competencies

ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงออกแบบ
ผ่านนวัตกรรมเลียนแบบธรรมชาติสำหรับนักศึกษาครูในบริบทวิชาชีพวิทยา

Thanika Vasinayanuwatana^{1*}

ธนิภา วศินยานุวัฒน์^{1*}

(Received: March 5, 2026; Revised: April 5, 2026; Accepted: May 6, 2026)

Abstract

The innovation-creation process through mimicking problem-solving in nature has been applied as a context for learning design thinking competencies in a biology course. This research aimed to study the effectiveness of applying biomimicry to enhance pre-service teachers' design thinking competencies across two dimensions: 1) knowledge and understanding of the design thinking concept, and 2) design thinking process skills. The target group comprised 24 pre-service biology teachers who were selected by purposive sampling. The research instruments were design thinking concept test, fieldnote, experiment worksheet and workpiece. The data were collected, and analyzed using descriptive statistics and deductive analysis methods.

The findings indicated that the majority of pre-service teachers possessed a high level of understanding regarding core design thinking competencies, encompassing its definitions, the iterative process, and the application of biomimicry principles for problem-solving. Nonetheless, misconceptions persisted regarding the prototyping and testing phases. Regarding the design thinking process skills, the results showed that while all pre-service teachers excelled in the initial phases—empathizing, defining, and ideating—only a small number successfully transitioned to the prototyping and testing stages. These findings provide valuable insights into the challenges faced by student teachers and can be used to

¹Faculty of Education, Thaksin University

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

*Corresponding author. E-mail: Thanika.v@tsu.ac.th

inform the sequence of experiences or activities to better enhance their design thinking competencies.

Keyword: Biomimicry, Design thinking, Biology, Pre-service teachers

บทคัดย่อ

กระบวนการสร้างนวัตกรรมผ่านการเลียนแบบการแก้ปัญหาในธรรมชาติถูกนำมาใช้เป็นบริบทการเรียนรู้สมรรถนะการคิดเชิงออกแบบในวิชาชีววิทยา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแนวคิดนวัตกรรมเลียนแบบธรรมชาติในการพัฒนาสมรรถนะการคิดเชิงออกแบบของนักศึกษาครู ใน 2 มิติ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงออกแบบ และ 2) ด้านทักษะกระบวนการคิดเชิงออกแบบ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาครูจำนวน 24 คน โดยผ่านการเลือกแบบเฉพาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดเชิงออกแบบ บันทึกภาคสนาม แบบบันทึกการทดลองและชิ้นงาน เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิธีการวิเคราะห์แบบนิรนัย

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญของสมรรถนะการคิดเชิงออกแบบอยู่ในระดับดีทุกด้าน ครอบคลุมการให้ความหมาย กระบวนการคิดเชิงออกแบบและการใช้หลักคิดของการเลียนแบบสิ่งมีชีวิตในการแก้ปัญหา แต่ยังพบความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการสร้างตัวต้นแบบและการทดสอบ ส่วนผลการวิเคราะห์ทักษะกระบวนการคิดเชิงออกแบบ พบว่า ในขณะที่นักศึกษาครูทุกคนมีความสามารถโดดเด่นในระยะเริ่มต้นของกระบวนการ คือ การทำความเข้าใจปัญหา การกำหนดปัญหาที่ชัดเจน และการระดมความคิด แต่มีเพียงนักศึกษาครูส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถต่อยอดไปสู่ขั้นตอนการสร้างตัวต้นแบบและการทดสอบได้สำเร็จ ผลการวิจัยนี้ช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงอุปสรรคที่นักศึกษาครูกำลังเผชิญและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดลำดับประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการคิดเชิงออกแบบให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: นวัตกรรมเลียนแบบธรรมชาติ การคิดเชิงออกแบบ ชีววิทยา นักศึกษาครู

Introduction

In the 21st century with rapid change and complexity, design thinking competencies have become crucial for science teachers. These competencies enable teachers to understand real problems and needs of their learners, define clear problems, brainstorm innovative solutions, develop models and test them to gather feedback and make improvements. This thinking process is not just a problem-solving method but it is also a framework that empowers teachers to become educational innovators with capability to

create curricula, teaching materials, and learning-management methods responding to diverse learners, and adapt effectively to new situations (McLaughlin et al., 2023; Yuksel, 2025). Therefore, science teachers at all levels need to develop their design thinking competencies to enhance students' learning in the modern era.

The strategic synergy between design thinking and biology has given rise to a transformative approach known as Bio-inspired Innovation. This paradigm leverages biological principles as a fundamental framework for addressing complex human challenges (Abu-Faraj, 2025). Within this context, a primary objective of biological education is to reframe natural organisms not merely as subjects of study, but as sophisticated blueprints for innovative design. Despite the theoretical potential of this integration, the reality of biology teacher education—particularly in the development of pedagogical content knowledge (PCK)—reveals a significant pedagogical gap. Current training models often remain tethered to traditional rote-learning frameworks, where the primary focus is the memorization of textbook theories to explain biological phenomena. Consequently, pre-service teachers frequently struggle to transcend these boundaries, failing to perceive nature as an intellectual resource for creative and innovative problem-solving (Vasinayanuwatana & Plianrum, 2023).

Several systemic factors contribute to this stagnation. First, the prevalence of standardized assessments compels a focus on academic achievement measured through theoretical recall. Second, overcrowded curricula restrict the opportunities for deep, inquiry-based exploration (Chen et al., 2022). Finally, a deficiency in connecting biological concepts to real-world natural phenomena leads pre-service teachers to view nature as a static “object of study” rather than a dynamic “model for solutions”. Given these challenges, fostering design thinking competencies—a critical precursor to creativity and innovation—remains a formidable task in teacher education. This study, therefore, seeks to address a vital pedagogical question; how can we cultivate design thinking competencies in pre-service teachers to help them transcend conventional learning paradigms while remaining authentically aligned with the nature of biological science?.

Applying biomimicry as a tool or context in teacher training is a recognized approach to developing design thinking competencies, because the core principle of biomimicry involves studying living organisms and imitating them to create useful technologies while ensuring sustainable resource conservation (Biomimicry Institute, 2021; Jituafula, 2024; Mohamed Elbaz, 2024). Evidence from the literature suggested that biomimicry serves as a vital bridge connecting biological knowledge with engineering processes, effectively shifting the learner's role from rote memorization to active design thinking. This transition is facilitated through two primary mechanisms: Biology-to-Design (identifying natural solutions) and Challenge-to-Biology (seeking biological insights for specific problems) (Vasinayanuwatana & Vanichanon, 2022). Furthermore, biomimicry enhances the design thinking framework by driving sustainable innovation across its core phases. In the empathize and define stages, it encourages functional abstraction, enabling problem definitions rooted in natural mechanisms rather than mere aesthetics. During the ideate phase, nature functions as a high-efficiency strategic database that empowers pre-service teachers to transcend conventional boundaries. Finally, in the prototype and test stages, the principle of form follows function ensures resource optimization and minimizes environmental impact (Kennedy et al., 2015; Mohamed Elbaz, 2024). Hence, these mechanisms facilitate the development of design thinking competencies, cross-disciplinary communication, and sustainability awareness. Furthermore, biomimicry-based professional development programs empower pre-service teachers to create STEM projects and provide a concrete framework for integrating STEM education into science instruction (Coban & Coştu, 2021; Vasinayanuwatana & Plianrum, 2023; Jituafula, 2024).

Despite the growing body of literature on biomimicry in science education, existing research has predominantly focused on its broad effectiveness in enhancing STEM education as a whole. Consequently, the specific role of the design thinking process, a critical cognitive engine of STEM education, remains insufficiently explored within this context. To address this gap, the present research aimed to study the effectiveness of integrating biomimicry to enhance the design thinking competencies of pre-service biology teachers. This approach is designed to empower future educators to bridge the gap between theoretical biological

knowledge and creative problem-solving, ultimately enabling them to implement these innovative practices effectively in their future instructional activities.

Research Objective

This research aimed to study the effectiveness of applying biomimicry to enhance pre-service biology teachers' design thinking competencies across two dimensions: 1) knowledge and understanding of the design thinking concepts, and 2) design thinking process skills.

Literature Review & Conceptual Concept

Design thinking competencies

Design thinking is a vital cognitive process for modern learners, shifting the focus from rote memorization to the practical application of knowledge. This approach aligns with the National Education Plan (2017–2031), which prioritizes educational quality, equity, and the cultivation of innovation-driven skills for the global economy. Consequently, the 2017 curriculum revisions in the sciences emphasize learning that empowers students to apply their knowledge and fosters the foundational skills necessary for future innovators (Thailand's Ministry of Education, 2017).

The core principles of design thinking involve a human-centered problem-solving framework that fosters innovation through action and collaboration. While originating in the business sector, it has been widely integrated into education (McLaughlin et al., 2023; Yuksel, 2025). In this context, it is viewed as a holistic cognitive process that encourages interdisciplinary work and provides students with a structured guideline for driving positive change (Zhu et al., 2024). Based on the literature review, design thinking is structured into three measurable dimensions: 1) Knowledge and Understanding, which refers to the comprehension of nature or design-related phenomena and the ability to integrate diverse cultural knowledge into the design process; 2) Skills, which encompass the cognitive and behavioral abilities essential for successful design; and 3) Attitudes, which involve leveraging knowledge and skills to foster behaviors that drive design competencies (Lakanukan et al., 2021).

While design thinking can be interpreted from various perspectives, it is most commonly defined as a cognitive process. Notably, Stanford University has pioneered these methodologies since the 1980s, introducing a widely recognized five-stage framework: 1) Empathize: This involves gaining a profound understanding of the problem from all perspectives, particularly the target group's, to identify the most appropriate solutions. A deep and accurate grasp of the issue ensures that subsequent interventions are well-targeted. 2) Define: In this stage, information gathered during empathy is analyzed and synthesized to clearly and precisely identify the core problem statement. 3) Ideate: This phase encourages the generation of diverse ideas and unconventional approaches without limitations. Brainstorming from multiple perspectives is essential for gathering a wide range of potential solutions for evaluation. 4) Prototype: This involves creating a preliminary model or putting the chosen approach into practice. It serves as a tangible representation of the solution for real-world trials before full-scale implementation. And 5) Test: The prototype or proposed solution is trialed in practice to evaluate its effectiveness. This step identifies strengths, weaknesses, and unforeseen issues, allowing for necessary improvements before the final launch (Yuksel, 2025). These five stages of design thinking act as a cognitive compass, illustrating a person's competency in navigating and addressing current global challenges. This approach transitions from conventional technical solutions to human-centered innovations that remain resilient amidst the fluctuations of modern social dynamics.

Biomimicry: A Professional Development Program for Pre-service Teacher

Biomimicry is defined as the interdisciplinary study of biological strategies and natural patterns to inform engineering and design processes, aimed at developing sustainable innovations for the benefit of humanity. According to the Biomimicry Institute (2021), this paradigm involves the systematic translation of biological survival mechanisms into functional solutions for complex human challenges. This methodology is inherently rooted in environmental ethics, prioritizing the creation of technologies that resolve problems without compromising natural capital or ecosystem integrity (Linder & Huang, 2022). The conceptual framework is supported by three foundational pillars: Emulation, which entails

the research-based replication of biological forms, processes, and systems; Ethos, representing the philosophical commitment to nature's regenerative design principles; and (Re)Connection, which emphasizes a cognitive and intuitive awareness of humanity's interdependence with the biosphere to guide intentional, nature-inspired design (Biomimicry Institute, 2021). According to Vasinayanuwatana and Vanichanon (2022), biomimetic design operates through two distinct approaches;

1) Challenge to biology: This problem-driven strategy is employed when a specific technical challenge necessitates a nature-inspired solution. The process follows six systematic stages: (1) problem definition, (2) reframing the problem in biological terms, (3) biological search, (4) defining the biological solution, (5) principle extraction, and (6) principle application.

2) Biology to design: In this solution-driven strategy, designers derive inspiration from the unique biological traits of an organism to catalyze innovative concepts. These biological features are analyzed and translated into functional requirements and technical parameters for novel applications. This approach typically involves seven stages: (1) biological solution identification, (2) defining the biological solution, (3) principle extraction, (4) reframing the solution in human-design terms, (5) search for a relevant problem, (6) problem definition, and (7) principle application.

A comparative analysis of both pedagogical mechanisms reveals shared procedural stages, particularly in examining how organisms within ecosystems resolve functional challenges. Both approaches involve the systematic investigation of scientific knowledge and the integration of diverse disciplines to translate biological principles into design solutions. However, they diverge in their points of origin for innovation: one path identifies specific biological traits to inspire design, whereas the other identifies human design challenges and seeks biological precedents for solutions. These dual mechanisms serve as effective platforms for STEM-based instruction and the professional development of pre-service teachers (Vasinayanuwatana & Vanichanon, 2022).

The biomimicry approach augments design thinking by providing a biological framework for innovation. During the empathize and define phases, biomimicry necessitates

functional abstraction, compelling students to look beyond aesthetics to analyze how organisms manage resources like heat or water. This shift encourages fundamental functional questioning, leading to a more profound problem definition. In the ideate stage, nature serves as a vast database of time-tested solutions, enabling students to transcend conventional boundaries by using biological mechanisms as catalysts for creative problem-solving. Rather than relying on human-made precedents, learners draw inspiration from efficient natural strategies. Finally, in the prototype and test stages, biomimetic principles—specifically form follows function and sustainability—guide students to develop high-efficiency prototypes that optimize resources and minimize environmental impact. Ultimately, this integrated pedagogy fosters both technical innovation and a commitment to sustainable design excellence (Kennedy et al., 2015; Mohamed Elbaz, 2024)

Thus, the research framework focuses on fostering pre-service teachers' design thinking competencies by leveraging biomimicry as the learning context (Figure 1)

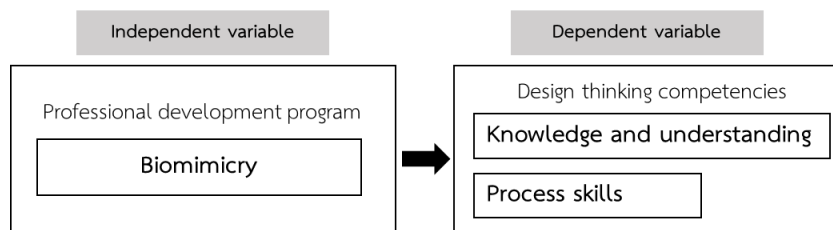

Figure 1 Conceptual framework

Research Methodology

Participants: The participants comprised 24 pre-service biology teachers (19 females, 5 males) enrolled in a Bachelor of Education program, selected through purposive sampling. This group was chosen because their academic major directly aligns with the study's focus on biomimetic design, and they were concurrently undergoing professional teaching internships. To maintain anonymity and clarity, individual student teachers were codified as ST01, ST02,..., ST24, while groups were designated as G01, G02,..., G12. An initial survey of their perceived design thinking revealed that most of them recognize design thinking as a crucial 21st-century skills that requires pedagogical approaches diverging from traditional

methods. Although their initial perceptions were limited to a general understanding rather than a clear principled explanation of design thinking, the results reflect a proactive shift in several dimensions of their professional teaching attitudes. However, the data also indicate a fragmented understanding among pre-service teachers; they were unable to demonstrate the interconnectedness between biology, design thinking, and biomimetic innovation.

Professional Development Program-Biomimicry: The professional development program was conducted using a guide grounded in the principles of constructivism, emphasizing a cycle of action and reflection. The instructional plan was structured into three distinct phases. Phase 1 established a foundation in design thinking and biomimicry, enabling pre-service teachers to understand the design process by examining nature-inspired innovations designed to solve human problems; this phase utilized two case studies and structured discussion topics. Phase 2 involved a practical demonstration based on a specific problem: the limited maneuverability of spherical robot vacuum cleaners in narrow spaces. During this phase, pre-service teachers practiced and recorded their design thinking process following the Stanford d.school model. Finally, Phase 3 required pre-service teachers to develop and present an original project that integrated design thinking with biomimicry.

Research Instruments: Instruments were categorized into two dimensions based on the research objectives. Dimension 1, assessing knowledge and understanding, utilized a design thinking concept test. The instrument was evaluated for content validity by three experts in science and STEM education, with an IOC range of 0.67–1.00. Subsequently, a pilot study was conducted to establish reliability prior to implementation. While dimension 2, focusing on process skills, employed field notes, experiment worksheets and workpieces.

Data Collection: Data on pre-service teachers' knowledge and understanding was collected upon the completion of the three learning experience sessions mentioned above. Simultaneously, data gathered during the activities were integrated into the analysis to provide a comprehensive evaluation of the participants' understanding. In addition, the terms and conditions in accordance with the Human Research Ethics regulations (COA No. TSU 2025_171) are hereby clarified.

Data Analysis: Data in dimension 1 were analyzed using descriptive statistics and deductive analysis based on predefined criteria (Table 1). The process involved five steps: 1) developing a framework and organizing data for analysis; 2) reviewing responses multiple times to gain a comprehensive overview; 3) highlighting key points aligned with design thinking principles; 4) coding and categorizing data into predefined components; and 5) classifying design thinking proficiency into three levels—High (2.34–3.00), Moderate (1.67–2.33), and Low (1.00–1.66). Mean and standard deviation were calculated using SPSS for further interpretation and conclusion.

In dimension 2, data were analyzed using deductive thematic analysis, which include 1) developing a framework, define each category clearly to determine which behaviors belong to which group (e.g., specifying that “Behavior A” represents the “Empathize stage” in design thinking process); 2) familiarization with the data by reading or reviewing all available data; 3) coding against the framework. This step involves applying the initial codes from step 1 to the actual raw data; 4) reviewing and grouping themes, organize the coded data into groups to verify their alignment with the main conceptual framework; And 5) interpretation and synthesis, analyzing what the observed behaviors reflect according to the theory (Table 2).

Table 1 Assessment criteria for design thinking knowledge and understanding

Levels	Terms of design thinking concept		
	Definitions	The five-stages design thinking process	Integration of biomimicry into design thinking
3	Provides a clear and comprehensive definition, covering key terms related to design thinking, linking relevant theories, and articulating its significance	Correctly identifies all stages of the design thinking process according to the Stanford model and provides detailed definitions for each	Clearly explains the design thinking process in relation to problem-solving through the application of biomimicry

Table 1 Assessment criteria for design thinking knowledge and understanding (Cont.)

Levels	Terms of design thinking concept		
	Definitions	The five-stages design thinking process	Integration of biomimicry into design thinking
2	Be able to define the concept briefly, explain its core meaning, and either identify its significance or relate it to supporting theories	Identifies at least 3 stages of design thinking process and provides their definitions	Identifies some aspects of both the design thinking process and biomimicry
1	Be able to give a short, general definition	Identifies 2 stages or fewer of the process, or provides unclear definitions	Identifies certain aspects but fails to establish a relationship between them

Table 2 Framework for analyzing design thinking process skills

Process	Behavioral indicators
Empathize	Learners (Pre-service teachers) gain a deep understanding of the target audience through observation, interviews, and immersive experiences to identify latent needs and underlying constraints.
Define	Learners synthesize the information gathered in the initial stage to formulate a precise and actionable problem statement.
Ideate	Learners collaboratively generate an extensive range of potential solutions, prioritizing both the quantity and diversity of ideas. In this stage, biomimicry (nature-inspired design) is primarily applied as a core principle for problem-solving.
Prototype	Learners transform abstract concepts into tangible forms—such as physical models, flowcharts, or role-plays—to effectively communicate and visualize their proposed solutions.

Table 2 Framework for analyzing design thinking process skills (Cont.)

Process	Behavioral indicators
Test	Learners evaluate the prototype's performance, assess the outcomes, and identify strengths and weaknesses to facilitate further refinement and improvement.

Research Results

Dimension 1: Effectiveness of biomimicry integration in enhancing pre-service teachers' design thinking knowledge and understanding

In overall, the experiential learning management for developing the pre-service teachers' design thinking competencies through biomimicry has an impact on the development of their knowledge and understanding about the definitions and key principles of design thinking. the five-stages design thinking process, and integration of the biomimicry concept into the design thinking process. The result revealed that most pre-service teachers demonstrated their knowledge and understanding of the definitions and key principles of design thinking at the good level ($\bar{X} = 2.62$, $SD = 0.49$, 62.5%). They were able to clearly explain the meanings, identify key terms, connect relevant theories to design thinking, and explain the importance of this competencies to the development of modern citizenship.

Regarding the five-stages design thinking process, most pre-service teachers were at the good level ($\bar{X} = 2.75$, $SD = 0.44$, 75.0%) because they were able to fully explain the five stages, and provide clear operational definitions. Similarly, for the integration of biomimicry, most pre-service teachers demonstrated a high level of understanding ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.41$, 79.2%) as they were able to explain the concept of imitating nature in problem-solving relevant to the situation at the ideate stage. However, the result also showed that a number of pre-service teachers had a moderate level of understanding in some aspects. While they could define and emphasize the importance of design thinking, they lacked the ability to connect it to theories, were unable to identify all the stages, and only stated some parts of biomimicry concept (Table 3).

Table 3 Results of knowledge and understanding about design thinking in all issues

Issues	$\bar{X}$	SD	level	%
Definitions	2.62	0.49	Good	62.5
The five- stages design thinking process	2.75	0.44	Good	75.0
Integration of the biomimicry concept into the design thinking process	2.79	0.41	Good	79.2

N = 24; 2.34-3.00 = good; 1.67-2.33 = moderate; 1.00-1.66 = low

An analysis of pre-service teachers' knowledge and understanding of the five- stages design thinking process integrated with the concept of problem-solving through biomimicry revealed that most pre-service teachers possessed a moderate level of understanding in overall with a mean score of 2.17 (SD = 0.66). This indicates a limited understanding of all five stages of the design thinking process. This finding aligns with the average understanding score for each stage, which showed high understanding in stage 1 empathy ($\bar{X}$ = 2.54, SD = 0.72, 66.7%), stage 2 define ($\bar{X}$ = 2.62, SD = 0.57, 66.7%), and stage 3 ideate ($\bar{X}$ = 2.62, SD = 0.49, 62.5%), but moderate and low understanding in stage 4 prototype ($\bar{X}$ = 1.83, SD = 0.86, 45.8%) and stage 5 test ($\bar{X}$ = 1.25, SD = 0.67, 87.5%) respectively (Table 4). These results indicate that although the pre-service teachers could identify all stages of the design thinking process, their understanding of each individual step lacked clarity. Specifically, the prototype stage was often limited to merely sketching ideas or creating infographics, while the test stage was interpreted solely as a presentation of concepts. In-depth interviews further verified these findings, suggesting that pre-service teachers still possess a limited conceptual framework and certain misconceptions regarding the practical implementation of these stages.

Table 4 Results of knowledge and understanding about design thinking process

Design thinking process	$\bar{X}$	SD	level	%
1) Empathy	2.54	0.72	Good	66.7
2) Define	2.62	0.57	Good	66.7
3) Ideate	2.62	0.49	Good	62.5
4) Prototype	1.83	0.86	Moderate	45.8
5) Test	1.25	0.67	Low	87.5
Mean	2.17	0.66	Moderate	

N=24; 2.34-3.00 = good; 1.67-2.33 = moderate; 1.00-1.66 = low

Dimension 2: Effectiveness of biomimicry integration in enhancing pre-service teachers' design thinking process skills

Process Skills, in this context, refer to the pre-service teachers' ability to solve problems following the Stanford model, which consists of five stages (Empathize, Define, Ideate, Prototype, Test). The findings revealed that the development of design thinking process skills can be categorized into three groups: Group 1: This group comprised pre-service teachers (33.2%, n=8) who demonstrated proficiency in the empathize, define, and ideate stages. They were able to select solutions by using nature and living organisms as models. However, in the prototype stage, although they presented interesting conceptual designs based on natural imitation, they were unable to create tangible prototypes for testing and evaluation. This indicated that while group 1 possessed skills in empathy, problem definition, and ideation, they lacked the ability to prototype and test. Examples of their workpieces include shared workspaces, cat-paw shoes, water retention devices, and insect-trap trash bins (Figure 2).

Group 2: The majority of pre-service teachers (58.3%, n=14) fell into this category. They successfully navigated the empathize and define stages and could ideate solutions by imitating both the structures and mechanisms of biological organisms. These students were able to design and construct prototypes using simple materials. While these prototypes reflected the structural characteristics of their biological inspirations, they failed to demonstrate the functional mechanisms required to solve the problems as proposed. Thus,

these students exhibited skills in empathy, definition, ideation, and prototyping, but lacked the test stage. Examples include household drainage pipes, aquarium water filters, and bug zapper lamp etc. (Figure 3).

Group 3: A few of pre-service teachers (8.5%, n=2) demonstrated proficiency across all five stages. They could empathize, define, and ideate solutions based on biological structures and mechanisms, and successfully developed prototypes from simple materials. Furthermore, they provided test results demonstrating that their problem-solving mechanisms functioned in alignment with their biomimetic models. This indicates a mastery of all five dimensions of design thinking process. A notable example of their work is the handheld lab vacuum (Figure 4).

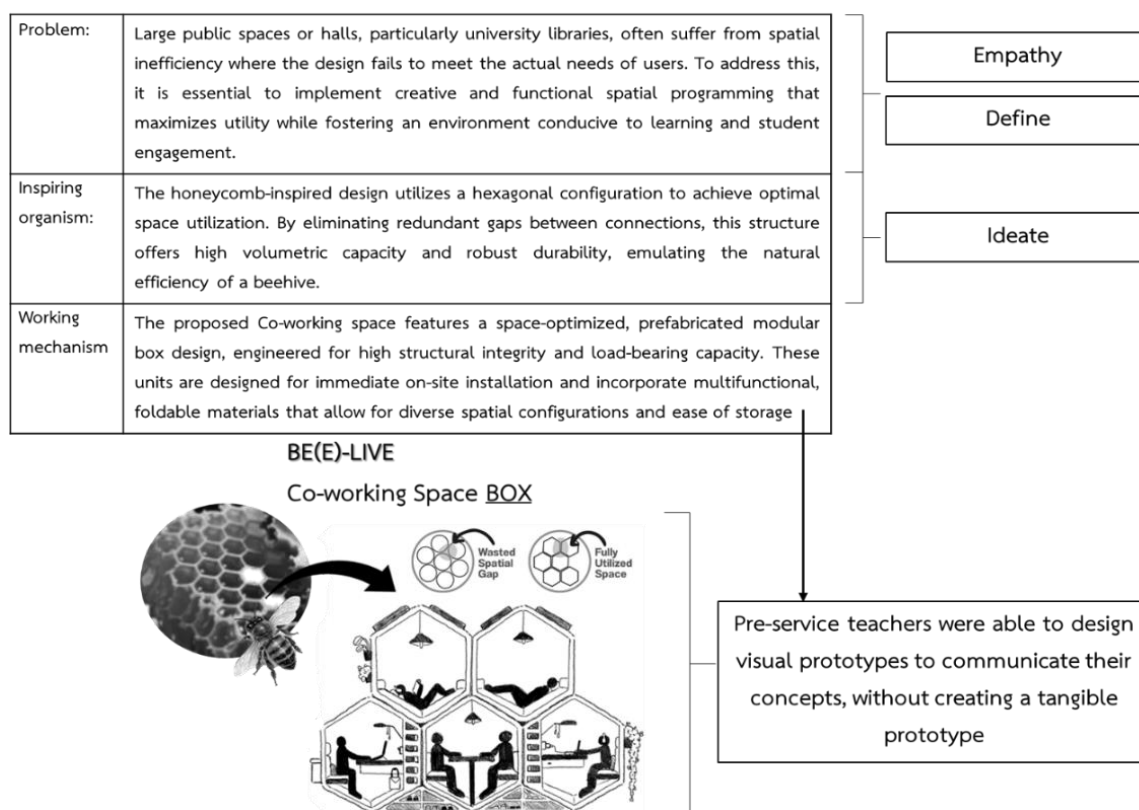

Figure 2 Analysis of pre-service teacher group 1's design thinking process skills based on their workpiece named BEE-Live Co-working Space BOX

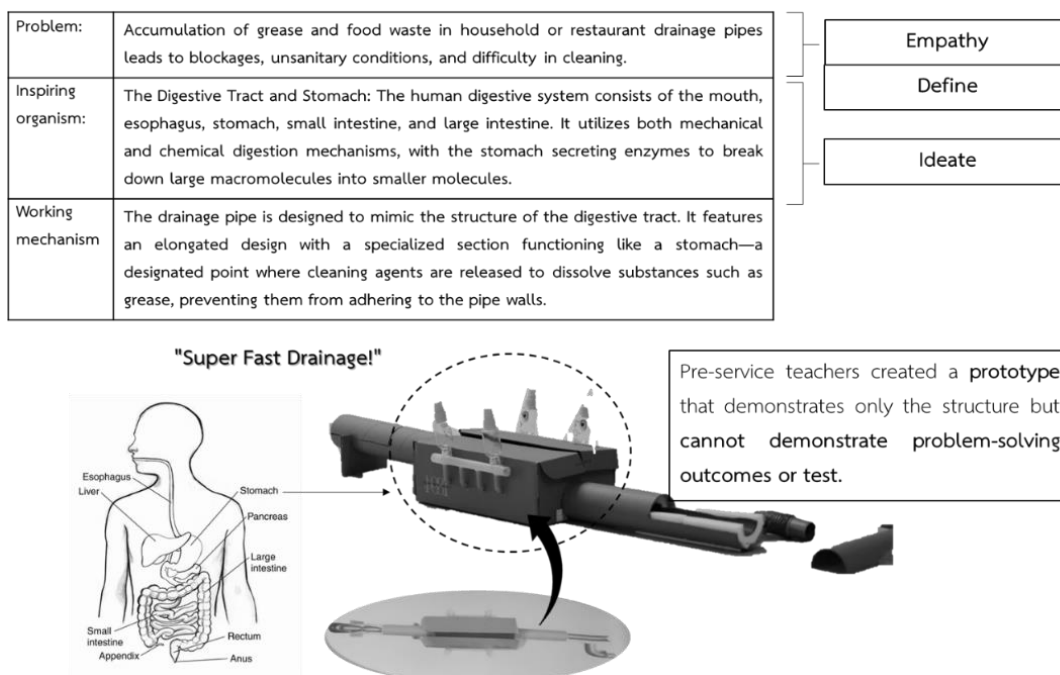

Figure 3 Analysis of pre-service teacher group 2's design thinking process skills based on their workpiece named Super-Fast Drainage

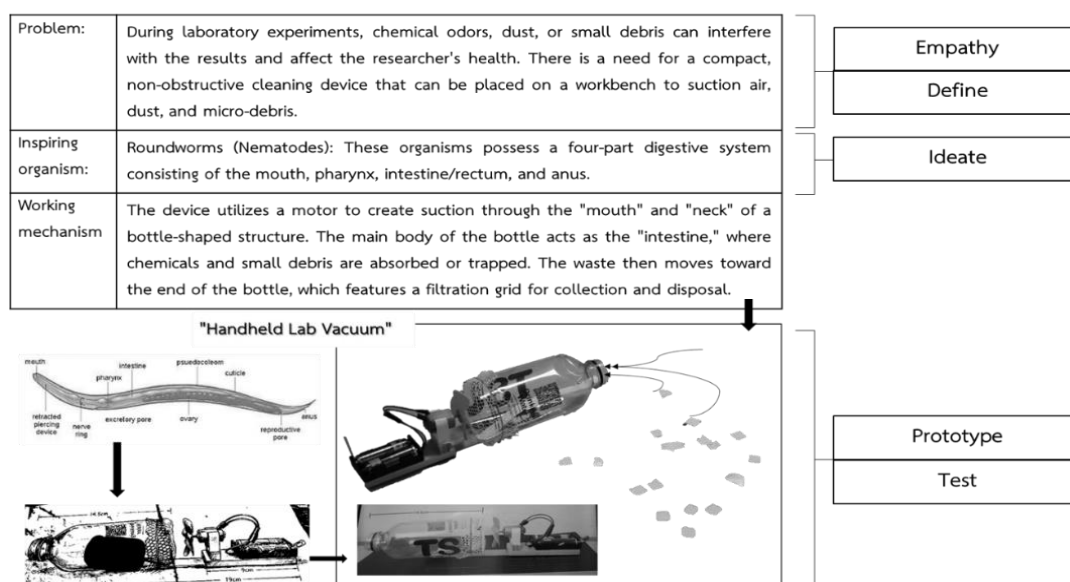

Figure 4 Analysis of pre-service teacher group 3's design thinking process skills based on their workpiece named Handheld Lab Vacuum

Discussion

According to the results of managing experiential learning through biomimicry to develop pre-service teachers' design thinking competencies, most pre-service teachers possessed an understanding of design thinking competencies at a good level across all aspects. They were able to provide a definition of design thinking, explain the complete design thinking process, and articulate the integration of biomimicry concepts within the design thinking process. This aligned with the findings of Marques de Sa and Viana (2023) and Jituafua (2024), which indicated that biomimicry stimulated the development of diverse design skills, promoted creative thinking, and enhanced the ability to apply sustainability principles in production cycles or innovation. Specifically, this referred to designing environment-friendly production processes that mimicked natural cycle systems. Furthermore, biomimicry was described as an interdisciplinary approach that integrated expertise from various fields—such as biology, design, and engineering—to study and transfer principles or mechanisms from nature to solve design challenges (Ilieva et al., 2022; Abu-Faraj, 2025).

Additionally, the key principles of design thinking and biomimicry are interconnected as both involves problem-solving leading to innovative design (Mohamed Elbaz, 2024). The process begins with surveying a problem (Empathize), analyzing the problem (Define), brainstorming solutions (Ideate), creating a prototype (Prototype) and evaluating solutions (Test). Biomimicry, however, adds nature to explain how specific characteristics in nature improve product sustainability. Therefore, biomimicry is an innovation process based on design thinking principles; the two approaches are interconnected (Kennedy et al., 2015). As a result, managing experiential learning for teachers through practical activities like this will clearly have a positive impact on expanding pre-service teachers understanding of design thinking competencies. Considering the design thinking process, which indicated an understanding of the five-stages design thinking process integrated with problem-solving through nature imitation, the overall understanding was found at the moderate level. Their knowledge and understanding at stage 1 – 3 were at the good level, but stage 4 – 5 was at the moderate and low level.

This is because while pre-service teachers could design and create prototypes, they could not demonstrate the prototype's functionality in relation to the problem being solved. Pre-service teachers were able to understand the problem, identify clear problems, and find solutions by imitating living organisms, and could present their design using technology in drawings. However, at the stage of creating and testing prototypes, they were unable to do so. Creating a prototype is the step that transforms ideas from paper into something tangible. The result highlights the pre-service teachers' difficulty in translating their design concepts and images into a concrete and testable form. The research findings concurred with the analysis of design thinking process skills, indicating that while most pre-service teachers demonstrated proficiency in empathizing with and defining problems—as well as brainstorming solutions based on biomimicry principles—they encountered difficulties in developing prototypes capable of fully representing problem-solving test outcomes.

The research findings suggested that the observed outcomes are likely associated with three constraints. First is the complexity of biological systems, where applying biomimetic principles at a functional-mechanistic level proves significantly more challenging than mere morphological imitation (Vasinayanuwatana & Plianram, 2023). Examples include the design of drainage systems that emulate enzymatic secretion in the digestive tract for lipid degradation, or the development of waste-suction motors inspired by the oral and pharyngeal structures of nematodes. Such implementations necessitate advanced engineering knowledge beyond preliminary sketching. Consequently, the results reflected that while pre-service teachers possess sound conceptual understanding, they lack the translation skills required to convert biological diagrams into functional physical mechanisms.

The second issue concerns the limitations of low-fidelity prototyping. Most students halted their process at the visual prototype stage merely to communicate ideas, failing to progress toward concrete, tangible artifacts. According to design thinking principles, prototyping aims to facilitate rapid and cost-effective learning. If learners cannot produce testable prototypes, the testing phase—crucial for validating problem-solving outcomes—

remains unexecuted, thereby rendering the overall learning cycle incomplete. Tom (2021) indicated that teachers had a misunderstanding of creating a prototype, focusing instead on simulating the result or external behavior without considering the internal mechanisms. As a result, the resulting prototypes were untestable.

Finally, the interdisciplinary skill requirements underscore that nature-inspired innovation demands intensive integration of biological knowledge and engineering design. These findings lead to a critical recommendation: pre-service teachers require additional technical scaffolding to bridge the gap between disparate disciplines. This support is essential for enabling learners to transition effectively from conceptual design to the construction of functional prototypes (Abu-Faraj, 2025). Although project-based learning outcomes indicated a moderate level of teachers' understanding, the biomimicry-based teacher professional development model—emphasizing student-centered activities, practices, and reflections at every phase—effectively expanded pre-service teachers' conceptual knowledge. However, the mastery of procedural skills and practical competencies necessitates further extended practice and long-term cultivation. Consistently, Nagel and Pidaparti (2024) and Jituafua (2024) stated that teacher's reflection from their final design reports indicated that teachers did develop knowledge and skills in bio-inspired design, collaboration, and interdisciplinary mindsets. The sequencing of teacher development activities therefore significantly influenced pre-service teachers' knowledge construction, enabling them to express concepts and explain their understanding at a good level across all dimensions.

Conclusion

In conclusion, while the experiential biomimicry-based learning effectively elevated pre-service teachers' overall design thinking competencies to a high level, a clear discrepancy remains in their technical execution. Although most pre-service teachers demonstrated a robust conceptual grasp of the design thinking process and biomimetic integration, a significant decline in proficiency occurred during the transition to physical realization—specifically within the prototyping and testing stages. These findings underscore that while pre-service teachers can effectively empathize, define, and ideate, they

encounter substantial challenges in developing functional prototypes capable of validating their problem-solving outcomes.

Recommendations

Recommendations for Implementation

1. Leveraging biomimicry as a design bridge: Since pre-service teachers demonstrate a solid foundational understanding of biomimicry, educators should utilize this strength as a bridge to enhance their design process. Instructional activities should focus on encouraging students to translate conceptual ideas derived from nature into functional, tangible models.

2. To address the misconceptions identified in the research, it is recommended that instructors implement learning activities that contrast the objectives of aesthetic models with those of functional prototypes. The focus should be shifted from visual perfection to problem-solving and functional testing. Such clarity will enable students to utilize prototypes as experimental tools to validate their ideas effectively within the design thinking process.

Suggestions for Further Research

1. Future studies should employ qualitative approaches, such as case studies or in-depth interviews, to investigate the underlying causes hindering students' transition from the ideation stage to prototyping. Research should specifically explore whether these barriers stem from a lack of technical craftsmanship, a deficit in creative confidence, or external constraints such as time limitations. Gaining a deeper understanding of these obstacles will provide a foundation for more targeted interventions.

2. A longitudinal study should be initiated to track pre-service teachers as they enter their professional teaching practicum in schools. This research should focus on the extent to which they translate their design thinking skills—both their strengths and previously identified weaknesses—into actual classroom practice. Observing how they facilitate design-based learning for their own students will yield valuable insights into the long-term sustainability of these professional competencies.

Acknowledgement

This research was funded by the General Grant of the Science and Mathematics Teaching Group, Biology Major, Fiscal Year 2025, Faculty of Education, Thaksin University (Thailand)

References

- Abu-Faraj, O. Z. (2025). *Integrating Biomimetics in Biomedical Engineering Education: Bridging Physiology and Pedagogy*. LinkedIn Pulse. <https://www.linkedin.com/pulse/integrating-biomimetics-biomedical-engineering-abu-faraj-nri3f>
- Biomimicry Institute. (2021). *What is biomimicry?*. The Biomimicry Institute. <https://biomimicry.org/what-is-biomimicry/>
- Coban, M., & Coştu, B. (2021). Integration of biomimicry into science education: biomimicry teaching approach. *Journal of Biological Education*, 1-24. <https://doi.org/10.1080/00219266.2021.1877783>
- Chen, G., Ratana-ubol, A., Sonchaeng, P., Sumritdee, C., & Paonariang, M. (2022). Policy perspectives of challenges and factors in promoting science literacy in Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 43(1), 245–250. <https://doi.org/10.34044/j.kjss.2022.43.1.33>
- Ilieva, L., Ursano, I., Traista, L., Hoffmann, B., & Dahy, H. (2022). Biomimicry as a Sustainable Design Methodology—Introducing the ‘Biomimicry for Sustainability’ Framework. *Biomimetics*, 7(37), 1-13. <https://doi.org/10.3390/biomimetics7020037>
- Jituafua, A. (2024). A Professional Development Programme Based on Biomimicry to improve STEM Project Creativity of Science Student Teachers. *Journal of Turkish Science Education*, 21(4), 705-722. <https://doi.org/10.36681/tused.2024.038>
- Kennedy, B., Buikema, A., & Nagel, J. K. S. (2015). Integrating biology, design, and engineering for sustainable innovation. *IEEE Integrated STEM Education Conference, Princeton*, 88-93. <https://doi.org/10.1109/ISECon.2015.7119952>

- Lakanukan, S., Pongsophon, P., Faikhamta, C., & Jantarakantee, E. (2021). Competencies of Science Teachers for Teaching Design Thinking. *Journal of Education Naresuan University*, 24(2), 370-380. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/246374.
- Linder, B., & Huang, J. (2022). Beyond Structure-Function: Getting at Sustainability within Biomimicry Pedagogy. *Biomimetics*, 90(7), 1-12. <https://doi.org/10.3390/biomimetics7030090>
- McLaughlin, J. E., Lake, D., Chen, E., Guo, W., Knock, M., & Knotek, S. (2023). Faculty experiences and motivations in design thinking teaching and learning. *Frontiers in Education*, 1(8), 1-8. <https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1172814>
- Marques de Sa, A. A., & Viana, D. M. (2023). Design and Biomimicry: A Review of Interconnection and Creative Potentials. *Biomimetics*, 61(8), 1-16. <https://doi.org/10.3390/biomimetics8010061>
- Mohamed Elbaz, M. (2024). Biomimicry in Science Classrooms: Learning Design Thinking Skills Inspired by Nature “An Approach Teaching Models”. *ARID International Journal of Educational and Phycological Sciences*, 10(5), 97-141. <https://doi.org/10.36772/arid.aijeps.2024.5105>
- Nagel, J., & Pidaparti, R. (2024). Fostering Innovation through Bio-inspired Projects in Engineering Design Education. *International National Design Conference*, 2935-2942. <https://doi.org/10.1017/pds.2024.297>
- Thailand's Ministry of Education. (2017). *Learning strands and indicators for mathematics, science, and geography (social studies) (revised 2017) of core curriculum for basics education (2008)*. The Agricultural Cooperative Society of Thailand Press. https://academic.obec.go.th/images/document/1559878841_d_1.pdf
- Tom, M. (2021 November 2-6). The Failures of Prototyping: A Call for a New Definition. *Proceeding of Relating System Thinking and Design (RSD10) 2021 Symposium*. Faculty of Design, The Netherlands: OCAD.

- Vasinayanuwatana, T., & Plianram, S. (2023). Biomimicry in STEM Education: Case Study of Developing Pre-service Biology Teachers' Integrative Teaching Competence. *Research in Integrated STEM Education*, 1, 311–335. <https://doi.org/10.1163/27726673-BJA00011>
- Vasinayanuwatana, T., & Vanichanon, A. (2022). Biomimicry: An Alternative Way of STEM Education in Biology. *Journal of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus*, 33(1), 1-11. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edupsu/article/view/251787>
- Yuksel, K. O. (2025). Design-Based STEM Activities in Teacher Education and Its Effect on Pre-service Science Teachers' Design Thinking Skills. *Journal of Science Education and Technology*, 34, 904–918. <https://doi.org/10.1007/s10956-025-10215-2>
- Zhu, L., Sun, D., Luo, M., Liu, W., & Xue, S. (2024). Investigating Pre-Service Science Teachers' Design Performance in Laboratory Class: The Inquiry-Based Design Thinking Approach. *Journal of Science Education and Technology*, 33, 30–44. <https://doi.org/10.1007/s10956-023-10057-w>

The Anatomy of Anxiety: Evolution, Mechanics, and Cross-Cultural Appeal of the Thriller Genre

กายวิภาคของความวิตกกังวล: วิวัฒนาการ กลไก และความดึงดูดใจข้ามวัฒนธรรม
ของประเภทนวนิยายระทึกขวัญ

Fahad Tanweer^{1*}, Sorat Abdulsata¹, Jehsuhana Wangpittaya¹

(Received: January 5, 2026; Revised: March 2, 2026; Accepted: April 2, 2026)

Abstract

This paper aims to provide the historical context and the current trends to show that thriller is an ever-appealing genre. It establishes a robust definition of the thriller, systematically distinguishing it from the related genres of mystery and suspense through its core emphasis on visceral reaction, relentless pacing, and life-or-death stakes. The analysis meticulously catalogues the genre's extensive subgenres, chronicles the contributions of its key pioneers from Stevenson to Hitchcock, and examines the cultural factors that influence its narrative formulas through the lens of genre theory. A significant focus is placed on the psychological and sociological underpinnings of the crime thriller's enduring popularity, arguing that its appeal stems from its grounding in relatable realities, its facilitation of vicarious experience, and its engagement with universal human fears. Drawing on genre theory, reader-response criticism, and market analysis, this paper concludes that the thriller's core mechanics—suspense, action, and the primal struggle for survival—possess a unique capacity to transcend cultural boundaries, solidifying its status as a persistently dominant and adaptable narrative form in the global marketplace of ideas.

Keywords: Genre, Thriller, Narrative, Suspense

¹Lecturer, Department of English, Faculty of Liberal Arts and Social Sciences, Fatoni University

¹อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

*Corresponding author. mishaalramzee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับวรรณกรรมแนวระทึกขวัญ โดยสืบค้นรากศัพท์และพัฒนาการของแนวเรื่องนี้ตั้งแต่วรรณคดีมหากาพย์ในยุคโบราณ จนถึงการเป็นแนวที่ครองความนิยมอย่างกว้างขวางในวรรณกรรมและภาพยนตร์ร่วมสมัย บทความได้ให้คำนิยามที่ชัดเจนและครอบคลุมของแนวระทึกขวัญ โดยจำแนกความแตกต่างจากแนวเรื่องที่มีความใกล้เคียงกันอย่าง “ลึกลับ” (mystery) และ “Suspense” อย่างเป็นระบบ ผ่านการเน้นที่ปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่รุนแรง ความเข้มข้นของจังหวะการดำเนินเรื่อง และเติมพันทของชีวิตหรือความตาย การวิเคราะห์ได้จัดหมวดหมู่ย่อยของแนวระทึกขวัญไว้อย่างละเอียด บันทึกลงานและบทบาทของผู้บุกเบิกสำคัญตั้งแต่สตีเวนสัน (Stevenson) จนถึงฮิทช์ค็อก (Hitchcock) พร้อมทั้งพิจารณาปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างการเล่าเรื่อง โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีประเภทวรรณกรรม (Genre theory) นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับพื้นฐานทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาที่อยู่เบื้องหลังความนิยมอันยาวนานของแนวระทึกขวัญอาชญากรรม โดยเสนอว่าเสน่ห์ของแนวนี้นี้เกิดจากการสะท้อนความเป็นจริงที่ผู้ชมสามารถเชื่อมโยงได้ การเปิดโอกาสให้ประสบประสบการณ์แทนผู้อื่น (Vicarious experience) และการเผชิญหน้ากับความกลัวสากลของมนุษย์ โดยอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีประเภทวรรณกรรม การวิจารณ์เชิงการตอบสนองของผู้อ่าน (Reader-response criticism) และการวิเคราะห์เชิงการตลาด บทความสรุปว่า กลไกหลักของแนวระทึกขวัญ—ได้แก่ ความลึกลับระทึก การกระทำ และการต่อสู้เพื่อเอาชีวิตรอด—มีพลังพิเศษที่สามารถข้ามพรมแดนทางวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้แนวระทึกขวัญคงความเป็นรูปแบบการเล่าเรื่องที่ทรงอิทธิพล ยืดหยุ่น และครองความนิยมอย่างต่อเนื่องในตลาดแนวคิดระดับโลก

คำสำคัญ: ประเภท หนังสือนิยายระทึกขวัญ เรื่องเล่า ระทึกขวัญ

Introduction

This paper presents a comprehensive analysis of the thriller genre, tracing its etymological origins from ancient epic poetry to its contemporary dominance in global literature and film. It argues how this genre continues to allure even today and generation Z enjoys it as much. From the campfires of pre-literate societies to the digital screens of the 21st century, humankind has been captivated by stories that elicit fear, excitement, and suspense. The desire to be thrilled—to experience the adrenaline of danger from a position of safety—is a fundamental aspect of narrative consumption. The thriller genre, as a formalized category of popular fiction, expertly codifies this desire. Its origins, while often linked to the 19th century, can be traced back to the very foundations of Western literature.

Homer's epic Greek poem 'The Odyssey', with its monstrous adversaries, tragic plot twists, and the hero's narrow escapes, stands as an ancient prototype, demonstrating that the mechanics of suspense are timeless (Greene, 2018).

The genre's evolution has been inextricably linked to technological and cultural shifts. The advent of print media democratized storytelling, while the new technologies of the 20th century—cinema, radio, and television—catalyzed a wide diversification of subjects, formats, and genres (Mittell, 2004). It was from this fertile ground of media expansion that the modern thriller genre emerged as a dominant force, characterized by its distinctive pace and its direct appeal to the reader's or viewer's nervous system. This paper will undertake a systematic examination of the thriller genre, dissecting its defining characteristics, historical trajectory, and the psychological and cultural foundations of its enduring, and increasingly global, appeal. It should be noted that all these genres have overlapping effect and are often used interchangeably.

Table 1 Thriller Genre and Sub-genre

Mystery	Suspense	Thriller
Who did it? The crime is in the past; the goal is uncovering the truth.	What will happen? The danger is imminent; the goal is anticipation.	How to stop it? The threat is active; the goal is survival.
Retrospective. The story moves backward to reconstruct events	Forward & delayed. The story moves forward, but the payoff is deliberately postponed to maximize tension.	Relentlessly Forward. Driven by a ticking clock and escalating stakes.
The Analyst. The hero is a detective (professional or amateur) driven by curiosity and logic. They are rarely in direct physical danger	The Unaware: The hero is often in danger but may not know it. The audience usually knows more, creating anxiety.	The Survivor. The hero is immediately thrust into danger and must fight, run, or outwit a powerful threat to survive.
The Hidden Deceiver. The villain is a secret to be unmasked. The "game" is about exposure	The Approaching Threat: The villain or danger is often partially known. The "game" is about the inevitable collision.	The Immovable Object. The villain is often known early on. The "game" is a high-stakes cat-and-mouse chase to the finish.

Table 1 Thriller Genre and Sub-genre (Cont.)

Mystery	Suspense	Thriller
Curiosity & Satisfaction. The reader is an active participant, gathering clues to solve the puzzle before the big reveal.	Anxiety & Dread: The reader is in a state of emotional anticipation, worrying about when and how the other shoe will drop.	Excitement & Urgency. The reader experiences a vicarious adrenaline rush, heart racing with the protagonist.
Methodical. Features red herrings, interviews, and deductive reasoning. The climax is the logical reveal.	Controlled Tension: Relies on dramatic irony, close calls, and moments of false safety to stretch the anxiety.	Kinetic. Features quick cuts, global stakes, chases, and plot twists. The climax is a final confrontation.
Examples: <i>Sherlock Holmes, Knives Out, Gone Girl</i>	Examples: <i>Rear Window, A Quiet Place, Prisoners</i>	Examples: <i>John Wick, Mission: Impossible, Sicario</i>

Defining the Thriller: A Genre of Visceral Reaction

At its most fundamental, a thriller is a narrative—whether a novel, film, or play—predicated on an exciting and suspenseful plot. These plots are frequently centered on crime, espionage, or other high-stakes scenarios that strategically maintain the audience's anticipation for subsequent developments. The thriller is an umbrella category, encompassing a vast and ever-growing array of subtypes. These include, but are not limited to, legal thrillers, spy thrillers, action-adventure thrillers, medical thrillers, police thrillers, romantic thrillers, historical thrillers, political thrillers, religious thrillers, and high-tech thrillers.

What serves as the unifying force across these diverse narrative landscapes is the genre's primary function: to evoke intense, often physical, emotions. Morrell identifies these as "apprehension, exhilaration, excitement, and breathlessness" (Morrell, 2008). The genre's name is its mandate; a thriller must thrill. If it fails to elicit this somatic response, it has fallen short of its foundational purpose. This is often achieved through a rhythmic narrative structure that builds tension incrementally, propelling the reader toward a gripping and rousing climax designed to leave the audience in a state of captivated exhaustion (Cawelti, 1976).

Taxonomic Distinctions: Thriller, Mystery, and Suspense

A clear understanding of the thriller requires distinguishing it from its two closest literary cousins: mystery and suspense. While significant overlap exists, and the terms are often used interchangeably in casual discourse, each possesses distinct core characteristics that dictate narrative structure and reader engagement.

The Mystery Genre: The Intellectual Puzzle

The mystery genre, in its classic form, is fundamentally an intellectual exercise. It typically revolves around a "whodunit" structure, focusing on the retrospective solution of a crime, most often a murder. The central enigma is the identity of the culprit, which is concealed from the reader at the story's outset. The narrative process involves the systematic discovery and interpretation of clues by a detective figure—professional or amateur—with the reader serving as a co-investigator, piecing together the puzzle alongside the protagonist (Yun, 2025). The primary pleasure of the mystery is cognitive: the satisfaction of logical deduction and the revelation of a hidden truth. The works of Agatha Christie are quintessential examples of this form.

The Suspense Genre: The Anxiety of Anticipation

Suspense, while often containing a mysterious element, operates on a different psychological principle. Its primary focus is not on 'who' committed a crime, but on the tension derived from 'how' or 'when' a known or suspected event will transpire. In suspense narratives, the audience is often granted more information than the characters; we know the bomb is under the table, but the characters do not. This narrative asymmetry creates a powerful sense of dread, anxiety, and anticipation as the audience awaits the inevitable outcome. The pleasure here is not intellectual deduction but emotional anticipation—the agonizing and thrilling wait for the narrative shoe to drop.

The Thriller Genre: The Visceral Experience

The thriller incorporates elements of both mystery and suspense but subordinates them to a higher goal: the creation of a visceral, often adrenaline-fueled, experience. While a thriller may contain a mystery to be solved and certainly relies on suspenseful construction, its defining feature is its forward-propelling momentum driven by action,

immediate danger, and high-stakes scenarios. The pacing is typically faster and more relentless than in a pure mystery. The stakes are often monumental, involving not just the solution of a crime but the prevention of a catastrophe, the escape from a pursuer, or the preservation of one's life. (Noor et al., 2025).

The Crime Fiction Nexus: Detective and True Crime Subgenres

Given the thriller's frequent engagement with criminal acts, its relationship with crime fiction is particularly intimate. Crime fiction itself is a broad category, which can be divided into two primary subgenres that often intersect with and fuel thriller narratives.

True Crime

This subgenre focuses intensely on the crime itself and the psychology of the criminal mind. It features vivid, often lurid, depictions of crime scenes, graphic violence, and the intricate workings of the criminal underworld. Whether documenting real-life cases or presenting fictionalized accounts with a documentary-style realism, true crime aims to provide an in-depth exploration of the criminal act and the psyche behind it (Browder, 2006). When blended with the thriller's pace, it creates a potent, fear-based narrative that feels disconcertingly plausible.

People's enduring fascination with violence, crime, and death is one of humanity's strangest yet most persistent interests. This is clearly reflected in the long standing popularity of true crime media, which covers an extensive range of real offenses—from fraud, drug crimes, high profile heists, and white collar wrongdoing to violent assaults, kidnappings, sex crimes, homicides, and serial murders. (Perchtold-Stefan et al., 2025).

Detective Fiction

Centered on the process of investigation, detective fiction involves a protagonist who uses observation, logic, and deduction to solve a crime. Its subgenres frequently provide the character archetypes and settings for thriller plots:

Hard-Boiled: Featuring gritty, cynical, and tough protagonists who operate in a morally ambiguous world, as seen in the works of Dashiell Hammett and Raymond Chandler. These characters are a staple of action-thrillers.

Police Procedurals: Stories that emphasize a realistic portrayal of police investigations, protocols, and the collective effort of a police force. This subgenre provides the technical backbone for countless crime thrillers, from the novels of Ed McBain to television series like 'Prime Suspect'.

The intersection of these crime fiction subgenres with the thriller's imperative for action and suspense creates the hybrid forms that dominate bestseller lists and box offices today, such as the forensic thriller or the psychological crime thriller.

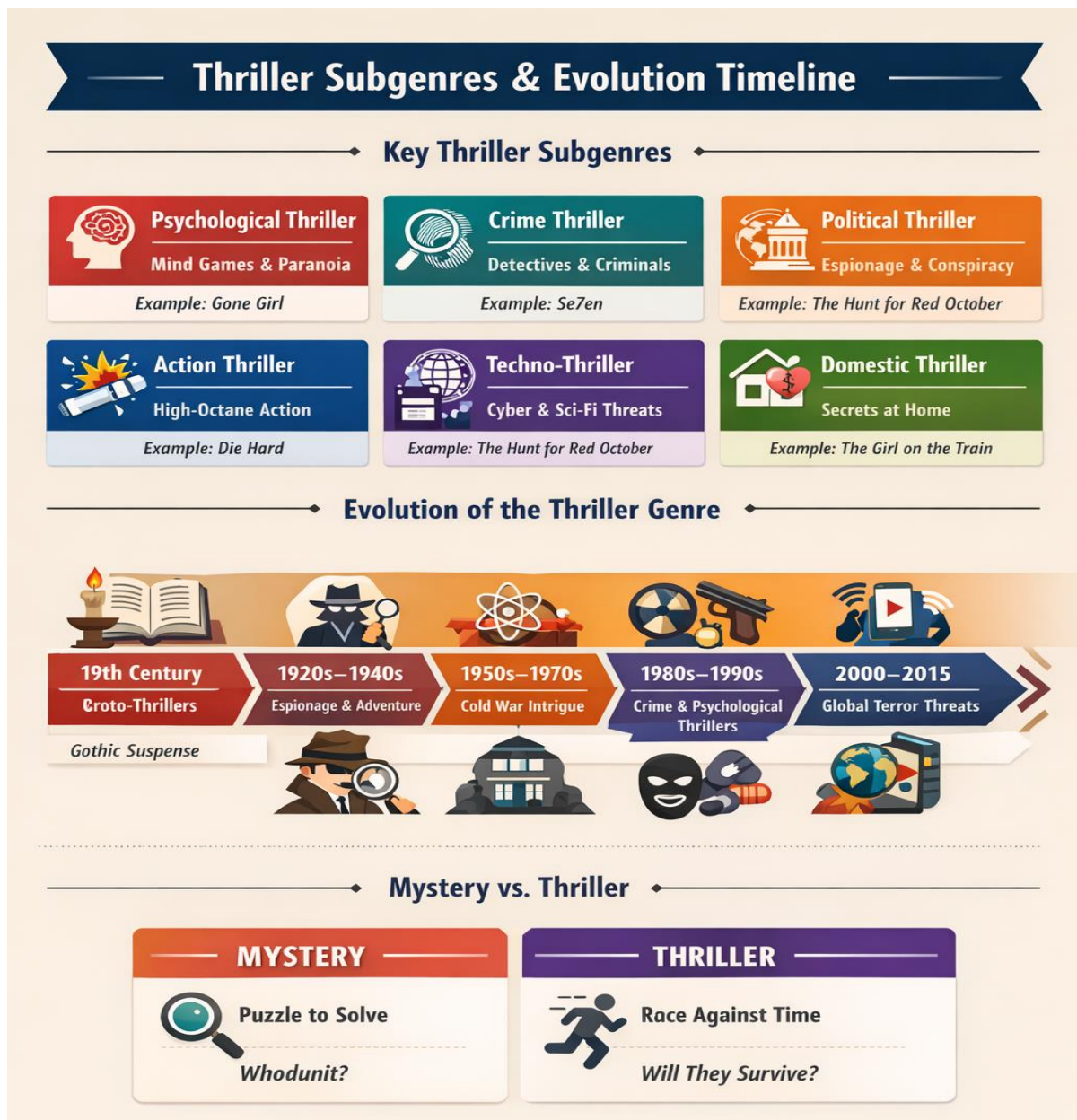

Figure 1 Evolution Timeline of Genre

Historical Evolution: Pioneers and Paradigm Shifts

The thriller genre, as a self-conscious form, began to coalesce in the late 19th century, a period of rapid social change and growing literacy.

The Literary Pioneers

The Scottish writer 'Robert Louis Stevenson' is widely regarded as a foundational figure. His 1886 novel, 'Strange Case of Dr Jekyll and Mr. Hyde' (Louis, 2017) was profoundly influential. The former explores psychological terror and the duality of human nature through a suspenseful, quasi-scientific plot, while the latter is a classic adventure of pursuit and survival. Together, they established core thriller templates involving internal and external threats.

In the subsequent decades, other writers expanded the genre's scope: masterfully blended Gothic horror with a suspenseful narrative structured through journals and letters, creating a pervasive sense of dread and an urgent race against time.

John Buchan's novel 'The Thirty-nine steps' (Buchan, 2014) became the prototype for the modern spy thriller, introducing an "ordinary man" thrust into an international conspiracy, a "chase" structure that would become a genre staple.

Agatha Christie, while primarily the "Queen of mystery," masterfully incorporated thriller elements in works like *And Then There Were None*, where the whodunit structure is supercharged with the immediate, life-or-death suspense of a killer picking off victims one by one (Zemboy, 2010).

P. Intharapalit, a well-known Thai humorist and writer who began writing before World War II, often blended imagination with real events in his famous serial *The Pals*. These events could be international, such as the Korean War, or local everyday happenings. Although he never traveled to the West and learned about it mainly through films, he continued to use traditional supernatural themes while adapting Western storytelling styles and settings. For example, in *Kidnapping*, the story resembles an American-style drama and it includes kidnapped children, ransom demands, fistfights, and car chases, all of which reflect Western thriller conventions (De Fels, 1975).

Foojai (2023) examines how Thai detective and crime fiction is reshaped when it is combined with Boys' Love (BL) narratives. The study shows that traditional detective and crime conventions—such as investigations, mystery-solving, danger, and crime—are “recoded”, meaning they are modified to suit the themes, values, and audience expectations of BL fiction. The thesis also argues that these works adapt Western detective and crime conventions to fit Thai cultural contexts, including local social values, gender norms, and popular media trends.

The Cinematic Master: Alfred Hitchcock

The thriller found its most potent and influential expression in the work of Alfred Hitchcock. Dubbed the "Master of Suspense," Hitchcock's name became synonymous with the genre throughout the 20th century. His films, including ‘The 39 Steps’ (1935), ‘North by Northwest’ (1959), ‘Vertigo’ (1958), and ‘Psycho’ (1960), were not merely adaptations of thrilling stories; they were masterclasses in cinematic technique designed to manipulate audience psychology. He skillfully combined suspense with elements of comedy, paranoia, and horror, and perfected the use of the "MacGuffin"—a plot device that drives the character's motivations but is ultimately insignificant—to propel narratives forward (Truffaut, 1983). Hitchcock's legacy solidified the thriller as a premier cinematic form and demonstrated the unique power of the audio-visual medium to generate suspense and visceral thrills.

The Psychology of Appeal: Why We Choose to Be Thrilled

The massive popularity of the thriller genre, particularly the crime thriller, is not accidental; it is rooted in deep-seated psychological needs and sociological conditions.

The Relatable Protagonist and the Democratization of Heroism

Unlike the tragedies of Shakespeare or ancient epics, where the protagonist is often a king or a figure of monumental stature, the hero of a contemporary crime thriller is frequently an "ordinary" person—a journalist, a disillusioned cop, a concerned citizen, "the guy next door." This figure is pitted against villains or systems determined to destroy them or undermine social order. Despite major advances in psychology, neuroscience, and media and cultural studies, it remains unclear why people are drawn to fictional material that is

horrifying, disgusting, or otherwise aversive. Recent empirical work has begun to show that engaging with frightening play or scary media (such as horror films and horror video games; e.g.) can yield clear psychological benefits. Yet it is still puzzling that such engagement and positive outcomes emerge from media experiences deliberately designed to provoke negatively valenced emotional states like fear and disgust (Miller et al., 2023).

The Allure of Plausible Fear

While any genre can explore human emotion, crime and thriller novels hold a unique appeal due to their tethering to reality. The scenarios they depict—murders, conspiracies, frauds, kidnappings—are events that could plausibly occur in the real world. Unlike the fantastical elements of science fiction or fantasy, the threats in a thriller are grounded. This sense of realism, however stylized, taps into genuine societal anxieties and personal fears. The reader is engaged by the thought, "This could happen to me" (King, 2010). This connection to the "fear of the possible" makes the narrative not just thrilling but also intensely gripping and personally resonant.

Despite critical disapproval in official circles, Gothic literature, and closely related genres—such as horror and ghost stories—remain highly popular in Thailand today. This popularity is evident in the presence of publishing houses like Groove Publishing that specialize exclusively in these genres. It is also reflected in the strong trend of adapting bestselling Gothic works and original ghost and monster stories into television series and films. These adaptations extend Gothic themes and imagery beyond written texts and bring them to a much wider audience through visual media (Kaewkaen, 2024).

In fact, Thailand's own ghost stories have, of late, been popular beyond Thailand. The popularity of Thai ghost films, both domestically and internationally—particularly in Asia—has had a significant impact on the film industry. Unlike Western horror films, Thai ghost movies are rooted in unique local narratives and cultural traditions. They draw on beliefs about souls and the afterlife, ghosts, supernatural phenomena, and death-related rituals. By combining traditional Thai cultural elements with storytelling techniques influenced by foreign ghost films, Thai horror cinema creates a distinctive form of fear. This

blending of local and global influences has strengthened the genre and contributed to the renewed success of Thai ghost films in 2023 (Patkachar, 2024).

The Vicarious Experience and Safe Danger

Thrillers provide a controlled environment for experiencing extreme emotions. They delve into the darker aspects of human nature—greed, lust, revenge, and violence—but from a safe distance. The tension, anxiety, and fear are endured by the characters, not the reader. This vicarious experience allows for an adrenaline-filled escape without any real-world risk. Readers can explore the edges of danger and morality, then disengage at will, returning to the safety of their own lives. This managed intensity is a key to the genre's enjoyment, offering a cathartic release that is both exhilarating and safe (Smuts, 2021).

The Cultural Dimension: Genre Formulas and Cross-Cultural Transfer

While the thriller's core mechanics have universal appeal, genres are not culturally inert. They are deeply influenced by the societies that produce and consume them.

The Specificity of Genre Formulas

John G. Cawelti, a pioneer in genre studies, emphasizes that narrative formulas are highly specific to their cultural and historical context. He argues that genres function as cultural rituals, and their formulas shift significantly as they traverse different cultures or time periods (Cawelti, 1976). For instance, the gunfighter Westerns of the 1950s, reflecting post-war American anxieties, are thematically and tonally distinct from the more romanticized cowboy adventures penned by Owen Wister in the early 1900s. Similarly, the pragmatic, often brutal, American spy novels of Donald Hamilton differ from the more morally complex and politically nuanced British espionage tales of John le Carré.

Cawelti (1976) stresses that for a story to belong to a genre, it must adhere to specific conventions. A Western, for example, requires a particular setting (the American frontier), a specific historical period, and key elements like the tension between civilization and wilderness, and the motif of the pursuit. A story lacking these elements would fail to qualify as a true Western. This specificity applies to all genres, shaping their narratives according to unspoken cultural rules.

Cultural Divergence: The Case of Romance

The influence of culture on genre conventions becomes starkly evident when comparing the romance genre across Eastern and Western markets. In many parts of Asia, the concept of "virgin romance" holds significant appeal. Rooted in cultural values that idealize purity, emotional restraint, and innocent, ethereal love, these narratives resonate deeply with certain audience expectations (Iwabuchi, 2002). The hero and heroine's relationship is often characterized by chastity and a slow-building, spiritual connection.

This stands in sharp contrast to the conventions of Western popular romance. Since the "bodice-ripper" boom of the 1970s and solidified by the rise of erotic romance like 'Fifty Shades of Grey', Western narratives often prioritize passionate physical relationships, individual desire, and emotional authenticity (Radway, 1991). The "alpha male" hero, who is typically sexually experienced, powerful, and emotionally reserved at the story's outset, is a dominant archetype. As observed in scholarship, "the sexually unawakened hero" is a rarity in Western romance fiction, highlighting how cultural norms directly shape character construction and reader expectations (Frantz & Selinger, 2012). This divergence demonstrates that genres deeply intertwined with local social more, like romance, can be less easily translatable across cultural boundaries.

The Universal Language of the Thriller

In contrast to romance, the thriller genre possesses a remarkable capacity for cross-cultural transfer. Its core themes—danger, survival, the pursuit of justice, the confrontation with evil—are primal human experiences that transcend specific cultural, religious, or national boundaries. While the specific settings, character types, and institutional backdrops (e.g., the FBI vs. local police force) may vary, the fundamental emotional and narrative engine remains consistent. A chase scene, a race against time, the threat of violence—these are universally understood concepts.

This universality allows thrillers to be easily adapted and enthusiastically consumed worldwide. The success of authors like Stieg Larsson (Sweden), Jo Nesbø (Norway), and Keigo Higashino (Japan) in international markets is a testament to this. Their stories, while firmly

rooted in their respective national contexts, are propelled by the global language of suspense and action.

Global Market Dominance and Case Studies

The thriller's universal appeal is quantitatively demonstrated by its consistent performance in the global marketplace.

Western Markets and Bestseller Lists

In the United States and the United Kingdom, thrillers are a constant and dominant presence on bestseller lists. It is common for two or three thrillers to appear among the top ten fiction titles in any given week. A prime example of the genre's blockbuster potential is “A Critical Look at Dan Brown's The Da Vinci Code” (Sheaffer, 2005), a thriller that combines art history, religious conspiracy, and a relentless chase. It became a global phenomenon and holds the distinction of being the UK's top-selling novel of the 21st century, with over 5 million copies sold in the UK alone and an estimated 80 million worldwide.

Thrillers dominate the Netflix and the Prime watchlist across the globe. For fans of suspense, intrigue, and edge-of-your-seat storytelling, 2025 has proven to be an exceptional year for thrillers on both the big and small screens. Audiences are truly spoiled for choice, with streaming giants like Netflix and Amazon Prime delivering a remarkable lineup of pulse-pounding content. From the comeback of beloved series to the discovery of hidden international gems, the thriller genre is thriving—and it has never been more diverse or captivating.

Horror films released in 2022 generated higher revenue than in previous years, reaching approximately \$644,774,976. This increase suggests a growing interest in horror and thriller films, particularly among younger audiences. A similar trend can be observed in Thailand and other Southeast Asian countries, including Laos, Cambodia, Malaysia, Indonesia, and Brunei. (Wongwilatnurak & Wongwilatnurak, 2024).

The Emerging Indian Market

The genre's appeal is not confined to Western audiences. Publishers in India have reported a significant and rapid rise in the sales of thriller novels, indicating a growing appetite for this form of storytelling. OTT platforms like Netflix and Amazon Prime are full of

this genre content. As one of the dominant genres in the Indian OTT landscape, examining the audience's preference for thrillers through the lens of narrative structure and psychological motivators can offer deeper insight into its widespread appeal. (Bhandari, 2020)

Narrative Mechanics: The Art of Sustaining Suspense

Beyond its thematic content, the thriller's power lies in its specific narrative mechanics—the technical tools it uses to keep the reader engaged.

The Page-Turning Imperative

Thrillers are engineered to be consumed rapidly. They create a compulsive drive to continue reading by perpetually posing urgent, unresolved questions: Will the assassin escape? Can the flawed detective overcome their personal demons in time to catch the killer? Will the protagonist survive the nightmarish ordeal? This technique, often called the "narrative question," is deployed with relentless efficiency. Each chapter often ends with a minor cliffhanger or a new revelation, making it difficult for the reader to disengage.

Moral Ambiguity and Complex Identification

Modern thrillers often thrive on moral complexity, blurring the lines between hero and villain. In *The Day of the Jackal* (Forsyth, 2012), readers find themselves in the unsettling position of rooting for the cunning and audacious assassin even as they hope for his failure. This complexity creates a richer, more engaging psychological experience than a simple battle between pure good and absolute evil.

The Aspirational and Relatable Character

Thriller fiction frequently features larger-than-life characters who captivate readers on multiple levels. Heroes like Lee Child's Jack Reacher possess qualities we admire—immense physical prowess, sharp intellect, and unwavering moral code—making them aspirational figures. Simultaneously, these characters often display relatable flaws, humor, or a core of humanity that allows readers to connect with them. This dual connection—aspirational and relatable—forges a powerful bond, drawing readers into their world and making them invested in the outcome (Morrell, 2008). As readers, we don a "character skin," experiencing the protagonist's triumphs and fears as our own.

Immersive Storytelling

Thrillers aim not just to tell a story but to simulate an experience. Through vivid, sensory descriptions and relentless pacing, they place the reader directly amidst the danger, the pulse-pounding exploits, and the nerve-racking chases. This immersive quality is a hallmark of the genre. The narrative does not simply describe a chase; it makes the reader feel the pounding heart, the labored breath, and the desperate hope of the pursued. This "you are there" sensation is a key factor in the genre's captivating nature (Gerrig, 1993).

Conclusion

The thriller genre, from its nascent forms in ancient epic poetry to its status as a global publishing and cinematic powerhouse, has proven to be one of the most durable and adaptable of narrative forms. Its success is not monolithic but is built upon a sophisticated and effective foundation. By offering a clear taxonomic distinction from mystery and suspense through its emphasis on visceral, action-driven narratives, the thriller carves out a unique aesthetic space. Its historical evolution, guided by pioneers like Stevenson, Buchan, and Hitchcock, refined its core mechanics and demonstrated its power across different media.

The genre's enduring appeal is deeply rooted in human psychology: the relatability of its modern protagonists allows for personal identification; its grounding in plausible fear taps into real-world anxieties; and its provision of vicarious experience offers a safe conduit for experiencing and cathartically releasing tension. Furthermore, while genre theory correctly posits that narrative formulas are culturally specific, as seen in the stark East-West divide within the romance genre, the thriller's focus on universal, primal themes of survival, danger, and justice grants it a rare cross-cultural permeability. This is empirically validated by its dominant market share from the West to emerging economies like India.

In the final analysis, the thriller genre succeeds because it speaks a fundamental human language—the language of fear, excitement, and the will to survive. It is a genre that understands the human nervous system as well as the human heart, making it a perpetually compelling and universally resonant form of storytelling.

Recommendations

This paper contends that the thriller genre possesses a strong universal appeal due to its fundamental narrative elements, including suspense, intense action, and protagonists with whom audiences can easily identify. These features engage audiences by drawing upon basic human emotions, particularly fear, tension, and curiosity. Thrillers often stimulate the psychology of vicarious experience, allowing viewers or readers to safely experience danger, uncertainty, and excitement through fictional characters. Because these emotional responses are common across cultures, the genre can transcend cultural boundaries more effectively than many other forms of popular storytelling that rely heavily on culturally specific references or traditions.

Given these qualities, thriller stories can also serve as valuable resources in English Language Teaching (ELT) classrooms. The suspenseful plots and engaging conflicts naturally capture students' attention, which can motivate them to participate more actively in classroom activities. By incorporating thriller-based texts, films, or storytelling exercises, teachers can stimulate discussion, encourage critical thinking, and promote language use in meaningful contexts. Furthermore, the excitement generated by such narratives may reduce learners' anxiety and increase their willingness to communicate in English, thereby enhancing overall classroom engagement and language acquisition.

References

- Bhandari, R. (2020). *Emergence of thrillers as a major genre in the Indian OTT space: A critical analysis* [Unpublished master's dissertation]. S. K. Somaiya Degree College of Arts, Science and Commerce.
- Browder, L. (2006). Dystopian romance: True crime and the female reader. *The Journal of Popular Culture*, 39(6), 928-953.
- Buchan, J. (2014). *The thirty-nine steps* (Vol. 1). Open Road Media.
- Cawelti, J. G. (1976). *Adventure, mystery, and romance: Formula stories as art and popular culture*. University of Chicago Press.
- De Fels, J. (1975). Popular literature in Thailand. *Journal of the Siam Society*, 63(2), 219-38.

- Foojai, S. (2023). *Detective Boys With Love: "Recoded" Generic Conventions in Thai Detective/Crime-BL Fiction* [Master's thesis]. National Yang Ming Chiao Tung University).
- Forsyth, F. (2012). *The day of the jackal*. Penguin.
- Frantz, S. S., & Selinger, E. M. (Eds.). (2014). *New approaches to popular romance fiction: Critical essays*. McFarland.
- Gerrig, R. (2018). *Experiencing narrative worlds*. Routledge.
- Greene, T. (2018). *The Odyssey: A New Translation by Peter Green*. University of California Press.
- Iwabuchi, K. (2002). *Recentering globalization: Popular culture and Japanese transnationalism*. Duke University Press.
- Kaewkaen, A. (2023). *Haunted Pasts and Contested Presents: Essays on Thai Gothic Fiction, Nationalism and Identity* [Doctoral dissertation]. Washington University in St. Louis.
- King, S. (2010). *Danse macabre*. Simon & Schuster.
- Louis, S. R. (2017). *Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde*.
- Miller, M., White, B., & Scrivner, C. (2024). Surfing uncertainty with screams: predictive processing, error dynamics, and horror films. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 379(1895), 20220425.
- Mittell, J. (2004). *Genre and television: From cop shows to cartoons in American culture*. Routledge.
- Morrell, J. P. (2008). *Bullies, bastards and bitches: How to write the bad guys of fiction*. Penguin.
- Noor, N., Arslan, M. F., Noor, H., Latif, T., & Maqbool, F. (2025). Constructing Suspense and Psychological Tension: A Corpus-Based Stylistic Analysis of Contemporary Crime Thriller Fiction. *Wah Academia Journal of Social Sciences*, 4(2), 424-450.
- Patkachar, U. (2024). The increasing popularity of Thai ghost films lends itself to the export potential of the Thai film industry. *Journal of Communication and Management NIDA*, 10(1), 53–66.

- Perchtold-Stefan, C., Rominger, C., Ceh, S., Sattler, K., Veit, S.-V., & Fink, A. (2025). Out of the dark – Psychological perspectives on people's fascination with true crime. *British Journal of Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/bjop.70038>
- Radway, J. A. (1991). *Reading the romance: Women, patriarchy, and popular literature*. University of North Carolina Press.
- Sheaffer, R. (2005). The Da Vinci Code cult: a critical look at Dan Brown's The Da Vinci Code. *Skeptic (Altadena, CA)*, 11(4), 22-27.
- Smuts, A. (2021). The paradox of suspense. In E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford encyclopedia of philosophy* (Winter 2021 ed.). <https://plato.stanford.edu/archives/win2021/entries/paradox-suspense/>
- Truffaut, F. (1983). *Hitchcock*. Simon & Schuster.
- Wongwilatnurak, N., & Wongwilatnurak, S. L. (2024). *The impact of spooky entertainment in Thailand on Gen-Z audiences*. [ผลกระทบของสื่อบันเทิงสยองขวัญในประเทศไทยต่อผู้ชมเจนแซด]. *Journal of communication and innovation NIDA*, 11(1), 23-43.
- Yun, H. (2025). The Changing Status of the Detectives in the Novels of Agatha Christie and Keigo Higashino: From Rational Authority to Human Exploration. *Humanities and Social Science Research*, 8(1), p27-p27.
- Zemboy, J. (2010). *The detective novels of Agatha Christie: A reader's guide*. McFarland.

บทความปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

รวมเรื่องสั้น *Lelaki Kedai Kopi**Lelaki Kedai Kopi: An Anthology of Short Stories*ซาฮีฎิน นิติภาค¹Sahidin Nitiphak¹

(Received: February 10, 2026; Revised: February 27, 2026; Accepted: April 13, 2026)

Mukhtar Mustafa. (Ed.). (2025). *Antologi Cerpen Lelaki Kedai Kopi*.

Dewan Bahasa dan Pustaka. 240 pages

รวมเรื่องสั้น *Lelaki Kedai Kopi* (บุรุษในร้านกาแฟ) เป็นผลงานรวมเรื่องสั้น โดยมีบรรณาธิการอย่าง Mukhtar Mustafar ผู้ขับเคลื่อนด้านศิลปะและวรรณกรรม ในรัฐกลันตัน อย่างต่อเนื่อง หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2568 จัดพิมพ์โดย Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ชั้นนำของประเทศมาเลเซีย หนังสือเล่มนี้ เกิดขึ้นจาก Persatuan Seniman dan Penulis Kelantan หรือ PUSPA คือสมาคมศิลปินและนักเขียนแห่ง รัฐกลันตันประเทศมาเลเซียรวมตัวกัน และเริ่มต้นเขียนในต้นปี 2568 กระทั่งได้เปิดตัวหนังสืออย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2568 ที่ DBP สาขาตะวันออกที่เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน หนังสือเล่มนี้ ได้รวบรวมผลงานเรื่องสั้นจากนักประพันธ์ทั้งสิ้น 13 คน และมีจำนวนเรื่องสั้น 21 เรื่อง ประกอบด้วย 1. *Mat Ala* (มัด อาลา) โดย Abham T.R 2. *Lelaki Kedai Kopi* (บุรุษในร้านกาแฟ) โดย Umi Solehah 3. *Tanah Seekar, Kasih Tertinggal* (ผืนดินหนึ่งเอเคอร์กับความรักที่ถูกทิ้ง) โดย Umi Solehah 4. *Perbicaraan Di Laman Mahkamah* (การพิจารณาคดี ณ ลานใต้สวน) โดย Mukhtar Mustafa 5. *Banglo Putih Di Tebing Sungai* (บังกละสีขาวริมแม่น้ำ) โดย Mukhtar Mustafa 6. *Bidan Som* (หมอดำแยซม) โดย Nik Nun Nab 7. *Menunggu Sinar Mentari Disember* (รอแสงตะวันเดือนธันวาคม) โดย Nik Nun Nab 8. *Rezeki Surat Taksir* (ลิขิตจดหมายตัดสินชะตา) โดย Anuar Salleh 9. *Tanya Sama Hati* (ถามใจตัวเอง) โดย Mazli Husma 10. *Tok Dekar Kidal* (โต๊ะเดการ์ผู้ใช้มือซ้าย) โดย Mazli Husma 11. *Tiga Patah* (สามคำ) โดย Masraden Md 12. *Mimosa Kembang Tak Jadi* (ดอกมิโมซ่าที่ไม่ผลิบาน) โดย Noraini

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์¹Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University

*Corresponding author. E-mail: disisiku@hotmail.com

Omar 13. *Songket Bunga Tanjung* (ผ้าของเก็ดลายดอกพิกุล) โดย Noraini Omar 14. *Kuih Bakul Asuan* (ขนมแข่งของอาซูวัน) โดย Wee Soo Lian 15. *Taasub Seorang Tangkee* (ความศรัทธาของตังกี้) โดย Wee Soo Lian 16. *Meranduk Ranjau* (ผ้าขวากหนาม) โดย Safura Azzahraa 17. *Kalut* (ลับสน) โดย Sujata Wee 18. *Serama Abe Den* (ไก่เซอรามาอาแบเดน) โดย Sujata Wee 19. *Hanya Untukmu* (เพียงแค่คุณ) โดย Roseariff 20. *Selimut* (ผ้าห่ม) โดย Roseariff และ 21. *Rumah Mak Tipah Di Hujung Kampung* (บ้านมะติปะห์ที่ท้ายหมู่บ้าน) โดย Norida Mat Nor ผู้เขียนแต่ละคนต่างมีภูมิหลังการนำเสนอในมุมมองที่หลากหลายตามประสบการณ์และการพบเจอผู้คนในสังคมของประเทศร่วมสมัยผ่านพื้นที่สัญลักษณ์ “ร้านกาแฟ” ที่เปรียบได้มากกว่าสถานที่ดื่มกาแฟ แต่เป็นพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนความคิด และการสะท้อนปัญหาสังคมในทุกระดับชนชั้นไม่ว่าจะเป็นระดับล่างที่หาเช้ากินค่ำไปถึงชนชั้นนำผู้กุมอำนาจอยู่ในมือ

รวมเรื่องสั้นเล่มนี้ได้สอดแทรกความหลากหลายของแก่นสารที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรักและความผูกพันระหว่างเชื้อชาติ ความสัมพันธ์ครอบครัว ปัญหาและสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนชั้นล่างหลังห้วงของการแพร่ระบาดของโควิด-19

จากทั้งหมด 21 เรื่องนี้ ผู้เขียนจึงขอหยิบยกงานเขียนที่สอดคล้องตามหัวข้อและคัดออกมาเป็นเรื่อง ๆ เริ่มจากการประเพณีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเช่นในเรื่อง *Bidan Som* (หมอดำแยชม) ที่นำเสนอภูมิปัญญาการดูแลหลังคลอดแบบดั้งเดิมอย่างวิธีการนวด (urut) การอยู่ไฟ (bertungku) rempah ratus (การอบสมุนไพร) ซึ่งกำลังถูกทำลายด้วยการแพทย์สมัยใหม่เข้ามาแทนที่ เช่นเดียวกันในเรื่อง *Taasub Seorang Tangkee* (ตังกี้ผู้เคร่งศาสนา) การเล่าบทบาทของตังกี้หรือร่างทรง ผู้เป็นสื่อกลางระหว่างเทพกับมนุษย์ในชุมชนจีนเปอรานากันกลั่นตันหรือชุมชนคนจีนที่เข้ามาและมีวิถีชีวิตกลมกลืนไปกับบริบทในพื้นที่ เรื่อง *Kuih Bakul Asuan* (ขนมแข่งของอาซูวัน) นำเสนอวัฒนธรรมการทำขนมแข่งในเทศกาลตรุษจีน แสดงให้เห็นถึงการรักษาเอกลักษณ์ของชาวจีนเปอรานากัน ขณะที่เรื่อง *Tok Dekar Kidal* (โต๊ะเตการู้ผู้ใช้มือซ้าย) นำเสนอศิลปะการต่อสู้ป็นจักสีลัต ผ่านตัวละครหญิงที่เข้มแข็งและแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถเป็นผู้นำในศิลปะการต่อสู้ได้ เรื่อง *Songket Bunga Tanjung* (ผ้าของเก็ดลายดอกพิกุล) นำเสนอผ้าของเก็ดนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าตามแบบฉบับของประเทศมาเลเซีย ขณะที่ *Serama Abe Den* (ไก่เซอรามาอาแบเดน) เล่าถึงวัฒนธรรมการเลี้ยงไก่เซอรามาหรือสายพันธุ์ไก่แจ้ชนิดหนึ่งในประเทศมาเลเซียซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจของคนที่นี่

การนำเสนอความรักและความผูกพันมิให้เห็นออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง *Hanya Untukmu* (เพียงแค่คุณ) ที่ตีแผ่ความรักด้อย่างแท้จริงของสามีต่อภรรยาที่เป็นอัมพาต แม้มีสิ่งโน้มน้าวจากคนรอบข้างแต่ผู้เป็นสามีก็เลือกที่จะยืนหยัดอยู่เคียงข้างภรรยา เรื่องนี้แสดงให้เห็นความสำคัญของคำมั่น

สัญญาที่ได้เปล่งออกมาตอนแต่งงานใหม่ ๆ เชิดชูความรักไม่ได้ยึดติดจากรูปลักษณ์ เรื่อง *Mimosa Kembang Tak Jadi* (ดอกมิโมซ่าที่ไม่ผลิบาน) นำเสนอมุมของความขัดแย้งภายในจิตใจของผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว เมื่อต้องเผชิญหน้ากับคนรักเก่าซึ่งดอกมิโมซ่าที่ไม่เคยบานกลายเป็นตัวแทนของความรักที่ไม่สมหวัง เรื่อง *Selimut* (ผ้าห่ม) นำเสนอความรักของหญิงม่ายที่มีต่อสามีผู้ล่วงลับผ่านผ้าห่มที่ทิ้งไว้เป็นของต่างหน้า แม้จะยากจนแต่ผ้าห่มผืนนั้นเป็นแรงผลักดันให้เธอกลายเป็นสัญลักษณ์ของความรักและความทรงจำที่ทรงคุณค่า นอกจากนี้เรื่อง *Lelaki Kedai Kopi* (บุรุษในร้านกาแฟ) เรื่องสั้นเรื่องนี้นับเป็นตัวแทนของผลงานที่ดีสำหรับการนำเสนอภาพที่เกิดขึ้นในร้านกาแฟเลยทีเดียวได้ เป็นการฉายมุมมองเพื่อการตัดสินใจของผู้หญิง เมื่อต้องเผชิญกับนิสัยของคู่หมั้นที่ชอบนั่งร้านกาแฟ หากเจอสถานการณ์เช่นนี้

ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสาระสำคัญที่ปรากฏได้เด่นชัดเช่นกัน ในหลายเรื่อง *Tanya Sama Hati* (ถามใจตัวเอง) นำเสนอความทุกข์ทรมานของผู้สูงอายุที่อัมพาตและลูก ๆ ได้ทอดทิ้ง มีการเล่าถึงภรรยาที่นักรถเข็นต้องดูแลสามีด้วยความรักและความอดทนสะท้อนปัญหาผู้สูงอายุในสังคมที่ขาดการดูแลจากลูก ๆ หลาน ๆ เรื่อง *Rumah Mak Tipah di Hujung Kampung* (บ้านมะติปะห์ที่ท้ายหมู่บ้าน) ได้นำเอาความทรงจำวัยเด็ก เห็นความรักความผูกพันกัน ในคราวที่ต้องไปเยี่ยมญาติทำให้มีความรู้สึกที่ติดจำมาตลอด เรื่อง *Songket Bunga Tanjung* (ผ้าซองเก้ตลายดอกพิทูล) แสดงความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูกหลังรู้ว่าลูกประสบอุบัติเหตุ แม่ทำอะไรไม่ถูกรู้สึกตื่นตระหนกจนไม่สามารถทำอะไรต่อไปได้ แสดงให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ของแม่

เรื่องสั้นรวมเล่มนี้ได้สะท้อนปัญหาสังคมด้วยเช่นกัน มีเรื่องของทฤษฎีคอร์รัปชันของข้าราชการระดับสูง และการเรียกร้องความโปร่งใสจากประชาชน หรือฉากการย้ายสถานที่พิจารณาตัดสินคดีออกมานอกอาคารศาลเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจประชาชนในการเรียกร้องความยุติธรรมที่ปรากฏในเรื่อง *Perbicaraan di Laman Mahkamah* (การพิจารณาคดี ณ ลานใต้สวน) ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงชุมชนท้องถิ่น การสร้างบังกะโลห์โดยไม่สื่อสารกับชาวบ้านแสดงให้เห็นช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนธรรมดาในเรื่อง *Banglo Putih di Tebing Sungai* (บังกะโลขาวริมแม่น้ำ) ในประเด็นสถานศึกษามีเรื่องของภาระงานของครูในยุคใหม่ ที่ต้องรับผิดชอบทั้งงานสอนและงานธุรการมากจนเกินไป ส่งผลต่อการจัดการเรื่องคุณภาพชีวิตและการบริหารเวลาที่เขียนในเรื่อง *Rezeki Surat Taksiran* (ลิขิตจดหมายตัดสินชะตา) ในเรื่อง *Meranduk Ranjau* (ฝ่าขวากหนาม) นำเสนอความท้าทายในภาวะผู้นำ ครูสาวที่ได้เลื่อนบทบาทขึ้นในตำแหน่งครูใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงจากชายในหมู่บ้านที่ถืออาวุธบุกเข้าโรงเรียน เรื่องนี้ได้เชิดชูความกล้าหาญของครูใหญ่และวิพากษ์ความรุนแรงที่บุกรุกสถานศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีให้เห็นเด่นชัด ตัวอย่างในเรื่อง *Menunggu Sinar Mentari Disember* (รอแสงตะวันเดือนธันวาคม) เป็นการนำเสนอช่วงเวลาในการตัดสินใจที่ยากลำบากของหญิงวัยกลางคนที่กระทบต่อความสัมพันธ์กับลูก ๆ เรื่อง *Mat Ala* (มัด อาลา) เล่าเรื่องราวความทรงจำวัยเด็กเกี่ยวกับระบบ

การศึกษาอิสลามในอดีต การเปลี่ยนแปลงสังคมนี้ยังเห็นในเรื่อง *Kalut* (ลับสนอลหม่าน) ช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางแต่แล้วกลับเจอจุดเปลี่ยน เริ่มลับสนในชีวิต กังวลกับปัญหาเผชิญอย่างเปล่าเปลี่ยว และต้องดิ้นรนด้วยลำแข้งของตัวเอง ในสถานการณ์อุบัติของโควิด-19 การสะท้อนสภาพชีวิตนี้ยังปรากฏให้เห็นอีกในเรื่อง *Selimut* (ผ้าห่ม) ที่นำเสนอความทุกข์ยากของผู้คนไร้ที่อยู่อาศัย หรือในเรื่อง *Rezeki Surat Taksiran* (ลิขิตจดหมายตัดสินชะตา) ที่สะท้อนความเครียดและภาระงานที่หนักหนาสาหัส

จุดเด่นที่เห็นของหนังสือเล่มนี้คือการผสมผสานระหว่างการใช้ภาษามลายูมาตรฐานกับภาษาพูดท้องถิ่นทำให้เรื่องราวมีกลิ่นอายความเป็นท้องถิ่นและน่าติดตาม การใช้สำนวนและคำพังเพยเพิ่มอรรถรสความลุ่มลึกของเนื้อหาขึ้น เทคนิคนักเขียนแต่ละคนเล่าเรื่องมีความหลากหลายทั้งแบบย้อนอดีต (Flashback) การใช้กระแสสำนึก (Stream of Consciousness) การใช้สัญลักษณ์ (Symbols) และการสร้างความตึงเครียด (Suspense) แต่ละเรื่องราวสะท้อนความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของมาเลเซียอย่างชัดเจน มีเรื่องราวของชาวมลายู ชาวจีนเปอรานากัน และการอยู่ร่วมกันของหลายเชื้อชาติ โดยเฉพาะในเรื่อง *Kuih Bakul Asuan* (ขนมแข่งของอาซวน) ในประโยคที่ว่า “เพื่อนบ้านของเขาประกอบด้วยชาวมลายู จีน อินเดีย และสยาม” (Jiran-jirannya terdiri daripada orang Melayu, Cina, India dan Siam)

การเลือกใช้การผสมภาษา (Language Mixing) ที่ปรากฏในเล่มไม่ใช่เพียงเทคนิคการเขียนเพื่อดึงดูดเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เสมือนเป็นการคานวณวัฒนธรรมในการยืนยันอัตลักษณ์ท้องถิ่นของรัฐกลันตัน ภาษาท้องถิ่นกลันตัน (Dialek Kelantan) มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษามลายูถิ่นปาตานี (Dialek Patani) ปัจจุบันในบริบทของชาตินิยมประเทศมาเลเซียได้เน้นไปที่การใช้ภาษามลายูมาตรฐาน (Bahasa Melayu Baku) ส่วนภาษาท้องถิ่นกลันตันรวมถึงการใช้ตัวเขียนอักขระยาวี (Tulisan Jawi) ที่พยายามหาที่ยืนนั้นกลับถูกมองว่าเป็นรูปแบบไม่เป็นทางการหรือไม่นิยมในวงการวรรณกรรมมาเลเซียที่เป็นกระแสหลัก การที่กลุ่มนักเขียน PUSPA เลือกใช้ภาษามลายูท้องถิ่นควบคู่กับภาษามลายูมาตรฐานจึงเป็นการยืนยันกรณตัวตนต่อกระแสหลักทางวัฒนธรรมที่มักเกิดขึ้นมาจากทางส่วนกลางของประเทศ

อีกทั้งชุดวรรณกรรมรวมเรื่องสั้นเล่มนี้ยังที่กล่าวข้างต้นว่ามีเทคนิคการนำเสนอที่แตกต่างกันรูปแบบที่เด่นชัดคือ การใช้ลักษณะการย้อนอดีตในหลายเรื่อง ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง *Mat Ala* และ *Rumah Mak Tipah di Hujung Kampung* ถ้ามองผิวเผินก็เป็นเทคนิคการเล่าเรื่องปกติทั่วไปแต่ถ้ามองลึกลงไปจะเห็นว่ามียุคเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบันเกิดขึ้น เพื่อบ่งบอกสภาพปัญหาสังคมร่วมสมัยมีรากฐานที่มาจากอดีตทั้งสิ้น ผนวกกับความทรงจำส่วนตัวหนึ่งในความทรงจำส่วนตัวมาพร้อมกับความทรงจำสังคมหรือชุมชนลงไปด้วย จากความหลากหลายของเทคนิคที่นำเสนอานี้ทำให้เรื่องราวแต่ละเรื่องเสมือนเป็นเพียงแค่ความบังเอิญมีร้านกาแฟเป็นสัญลักษณ์ ในส่วนที่คิดว่ายังไม่สมบูรณ์ตัวเล่มนี้คือความเป็นเอกภาพเนื่องจาก

หนังสือเล่มนี้เกิดจากการรวมเล่มเรื่องราวและเทคนิคประพันธ์ที่มีศิลปะในการแต่งหรือสร้างจินตภาพที่แตกต่างกันของเหล่านักเขียน PUSPA

ด้านการนำเสนอความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่บรรจุอยู่ในเล่มนี้เป็นการตอบสนองต่อนโยบายหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยนำวิสัยทัศน์ Malaysia Madani ของนายอันวา อิบราฮิม นายกรัฐมนตรีมาเลเซียคนปัจจุบันที่มีคำว่า ความสามัคคีในสังคมพหุวัฒนธรรม (keharmonian masyarakat majmuk) แต่กลับกันเมื่อพิจารณาจากเรื่องสั้นกลับมีคำถามที่ว่ามันสะท้อนบริบทความเป็นจริงที่เป็นอยู่หรือเป็นเพียงแค่อุดมคติของสังคมพหุวัฒนธรรมที่ตั้งขึ้นมาหรือนี้คือสังคมมาเลเซียที่ยังมีความเหลื่อมล้ำและการแบ่งแยกทางเชื้อชาติอย่างเป็นระบบกันแน่

โดยรวมแล้วรวมเล่มเรื่องสั้น *Lelaki Kedai Kopi* นี้มีความสำคัญในหลายด้าน อาทิ สะท้อนสังคมร่วมสมัยเป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพสังคมมาเลเซียในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ปัญหาผู้สูงอายุ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไปจนถึงภาระงานของครู งานชิ้นนี้ไม่เพียงนำเสนอความเป็นตัวตนในสังคมเพียงอย่างเดียว กลับนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา เช่น ปัญหาผู้สูงอายุ ความยากจน การทุจริตคอร์รัปชัน และภาระงานของครู สร้างจิตสำนึกให้ผู้อ่านตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้และคิดหาทางแก้ไข และให้ความเห็นอกเห็นใจกับผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อในสังคม อย่างที่กล่าว ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งขาดการดูแลเอาใจใส่ คนยากจนที่ต้องดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอด คุณครูที่ต้องแบกรับภาระมากเกินไป รวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างไม่ชอบธรรมต่อประชาชนจากการถูกคอร์รัปชัน การนำเสนอเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างจิตสำนึกให้ผู้อ่านตระหนักถึงปัญหาแล้วคิดหาทางแก้ไข แต่ยังปลุกฝังความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากเหล่านี้ที่ประสบอยู่ถึงตรงนี้จะมองเห็นลึกถึงประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้างแม้อาจเป็นยอดสุดของปลายกิ่งที่แทบเบาบางแต่สิ่งนี้ไม่ควรปล่อยไว้เพิกเฉย การออกแบบและวางแผนจุดเล็ก ๆ ตั้งแต่ต้นจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ได้วรรณกรรมเล่มนี้จึงทำหน้าที่บอกกล่าวผ่านคาแรกเตอร์ของเหล่านักเขียนในรัฐกลั่นตันแก่ผู้คนต่างรัฐหรือในภูมิภาคได้รับรู้ ในขณะเดียวกันเป็นการสนับสนุนนักเขียนในพื้นที่ให้มีผลงานขึ้นมา ผลงานที่เผยแพร่ออกไปจะสร้างความเข้าใจและเคารพระหว่างกันของคนหลายเชื้อชาติ สุดท้ายคือการสร้างคุณค่าทางวรรณศิลป์ที่ผู้ประพันธ์มักใช้เป็นสัญลักษณ์เข้าถึงอารมณ์การรับรู้อย่างประทับใจ

ผลงานที่กล่าวมานี้มีคุณค่าทั้งในแง่วรรณกรรมและสังคม การใช้ร้านกาแฟ เป็นศูนย์ในการเล่าเรื่องทำให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ เพราะพื้นที่นี้เป็นพื้นที่สาธารณะที่ผู้คนจากทุกชนชั้นมาพบปะ เป็นพื้นที่แห่งการสังเกตชีวิต เป็นรูปแบบการฟังเรื่องราว และการเรียนรู้สังคมที่สามารถเชื่อมโยงกัน ร้านกาแฟในความหมายเชิงลบก็ยังเผยให้เห็นโดยเฉพาะในเรื่อง *Lelaki Kedai Kopi* (บุรุษในร้านกาแฟ) เริ่มประโยคในตอนต้นในสายตาของผู้หญิงที่ชื่อซิชะฮ์มองว่า “Di mata Zizah. semua lelaki yang menjadi pengunjung kedai kopi sangat menjengkelkan dan memualkan” (ผู้ชายทุกคนที่แวะเข้ามาร้านกาแฟทั้งที่น่ารำคาญและ

นำสะอิดสะเอียนเหลือเกิน) อีกความหมายหนึ่งหมายถึงกลุ่มผู้นั่งร้านกาแฟเป็นพื้นที่ของผู้ชายเป็นหลักและนั่งที่ร้านจนล่วงเวลาเป็นสาเหตุหนึ่งในสายตาของผู้หญิงหรือคู่สมรสมองว่าผู้ชายละเลยความรับผิดชอบต่อครอบครัว ฉะนั้นร้านกาแฟจึงเป็นกระจกเงาที่สะท้อนสังคมชั้นล่างและสังคมชั้นกลางได้เป็นอย่างดี กลายเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ผู้คนเห็นหน้าค่าตา และเห็นวงจรชีวิตในสังคมด้วย มีแต่เรื่องราวของผู้คนที่มาหน้าหลายตาปัญหาที่แตกต่างกันไป ทั้งหมดนั้นล้วนสะท้อนความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ ที่รอคอยความหวัง และรอก้าวข้ามอุปสรรคของชีวิต หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้สนใจวรรณกรรมประเทสมาเลเซีย ผู้ที่ต้องการทำความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมมาเลเซียโดยเฉพาะในรัฐกลันตัน นักศึกษาที่ศึกษาวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และผู้ที่ชื่นชอบเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาหลักซึ้งและสะท้อนชีวิตจริง เป็นผลงานที่ควรค่าแก่การศึกษา รวมเล่มนี้ไม่เพียงแต่เป็นวรรณกรรมที่ให้ความบันเทิง แต่ยังเป็นกระจกสะท้อนสังคม เป็นเสียงของผู้คนธรรมดา และเป็นบันทึกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าสำหรับอนุชนรุ่นหลัง

คำแนะนำการเตรียมและส่งต้นฉบับ

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รับผิดชอบเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ สาขาหลักในด้านสังคมศาสตร์ ประกอบไปด้วยสาขาวิชาศิลปะและมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ การจัดการและการบัญชี โดยมีสาขาวิชาย่อยดังนี้คือ ภาษาและภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ทั่วไป ศีลศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และบริหารธุรกิจทั่วไป การจัดการ และการบัญชี โดยบทความที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ ถ้าเป็นผลงานวิจัยต้องดำเนินการแล้วเสร็จไม่เกิน 5 ปี (ในกรณีที่บทความวิจัยที่เป็นหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ต้องมีหนังสือรับรองและลงนามทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และนักศึกษาผู้ทำวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์) บทความที่จะตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ในระหว่างพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับเพื่อความเหมาะสมและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการกำหนด

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย
2. บทความวิชาการ
3. บทความปริทัศน์ บทความพิเศษ และปกิณกะ

การเตรียมบทความต้นฉบับ

1. ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป MS Word 97/03 for Windows แบบอักษร TH Sarabun New ขนาดตัวอักษร 16 อักษรปกติ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษ A4 ระยะขอบกระดาษ ด้านบน-ด้านล่าง 2.54 ซม. ด้านใน 3.17 ซม. ด้านนอก 2.54 ซม. ไม่เกิน 20 หน้า (ไม่รวมรายการอ้างอิง)
2. ชื่อเรื่อง พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง ขนาดตัวอักษร 18 ตัวหนา มีชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. ชื่อผู้เขียน พิมพ์ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยชิดขอบกระดาษด้านขวา ขนาดตัวอักษร 14 อักษรปกติ และให้ระบุตัวเลขเป็นตัวยกท้ายชื่อผู้เขียน เพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ทำงาน และ E-mail ของผู้เขียนบทความหลักไว้เป็นเชิงบรรณในหน้าแรก
4. ชื่อหน่วยงานของผู้เขียน พิมพ์ชื่อหน่วยงานผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อยู่บรรทัดส่วนล่างสุด ในหน้าแรก ขนาดตัวอักษร 12 อักษรปกติ ระบุ หน่วยงานต้น เรียงไปจนถึง หน่วยงานหลัก และ E-mail (สำหรับผู้เขียนหลัก) และให้ระบุตัวเลขเป็นตัวยกท้ายชื่อหน่วยงานผู้เขียน เพื่อแสดงรายละเอียดชื่อผู้เขียนบทความทุกท่าน ไว้เป็นเชิงบรรณในหน้าแรก
5. บทคัดย่อ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 300 คำ
6. คำสำคัญ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ
7. การพิมพ์หัวข้อใหญ่สุด ให้ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 4 ตัวอักษร เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ เว้นระยะพิมพ์หนึ่งบรรทัด

8. ตัวเลขให้ใช้เลขอารบิก ค่าย่อ ใช้ค่าย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุค่าเต็มไว้ในครั้งแรก) และวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centered learning)

9. บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

9.1 บทคัดย่อ (Abstract)

9.2 บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ของการวิจัย

9.3 วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

9.4 การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย (Literature review & Conceptual framework)
การทบทวนเอกสาร/แนวคิด/ทฤษฎี/งานวิจัย ที่นำไปสู่กรอบแนวคิดการวิจัย

9.5 วิธีการวิจัย (Research methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การรับรองจริยธรรมการวิจัย/การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหลัก

9.6 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือรูปภาพ

9.7 อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

9.8 สรุปผลการวิจัย (Conclusion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

9.9 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

9.10 รายการอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเนื้อหาเท่านั้น และควรมีอย่างน้อย 10 รายการ โดยมีทั้งผลงานในประเทศและต่างประเทศ หากเป็นงานวิจัยไม่ควรล้ำสมัยเกิน 5 ปี

10. บทความวิชาการ ประกอบด้วย

10.1 บทคัดย่อ (Abstract)

10.2 บทนำ (Introduction)

10.3 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

10.4 บทสรุป (Conclusion)

10.5 ข้อเสนอแนะ (Suggestion)

10.6 รายการอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเนื้อหาเท่านั้น และควรมีอย่างน้อย 10 รายการ โดยมีทั้งผลงานในประเทศและต่างประเทศ หากเป็นงานวิจัยไม่ควรล้ำสมัยเกิน 5 ปี

11. การเตรียมเอกสารอ้างอิงให้ใช้ American Psychological Association: APA 7th edition

12. กรณีมีรูปภาพ และกราฟ บันทึกเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล JPEGs หรือ Tiffs เท่านั้น

13. กำหนดความซ้ำซ้อนของบทความด้วยโปรแกรม CopyCatch จากเว็บไซต์ Thaijo (ภายหลัง Submission) และโปรแกรมอักขราวิสุทธิ์ จะต้องมีความซ้ำซ้อนไม่เกิน 10%

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงในเนื้อหา

ผู้แต่ง	การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ		การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ	
	ครั้งแรก	ครั้งต่อมา	ครั้งแรก	ครั้งต่อมา
ผู้เขียน 1 คน	ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ (2566) Siriphan (2023)	ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ (2566) Siriphan (2023)	(ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์, 2566) (Siriphan, 2023)	(ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์, 2566) (Siriphan, 2023)
ผู้เขียน 2 คน	สายทอง แก้วฉาย และสร้อยณี อุเสินยาง (2566)	สายทอง แก้วฉาย และสร้อยณี อุเสินยาง (2566)	(สายทอง แก้วฉาย และสร้อยณี อุเสินยาง, 2566)	(สายทอง แก้วฉาย และสร้อยณี อุเสินยาง, 2566)
ผู้เขียน 3 คน ขึ้นไป	สร้อยณี อุเสินยาง และคณะ (2566) Sarannee et al. (2023)	สร้อยณี อุเสินยาง และคณะ (2566) Sarannee et al. (2023)	(สร้อยณี อุเสินยาง และคณะ, 2566) (Sarannee et al., 2023)	(สร้อยณี อุเสินยาง และคณะ, 2566) (Sarannee et al., 2023)
ผู้เขียนเป็น หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ (2566) Princess of Naradhiwas University (2023)	มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ (2566) Princess of Naradhiwas University (2023)	(มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์, 2566) (Princess of Naradhiwas University, 2023)	(มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์, 2566) (Princess of Naradhiwas University, 2023)
ผู้เขียนเป็น หน่วยงาน (โดยใช้ชื่อย่อ)	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม (อว., 2566) Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation (MHESI, 2023)	อว. (2566) MHESI (2023)	(กระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม [อว.], 2566) (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation [MHESI], 2023)	(อว., 2566) (MHESI, 2023)

การเขียนรายการอ้างอิง (References)

หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม)		
ผู้แต่ง 1 คน	ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	ชูศรี วงศ์รัตน์. (2562). <i>เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). อมรรการพิมพ์.
	อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่).สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	Yamane, T. (1973). <i>Statistics: An Introductory Analysis</i> (3 rd ed.). Harper & Row.
ผู้แต่ง 2 คน	ไทย	ชื่อ/สกุล/และชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2551). <i>วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตไกล</i> (พิมพ์ครั้งที่ 2). สามลดา.
	อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ./&/สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่).สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2000). <i>Strategic Management and Business Policy</i> (11 st ed.). Prentice Hall.
ผู้แต่ง 3 - 20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน	ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,ชื่อ ² /สกุล ² ,ชื่อ ³ /สกุล ³ ,ชื่อ ⁴ /สกุล ⁴ ,ชื่อ ⁵ /สกุล ⁵ ,ชื่อ ⁶ /สกุล ⁶ ,ชื่อ ⁷ /สกุล ⁷ ,ชื่อ ⁸ /สกุล ⁸ ,ชื่อ ⁹ /สกุล ⁹ ,ชื่อ ¹⁰ /สกุล ¹⁰ ,ชื่อ ¹¹ /สกุล ¹¹ ,ชื่อ ¹² /สกุล ¹² ,ชื่อ ¹³ /สกุล ¹³ ,ชื่อ ¹⁴ /สกุล ¹⁴ ,ชื่อ ¹⁵ /สกุล ¹⁵ ,ชื่อ ¹⁶ /สกุล ¹⁶ ,ชื่อ ¹⁷ /สกุล ¹⁷ ,ชื่อ ¹⁸ /สกุล ¹⁸ ,ชื่อ ¹⁹ /สกุล ¹⁹ ,และชื่อ ²⁰ /สกุล ²⁰ ,/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	เสริมสุข สลักเพ็ชร์, สุขวัฒน์ จันทรปรารณิก และหิรัญ หิรัญประดิษฐ์. (2540). <i>เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน</i> . สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
	อังกฤษ	สกุล ¹ /อักษรย่อชื่อ ¹ ./สกุล ² /อักษรย่อชื่อ ² ./สกุล ³ /อักษรย่อชื่อ ³ ./สกุล ⁴ /อักษรย่อชื่อ ⁴ ./สกุล ⁵ /อักษรย่อชื่อ ⁵ ./สกุล ⁶ /อักษรย่อชื่อ ⁶ ./สกุล ⁷ /อักษรย่อชื่อ ⁷ ./สกุล ⁸ /อักษรย่อชื่อ ⁸ ./สกุล ⁹ /อักษรย่อชื่อ ⁹ ./สกุล ¹⁰ /อักษรย่อชื่อ ¹⁰ ./สกุล ¹¹ /อักษรย่อชื่อ ¹¹ ./สกุล ¹² /อักษรย่อชื่อ ¹² ./สกุล ¹³ /อักษรย่อชื่อ ¹³ ./สกุล ¹⁴ /อักษรย่อชื่อ ¹⁴ ./สกุล ¹⁵ /อักษรย่อชื่อ ¹⁵ ./สกุล ¹⁶ /อักษรย่อชื่อ ¹⁶ ./สกุล ¹⁷ /อักษรย่อชื่อ ¹⁷ ./สกุล ¹⁸ /อักษรย่อชื่อ ¹⁸ ./สกุล ¹⁹ /อักษรย่อชื่อ ¹⁹ ./&/สกุล ²⁰ /อักษรย่อชื่อ ²⁰ ./ปีพิมพ์/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	Hawkins, D. I., Best, R. J., & Coney, K. A. (1998). <i>Consumer Behavior: Building Marketing Strategy</i> (7 th ed.). McGraw-Hill.
ผู้แต่ง 21 คนขึ้นไป ให้	ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,ชื่อ ² /สกุล ² ,ชื่อ ³ /สกุล ³ ,ชื่อ ⁴ /สกุล ⁴ ,ชื่อ ⁵ /สกุล ⁵ ,ชื่อ ⁶ /สกุล ⁶ ,ชื่อ ⁷ /สกุล ⁷ ,ชื่อ ⁸ /สกุล ⁸ ,ชื่อ ⁹ /สกุล ⁹ ,ชื่อ ¹⁰ /สกุล ¹⁰ ,ชื่อ ¹¹ /สกุล ¹¹ ,ชื่อ ¹² /สกุล ¹² ,ชื่อ ¹³ /สกุล ¹³ ,ชื่อ ¹⁴ /สกุล ¹⁴

ใส่ชื่อและ สกุลของผู้ แต่งคนที่ 1- 19 ตามด้วย เครื่องหมาย , . . . ก่อน ชื่อคน สุดท้าย		¹⁴ ,/ชื่อ ¹⁵ /สกุล ¹⁵ ,/ชื่อ ¹⁶ /สกุล ¹⁶ ,/ชื่อ ¹⁷ /สกุล ¹⁷ ,/ชื่อ ¹⁸ /สกุล ¹⁸ ,/ชื่อ ¹⁹ /สกุล ¹⁹ ,/./././ชื่อ สุดท้าย/สกุล คนสุดท้าย,/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	ขนิษฐา นันทบุตร, พิรพงษ์ บุญสวัสดิ์กุลชัย, จงกลณี จันทศิริ, นิลภา จิระรัตนวรรณะ, สุนทร วรรณะอมร, แสงเดือน แท่งทองคำ, กษพร สิงห์หล้า, กติกา นวพันธุ์, กนกพร จิรัฐติกาลวงศ์, กนกพร จิวประสาธ, กนกพร แจ่มสมบุรณ์, กนกพร อัสวเมธิภาพงค์, กมลวรรณ จุติวรกุล, กมลวรรณ ดังชนกานนท์, กรรณิกา ชาธรรม, กรรณิการ์ มุรทำธร, กรองทอง วงศ์ศรีตรัง, กรีฐ อัสวคุปตานนท์, กฤติน กุลเพ็ง, . . . พัฒนา นาคทอง. (2563). <i>ชุดความรู้การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนา ระบบสุขภาพชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน</i> . เดอะกราฟิก ชีสเต็มส์.
	อังกฤษ	สกุล ¹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹ ,/สกุล ² ,/อักษรย่อชื่อ ² ,/สกุล ³ ,/อักษรย่อชื่อ ³ ,/สกุล ⁴ ,/อักษรย่อชื่อ ⁴ ,/ สกุล ⁵ ,/อักษรย่อชื่อ ⁵ ,/สกุล ⁶ ,/อักษรย่อชื่อ ⁶ ,/สกุล ⁷ ,/อักษรย่อชื่อ ⁷ ,/สกุล ⁸ ,/อักษร ย่อชื่อ ⁸ ,/สกุล ⁹ ,/อักษรย่อชื่อ ⁹ ,/สกุล ¹⁰ ,/อักษรย่อชื่อ ¹⁰ ,/สกุล ¹¹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹¹ ,/ สกุล ¹² ,/อักษรย่อชื่อ ¹² ,/สกุล ¹³ ,/อักษรย่อชื่อ ¹³ ,/สกุล ¹⁴ ,/อักษรย่อชื่อ ¹⁴ ,/สกุล ¹⁵ ,/ อักษรย่อชื่อ ¹⁵ ,/สกุล ¹⁶ ,/อักษรย่อชื่อ ¹⁶ ,/สกุล ¹⁷ ,/อักษรย่อชื่อ ¹⁷ ,/สกุล ¹⁸ ,/อักษรย่อ ชื่อ ¹⁸ ,/สกุล ¹⁹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹⁹ ,/./././สกุล คนสุดท้าย,/อักษรย่อชื่อ คนสุดท้าย,/(ปีพิมพ์)/ ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
	ตัวอย่าง	Hilden, I., Lauritzen, B., Sorensen, B. B., Clausen, J. T., Jespersgaard, C., Krogh, B. O., Bowler, A. N., Breinholt, J., Gruhler, A., Svensson, L. A., Petersen, H. H., Petersen, L. C., Balling, K. W., Hansen, L., Hermit, M. B., Egebjerg, T., Friederichsen, B., Ezban, M., Bjorn, S. E., . . . Abbas, A. K. (2021). <i>Robbins basic pathology</i> (10 th ed.). Elsevier.
บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI		
ไทย	ชื่อ/สกุล,/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขที่ของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า./URL	
ตัวอย่าง	สรัญณี อุเสินยาง และโซเฟีย สามะอาลี. (2563). การจัดการการผลิตผลิตภัณฑ์ถ่านอัดจากกะลามะพร้าวสู่ การพัฒนางานวิจัยชุมชนแปรรูปมะพร้าวบ้านทอนอามาน จังหวัดนราธิวาส. <i>วารสารการจัดการ</i> , 9(3), 42-53. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/wms/article/view/243624/165314	
อังกฤษ	สกุล,/อักษรย่อชื่อ,/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/เลขที่ของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า./URL	
ตัวอย่าง	U-senyang, S., Trichandhara, K., & Rinthaisong, I. (2017). Antecedents of organizational health in Southern Thailand. <i>International Journal of Behavioral Science</i> , 12(1), 79- 94. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IJBS/article/view/75884/pdf_48	

บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มีเลข DOI)	
ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขที่ของปีที่(เลขของฉบับที่).,/เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi
ตัวอย่าง	อับดุลรอมาน อับซี และสร้อยณี อุเสนยาง. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2(1), 1-16. https://doi.org/10.14456/iarj.2022.2
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่).,/เลขหน้า./https://doi.org/เลขdoi
ตัวอย่าง	U-senyang, S. (2022). Ethical Leadership: Factors Affecting Happiness Organizations. <i>International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews (IJSASR)</i> , 2(2), 17-28. https://doi.org/10.14456/jsasr.2022.9
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต และวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์	
ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]./ชื่อมหาวิทยาลัย.
ตัวอย่าง	สร้อยณี อุเสนยาง. (2559). สุขภาพองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตพื้นที่ภาคใต้ประเทศไทย : การพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างและการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลตามบริบทวัฒนธรรมและประเภทขององค์กร [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[doctoral dissertation or /Master's thesis]./ชื่อมหาวิทยาลัย.
ตัวอย่าง	Mayi, L. (2011). <i>Doing repair in Native-Non-Native talk: A Conversation analytic study of Thai-English interaction</i> [Master's thesis]. York St John University.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต และวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์	
ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL
ตัวอย่าง	ศศิณา นิยมสุข และฐิติวรดา พลเยี่ยม. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติด้านศิลปะ เรื่อง รำวงมาตรฐานโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับแอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/1648/1/63010552033.pdf
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation or Master's thesis, ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง	Wilbert, K. (2016). <i>Transforming to 21st Century Learning Environments: Best Practices Revealed through a Study of Exemplar Schools</i> [Doctoral dissertation, Brandman University]. https://digitalcommons.umassglobal.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=edd_dissertations
รายงานที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น	
ไทย	ชื่อหน่วยงาน./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ สำนักพิมพ์./ URL (ถ้ามี)
ตัวอย่าง	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). <i>รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ.2549-2553)</i> . สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
อังกฤษ	ชื่อหน่วยงาน./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ สำนักพิมพ์./ URL (ถ้ามี)
รายงานที่จัดทำโดยผู้เขียนรายบุคคลสังกัดหน่วยงานรัฐหรือองค์กรอื่น	
ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ สำนักพิมพ์./ URL (ถ้ามี)
ตัวอย่าง	วิชัย เอกพลากร, เยาวรัตน์ ปรีกษ์ขาม, สุรศักดิ์ ฐานิพนิชสกุล, หทัยชนก พรระเจริญ, วราภรณ์ เสถียร นพเกล้า และกนิษฐา ไทยกล้า. (2551). <i>รายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2552</i> . สำนักงานสำรวจสุขภาพประชาชนไทย (สสท.).
อังกฤษ	สกุล./ อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ สำนักพิมพ์./ URL (ถ้ามี)
รายงานการวิจัย	
ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ (รายงานวิจัย)/ สำนักพิมพ์./ DOI หรือ URL (ถ้ามี)
ตัวอย่าง	ธวัชพร ตันตระกูล. (2557). <i>การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษ</i> (รายงานการวิจัย). สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
อังกฤษ	สกุล./ อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อเรื่อง./ (Research report). สำนักพิมพ์./ DOI หรือ URL (ถ้ามี)
เว็บไซต์	
ไทย	ชื่อ/สกุลผู้เขียน./ (ปี./ วัน/ เดือนที่เผยแพร่)/ ชื่อบทความ./ ชื่อเว็บไซต์./ URL
ตัวอย่าง	วรรณกร ชัยรัตน์. (2563, 6 มีนาคม). <i>กรมปศุสัตว์ส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้แก่เกษตรกรจังหวัดชายแดนภาคใต้</i> . กรมปศุสัตว์. https://secretary.dld.go.th/webnew/index.php/th/news-menu/dld-editorial-menu/5917-4-2563
อังกฤษ	สกุล./ อักษรย่อผู้เขียน./ (ปี./ เดือน/ วันที่เผยแพร่)/ ชื่อบทความ./ ชื่อเว็บไซต์./ URL
ตัวอย่าง	Kurt, S. (2017, August 29). <i>ADDIE Model: Instructional Design</i> . Educational Technology. https://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design/
*กรณีไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)	
*กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น	

*กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก	
เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี proceeding	
ไทย	ชื่อ/สกุล./(วันที่/เดือน/ปี)./ชื่อเรื่อง./ใน/ชื่อการประชุม./ชื่องานที่จัดประชุม./สถานที่ประชุม.
ตัวอย่าง	สร้อยณี อุเสินยาง และพรทิพย์ มานพคำ. (7 ธันวาคม, 2562). ภาวะผู้นำกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน กรณีศึกษาที่ว่าการอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส. ใน <i>วิจัยและนวัตกรรม: ความท้าทายและโอกาสของการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา</i> . การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 49, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี./เดือน/วันที่)./ชื่อเรื่อง./ใน/ชื่อการประชุม./ชื่องานที่จัดประชุม./สถานที่ประชุม.
ตัวอย่าง	Binseng, A. & U-senyang, S. (2019, November 28). The Changing Lifestyle Habits Of Muslimah Masjid Hajidaud Personnel Through The Process Of Halagoh Al-Quran. <i>The Challenges in Achieving an Integrated and Prosperous ASEAN Community. Conference on Islam, Development and Social Harmony in Southeast Asia (ICDIS), Faculty of Islamic Studies Building. Malaysia: UKM.</i>
รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding) ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ	
ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)./ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม./(น./เลขหน้า).ฐานข้อมูล.
ตัวอย่าง	สร้อยณี อุเสินยาง. (2562). แนวทางการอนุรักษ์และจัดการสถาปัตยกรรมอิสลามในสามจังหวัดภาคใต้ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม. ใน วินัย พงศ์ศรีเพียร (บ.ก.), <i>เจียรไนเพชร. การประชุมวิชาการโครงการเจียรไนเพชรเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ผ่านระบบ Multi-Mentering System (MMS8 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และศิลปกรรม (น. 73-96). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.).</i>
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อบทความ./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)./ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม./(pp./เลขหน้า)./ฐานข้อมูล.

****หมายเหตุ:** เริ่มใช้รูปแบบการอ้างอิง APA (7th Edition) ตั้งแต่ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 เป็นต้นไป**

ข้อแนะนำในการส่งต้นฉบับ

เมื่อผู้เขียนเตรียมไฟล์ต้นฉบับตามการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย/บทความวิชาการแล้ว สามารถส่งไฟล์ต้นฉบับทาง

E-mail: pnu_huso@hotmail.com และ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/login>

โดยลงทะเบียนสมาชิกเข้าเว็บไซต์ แล้วทำตามคำแนะนำสำหรับการใช้งานเบื้องต้นของระบบ ThaiJO (สำหรับผู้แต่ง Author) ซึ่งมีรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

- การสมัครสมาชิกวารสาร (Author Register) (ผู้ใช้อย่างไม่มี Username, Password ในระบบ ThaiJO)
- การส่งบทความ (Submission)
- รอดตรวจสอบสถานะ การตอบรับ/ปฏิเสธ ทาง E-mail

ข้อแนะนำการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนศึกษา ตรวจสอบขั้นตอนการส่งบทความวิจัย/วิชาการ และต้องดาวน์โหลดเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เว็บไซต์ <http://journal.pnu.ac.th> หลังจากนั้นส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องและบทความต้นฉบับ 1 ชุด ทางไปรษณีย์ส่งมาที่

บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

ชั้น 3 อาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

99 ม.8 ต. โคกเคียน อ. เมือง

จ. นราธิวาส 96000

การติดต่อวารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

ติดต่อได้ที่ งานวารสาร (คุณปิยนุช วัจนศิริ หรือ คุณชมชัยยะห์ เจ๊ะสาเม๊ะ)

Tel 073-709-030 ต่อ 1161, Fax 073-709-030 ต่อ 1173

Mobile phone 09-3604-3247 E-mail: pnu_jr@hotmail.com

Research Article

- ❖ The Development of Qur'an Reading Skills Using an Instructional Package for Second-Year Lower-Level Islamic Studies Students
- ❖ A 21st Century Leadership Model for School Administrators in Thailand's Three Southern Border Provinces
- ❖ Factors Affecting Application to Become Cosmeceutical Products Distributors Through Online Channels
- ❖ Confirmatory Factor Analysis of Positive Psychological Capital of Sports Students, Thailand National Sports University
- ❖ Development of a Competency Model for Railway System Technical Trainers in the Digital Era
- ❖ Personality, Innovation Acceptance, and Communication Skills Influencing the Work Effectiveness of Life Insurance Agents in The Digital Era
- ❖ Learning Management Using the KWL Plus Technique in Conjunction with Mind Mapping to Develop Reading for Main Idea Skills in the Akhlak Subject for Year 3 Lower Secondary Islamic Studies Students
- ❖ Attitude and Confidence in Technology Influencing the Acceptance of QR Code Technology among Business Organizations in Songkhla Province
- ❖ Development of an Entrepreneurial Capability Model for Health Service Businesses to Promote the Tourism Industry in the Digital Era

Research Article

- ## ❖ Integrating Biomimicry in Pre-service Biology Teacher Education: Impacts on Design Thinking Competencies

Review Article

- ❖ The Anatomy of Anxiety: Evolution, Mechanics, and Cross-Cultural Appeal of the Thriller Genre

Book Review

- ❖ Lelaki Kedai Kopi: An Anthology of Short Stories

Princess of Naradhiwas University
Journal of Humanities and Social Sciences

วารสาร

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม – ธันวาคม 2569

ISSN: (Online) 2985-0258

กองบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

99 หมู่ 8 ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ 0-7370-9030 ต่อ 1161

โทรสาร 0-7370-9030 ต่อ 1173

โทรศัพท์เคลื่อนที่ 09-3604-3247

E-mail: pnu_jr@hotmail.com